ank=20240719:20240710047

Årsredovisning

för

AF Gruppen Sverige AB

556615-4208

Räkenskapsåret

2023–01–01 – 2023–12–31

Fastställelseintyg

Undertecknad verkställande direktör i AF Gruppen Sverige AB intygar att resultaträkningen och balansräkningen i årsredovisningen har fastställts på årsstämma 28 / 6 2024. Årsstämman beslutade att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Jag intygar också att innehållet i årsredovisningen och revisionsberättelsen stämmer överens med originalen.

Göteborg 3 / 7 2024

Bård Frydenlund

ank=20240709-20240710004720

Årsredovisning

för

AF Gruppen Sverige AB

556615-4208

Räkenskapsåret

2023–01–01 – 2023–12–31

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	1-3
Resultaträkning	4
Balansräkning	5-6
Noter	7-11

ank=20240709-20240710047 21

Styrelsen och verkställande direktören för AF Gruppen Sverige AB avger följande årsredovisning för räkenskapsåret 2023–01–01 – 2023–12–31.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

AF Gruppen Sverige AB utgör ägare och moderbolag för stora delar av den svenska verksamheten inom AF Gruppen. Bolaget bedriver verksamhet inom byggbranschen, köper, säljer och förvaltar mark, fastigheter och aktier samt bedriver administrativ verksamhet. Bolaget erbjuder överordnade koncerntjänster till bolagen inom koncernen. Dessa består av tjänster inom HMS, kvalitet, HR, juridik, ekonomi och kommunikation. Bolaget har också en Shared Services Center lösning för några av bolagen inom gruppen. Bolaget har elva medarbetare.

Bolaget har sitt säte i Göteborg.

I AF Gruppen Sverige ingår elva affärsdrivande bolag/underkoncerner, som beskrivs nedan.

Kanonaden Entreprenad AB, org nr 556231-2636, utför mark- och anläggningsarbeten med spetskompetens inom logistik- och energiprojekt. Företagsgruppen har tolv kontor i Stockholm, Mälardalen, Småland och Göteborg med 382 medarbetare. Bolaget har sitt säte i Tranås.

HMB Construction AB, org nr 556483-0957, bygger bostäder, samhällsfastigheter och kommersiella fastigheter för privata och offentliga beställare. HMB har kontor i Falun, Gävle, Eskilstuna, Örebro, Västerås, Uppsala och Stockholm med 319 medarbetare. Bolaget har sitt säte i Falun.

AF Bygg Syd AB, org nr 556178-9313, bedriver byggprojekt i sydvästra Sverige med kontor i Halmstad och Löddeköpinge med 67 medarbetare. Företaget bygger bostäder, samhällsfastigheter, kommersiella fastigheter och industrifastigheter med spetskompetens inom byggnation av vatten- och avloppsreningsverk. Bolaget har sitt säte i Göteborg.

AF Härnösand Byggreturer AB, org nr 556538-8955, erbjuder helhetslösningar inom rivning, betonghåltagning och asbest- och PCB-sanering. Företaget har kontor i Härnösand och Stockholm med 60 medarbetare. Bolaget har sitt säte i Härnösand.

AF Prefab i Mälardalen AB, org nr 556244-3373, driver en betongfabrik som tillverkar bland annat lösbetong, betongelement och specialanpassade pålar och plintar i alla hållfasthetsklasser. Anläggningen finns i Nykvarn med fem medarbetare. Bolaget har sitt säte i Nykvarn. AF Prefab i Mälardalen är inte organiserat juridiskt under AF Gruppen Sverige AB, men styrs av AF Gruppen Sverige AB.

AF Projektutveckling AB, org nr 556668-7009, utvecklar bostäder och kommersiella fastigheter i nära samarbete med kommuner och partners. Alla projekt utvecklas i partnerskap för att sprida riskerna och öka förmågan att driva flera samtidiga projekt. Bolaget har fem medarbetare och sitt säte i Göteborg.

AF Anläggning Väst AB, org nr 559189-6146, utför mark- och anläggningsverksamhet i Göteborgsområdet med åtta medarbetare. Bolaget har sitt säte i Göteborg. AF Anläggning Väst AB är inte juridiskt organiserat under AF Gruppen Sverige AB, men styrs av AF Gruppen Sverige AB.

AF Bygg Öst AB, org nr 559099-1898, bygger bostäder i Mälardalen. Företaget har kontor i Södertälje med 33 medarbetare. Bolaget har sitt säte i Stockholm. AF Bygg Öst AB är inte organiserat juridiskt under AF Gruppen Sverige AB, men styrs av AF Gruppen Sverige AB.

ank=20240709-20240710004722

AF Bygg Stockholm AB, org nr 559184-9004, genomför större ombyggnader för offentliga och privata beställare. Bolaget har kontor i Stockholm med 11 medarbetare. Bolaget har sitt säte i Nacka. AF Bygg Stockholm AB är inte organiserat juridiskt under AF Gruppen Sverige AB, men styrs av AF Gruppen Sverige AB.

AF Bygg Väst AB, org nr 556931-4080, bygger bostäder, samhällsfastigheter och kommersiella fastigheter för privata och kommunal beställare i Göteborg och Strömstad. Bolaget har kontor i Göteborg och Strömstad med 35 medarbetare. Bolaget har sitt säte i Göteborg. AF Bygg Väst AB är inte organiserat juridiskt under AF Gruppen Sverige AB, men styrs av AF Gruppen Sverige AB.

AF Öresund AB, org nr 559158-0526, genomför byggnationer av bostäder och kommersiella fastigheter i Malmöområdet. Bolaget har kontor i Malmö med 21 medarbetare. Bolaget har sitt säte i Malmö. AF Öresund AB är inte organiserat juridiskt under AF Gruppen Sverige AB, men styrs av AF Gruppen Sverige AB.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

År 2023 kännetecknades av att efterfrågan på nya projekt inom bygg- och anläggningsbranschen kraftigt har minskat. För de jobb som ändå är ute på räkning är det många bolag som lämnar in anbud vilket gör att tilldelningen ibland sker till mycket låga prisnivåer. Detta i ett läge där priserna på insatsmaterial fortfarande inte återgått till de nivåer de var på före covidpandemi och krig i Ukraina. Det pågår fortfarande många dialoger med beställare om vem som ska bära kostnadsansvaret för de extraordinära prisökningarna som varit.

Resultatet i den svenska verksamheten har varit mycket varierad. I flera av bolagen har resultaten för 2023 varit mycket goda. I vissa av bolagen har dock resultaten varit långt ifrån tillfredsställande, vilket medfört ett behov av en verksamhetsöversyn. AF Gruppen har påbörjat en omstrukturering och under året förberett för en verksamhetsövergång där AF Bygg Öst och AF Bygg Stockholm läggs samman i ett bolag samt där AF Öresunds verksamhet förs in under AF Bygg Syd.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

För bolagen som ingår under AF Gruppen Sverige är orderstock totalt sett lägre än föregående år. Dock är orderstocken inom anläggningsdelen av verksamheten högre än föregående år. För AF Projektutveckling ABs del så påverkar utvecklingen inom fastighetsbranschen vilket gör att inga nya byggstarter planeras.
Utsikterna för 2024 är dämpade och få bedömare tror att konjunkturen vänder redan under detta år.
AF Gruppen Sverige ABs styrelse och ledning kommer vid varje tidpunkt att värdera vilka åtgärder som är nödvändiga för att säkra en god drift av verksamheten. Bolaget är anslutet till AF Gruppens koncernkontosystem vilket gör att tillgång på likvida medel inte kommer utgöra något problem.

Ägarförhållanden

Bolaget är ett helägt dotterbolag till AF Gruppen Holding AS, org nr 819 366 942, med säte i Oslo, Norge.

Med stöd av Årsredovisningslagen 7 kap 2§ upprättas inte någon koncernredovisning för bolaget. Bolaget och samtliga dotterbolag omfattas av en överordnad koncernredovisning inklusive

ank=20240710047239

hållbarhetsredovisning som upprättas av AF Gruppen ASA (Oslo, Norge), org nr 938 702 675 och kan erhållas via www.afgruppen.no.

I bokslutsrapporten för AF Gruppen ASA redovisas AF Gruppen Sveriges verksamhet som en del av verksamhetsområde Sverige. I verksamhetsområde Sverige ingår även de svenska bolag som inte juridiskt är organiserade under AF Gruppen Sverige, men styrs av AF Gruppen Sverige AB. Föregående års siffror är omräknade så de omfattar samtliga bolag i verksamhetsområde Sverige.

Verksamhetsområde Sverige omsatte under 2023 MNOK 7 501 (7 445). Rörelseresultatet uppgick till MNOK -152 (130) vilket innebar en rörelsemarginal på -2,0% (1,7%). Orderstocken uppgick per 2023-12-31 till MNOK 5 128 (7 638).

Flerårsöversikt (Tkr)	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**
Nettoomsättning	69 669	42 658	38 474	34 568	36 036
Resultat efter finansiella poster	169 292	158 446	127 270	163 277	80 532
Eget kapital	733 726	739 494	726 656	597 951	514 811
Balansomslutning	955 788	797 258	739 052	814 088	916 868
Soliditet (%)	76,8	92,8	98,3	73,5	56,1

Förändringar i eget kapital

	Aktie-kapital	**Balanserat resultat**	**Årets resultat**	**Totalt**
Belopp vid årets ingång	1 000 000	575 668 963	162 824 658	**739 493 621**
Disposition enligt beslut av årsstämman:				
Utdelning		-175 000 000		**-175 000 000**
Balanseras i ny räkning		162 824 658	-162 824 658	**0**
Optioner		86 762		**86 762**
Årets resultat			169 145 337	**169 145 337**
Belopp vid årets utgång	**1 000 000**	**563 580 383**	**169 145 337**	**733 725 720**

Förslag till vinstdisposition
Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	563 580 383
årets vinst	169 145 337
	732 725 720
disponeras så att	
i ny räkning överföres	732 725 720
	732 725 720

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

ank=20240709-20240710:04724

Resultaträkning

	Not	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning		69 668 922	42 657 728
Övriga rörelseintäkter		137 345	82 676
		69 806 267	**42 740 404**
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader		-53 102 799	-33 650 156
Personalkostnader	2	-16 273 262	-9 530 496
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-102 102	-105 358
		-69 478 163	**-43 286 010**
Rörelseresultat		**328 104**	**-545 606**
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	3	171 387 378	158 821 602
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		186 823	328 667
Räntekostnader och liknande resultatposter	4	-2 610 262	-158 777
		168 963 939	**158 991 492**
Resultat efter finansiella poster		**169 292 043**	**158 445 886**
Bokslutsdispositioner		0	5 527 361
Resultat före skatt		**169 292 043**	**163 973 247**
Skatt på årets resultat		-146 706	-1 148 589
Årets resultat		**169 145 337**	**162 824 658**

ank=20240709;20240710047725

Balansräkning

	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	5	200 053	302 155
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	6	933 536 275	782 348 769
Uppskjuten skattefordran	7	721 426	868 131
Andra långfristiga fordringar	8	0	70 000
		934 257 701	**783 286 900**
Summa anläggningstillgångar		**934 457 754**	**783 589 055**
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Färdiga varor och handelsvaror		82 170	202 850
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag		19 899 321	11 189 072
Aktuella skattefordringar		401 111	288 860
Övriga fordringar		24 267	888 407
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		923 160	1 099 892
		21 247 859	**13 466 231**
Summa omsättningstillgångar		**21 330 029**	**13 669 081**
SUMMA TILLGÅNGAR		**955 787 783**	**797 258 136**

ank=20240709;20240710047726

Balansräkning

	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	9		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		1 000 000	1 000 000
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		563 580 383	575 668 963
Årets resultat		169 145 337	162 824 658
		732 725 720	**738 493 621**
Summa eget kapital		**733 725 720**	**739 493 621**
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		798 969	705 601
Skulder till koncernföretag		66 125 294	48 783 996
Övriga skulder		143 654 327	2 075 040
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		11 483 473	6 199 878
Summa kortfristiga skulder		**222 062 063**	**57 764 515**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**955 787 783**	**797 258 136**

ank=20240709-20240711004727

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar
Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning
Intäkterna består av tjänster som utförs åt dotterbolagen och de redovisas i den period de avser.

Ränta redovisas som intäkt enligt den så kallade effektivräntemetoden. Utdelning redovisas som intäkt när företagets rätt till betalning är säkerställd.

Anläggningstillgångar
Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningsprocent tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar	
Inventarier, verktyg och installationer	20%

Finansiella instrument

Andelar i koncernföretag
Aktier och andelar i koncernföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som erlagts för aktierna samt förvärvskostnader. Eventuella kapitaltillskott och koncernbidrag läggs till anskaffningsvärdet när de lämnats. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt.

Kundfordringar och övriga fordringar
Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Leverantörsskulder och övriga skulder
Kortfristiga leverantörsskulder redovisas till anskaffningsvärde.

Koncernvalutakonto
Bolaget ingår i ett koncernvalutakonto som redovisas som en kortfristig fordran/skuld på koncernföretag. Innehavaren av koncernvalutakontot är AF Gruppen Norge AS, org nr 938333572.

ank=20240709:20240710004728

Varulager
Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att inkurans i varulagret har beaktats.

Inkomstskatter
Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen, utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekter redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt
Aktuell skatt avser inkomstskatt för innevarande räkenskapsår samt den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte redovisats. Aktuell skatt beräknas utifrån den skattesats som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt
Uppskjuten skatt är inkomstskatt som avser framtida räkenskapsår till följd av tidigare händelser. Redovisning sker enligt balansräkningsmetoden. Enligt denna metod redovisas uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar på temporära skillnader som uppstår mellan bokförda respektive skattemässiga värden för tillgångar och skulder samt för övriga skattemässiga avdrag eller underskott.

Uppskjutna skattefordringar nettoredovisas mot uppskjutna skatteskulder endast om de kan betalas med ett nettobelopp. Uppskjuten skatt beräknas utifrån gällande skattesats på balansdagen. Effekter av förändringar i gällande skattesatser resultatförs i den period förändringen lagstadgats. Uppskjuten skattefordran redovisas som finansiell anläggningstillgång och uppskjuten skatteskuld som avsättning.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den omfattning det är sannolikt att avdragen kan avräknas mot framtida skattemässiga överskott.

På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning särredovisas inte den uppskjutna skatteskulden som är hänförlig till obeskattade reserver.

Ersättningar till anställda
Ersättningar till anställda avser alla former av ersättningar som företaget lämnar till de anställda. Kortfristiga ersättningar utgörs av bland annat löner, betald semester, betald frånvaro, bonus och ersättning efter avslutad anställning (pension). Kortfristiga ersättningar redovisas som kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning till följd av en tidigare händelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning
I företaget finns endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter.

Koncernbidrag
Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

ank=20240710:4729

Nyckeltalsdefinitioner
Nettoomsättning
Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före bokslutsdispositioner och skatter.

Eget kapital
Företagets nettotillgångar, dvs skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Balansomslutning
Företagets samlade tillgångar.

Soliditet (%)
Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Not 2 Medelantalet anställda

	2023-01-01 -2023-12-31	**2022-01-01 -2022-12-31**
Medelantalet anställda	12	5

Not 3 Resultat från andelar i koncernföretag

	2023-01-01 -2023-12-31	**2022-01-01 -2022-12-31**
Erhållna utdelningar	169 057 986	159 287 472
Resultat vid avyttringar	2 329 392	-465 870
	171 387 378	**158 821 602**

Not 4 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2023-01-01 -2023-12-31	**2022-01-01 -2022-12-31**
Räntekostnader till koncernföretag	-2 604 278	-154 083
Kursdifferenser	-5 984	-4 694
	-2 610 262	**-158 777**

ank=20240710047309-20240710047309

Not 5 Inventarier, verktyg och installationer

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	466 238	466 238
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**466 238**	**466 238**
Ingående avskrivningar	-164 083	-58 725
Årets avskrivningar	-102 102	-105 358
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-266 185**	**-164 083**
Utgående redovisat värde	**200 053**	**302 155**

Not 6 Andelar i koncernföretag

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	782 348 769	706 405 754
Förvärv	155 141 244	75 943 015
Försäljningar	-3 953 738	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**933 536 275**	**782 348 769**
Utgående redovisat värde	**933 536 275**	**782 348 769**

Not 7 Uppskjuten skattefordran

	2023-12-31	2022-12-31
Underskottsavdrag	721 426	868 131
	721 426	**868 131**

Not 8 Andra långfristiga fordringar

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	70 000	70 000
Avgående fordringar	-70 000	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**0**	**70 000**
Utgående redovisat värde	**0**	**70 000**

Not 9 Antal aktier och kvotvärde

Namn	Antal aktier	Kvot-värde
Antal aktier och kvotvärde	10 000	100
	10 000	

ank=20240710:04731

Not 10 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut
Inga väsentliga händelser har skett efter räkenskapsårets slut.

Göteborg den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter

Amund Töftum
Ordförande

Anny Öen

Bård Frydenlund
Verkställande direktör

Revisorspåteckning

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår ekektroniska underskrift.

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Inger Kollberg
Auktoriserad revisor

ank=20240709-20240710004732

Deltagare

AMUND TÖFTUM Norge

Signerat med Norskt BankID

2024-05-27 19:08:59 UTC

Namn returnerat från Norskt BankID: Tøftum, Amund

Datum

Amund Töftum
amund.toftum@afgruppen.no

Leveranskanal: E-post
IP-adress: 51.175.230.91

BÅRD FRYDENLUND Norge

Signerat med Norskt BankID

2024-05-27 13:59:44 UTC

Namn returnerat från Norskt BankID: Frydenlund, Bård Konrad

Datum

Bård Frydenlund
bard.frydenlund@afgruppen.no

Leveranskanal: E-post
IP-adress: 89.8.133.87

ANNY ÖEN Norge

Signerat med Norskt BankID

2024-05-27 19:20:37 UTC

Namn returnerat från Norskt BankID: Øen, Anny

Datum

Anny Öen
anny.oen@afgruppen.no

Leveranskanal: E-post
IP-adress: 88.93.103.157

INGER KOLLBERG Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-05-30 06:07:51 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: INGER MARGARETA KOLLBERG

Datum

Inger Kollberg
inger.kollberg@pwc.com

Leveranskanal: E-post
IP-adress: 84.17.219.58

Fotokopians överensstämmelse med originalet intygas:

ank=20240709-20240710004733

pwc

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i AF Gruppen Sverige AB, org.nr 556615-4208

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för AF Gruppen Sverige AB för år 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av AF Gruppen Sverige ABs finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för AF Gruppen Sverige AB.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till AF Gruppen Sverige AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för AF Gruppen Sverige AB för år 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

ank=20240709-20240710004734

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till AF Gruppen Sverige AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Göteborg den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Inger Kollberg
Auktoriserad revisor

ank=20240709-20240710004735

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID	*2024-05-30 06:07:19 UTC*
Namn returnerat från Svenskt BankID: INGER MARGARETA KOLLBERG	Datum

Inger Kollberg

Auktoriserad revisor

Leveranskanal: E-post

Fotokopians överensstämmelse med originalet intygas:

5566615-4208

VI SOM BYGGER FOR FREMTIDEN

ÅRSRAPPORT 2023

AF Gruppen er et ledende entreprenør- og industrikonsern *formet av entreprenørånd og gjennomføringskraft. Vi leverer tjenester* innen anlegg, bygg, eiendom, energi, miljø og offshore, hovedsakelig i Norge og Sverige. AF skaper verdier for medarbeidere, kunder og eiere, og bidrar samtidig til å løse viktige samfunnsutfordringer. Kort fortalt rydder vi fra fortiden og bygger for fremtiden.

AF Gruppen skal være Nordens mest lønnsomme entreprenør gjennom å bevare og forsterke fundamentet til AF: en verdibasert bedriftskultur og en kompromissløs holdning til sikkerhet og etikk. Ambisiøse mål er satt for strategiperioden 2021-2024, og målsettingen er å nå en omsetning på 40 mrd., ha en driftsmargin på 7 prosent og 0 arbeidsrelatert fravær og alvorlige personskader. For å fortsette lønnsom vekst skal AF Gruppen velge de riktige prosjektene, tiltrekke, utvikle og beholde den beste kompetansen, og bidra til å løse samfunnets utfordringer ved hjelp av nysgjerrighet og gjennomføringskraft.

OMSETNING

30 530 MNOK

DRIFTSRESULTAT

749 MNOK

DRIFTSMARGIN

2,5 %

EGENKAPITALANDEL

21,9 %

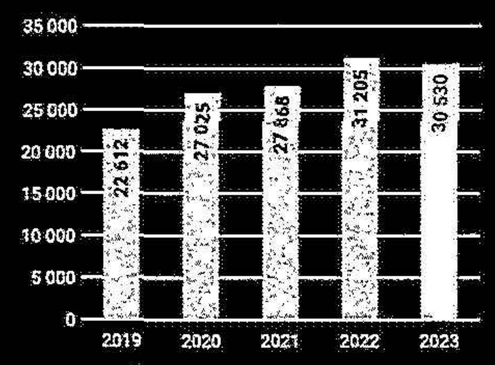
H1-VERDI

0,8

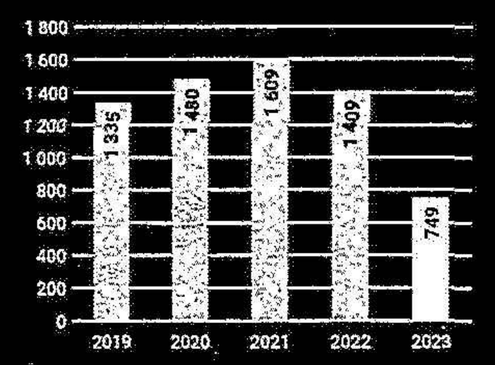
FORSIDEN: HOLMÅNGENS AVLOPPSRENINGSVERK. FOTO: HANS FREDRIK ASBJØRNSEN

NØKKELTALL →

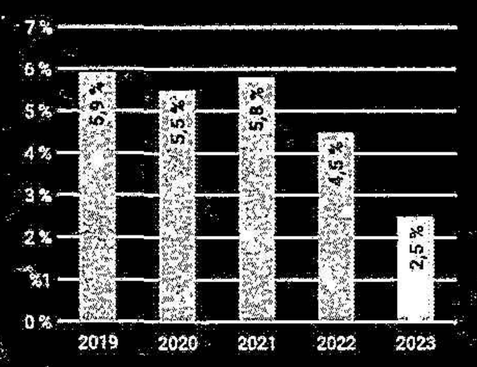
OMSETNING (MNOK)

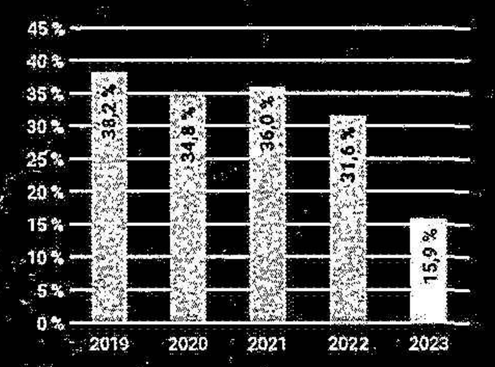
DRIFTSRESULTAT (MNOK)

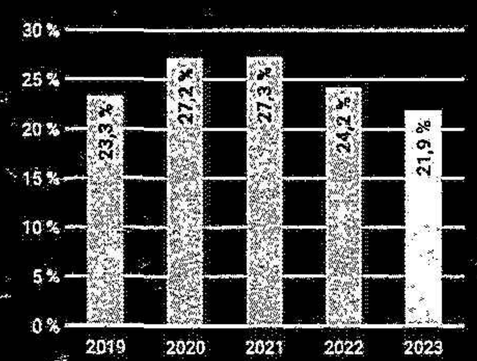
DRIFTSMARGIN

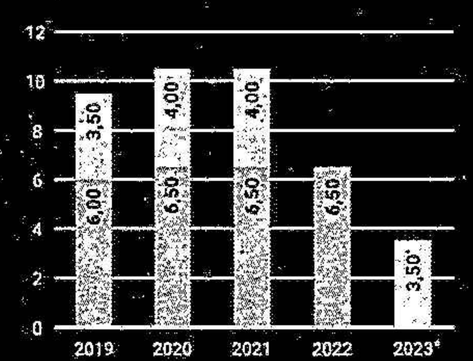
AVKASTNING PÅ INVESTERT KAPITAL (ROACE)

EGENKAPITALANDEL

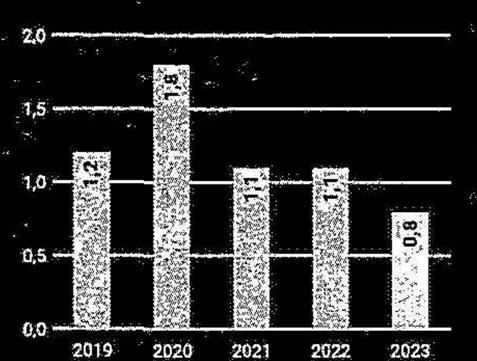

UTBYTTE PER AKSJE (NOK)

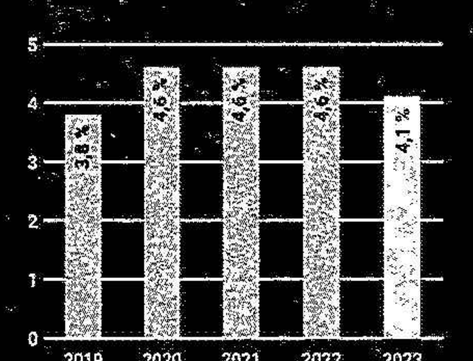

** Utbytte for utbetaling 1. halvår 2024 er foreslått, ikke vedtatt.*

H1-VERDI

SYKEFRAVÆR

NØKKELTALL

ÅR	2023	2022	2021	2020	2019
OMSETNING (MNOK)					
Driftsinntekter og andre inntekter	30 530	31 205	27 868	27 025	22 612
Ordrereserve	41 991	39 765	38 646	30 617	28 200
Ordreinngang	32 756	32 324	35 897	29 442	29 271
RESULTAT (MNOK)					
Resultat før av- og nedskrivninger (EBITDA)	1 325	1 937	2 176	2 053	1 882
Avskrivninger og nedskrivninger	-576	-528	-567	-573	-547
Driftsresultat (EBIT)	749	1 409	1 609	1 480	1 335
Resultat før skatt (EBT)	700	1 400	1 580	1 447	1 317
Resultat etter skatt	515	1 151	1 229	1 158	1 027
LØNNSOMHET					
EBITDA-margin (%)	4,3	6,2	7,8	7,6	8,3
Driftsmargin (%)	2,5	4,5	5,8	5,5	5,9
Resultatmargin (%)	2,3	4,5	5,7	5,4	5,8
Egenkapitalrentabilitet (%)	16,4	34,0	36,1	36,6	43,7
Avkastning på investert kapital (ROaCE) (%)	15,9	31,6	36,0	34,8	38,2
Economic Value Added (MNOK)	144	736	839	788	735
Kontantstrøm fra driften (MNOK)	1 552	1 460	1 415	1 189	1 508
BALANSE (MNOK)					
Totale eiendeler	14 647	14 457	13 108	12 862	12 854
Egenkapital	3 203	3 494	3 572	3 494	2 999
Investert kapital	4 540	4 900	4 571	4 621	4 183
Gjennomsnittlig investert kapital	5 032	4 561	4 491	4 313	3 603
Egenkapitalandel (%)	21,9	24,2	27,3	27,2	23,3
Egenkapitalandel eksklusive effekt av IFRS 16 (%)	23,2	25,4	28,7	29,0	25,3
Brutto rentebærende gjeld	1 337	1 406	999	1 127	1 184
Netto rentebærende gjeld (fordring)	641	329	-29	-90	163
AKSJEN					
Børskurs 31.12 (NOK)	124,20	143,80	193,60	175,60	176,00
Antall aksjer	108 532 000	107 702 000	106 804 500	105 998 497	103 065 277
Markedsverdi (MNOK)	13 480	15 488	20 677	18 613	18 139
Resultat per aksje (NOK)	3,73	8,96	9,60	9,29	8,51
Utvannet resultat per aksje (NOK)	3,73	8,96	9,57	9,27	8,46
Utbytte per aksje første halvår (NOK) [1]	3,50	6,50	6,50	6,50	6,00
Utbytte per aksje andre halvår (NOK)	-	-	4,00	4,00	3,50
PERSONAL					
Antall funksjonærer	2 578	2 555	2 580	2 602	2 638
Antall fagarbeidere	3 335	3 420	2 833	2 908	2 898
Totalt antall ansatte	5 913	5 975	5 413	5 510	5 536
H1-verdi	0,8	1,1	1,1	1,8	1,2
Sykefravær (%)	4,1	4,6	4,6	4,6	3,8
YTRE MILJØ					
Klimaspor scope 1 og 2	1,2	1,1	1,3	1,6	2,0
Kildesorteringsgrad – bygging (%)	84	86	88	88	84
Kildesorteringsgrad – rehabilitering (%)	87	89	90	87	90
Kildesorteringsgrad – riving (%)	96	95	96	96	95
Total kildesortering i tonn	287 588	278 172	294 776	400 995	339 221

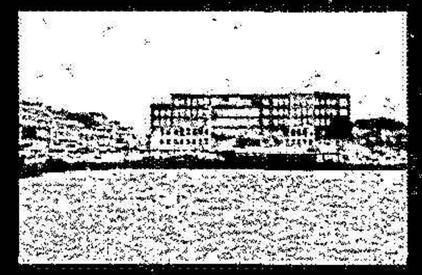
[1] Utbytte for utbetaling 1. halvår 2024 er foreslått, ikke vedtatt.

For definisjoner av nøkkeltall se omtale av alternative resultatmål på side 230 og definisjoner på side 232.

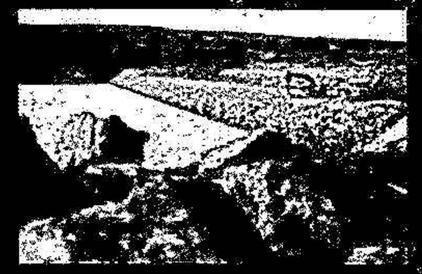
ELEKTRISKE FERJER PÅ VESTLANDET
Innovativ løsning fjerner overskuddsvarmen ved lading.
Side 8 og 20

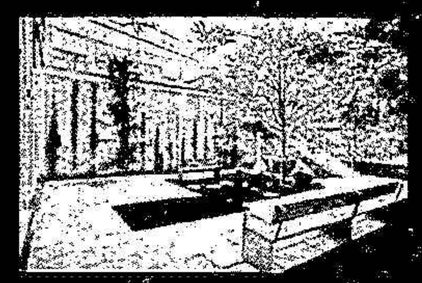
NY ARENA FOR UTDANNING
Energieffektive bygg huser Kristiansunds nye kunnskapssentrum.
Side 28

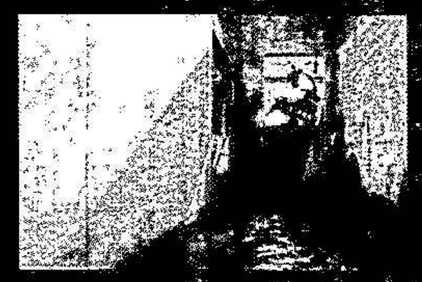
SIKRER FREMTIDIG ENERGIFORSYNING
Rehabilitering og oppgradering av Nesjødammen.
Side 74

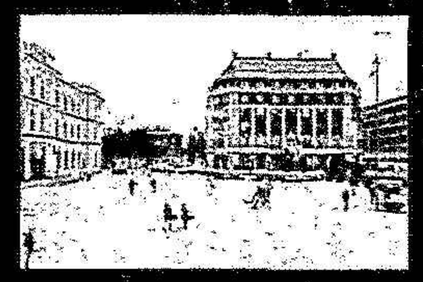
BYGG MED OMSORG
Høyteknologisk sykehjem for beboere med kognitiv svikt.
Side 106

SØRGER FOR RENT AVLØPSVANN
Modernisering av renseanlegg i Sverige.
Side 128

ANTIKVARISK REHABILITERING
Bevaring av landemerke med tradisjonelt håndverk og omtanke for historien.
Side 148

INNHOLD

01 OM AF GRUPPEN
02 Konsernsjefen
04 Høydepunkter
06 Vår virksomhet
18 Risikostyring
22 Strategi

30 SAMFUNNSANSVAR
32 Samfunnsansvar i AF
34 Klima og miljø
44 Klimarisikoer og -muligheter (TCFD)
51 EUs taksonomi
62 Sosiale forhold
70 Virksomhetsstyring

76 VIRKSOMHETSOMRÅDER
78 Anlegg
82 Bygg
86 Betonmast
90 Eiendom
94 Energi og miljø
98 Sverige
102 Offshore

108 AKSJONÆRINFORMASJON
110 Konsernledelsen
112 Styret
114 Eierstyring og selskapsledelse
124 Aksjen

130 ÅRSBERETNING
132 Årsberetning

150 ÅRSREGNSKAP
152 Konsernregnskap
153 Resultatregnskap
153 Totalresultat
154 Finansiell stilling
156 Endringer i egenkapital
157 Kontantstrømoppstilling
158 Noter
214 Selskapsregnskap
215 Resultatregnskap
215 Totalresultat
216 Finansiell stilling
217 Kontantstrømoppstilling
218 Noter
224 Erklæring fra styret
225 Revisors beretning

230 Alternative resultatmål
232 Definisjoner
233 Adresser

VI BYGGER FOR FREMTIDEN

Konsernsjef Amund Tøftum beskriver 2023 som et todelt år for AF. Enkelte prosjekter har gitt en samlet lønnsomhet som ikke er tilfredsstillende, men store deler av virksomheten leverer svært gode resultater.

Noe av det mest givende jeg gjør er å være på prosjektbesøk. Å komme tett på og se entreprenørånden og innsatsen som legges ned i prosjektene våre er til stor inspirasjon. AF Gruppen utfører årlig over 2 000 små og store prosjekter. Blant annet bygger vi veier, vannforsyning, skoler og sykehus, og strukturer rives og gjenvinnes.

AF-kulturen kjennetegnes av systematisk arbeid med helse, miljø og sikkerhet. Målet er at alle skal komme trygt hjem fra jobb hver dag, og derfor inkluderes både egne medarbeidere og ansatte hos underentreprenører i våre statistikker for sikkerhet. Gode sikkerhetsprestasjoner krever at vi opprettholder god risikostyring og høy etterlevelse i hele organisasjonen, og det er gledelig å se at utviklingen var positiv i 2023.

2023 har vært et todelt år for AF. På den ene siden har vi levert svært sterke resultater i Anlegg og Energi og Miljø. For virksomhetsområdet Bygg er lønnsomheten forbedret. På den andre siden har massive nedjusteringer av prosjektestimater i de tidligere Betonmast Sverige-enhetene, Betonmast Boligbygg og i ett offshoreprosjekt medført svak lønnsomhet for AF samlet sett. Det er vi ikke tilfredse med.

2024 er siste år i inneværende strategiperiode, med ambisiøse mål om lønnsom vekst. Gjennom våre strategiske initiativer skal vi øke vår konkurransekraft og fremme lønnsom vekst. Våre prosjekters påvirkning på klima og miljø tillegges stadig større betydning. Vi er godt posisjonert og har over tid bygget ledende kompetanse for å levere kostnadseffektive prosjekter med høy kvalitet og med omtanke for miljøet. Tett samarbeid med kunder og leverandører er avgjørende for å finne løsninger som møter fremtidens behov.

Innovasjon og bruk av digitale løsninger og kunstig intelligens har en naturlig plass i vår prosjektvirksomhet. I tillegg investerer vi i venture-selskaper som kan være med å forme byggenæringen. Utviklingen bidrar til en næring som er attraktiv for de unge, både kvinner og menn. For oss er det en prioritert oppgave å løfte bransjens attraktivitet ytterligere. Ikke minst ønsker vi å vise frem både mulighetene i næringen og de spennende prosjektene vi i AF er med på å gjennomføre.

Folka er vår fremste verdi. Felles for de som jobber i AF er høy trivsel og arbeidsglede, noe vi nylig fikk bekreftet gjennom vår omfattende medarbeidertilfredshetsundersøkelse. Vi har tro på at trivsel skaper et engasjement som gjør at vi i fellesskap kan levere gode og fremtidsrettede tjenester.

Ringvirkningene av den geopolitiske situasjonen skaper fortsatt stor usikkerhet i markedet og vil kunne påvirke aktiviteten den kommende tiden. Derfor er det gledelig at vi går inn i 2024 med en solid ordrereserve og motiverte medarbeidere. Vår tilpasningsevne og gjennomføringskraft gjør at vi er godt rustet når markedet vender tilbake. Vi ser frem til å utføre enda flere samfunnsnyttige prosjekter i årene fremover.

20240510001707

2024051001708

HØYDEPUNKTER FRA 2023

Vi har sett mange sterke prosjektprestasjoner gjennom året som har gått. Her er noen eksempler og milepæler som viser bredden og samfunnsnytten i porteføljen vår.

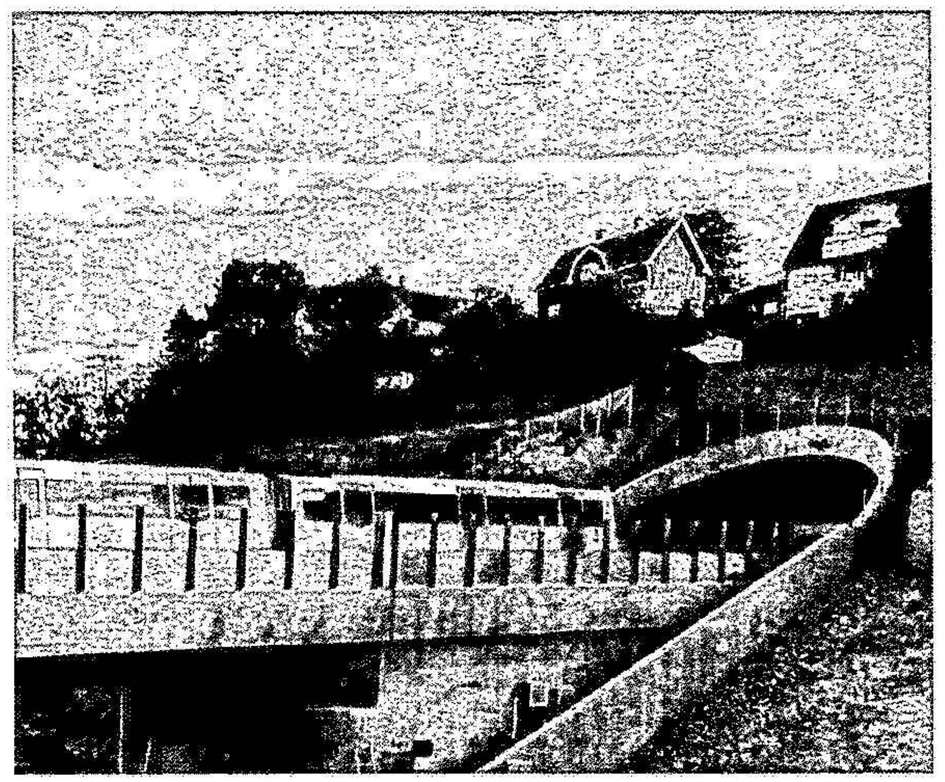
Q1 / HASLE TRE KÅRET TIL ÅRETS TREBYGGERI

Hasle Tre er et demonterbart kontorbygg utført i tre fra innerst til ytterst. Bygget er konstruert slik at det skal være mulig å demontere og ombruke materialene i fremtiden. Alle sammenføyninger er gjort med treplugger, trespiker og låseklosser av kryssfinér. Bygget, som er tegnet av Oslotre, vant prisen Årets Trebyggeri 2022 under Byggedagene. Höegh Eiendom og AF Eiendom har vært byggherre for bygget der Redd Barna flyttet inn i starten av 2023.

Q2 / SIGNERTE KONTRAKT FOR LIVSVITENSKAPSBYGGET

Livsvitenskapsbygget som er under bygging på Blindern i Oslo skal være et felles anlegg for ledende universitets- og sykehusmiljøer innen livsvitenskap. AF Energi leverer rørarbeidene til det 97 500 kvadratmeter store bygget. Rørentreprisen omfatter sanitær, varme, brannslokking, gass og trykkluft, samt prosess- og komfortkjøling. Etter 4,5 år med samspill er dette den hittil største kontrakten som er inngått for AF Gruppens energivirksomhet.

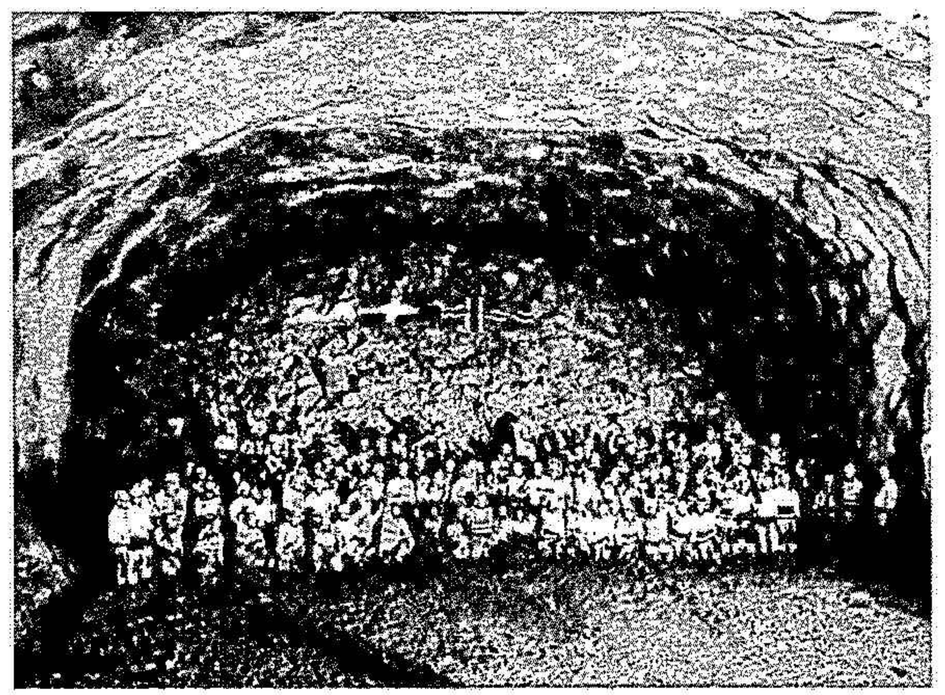

Q3 / NY T-BANE-STREKNING ÅPNET

4. september ble åpningen av den første nye T-banetraseen på sju år feiret i Oslo. AF Anlegg har bygget T-banestrekningen mellom stasjonene Brynseng og Hellerud på Østensjøbanen. Prosjektet omfatter blant annet den 400 meter lange Hellerudtunnelen, to nye bruer og grunnarbeider for 1,5 kilometer ny T-banelinje. Den gamle strekningen ble bygget på 1920-tallet, den var bratt og svingete og førte til mye slitasje på T-banetogene.

Q4 / SISTE SALVE PÅ E4 FÖRBIFART STOCKHOLM

En stor milepæl ble nådd i oktober, da siste salve ble skutt i hovedtunnelene på den nye motorveien vest for den svenske hovedstaden. E4 Förbifart Stockholm er et av Sveriges største infrastrukturprosjekter noensinne. Veien har tre kjørefelt i hver retning og bygges nær tettbygde strøk, eksisterende veier, naturreservat og verdensarvstedet Drottningholm. 18 kilometer av veien går i tunnel. Det er under øya Lovön, hvor Drottningholm ligger, at AF Anlegg sprenger tunnel og bygger vei. Prosjektet omfatter cirka sju kilometer motorvei i tunnel med to parallelle løp samt seks kilometer rampetunneler. Til sammen utgjør det omkring 20 kilometer tunnel.

2024051001709

MÅL OG RESULTATER

LØNNSOMHET

MÅL

AF skal ha en driftsmargin over 5 prosent. Målet for strategiperioden mot 2024 er å ha en avkastning på investert kapital som er høyere enn 20 prosent og øke driftsmarginen til 7 prosent.

RESULTAT 2023

AF hadde i 2023 en driftsmargin på 2,5 prosent og avkastning på investert kapital var 15,9 prosent.

SOLIDITET

MÅL

AFs mål for soliditet er å ha en egenkapitalandel på minimum 20 prosent, og til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet til å dekke konsernets løpende behov.

RESULTAT 2023

AFs egenkapitalandel ved utgangen av 2023 var på 21,9 prosent. Konsernet hadde netto rentebærende gjeld på MNOK 641. Tilgjengelig likviditet per 31. desember 2023, inklusive trekkfasiliteter i Handelsbanken og DNB, er MNOK 3 625.

UTBYTTE

MÅL

AFs utbyttepolitikk er å gi aksjonærene en konkurransedyktig avkastning i form av utbytte. Målet er å utbetale minimum 50 prosent av årets resultat per aksje som utbytte per aksje over tid. Utbetalingen av utbytte foretas inntil to ganger per år.

RESULTAT 2023

AF utbetalte i 2023 utbytte for regnskapsåret 2022 på totalt NOK 6,50 per aksje. Resultat per aksje i 2022 var NOK 8,96. Resultat per aksje i 2023 var NOK 3,73. For 2023 foreslås et utbytte for utbetaling i 1. halvår 2024 på NOK 3,50 per aksje.

HELSE OG SIKKERHET

MÅL

AFs målsetting innen helse er å ha 0 arbeidsrelatert fravær. Målet innen sikkerhet er å ha 0 alvorlige personskader og 0 fraværsskader, dvs. H1-verdi på 0. Arbeidsmiljøet skal være trygt for alle, og derfor er tall for de som er ansatt hos våre underleverandører også inkludert i vår skadestatistikk.

RESULTAT 2023

AF oppnådde en H1-verdi på 0,8 og et sykefravær på 4,1 prosent. H1-verdien representerer de alvorligste skadene våre og det er fortsatt et betydelig potensial for å redusere skadestatistikken ytterligere.

KLIMA OG MILJØ

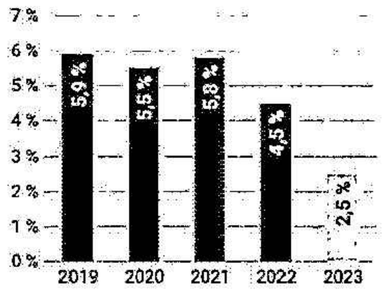
MÅL

AFs målsetting er å kildesortere minst 80 prosent av avfallet. Innen 2030 skal AF halvere usorterte avfallsmengder som går til forbrenning og deponi og halvere klimagassutslipp. Begge målene er per tjenestetype relativt til omsetning.

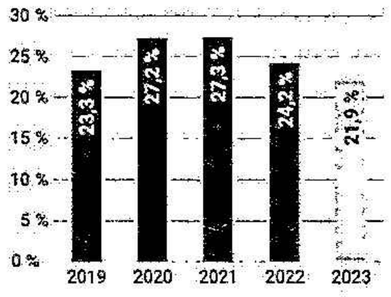
RESULTAT 2023

Kildesorteringsgraden i 2023 ble 84 prosent for bygging, 87 prosent for rehabilitering og 96 prosent for riving. Vårt klimaspor scope 1 og 2 for 2023 ble 1,2.

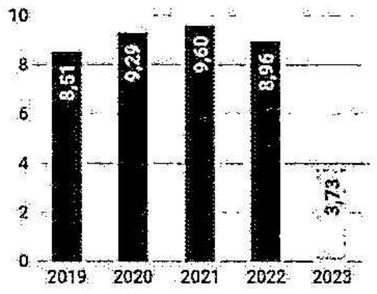
DRIFTSMARGIN

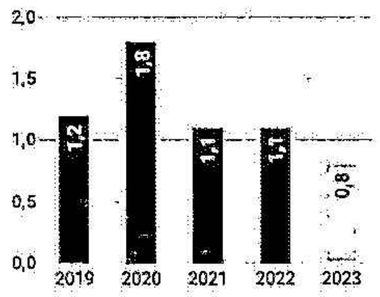
EGENKAPITALANDEL

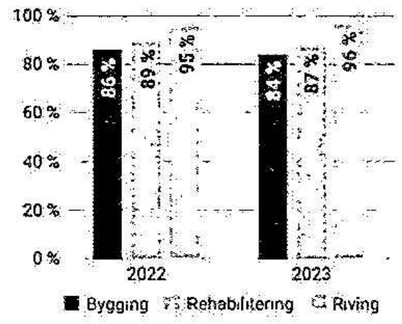
RESULTAT PER AKSJE (NOK)

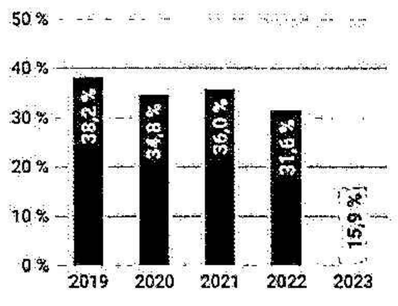
H1-VERDI

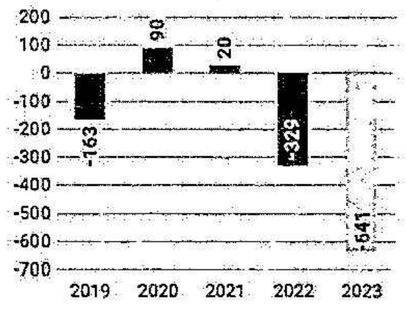
KILDESORTERING

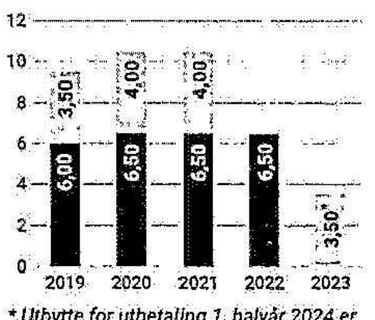
AVKASTNING PÅ INVESTERT KAPITAL

NETTO RENTEBÆRENDE GJELD (-)/ FORDRING (+) (MNOK)

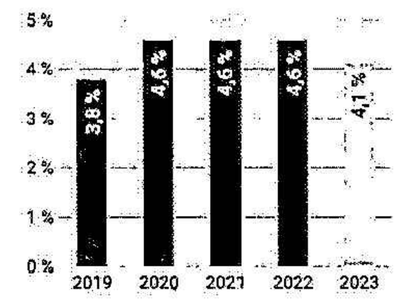

UTBYTTE PER AKSJE (NOK)

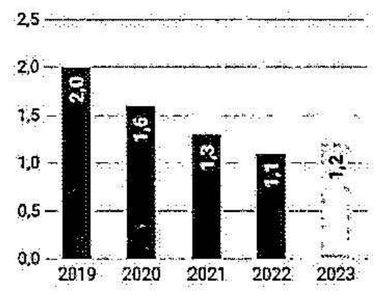

** Utbytte for utbetaling 1. halvår 2024 er foreslått, ikke vedtatt.*

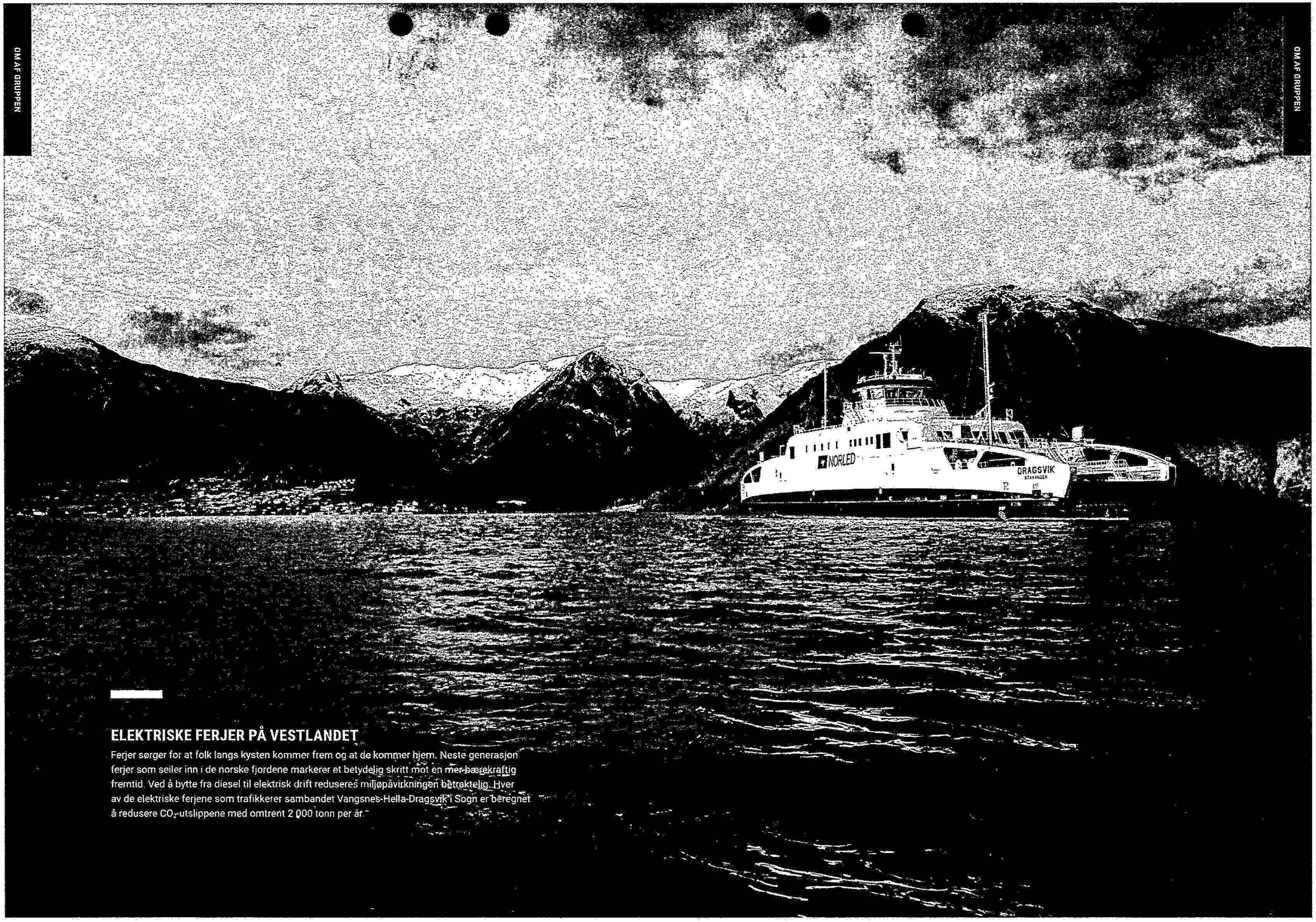
SYKEFRAVÆR

KLIMASPOR SCOPE 1 OG 2

OM AF GRUPPEN

ELEKTRISKE FERJER PÅ VESTLANDET

Ferjer sørger for at folk langs kysten kommer frem og at de kommer hjem. Neste generasjon ferjer som seiler inn i de norske fjordene markerer et betydelig skritt mot en mer bærekraftig fremtid. Ved å bytte fra diesel til elektrisk drift reduseres miljøpåvirkningen betraktelig. Hver av de elektriske ferjene som trafikkerer sambandet Vangsnes-Hella-Dragsvik i Sogn er beregnet å redusere CO_2-utslippene med omtrent 2 000 tonn per år.

2024051001711

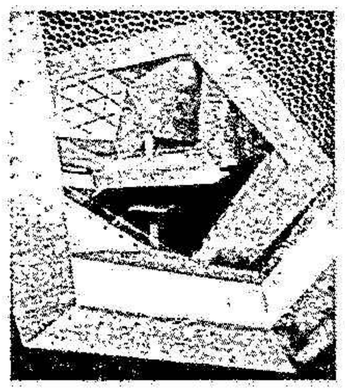
VIRKSOMHETSSTRUKTUR

AF er et prosjektbasert entreprenør- og industrikonsern med syv operasjonelle virksomhets-områder: Anlegg, Bygg, Betonmast, Eiendom, Energi og Miljø, Sverige og Offshore.

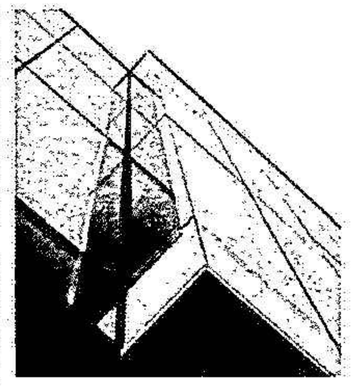
ANLEGG

AF er en av Norges største aktører i anleggsmarkedet og kundene omfatter både offentlige og private aktører. Prosjektporteføljen inkluderer vei, bane, bru, havn, flyplass, tunnel, fundamentering, rehabilitering og nybygg av betongkonstruksjoner, kraft og energi, samt landanlegg for olje og gass.

BYGG

AF leverer entreprenør-tjenester for boliger, offentlige bygg og nærings-bygg. Tjenestene strekker seg fra prosjektering til bygging og rehabilitering. AF samarbeider tett med kundene for å finne effektive og innovative løsninger tilpasset deres behov. Bygg omfatter den norske virksomheten og er i hoved-sak lokalisert på Østlandet og i Bergensregionen.

BETONMAST

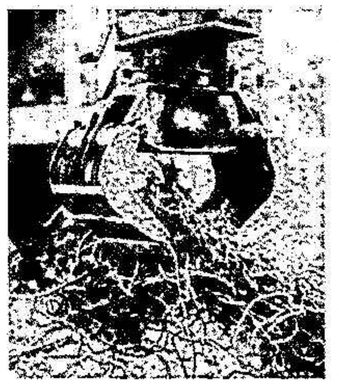
Betonmast er en bygg-entreprenør med virksomhet i de største markedene i Norge. Prosjektporteføljen omfatter alt fra større bolig-prosjekter til nærings- og offentlige bygg. Betonmast er en betydelig aktør innen-for bygging for det offentlige og har lang erfaring med prosjektutvikling og sam-spillskontrakter. Betonmast har også en eiendoms-portefølje i Norge.

Omsetning (MNOK)	6 776	10 182	4 553
Driftsresultat (MNOK)	550	396	34
Resultat før skatt (MNOK)	572	378	58
Driftsmargin (%)	8,1	3,9	0,7
Resultatmargin (%)	8,4	3,7	1,3
Odrerereserve (MNOK)	18 140	9 464	6 203
Ordreinngang (MNOK)	9 548	9 601	6 341
Ansatte	1 878	1 618	618

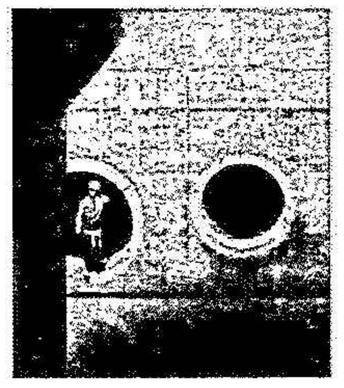
EIENDOM

AF utvikler, prosjekterer og gjennomfører bolig- og næringsprosjekter i Norge, og aktiviteten foregår i geografiske områder der AF har egen produksjons-kapasitet. AF samarbeider tett med andre aktører i bransjen, og utbyggings-prosjektene er i hovedsak organisert i tilknyttede selskaper og felles-kontrollert virksomhet.

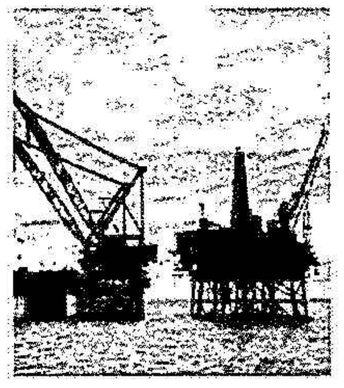
ENERGI OG MILJØ

AF tilbyr energieffektive løsninger for bygg og industri, og er en ledende aktør innen miljøsanering, riving og gjenvinning. I AFs miljøparker, Rimol, Jølsen og Nes, sorteres, renses og resirkuleres forurenset masse. Over 80 % av massene gjenbrukes.

SVERIGE

AFs svenske virksomhet innen anlegg, bygg, eiendom og riving er samlet i virksomhetsområdet Sverige. Det geografiske nedslagsfeltet omfatter Göteborg og Sydsverige samt Stockholm og Mälardalen.

OFFSHORE

AF har en variert aktivitet mot maritim virksomhet og olje- og gassektoren. Tjenestene spenner fra nybygg og modifikasjon av systemer for klimakontroll (HVAC) for offshore- og det marine markedet, til fjerning og gjenvinning av offshore-installasjoner. AF har et moderne anlegg for riving og sluttdisponering i Vats.

27	1 417	7 501	1 082
-20	90	-152	-124
-8	96	-160	-139
-	6,3	-2,0	-11,5
-	6,8	-2,1	-12,9
-	1 249	5 128	1 410
-	2 027	4 991	798
21	383	951	247

20240510017 12

HISTORIEN OM AF

1980

ENTREPRENØRÅND

Året er 1985. Per Aftreth og Leif Jørgen Moger stifter Arbeidsfellesskapet, senere AF, med et knippe tidligere kollegaer og en kassekreditt på 20 millioner kroner i ryggen. AF sikter seg inn mot anleggsprosjekter. Høy integritet, grundighet, hardt arbeid og entreprenørånd sørger for positiv bunnlinje allerede i oppstartsåret.

1990

LØNNSOMHET OG VEKST

Verdigrunnlaget bidrar raskt til resultater og større oppdrag, og gir AF muskler til å se mot bygg- og eiendomsmarkedet. I 1997 fusjonerer AF med entreprenørselskapet Ragnar Evensen AS og legger grunnlaget for virksomhetsområdene Bygg og Eiendom. Samme høst går AF på børs.

2000

NYE MARKEDER

Nye oppkjøp gir AF tilgang til en større del av verdikjeden i bygg- og anleggsbransjen, og AF får fotfeste i Sverige. Inntredenen i rivemarkedet i år 2000 blir starten på et nytt vekststeventyr for AF gjennom virksomhetsområdene Energi og Miljø og Offshore.

2010

LEDENDE ENTREPRENØR

AF vokser gjennom oppkjøp, i og utenfor Norge. I tillegg kommer høy organisk vekst, spesielt innen anlegg og bygg. Store oppkjøp i det svenske anleggs- og byggmarkedet med kjøp av Kanonaden og HMB legger grunnlaget for virksomhetsområdet Sverige. Tiåret rundes av med kjøpet av Betonmast, som er det største oppkjøpet i AF Gruppens historie.

2020

OMSTILLINGSEVNE OG GJENNOMFØRINGSKRAFT

AF Gruppen består av over 100 selskaper. Den sammensatte kompetansen gjør det mulig å påta seg de mest krevende oppdragene. Vekstambisjoner fortsetter, men skal aldri gå på kompromiss med sikkerhet og etikk. AF skaper verdier for medarbeidere, kunder og eiere, og sikter mot å bli Nordens mest lønnsomme entreprenør.

VERDIBASERT KULTUR

Kjerneverdiene er grunnfjellet i vår virksomhet og har røtter tilbake til etableringen av AF Gruppen i 1985.

SIKKERHETSKULTUR OG HMS

Møte med offshorebransjens sikkerhetskultur førte til tidlig etablering av HMS-systemer i egen virksomhet.

RISIKOSTYRING OG ENTREPRENØRÅND

AF har en systematisk tilnærming til risiko i prosjektene, og vi skal aktivt ta risiko vi kan påvirke. Å gripe muligheter som gir lønnsomhet er en del av vår kultur.

AMBISJON OM VEKST

AF vokser med stadig nye selskaper i porteføljen. Kultur og verdier er viktige seleksjonskriterier i oppkjøpsprosesser.

DE BESTE FOLKA

Konkurransekraften ligger i medarbeiderne. Prosjektet «De beste folka» etableres for å støtte enhetene i arbeidet for økt kvinneandel og mangfold. I AF er alle like mye verdt, og alle skal gis like muligheter.

	1990	2000	2010	2020	2023
Omsetning (MNOK)	175	1 426	5 828	27 025	30 530
Aksjekurs per 31.12 (NOK)	-	5,00	40,00	175,60	124,20
Ansatte per 31.12	150	860	1 933	5 510	5 913

VISJON OG VERDIER

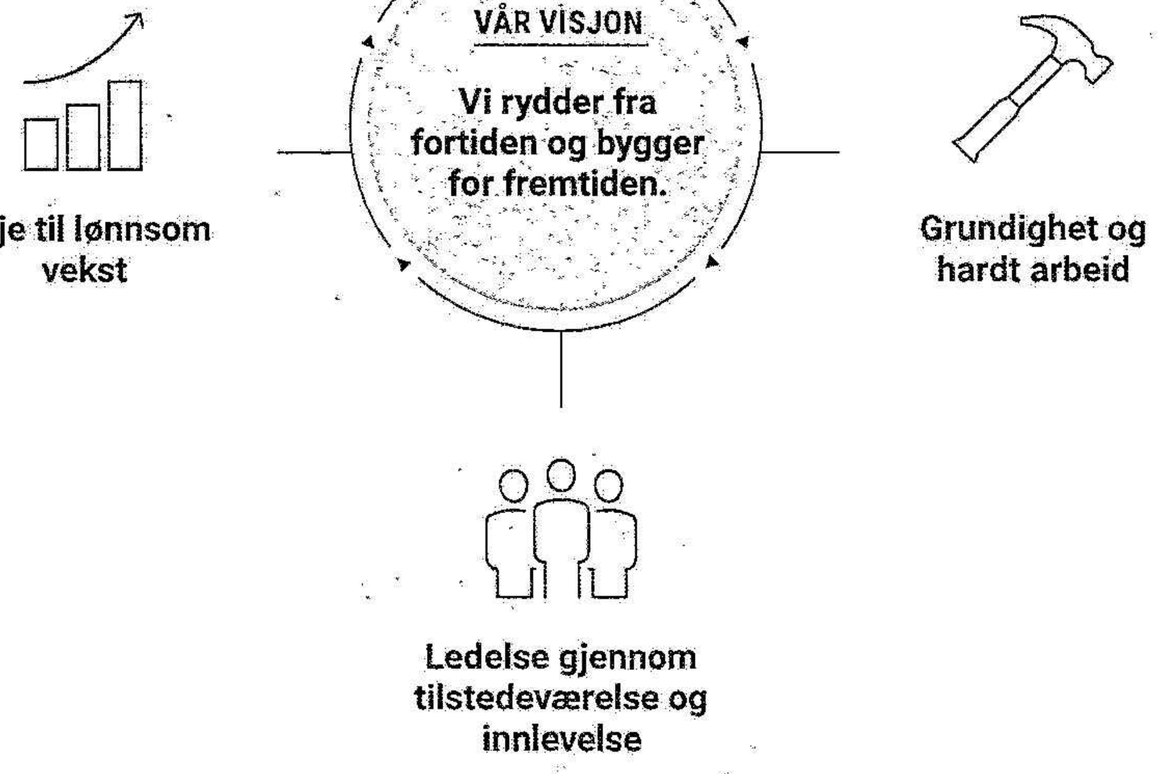
VÅRE KJERNEVERDIER

Til å stole på

Frihet til å utøve entreprenørånd og disiplin i henhold til mål og krav

2024051001713

AF Gruppen er et verdibasert selskap og våre kjerneverdier har røtter tilbake til etableringen av AF Gruppen i 1985. Kjerneverdiene er selve grunnfjellet i virksomheten og preger alt vi gjør, og ikke gjør.

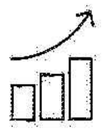
Til å stole på

Medarbeiderne, og spesielt lederne, representerer virksomhetens moral og samvittighet. Alle medarbeiderne har rett og plikt til å bidra i diskusjoner om viktige prosesser og beslutninger. Når beslutninger er tatt skal de gjennomføres raskt, lojalt og effektivt.

Frihet til å utøve entreprenørånd og disiplin i henhold til mål og krav

Vår operative virksomhet skal være desentralisert og ha god balanse mellom frihet og disiplin. Vi skal gi rom til medarbeidere som ser og griper muligheter. Samtidig må det utøves disiplin slik at verdiskapingen ikke går på bekostning av sikkerhet, etikk og øvrige mål og krav.

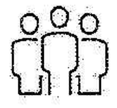
Vilje til lønnsom vekst

AF skal skape verdier gjennom lønnsom omsetningsvekst. Evne og kapasitet til å drive en voksende organisasjon skal stadig utvikles. Vi skal satse på nye forretningsområder der vi kan oppnå konkurransemessige fortrinn, og vi skal være forretningsmessig i all vår virksomhet.

Grundighet og hardt arbeid

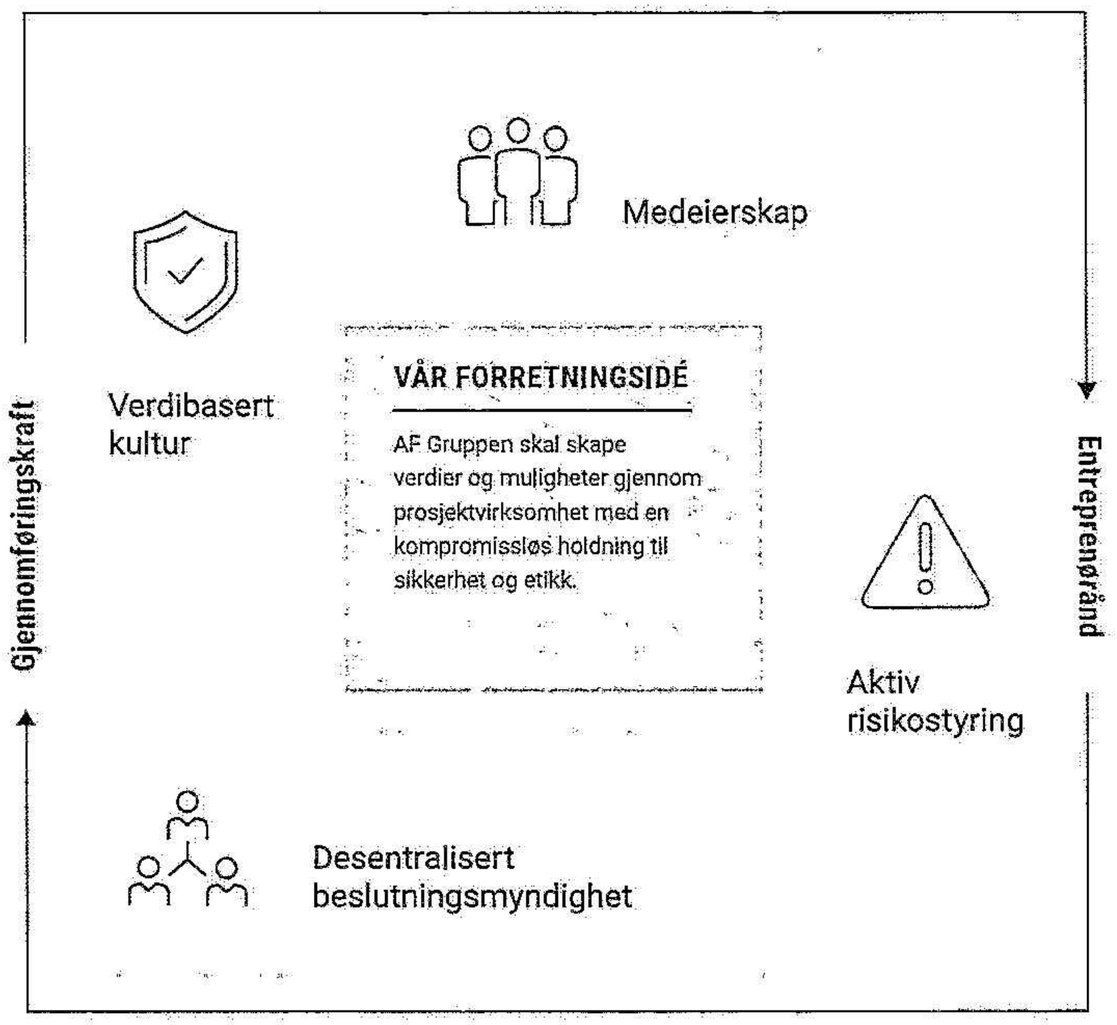
Vi skal ha utholdenhet til å sikre grundige forberedelser, klare beslutninger, komplett utførelse og pålitelig dokumentasjon. Risikovillighet betinger fleksible medarbeidere som kan sette inn ekstra krefter når situasjonen krever det.

Ledelse gjennom tilstedeværelse og innlevelse

Ledere i AF skal sette normene ved å være til stede og gå foran. Vi skal ha evnen til å prioritere og konsentrere ressursene til definerte oppgaver. Den som blir ledet har krav på å bli veiledet i arbeidet.

FORRETNINGSMODELL

Verdiskaping for våre interessenter

MEDARBEIDERE
- En trygg arbeidsplass for våre medarbeidere og underentreprenører.
- Et godt arbeidsmiljø for våre medarbeidere samt mulighet for kompetanseutvikling og medeierskap.

KUNDER
- Prosjekter av høy kvalitet utarbeidet i samarbeid med kunder og leverandører.

EIERE
- God avkastning for investorer gjennom utbytte og kursstigning.

SAMFUNNET
- Bidrag til samfunnets klimakamp gjennom reduksjon av avfall og klimagasser som oppstår som følge av vår virksomhet.
- Leveranse av bærekraftige tjenester og produkter som er nødvendige for samfunnet.

20240510017 14

SUKSESSFAKTORER

En sentral del av forretningsmodellen er suksessfaktorene. Dette er essensen i det som kjennetegner oss som organisasjon og forholdene som må ligge til rette for at vi skal lykkes. Fellesnevneren for måloppnåelse er våre engasjerte og dyktige medarbeidere.

Verdibasert bedriftskultur

MENNESKENE SKAPER VERDIENE

AFs bedriftskultur er bygget opp over tid av motiverte og dyktige medarbeidere. Vi er stolte av kulturen som vi mener kjennetegnes av etisk atferd, samarbeid og engasjement. En nøkkelingrediens i AFs oppskrift på suksess er å tufte bedriftskulturen på kjerneverdiene slik at vi får en enhetlig oppfatning av hvordan AF skal fremstå både internt og eksternt. Bedriftskulturen videreutvikles og foredles kontinuerlig i hele organisasjonen av alle medarbeidere, fra konsernsjefen til prosjektorganisasjonene. Tilstedeværende ledelse og nærhet og samhandling mellom de ulike forretningsenhetene er essensielt for å skape en felles forståelse for hvem vi er. Bedriftskultur er også et viktig seleksjonskriterium ved oppkjøp av nye selskaper, da vi ser det som avgjørende for hvor godt vi lykkes sammen at selskapene vi kjøper har en bedriftskultur som samsvarer med vår.

Medeierskap

ANSATTE TAR DEL I FELLES VERDISKAPING

Medeierskap er en del av AF-kulturen og i oppkjøpsprosesser leter vi aktivt etter virksomheter der de ansatte ønsker å være med på eiersiden. Da AF Gruppen ble etablert i 1985 var det en målsetting at ansatte skulle få mulighet til å bli deleiere. Tanken var at så mange som mulig skulle få ta del i den verdiøkningen som følger av felles verdiskaping og utvikling av selskapet. Den samme filosofien gjelder fremdeles. Tilbud om medeierskap gjennom aksje- og opsjonsprogram bidrar til å gjøre AF til en attraktiv arbeidsplass. Hensikten med programmene er å motivere de ansatte til langsiktig og økt engasjement i virksomheten. Ansatte eier aksjer i AF Gruppen for rundt 1,5 milliarder kroner. I tillegg kommer verdien av ikke-kontrollerende aksjeposter i datterselskaper som er delvis eid av ansatte. Les mer om aksje- og opsjonsprogrammet for ansatte på s. 126.

Desentralisert beslutningsmyndighet

MOTIVERTE OG KOMPETENTE MEDARBEIDERE FÅR LEDERANSVAR OG BESLUTNINGSMYNDIGHET

AF har en desentralisert driftsmodell med myndighet og ansvar der verdiene skapes. Etterlevelse av AFs mål og krav er en forutsetning for vår desentraliserte forretningsmodell. AFs mange dyktige medarbeidere får tidlig mulighet til å ta lederstillinger. Vi har et mål om å utvikle ledere internt, og over 80 prosent av våre ledere har gått gradene i selskapet. Med motiverte og kompetente medarbeidere er det nærliggende å delegere beslutningsmyndighet til de som sitter nærmest de praktiske utfordringene. Beslutningsmyndighet og autonomi er viktig for å kunne utfordre det bestående.

Aktiv risikostyring

VI SKAL AKTIVT TA RISIKO SOM VI KAN PÅVIRKE

AF Gruppen ønsker å påta seg operasjonell risiko som forretningsenhetene kan påvirke og kontrollere. AF har utviklet risikostyringsprosesser som er godt tilpasset virksomheten. Standardiserte og handlingsorienterte prosesser for risikostyring gir en enhetlig håndtering av risiko i alle ledd av organisasjonen. AF søker å avgrense eksponeringen mot risiko som ikke kan påvirkes. I alle prosjektene gjennomføres det før tilbudslevering en risikogjennomgang. Analyse av risiko i tilbudsfasen muliggjør riktig prising og håndtering av risikoen i prosjektet. De samme prosjektorganisasjonene gjennomfører detaljerte risikogjennomganger hvert kvartal. Les mer om hvordan vi arbeider systematisk med risikostyring i alle prosjekter og forretningsenheter på s. 18.

20240510001715

RISIKOSTYRING – VI SKAL AKTIVT TA RISIKO SOM VI KAN PÅVIRKE

Risikostyring er et sentralt verktøy for at AF Gruppen skal levere gode resultater over tid. AF har en systematisk tilnærming til risikostyring i prosjektene og enhetene i både tilbuds- og gjennomføringsfasen.

Risiko er en usikker hendelse eller handling som kan ha en positiv eller negativ effekt på prosjektmål som tid, kostnad, omfang eller kvalitet. AF Gruppen arbeider systematisk med risikostyring i alle prosjekter og forretningsenheter. Vi ønsker aktivt å ta risiko som vi kan påvirke, og sikre oss mot eller unngå risiko som vi ikke kan påvirke. Denne tilnærmingen til risiko bidrar til at vi kan levere konkurransedyktige tilbud. I tillegg vil vi ha bedre innsikt og beslutningsgrunnlag før operative beslutninger tas i saker med høy risiko og stort utfallsrom. Risikostyring har bidratt til færre tapsprosjekter og generelt økt lønnsomhet.

AFS PROSESSER FOR RISIKOSTYRING

Risikostyring og scenario-tankegang har blitt en integrert del av alle forretningsmessige aktiviteter i AF Gruppen og involverer ledere på alle nivå. En spesialistfunksjon for risikostyring tilrettelegger de nødvendige prosessene knyttet til risiko.

Det er jobbet målrettet med å tilpasse risikostyringen til de forskjellige forretningsenhetene. Beslutningsstøtten er styrket ved at risikoinformasjon er gjort tilgjengelig gjennom en felles digital plattform.

Risikostyring på prosjektnivå er fundamentet i AFs risikoarbeid, og starter allerede før et tilbud leveres. I risikogjennomgangen diskuteres ulike muligheter og trusler forbundet med prosjektet og det settes opp ulike scenarioer innenfor 5–10 forhåndsdefinerte risikogrupper. Dette kan for eksempel inkludere risiko knyttet til vår kapasitet, erfaring med kunden, kontraktsbestemmelser, klima og miljø og hvorvidt prosjektet er i tråd med vår strategi og kompetanse. Hensikten er ikke å eliminere risiko, men å identifisere, håndtere og prise risiko riktig. På tilbud over MNOK 100 deltar konserndirektøren for virksomhetsområdet i risikogjennomgangen og konsernledelsen skal godkjenne tilbudet før innlevering. Tilbud med en kontraktssum over MNOK 600 behandles også av styret før innlevering.

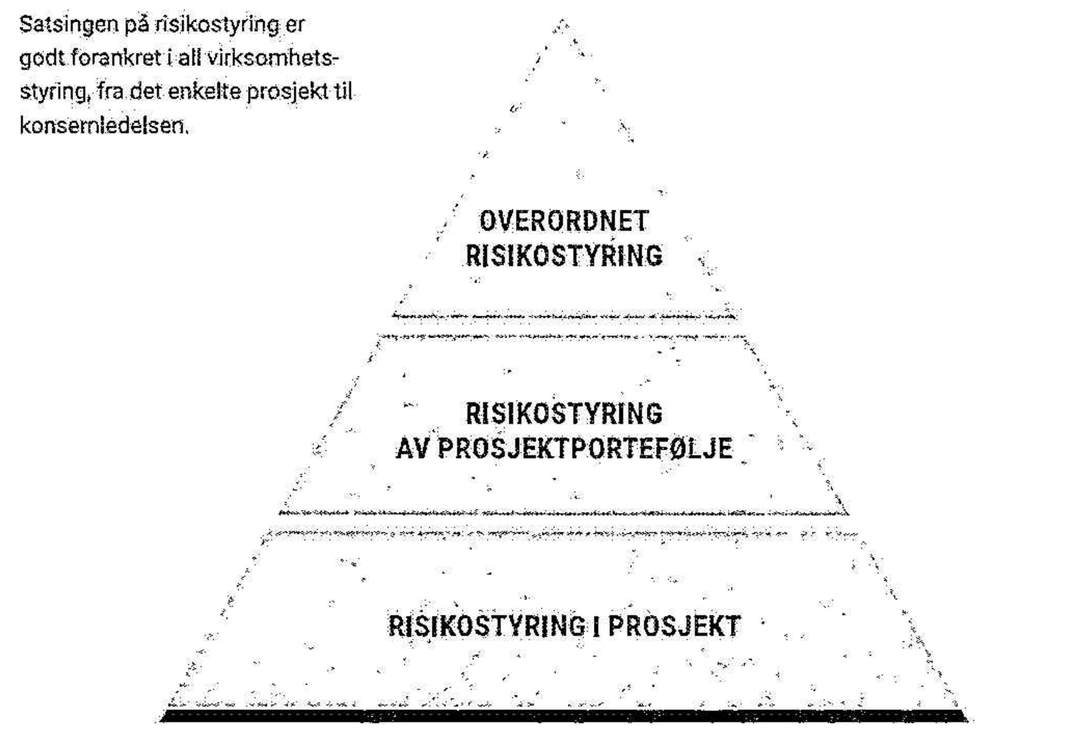
I den utførende fasen gjennomføres det for store prosjekter risikogjennomganger hvert kvartal med bred deltagelse fra prosjektorganisasjonen. Prosjektledelsen har ansvar for å definere konkrete og målbare tiltak for å håndtere trusler og utnytte muligheter i prosjektet.

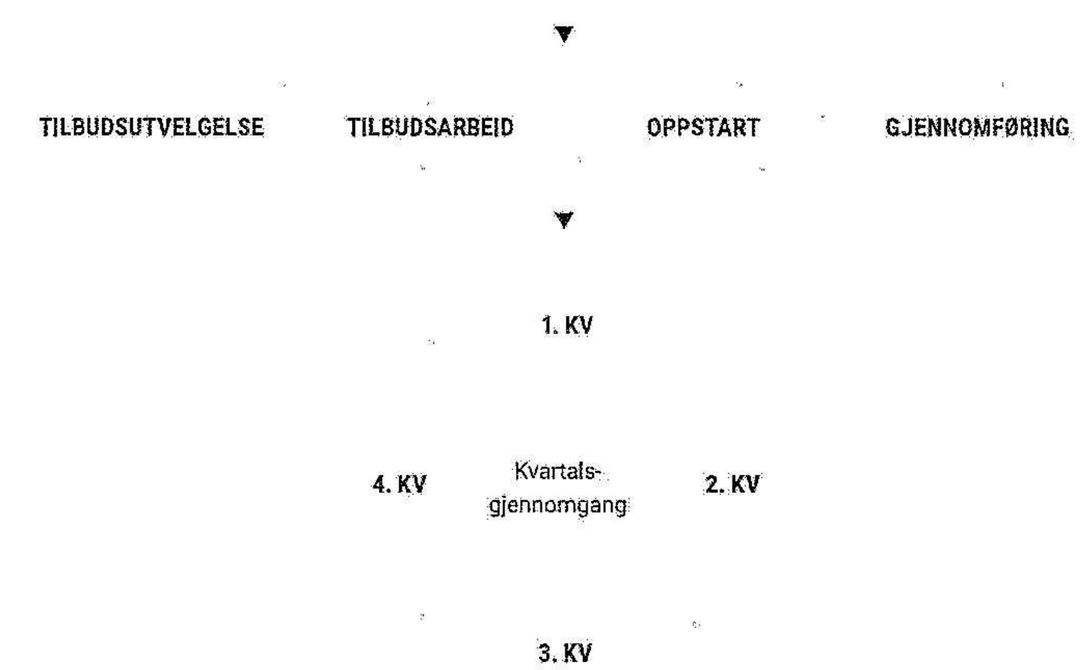
Forretningsenhetens ledergruppe aggregerer prosjektanalysene. Hvert kvartal gjennomføres en risikoanalyse av prosjektporteføljen med en kvantitativ vurdering av utfallsrommet for hvert prosjekt, der representanter fra konsernledelsen deltar. Analysen danner grunnlaget for enhetens prioriteringer i det påfølgende kvartalet og synliggjør risikobildet i enheten for konsernledelsen.

Alle risikogjennomgangene på forretningsenhetsnivå aggregeres av konsernledelsen og hovedpunktene presenteres for styret hvert kvartal.

RISIKOPYRAMIDEN

Satsingen på risikostyring er godt forankret i all virksomhetsstyring, fra det enkelte prosjekt til konsernledelsen.

Kontinuerlig arbeid med risikostyring i prosjektene. Risikostyring er inkludert i alle prosessene fra tilbudsutvelgelse, prosjektgjennomføring og til ferdigstillelse av prosjektene.

OM AF GRUPPEN

Rask lading er avgjørende for effektiv drift av ferjene. Ladingen genererer imidlertid mye varme. For å takle denne utfordringen, har Aeron utviklet en innovativ løsning som fjerner overskuddsvarmen ved hjelp av sjøvann.

STRATEGIPERIODEN 2021–2024

AF Gruppen består av over hundre selskaper, og det er styrken i mangfoldet og bredden i kompetansen som gjør det mulig for AF å påta seg de mest krevende oppdragene. Et felles sett med verdier og en kompromissløs holdning til sikkerhet og etikk gir oss en unik konkurransekraft når vi skal løse fremtidens utfordringer.

Reisen mot 2024 skal være sikker, miljøvennlig, nytenkende og ikke minst lønnsom. AF skal være Nordens mest lønnsomme entreprenør, og samtidig skal vi fortsette å være nysgjerrige og utfordre det bestående. I AF søker vi stadig etter ny teknologi og forbedringer som øker produktiviteten og er mindre belastende for helse og miljø. Vi lykkes best når prosjektene er lønnsomme for alle parter: for våre kunder, klimaet, samfunnet, eiere og for de ansatte.

STRATEGISKE MÅL

7 %
Driftsmargin

40 mrd.
Omsetning

0
Arbeidsrelatert fravær og alvorlige personskader

20 %
Avkastning på investert kapital

2024051001717

MARKEDSTRENDER

I strategien mot 2024 har vi vurdert eksterne drivere og trender i markedet som vi mener er viktig å adressere i måten vi tenker og jobber på fremover.

Urbanisering

- Befolkningsveksten er høyest i de mest sentrale delene av Norge og Sverige.
- Veksten i det norske og svenske bygg- og anleggsmarkedet konsentreres til områdene med størst befolkningstetthet.

Teknologiske fremskritt

- Ny teknologi blir stadig mer tilgjengelig.
- Digitalisering og industrialisering i markeder vi opererer i gir nye forretningsmuligheter.
- Kompetansebehovet er i stadig endring.

Grønn omstilling

- Samfunnets klima- og miljøfokus gir nye forretningsmuligheter.
- Utslippskravene blir stadig strengere.
- Myndighets- og kundekrav kan radikalt endre rammebetingelser og skape nye forretningsmuligheter.

Markedssvingninger

- Det blir større svingninger i politiske prioriteringer fremover.
- Usikkerhet og utsettelser vil prege markedene.
- Vi venter økte investeringer innen offentlige bygg, spesielt innen helse og sosial.
- Det forventes økte infrastrukturinvesteringer.

Kompleksitet i prosjekter og kundekrav

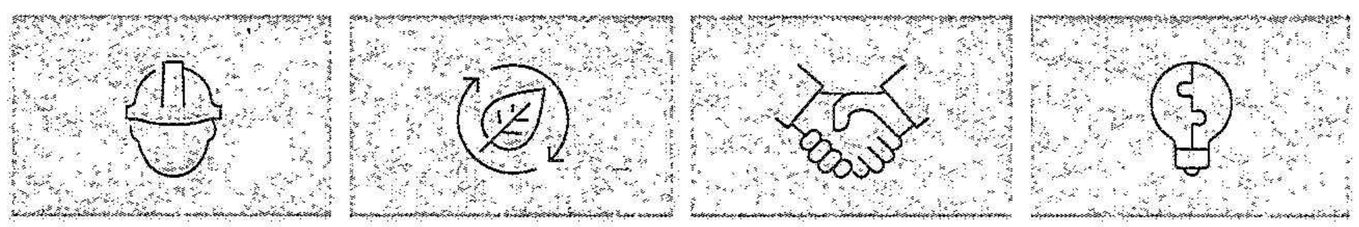
- Andelen store og komplekse prosjekter øker og skjerper kravene til rett organisering, ledelse og fagkompetanse.
- Kundekrav skjerpes ytterligere, særskilt rettet mot seriøsitet og miljøfokus.

Kamp om kvalifiserte ressurser

- Entreprenørbransjen har behov for å utvikle sin konkurransekraft for å tiltrekke seg ressurser.
- Hard kamp om de beste folka i markeder vi opererer i

VÅRE STRATEGISKE INITIATIVER

AF Gruppen skal øke konkurransekraft og fremme lønnsom vekst gjennom fire strategiske initiativ som operasjonaliseres i hver enkelt forretningsenhet.

FAG OG LEDELSE | KLIMA OG MILJØ | KUNDER OG LEVERANDØRER | INNOVASJON

STRATEGISKE INITIATIVER

AF Gruppen skal øke konkurransekraft og fremme lønnsom vekst gjennom fire strategiske initiativ som skal operasjonaliseres i hver enkelt forretningsenhet.

Fag og ledelse

Vi skal tiltrekke, utvikle og beholde markedets beste ledelses- og fagkompetanse.

Dyktige medarbeidere er de viktigste bidragsyterne til AF Gruppens måloppnåelse. Det er kamp om kvalifiserte ressurser, prosjektene blir større og mer komplekse, og omstilling til en grønn og bærekraftig verden krever kloke hoder.

AF har som mål å være bransjens prefererte arbeidsgiver. For å styrke tilgangen til de beste folkene skal vi samarbeide med utdannings-institusjoner, ivareta mangfold og ha gode prosesser som gir oss kunnskap om hva som er årsakene til turnover.

Vi skal skape et inkluderende, trygt og godt arbeidsmiljø med sterk kultur og høy trivsel. AF har nulltoleranse for diskriminering, og skal sikre at alle medarbeidere har like muligheter. Vi skal arbeide for at bygg- og anleggsbransjen er et attraktivt karrierevalg for alle.

Kompetanseheving og karriereutvikling i AF bygges gjennom opplæring i linjen og i AF-Akademiet. AF skal ha de fremste fagmiljøene innen strategisk viktige fag og tilby markedets beste lederutvikling for ledere på alle nivåer. Dette gir robust organisering og god ledelseskapasitet.

- Plassering i Universums måling (mål topp 5)
- Kvinneandel (mål 20 %)
- MTU-score (mål > 5)
- Andel lærlinger (mål 7 %)
- Andel fagarbeidere med fagbrev (mål 60 %)

DYKTIG VERKSTEDSPERSONELL

Sørger for at maskinparken holder hjulene i gang.

AF Gruppen har en egen maskinavdeling som forvalter maskiner og utstyr som leies ut til flere selskap og forretningsenheter i AF Gruppen. Hos AF Maskin på Haga nord for Oslo utføres vedlikehold og reparasjoner. Utstyrsparken består av mer enn 12 000 enheter, og omfatter alt fra anleggsmaskiner og kjøretøy til brakker, containere, hjertestartere og renseanlegg. Dyktige ansatte med høy kompetanse utvikler og bygger utstyr og maskiner, eller gjør spesialtilpasninger på eksisterende utstyr. Dette gir innovative løsninger som har en merverdi for prosjektene. Maskinavdelingen har blant annet utviklet mobile ladecontainere som lett kan fraktes mellom de ulike prosjektene for å lade elektriske anleggsmaskiner. Med mekanisk fag-ekspertise, sertifisert til å bygge på lastebiler, utvikler og bygger blant annet avdelingen egne tunnelinjeksjonsmaskiner i tett samarbeid med tunnelprosjektene i AF Gruppen.

20240510017 18

Klima og miljø

Vi skal redusere fotavtrykket og være ledende på å skape samfunnsnyttige forretningsmuligheter.

Vår bransje belaster klima og miljø, og det er et stadig økende krav fra både samfunnet, kunder og medarbeidere at prosjektene våre har en tydelig og bærekraftig miljøprofil.

Vi er avhengige av innovative løsninger for at verden skal nå FNs klimamål. AF skal være en ambassadør for at klima- og miljøbesparelser kan være lønnsomme og skal aktivt lete etter forretningsmuligheter og utvikle nye samfunns-nyttige tjenester. For eksempel renser og gjenvinner miljøparkene til AF masser som tidligere ville gått til deponi, slik at de kan tilbakeføres i kretsløpet.

AF har lang erfaring med prosjekter hvor det stilles omfattende miljøkrav, og har god kunnskap om hvordan prosess, materialvalg og driftsløsninger påvirker miljøet. Vi skal bruke denne kompetansen til å finne gode miljøvennlige løsninger og oppfordre kundene til å velge disse.

De tiltakene vi ser har størst effekt i egen drift er innenfor klimagassutslipp og avfallsmengder. Derfor har AF et mål om å halvere relative klima-gassutslipp samt halvere relative avfallsmengder som ikke kan ombrukes eller materialgjenvinnes innen 2030.

- Halvere klimagassutslipp per tjenestetype relativt til omsetning innen 2030
- Halvere avfallsmengder som går til forbrenning og deponi per tjenestetype relativt til omsetning innen 2030

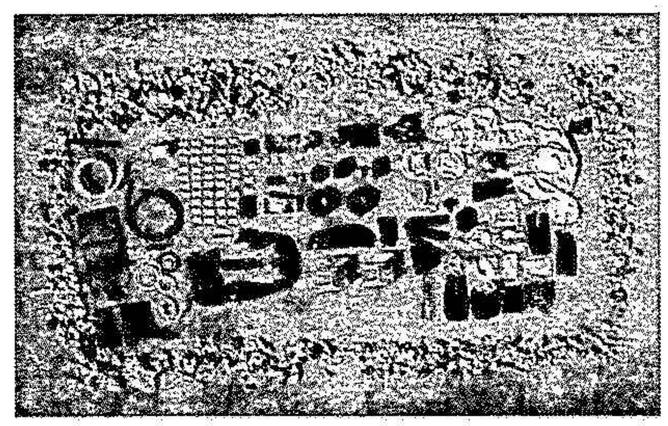
LEDENDE FAGMILJØ INNEN SIRKULÆRØKONOMI, AVFALL OG GJENVINNING

Datterselskap med engasjement for en bærekraftig fremtid.

Mepex Consult AS ble i 2023 et nytt datterselskap i AF Gruppen. Selskapet er et rådgivningsselskap med over 35 års erfaring innen avfall og gjenvinning, og har et sterkt fagmiljø med spisskompetanse innen sirkulærøkonomi.

Selskapet har 30 ansatte og holder til sentralt i Asker sentrum. Gjennom systematisk datafangst og analyse av avfall kan Mepex bistå med å samle kunnskap om materialstrømmer og tilby systemløsninger som kan brukes til å redusere utslipp og bedre ressursbruk.

Innen sirkulære løsninger analyseres forbedrings-muligheter, strategier utvikles og forslag til tiltak innen ombruk og materialgjenvinning utarbeides. I Mepex sin egenutviklede digitale løsning, Sikt, er avfallsanalyser og klimaregnskap samlet i ett verktøy som gir brukeren informasjon om hvor forbedringer og potensiale for utslippskutt er størst. I forbindelse med bygging av sorterings- og gjenvinningsanlegg tilbyr Mepex alt fra behovsanalyser, forstudier, utarbeidelse av tekniske spesifikasjoner til oppfølgning i byggefasen frem til overlevering av anlegget. Selskapets kompetanse og engasjement for miljøet gjør dem til en viktig aktør i arbeidet med å skape en sirkulær økonomi.

2024051001719

Kunder og leverandører

Vi skal være den foretrukne samarbeidspartneren.

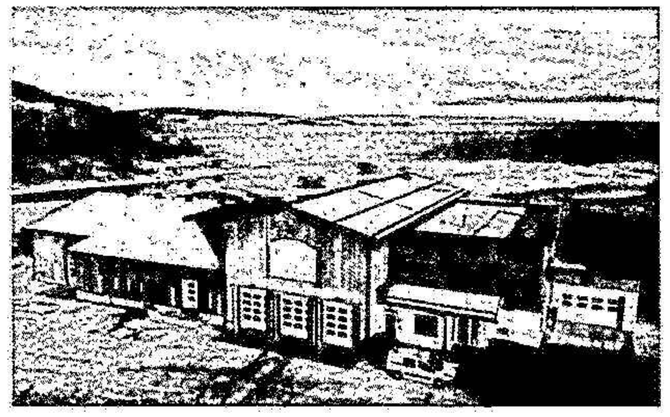
Prosjekter blir stadig større og mer komplekse. Særlig ventes skjerpede kundekrav innen seriøsitetsarbeid, klima og miljø å påvirke markedet fremover.

Skal vi lykkes må AF være den fortrukne samarbeidspartneren. Vi skal bygge langsiktige relasjoner basert på tillit, prestasjon og lojalitet med de kunder og leverandører som har størst potensial for gjensidig verdiskaping. AF stiller krav til de vi jobber med og skal ha samarbeidspartnere som ikke går på akkord med sikkerhet og etikk.

Vi skal søke tidlig involvering for å finne de beste løsningene og også identifisere fremtidige kundebehov. AF skal inneha spiss markeds- og kundeforståelse, være løsningsorienterte og de dyktigste i markedet på å løse akutte kundeutfordringer.

Vi måler kunde- og leverandørtilfredshet på en skala fra 1–6, med mål om å være over 5 på begge. Vi skal videreutvikle våre samarbeids- og kommunikasjonsegenskaper ved å benytte læringspunkter fra undersøkelsene til forbedring. I 2023 ble det gjennomført en kundeundersøkelse. For 2022 og 2023 er det gjort leverandørundersøkelser for utvalgte enheter i AF Gruppen. Resultater fra undersøkelsene viser følgende resultater:

- Kundetilfredshet 2023: 5,0
- Leverandørtilfredshet 2022–2023: 5,0

RENSEANLEGG REISER SEG FRA ASKEN

Godt samarbeid gir fornøyd kunde og gode resultater på Skreia renseanlegg.

Betonmast Innlandet og Østre Toten kommune har gjennom flere tidligere prosjekter god erfaring med samarbeid. Partene fant også sammen da Skreia renseanlegg skulle bygges opp etter en brann i 2018. Et nytt bygg ble reist på grunnmuren av det tidligere anlegget. Prosjektet er utført som generalentreprise med koordinering av prosessleverandøren. Allerede tidlig i prosjektet ble det satt klare mål sammen med byggherren, som ble løpende fulgt opp gjennom prosjektet for å sørge for måloppnåelse. Prosessen har vært preget av godt samarbeidsklima, saklige diskusjoner og sammen har partene funnet gode løsninger på de utfordringene som har dukket opp. Det krevende betong- og rehabiliteringsarbeidet er utført av egne dyktige fagarbeidere på tømmer og betong, og lokale underentreprenører er i stor grad benyttet. Skreia renseanlegg er et toppmoderne anlegg med avansert reseteknologi. Anlegget har biologisk, mekanisk og kjemiske rensetrinn. I bygget er det flere komplekse tekniske løsninger. Anlegget er overlevert til en meget fornøyd byggherre og bidrar til å sikre effektivt avløp og miljøvennlig behandling av avløpsvannet i kommunen.

Innovasjon

Vi skal være Nordens mest nysgjerrige entreprenør.

Teknologiske fremskritt, grønn omstilling og komplekse prosjekter krever en innovativ og dynamisk organisasjon. Ved å opptre fremtidsrettet og løsningsorientert skal vi øke attraktiviteten blant nåværende og fremtidige arbeidstakere og kunder.

Den sterke entreprenøråndenskal fortsatt kjennetegne AF. Innovative endringer kan inkludere både digitalisering og industrialisering av eksisterende virksomhet, og investering i ny virksomhet.

Dette innebærer økt bruk av digitale verktøy og forbedring av tilhørende arbeidsprosesser, samt effektiviseringer i prosjektdriften vår gjennom bedre utnyttelse av data.

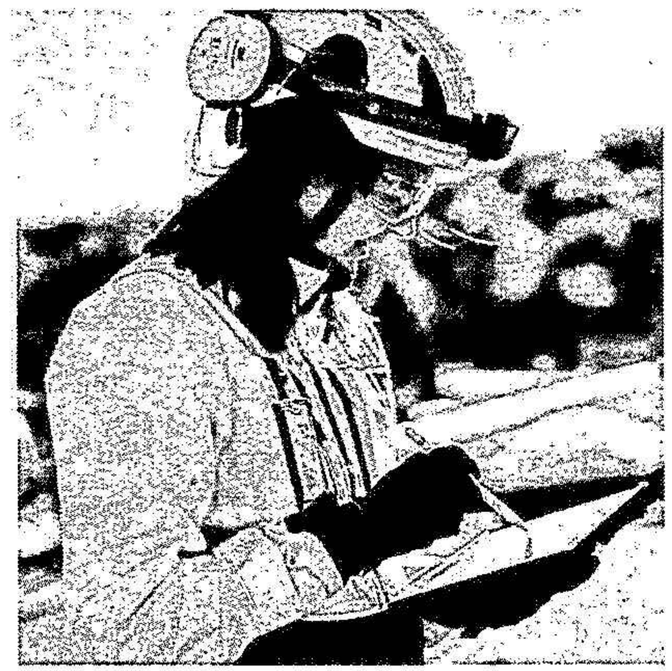
AF skal utforske nye eller endrede forretningsmodeller og stadig vurdere verdiskapende nyetableringer. Eierskap i tidligfaseselskaper skal både være lønnsomt og styrke vårt omdømme som utfordrer og innovatør.

- Avkastning på investeringer i tidl.fase (mål > 15 %)
- Ny lønnsom virksomhet utenfor kjernevirksomheten
- Årlig introdusere minst to digitale verktøy som gir operative resultater

EFFEKTIVISERER ENDRINGSHÅNDTERING

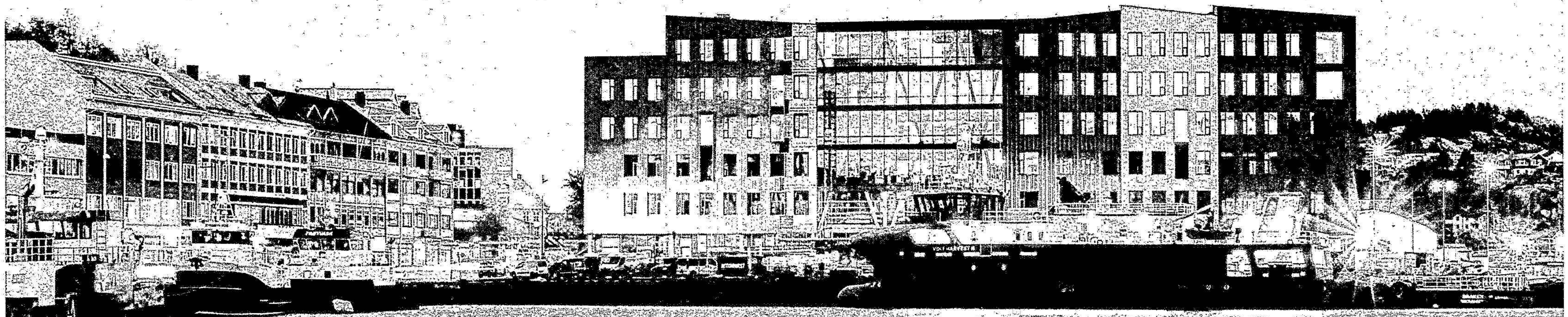
I samarbeid med flere av AFs prosjekter har innovasjons- og digitaliseringsavdelingen i AF Gruppen utviklet løsningen Endringer.no.

Vanligvis sendes endringsmeldinger i et prosjekt mellom byggherre, entreprenør og underentreprenør på e-post og følges opp i Excel. Det kan være utfordrende å få den totale oversikten, og dataene som blir lagt inn og tatt ut er vanskelig å verifisere. I mangel på et godt verktøy har innovasjons- og digitaliseringsavdelingen utviklet en webapplikasjon som effektiviserer endringshåndtering i bygge- og anleggsprosjekter. Løsningen gir aktørene mulighet til å samhandle sømløst, ved at både entreprenør, byggherre, rådgiver, underentreprenør og leverandør kan inviteres inn i portalen Endringer.no. Løsningen legger til rette for enkel kommunikasjon på tvers i et prosjekt, og sikrer at all informasjon blir strukturert, og ivaretar også dokumenthåndtering og datasikkerhet. Økonomioppfølgningen blir enklere ved at eventuelle kostnadskonsekvenser blir loggført for den enkelte endring og akkumulert opp på prosjektnivå.

20240510001720

OM AF GRUPPEN

NY ARENA FOR UTDANNING

Midt i sentrum av Kristiansund bygges regionens nye arena for utdanning, forskning og innovasjon. Campusen blir på cirka 20 000 kvadratmeter og skal inneholde undervisningslokaler, kontorer, laboratorier og ulike spesialrom. Fargene som benyttes på byggene er hentet fra den reisningsperioden da byen ble bygget opp etter å ha blitt bombet under 2. verdenskrig.

Betonmast Røsand har omfattende erfaring med bygging av undervisningsbygg. Campus Kristiansund får konstruksjoner i massivtre som bidrar til å skape et godt innemiljø. Det planlegges for BREEAM-sertifiseringen Excellent og energiklasse A.

SAMFUNNS-ANSVAR

32 SAMFUNNSANSVAR I AF

34 KLIMA OG MILJØ

44 KLIMARISIKOER OG -MULIGHETER (TCFD)

51 EUs TAKSONOMI

62 SOSIALE FORHOLD

70 VIRKSOMHETSSTYRING

SAMFUNNSANSVAR I AF

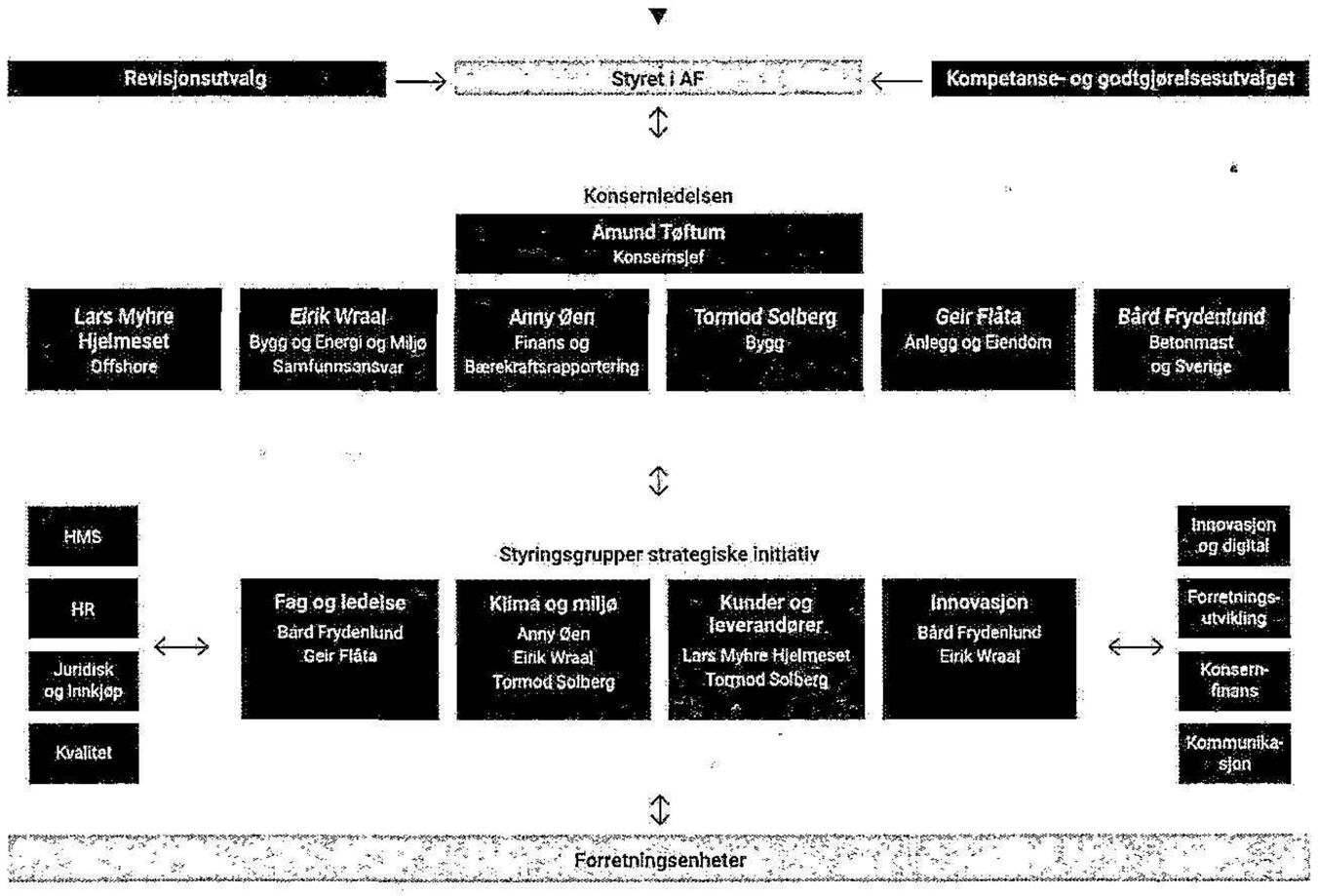
AF skal være en ansvarlig aktør som gjennom prosjektdrift forsterker positiv og minimerer negativ påvirkning på miljø, mennesker og samfunn. Vi skal også levere produkter og tjenester som bidrar til lavere bruk av energi og andre knappe ressurser.

FN har definert 17 bærekraftsmål som konkretiserer de globale samfunnsutfordringene vi i fellesskap må løse, og som representerer en arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringer innen 2030. Samfunnsansvar innebærer å ta ansvar for virksomhetens påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, og bidra til en positiv samfunnsutvikling gjennom bærekraftig verdiskaping.

Hva er AF Gruppens samfunnsansvar?
AF har et særlig ansvar der samfunnets utfordringer kan relateres til vår virksomhet. Først og fremst skal vi gjennomføre prosjektene våre på en bærekraftig måte ved at all vår forretningsdrift skal følge etiske retningslinjer, lover og regler, og vi skal minimere negativ påvirkning på klima og miljø. Våre ansatte og underleverandører skal ha et sikkert og godt arbeidsmiljø der mangfold verdsettes og trakassering ikke tolereres. Videre er det også vårt samfunnsansvar å utvikle og tilby tjenester som kundene våre og samfunnet trenger, og være en pådriver for at prosjekter som er bærekraftige innenfor klima, miljø og sosiale forhold også skal være lønnsomme.

Roller og ansvar
Styret har øverste ansvar for samfunnsansvar i AF. Det operative ansvaret ligger hos konsernsjef Amund Tøftum og følger hans linjeledelse, der hver konserndirektør har ansvaret for respektive virksomhetsområder. AF har opprettet egne styringsgrupper for de strategiske initiativene med representanter fra konsernledelsen og relevante stabsfunksjoner. Det er et krav at forretningsenheter og prosjekter organiseres med tilstrekkelig kompetanse innen helse, miljø og sikkerhet (HMS). Det skal gjennomføres og dokumenteres en kartlegging og analyse av risiko knyttet til HMS i alle prosjekter, både ved oppstart og i gjennomføringen.

ORGANISERING AV SAMFUNNSANSVAR I AF

20240510001722

SAMFUNNSANSVAR I AF

KLIMA OG MILJØ
Klima- og miljøvennlige produkter og tjenester

Klimagassutslipp og energibruk

Ressurseffektivitet og sirkularitet

SOSIALE FORHOLD
Helse og sikkerhet

Ryddige arbeidsforhold

Trivsel og arbeidsmiljø

VIRKSOMHETSSTYRING
Åpenhet og rapportering

Seriøsitet i arbeidslivet

Varsling

Adferdskoden og Hensikt, mål og verdier
Samfunnsansvar i AF er nedfelt i dokumentene Adferdskoden og Hensikt, mål, verdier som er tilgjengelig på www.afgruppen.no/om-oss/visjon-og-verdier.

Adferdskoden gjelder for alle ansatte og andre som representerer eller har verv i AF Gruppen. Hensikt, mål og verdier gir i korte trekk en oversikt over hvem AF er, hva vi står for og hva vi vil oppnå. Dokumentet dekker blant annet prinsipper, mål og krav innen følgende områder: økonomi, medarbeidere, kunder, leverandører, HMS, klima og miljø, kvalitet og forbedring.

Leverandører og Åpenhetsloven
En viktig del av vårt innkjøpsarbeid er å sikre at våre leverandører stiller samme krav til etikk, kvalitet, sikkerhet og ytre miljø som vi i AF Gruppen gjør. Leverandører og underentreprenører i våre prosjekter må forplikte seg til å følge våre verdier og krav til adferd, og etterlevelse av lover og FNs Global Compact ved å akseptere AFs leverandørerklæring (se: www.afgruppen.no/leverandor).

AFs arbeid med å identifisere og rapportere faktisk og potensiell risiko knyttet til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, er integrert i prosessene relatert til innkjøp og oppfølging av leverandører og underentreprenører i hele konsernet. Dette ble ytterligere konkretisert ved innføringen av Åpenhetsloven i 2022 (se: www.afgruppen.no/apenhetsloven). Loven stiller strenge krav til åpenhet og ansvarlighet, og skal bidra til å forebygge menneskerettighetsbrudd og uanstendige arbeidsforhold i egen virksomhet, virksomhetens forretningsforbindelser og nedover i leverandørkjeden.

Bærekraftsrapportering i AF
Bærekraftsrelaterte forhold rapporteres eksternt sammen med finansielle forhold, gjennom AFs kvartals- og årsrapportering. Fraværsskader, alvorlige personskader og rapportering av uønskede hendelser (RUH) rapporteres løpende internt. Hver forretningsenhet i AF Gruppen sørger for at nødvendig data blir rapportert innen fristene, og dataene oppsummeres og rapporteres videre til konsernledelsen. Måltall knyttet til klima og miljø og sosiale forhold rapporteres til konsernledelsen og styret kvartalsvis.

EUs bærekraftsdirektiv, omtalt CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive), er forventet å tre i kraft i norsk rett fra rapporteringsåret 2024. AF Gruppen vil bli omfattet av direktivet. CSRD innebærer rapportering av detaljert informasjon om vesentlige bærekraftstemaer i tråd med de europeiske standardene for bærekraftsrapportering, kjent som ESRS (European Sustainability Reporting Standards). Sentralt i det kommende regelverket er konseptet dobbel vesentlighet. Dette innebærer en vurdering av hvilke bærekraftstemaer som er vesentlige med bakgrunn i hvordan AF blir påvirket av mennesker og miljøet rundt oss (finansiell vesentlighet), samt hvordan AF påvirker mennesker og miljøet rundt oss (vesentlig påvirkning). Temaer som skal vurderes er knyttet til områdene klima og miljø, sosiale forhold og virksomhetsstyring. AF er godt i gang med forberedelser til implementering av bærekraftsdirektivet.

KLIMA OG MILJØ

En av vår tids største samfunnsutfordringer er klimaendringer og miljøpåvirkning. AF skal redusere fotavtrykket fra egen drift og være ledende i å utvikle og levere tjenester som reduserer bruk av energi og andre knappe ressurser.

Bygg-, anleggs- og eiendomssektoren har stor påvirkning på klima og miljø. 36 prosent av de globale klimagassutslippene kan knyttes til disse sektorene. I Norge estimeres det at utslippene er noe lavere som følge av en høy andel fornybar energi, men det anslås at så mye som halvparten av et byggs påvirkning på klima skyldes materialbruken[1]. Globalt estimeres det at bygg, eiendom og anlegg bruker omtrent 40 prosent av alle ressurser som tilføres økonomien, og i Norge er bygg- og anleggsvirksomheten den største enkeltkilden til avfall[2]. Naturtap og klimaendringer forsterker hverandre, og gir effekter som har alvorlige konsekvenser for samfunnet. Det er derfor nå et økende fokus på å stanse tap av natur og bevare biologisk mangfold. Bygg- og anleggsvirksomhet er både avhengig av, og påvirker, natur i form av arealbruksendringer gjennom behovet for egnet areal å bygge på[3]. I tillegg er vår virksomhet avhengig av naturressurser og innsatsfaktorer som stål, betong, asfalt og trevirke. Bransjen kan derfor i stor grad påvirke og bidra til løsninger for å begrense klima- og miljøutfordringer.

Vi vil i årsrapporten for 2024 presentere vår doble vesentlighetsanalyse. Innen temaet klima og miljø tilsier foreløpig gjennomført arbeid at standardene som omhandler klimaendringer (ESRS E1), biologisk mangfold og økosystemer (ESRS E4) og ressursbruk og sirkulær økonomi (ESRS E5) er vesentlige bærekraftstemaer for AF. Som følge av økt kunnskap, kommende regulatoriske endringer og gjennomføring av dobbel vesentlighetsanalyse ser vi et behov for å utvide vår rapportering innen klima og miljø, særlig relatert til vår naturpåvirkning. I våre forberedelser til rapportering etter det nye bærekraftsdirektivet jobber vi med kartlegging og oppfølging av data vi mangler og har pågående prosesser knyttet til videreutvikling av vår rapporteringsløsning for innsamling av data.

I konsernstrategien fra 2020 er klima og miljø ett av våre fire hovedinitiativer, og AF har satt seg konkrete målsettinger.

[1] *Kunnskapsgrunnlag for nasjonal strategi for sirkulær økonomi – Oppsummerende rapport*
[2] *Avfallsregnskapet – SSB*
[3] *NOU 2024:2 I samspill med naturen*

CDP er en uavhengig not-for-profit organisasjon som jobber for klimarapportering innen fokusområdene klima, vann og skogområder. AF har rapportert på klima i 2023, noe som ga score B for regnskapsåret 2022.

CDP DISCLOSURE 2023 ▸ B

Strategiske hovedmål

50 %

AF skal redusere klimagassutslipp per tjenestetype relativt til omsetning med minst 50 prosent innen 2030.

50 %

AF skal redusere avfallsmengder som går til forbrenning og deponi med minst 50 prosent innen 2030.

AF skal være klimanøytrale innen 2050.

20240510017 23

KLIMA- OG MILJØVENNLIGE PRODUKTER OG TJENESTER

AFs visjon er at vi skal rydde fra fortiden og bygge for fremtiden. Dette innebærer at vi skal

- tilby energiløsninger som reduserer energibehovet og bygge ut og oppgradere fornybare energikilder
- fjerne og rense materialer og grunn som er skadelige for miljøet og sørge for at materialer forblir i kretsløpet
- ha kompetanse og kunnskap slik at vi kan tilby innovative løsninger i bygg-, anleggs- og eiendomsprosjekter

Et grunnleggende prinsipp i AF er at prosjekter som er bærekraftige på klima og miljø også må være lønnsomme. AF leverer flere typer tjenester som er nødvendig for at samfunnet skal nå målet om å begrense temperaturøkningen til 1,5 °C, som også skaper verdi for våre investorer. Årets taksonomirapportering viser AF Gruppens taksonomikvalifiserte aktiviteter og hvilken andel av våre driftsinntekter innenfor disse aktivitetene som kan defineres som bærekraftige etter EUs taksonomi. Vi forventer at det blir økende etterspørsel etter taksonomitilpassede og bærekraftige prosjekter. Det er svært strenge krav til å oppfylle taksonomiens kriterier, og det er i tillegg tid-, kostnads- og kompetansekrevende. Vi lykkes best når prosjektene er lønnsomme for alle parter: for våre kunder, klimaet, samfunnet, eiere og for de ansatte. Vi er derfor fornøyde med lønnsomhetspotensialet i prosjektporteføljen som defineres som bærekraftige etter EUs taksonomi.

Klima- og miljøsertifiseringer

AF Gruppens norske byggvirksomhet i virksomhetsområdene Bygg og Betonmast har god kompetanse på BREEAM. BREEAM er en miljøsertifisering for bygg som klassifiserer hvor klima- og miljøvennlig et bygg er i både konstruksjon og bruk. AF opplever en økt etterspørsel etter BREEAM-sertifiserte bygg og det jobbes kontinuerlig med å sikre tilstrekkelig og god kompetanse på dette.

BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN

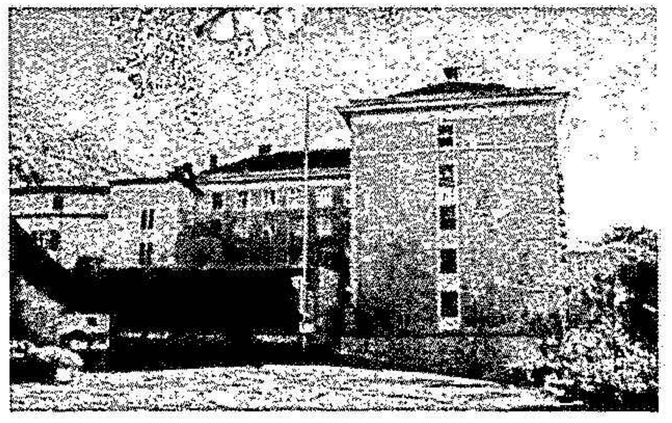
FNs mål er å gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

AF Anlegg har kompetanse på BREEAM Infrastructure (tidligere CEEQUAL), et verktøy som brukes til å fremme bærekraft og kvalitet i anleggsprosjekter knyttet til blant annet infrastruktur, inkludert blant annet vei, tunnel, jernbane, havn, bro og vindkraftverk. BREEAM-familien av sertifiseringsordninger forvaltes av Building Research Establishment (BRE) i Storbritannia.

I den svenske byggvirksomheten vår er miljøsertifiseringen Miljöbyggnad mer utbredt. Denne type miljøsertifisering innebærer at miljøarbeidet og byggets miljøprestasjon gjennomgås av en tredjepart. Systemet eies og utvikles av Sveriges største organisasjon for bærekraftig samfunnsutbygging, Sweden Green Building Council, som også står bak sertifiseringene.

Rehabilitering

Rehabilitering utgjør en vesentlig andel av AFs virksomhet. Rehabilitering av bygg og andre konstruksjoner innebærer ofte gjenbruk av de materialene som representerer store utslipp, eksempelvis bærekonstruksjoner som ofte består av betong og stål, og kan derfor medføre store miljøgevinster. Rehabilitering fremfor å bygge nytt har stor sirkulær betydning, og begrenser miljøutslipp, energibruk, transport, avfallsproduksjon og utarming av naturressurser. Et eksempel er Consolvos bruk av katodisk beskyttelse i armeringsjern i eksisterende broer som bidrar til at levetiden til anleggskonstruksjoner forlenges.

Energispareprosjekt

Grand Hotel Terminus, en fredet villa fra 1700-tallet i Bergen, har de senere årene vært gjennom en omfattende rehabilitering. Som ledd i moderniseringen av hotellet installerer AF Energi ny varmepumpe og borer åtte energibrønner. Om sommeren vil overskuddsenergi utnyttes til nedkjøling. Det effektive energisystemet skal gi et kutt i energiforbruket på 26 prosent og en inntjeningstid på 10 år for investeringen.

REN ENERGI TIL ALLE
FNs mål er å oppnå bærekraftig forvaltning og effektiv bruk av naturressurser innen 2030.

ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON
FNs mål er å oppnå bærekraftig forvaltning og effektiv bruk av naturressurser innen 2030.

Energieffektivisering og utbygging av fornybar energi

Høye strømpriser og frykt for strømmangel har synliggjort hvor viktig energieffektivisering og utbygging av fornybar energi er for at verden skal nå sine klimamål. Energieffektivisering er et viktig tiltak for å redusere det totale behovet for energi, og utbygging av fornybar energi er kritisk for å sikre fremtidig energileveranse.

AF Energi leverer energieffektive løsninger, lokal energiproduksjon og oppfølging av energiløsninger gjennom overvåkning, driftsoptimalisering og servicekontrakter. Tiltakene skal både være til fordel for miljøet og kundens bunnlinje. Løsningene skal utnytte lokal energi som for eksempel overskuddsvarme som ellers ville gått tapt. Energieffektivisering kan i de fleste tilfeller gi en energibesparelse på 20–50 prosent og med dagens strømpriser kan investeringen være tilbakebetalt for kunden på noen få år.

Aeron bidrar til å redusere klimagassutslipp gjennom elektrifisering og energieffektivisering av marin sektor. Selskapet er en ledende markedsaktør på sitt felt og leverer flere ulike typer ventilasjons- og kjøleanlegg for energioptimalisering av driften på både ferjer, cruiseskip og andre typer kommersielle fartøy. Leveransene går til verft over hele verden, og inkluderer fjernstyring av anleggene som medfører at de kan overvåkes og styres fra Norge. Selskapet jobber også på prosjekter knyttet til havvind.

Kanonaden i Sverige har over flere år bygget ut vindkraftverk i Sverige som bidrar til grønn energiforsyning. Kanonaden bygger tilfartsveier og strømnett i tett samarbeid med turbin- og nettleverandør.

Rensing og gjenbruk av materiale

AFs miljøparker Rimol, Jølsen og Nes renser masser for gjenbruk som ellers ville gått til deponi. I 2023 er 288 511 (315 269) tonn masse gjenvunnet. Gjenbruk av masser sparer CO2-utslipp sammenliknet med konvensjonell tilslagsproduksjon, i tillegg til ytterligere miljøbesparelser i form av mindre inngrep i naturen. Totalt har parkene en gjenvinningsgrad på rundt 80 prosent. Europakommisjonens mål er at nettopp 80 prosent av alle materialer skal gjenvinnes og forbli i kretsløpet innen 2030. AF ser kontinuerlig på muligheten til å etablere flere miljøparker.

Stålindustrien står for omtrent 7 prosent av verdens totale CO_2-utslipp[1]. Gjenbruk av stål har 70 prosent mindre utslipp av CO_2 enn malmbasert produksjon, tilsvarende en reduksjon i utslippene på 1 kg CO_2 for hvert kilo stål som gjenvinnes. AF Miljøbase Vats er spesialbygd for håndtering av offshoreinstallasjoner og andre marine konstruksjoner. Her rives og kildesorteres skip og offshoreinstallasjoner for gjenvinning i regi av AF Offshore Decom, og denne havnen er godkjent etter ISPS-regelverket. I 2023 ble det revet og sortert 26 243 (36 911) tonn med stål ved AF Miljøbase Vats. I AF Decom ble det tilsvarende revet og sortert metall for gjenvinning på 11 200 (17 629) tonn.

CO_2-besparelsene fra miljøparkene og fra AFs rivevirksomhet tilsvarer[2]:

- 170 prosent av AF Gruppens klimautslipp for scope 1 og 2 (se side 43)
- 6,2 prosent av Oslo kommunes CO_2-utslipp i 2022
- Ca. 25 160 personbiler i ett år
- 2 630 584 kg storfekjøtt
- Livssyklusutslippene til 717 432 smarttelefoner

[1] Somers, J., Technologies to decarbonise the EU steel industry, EUR 30982 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2021
[2] Tallgrunnlag for beregninger av de tre siste sammenligningstallene er hentet fra Framtiden i våre hender hjemmeside

TONN CO_2-BESPARELSER VED RIVING, SORTERING OG GJENVINNING	2023	2022
CO_2-besparelser i AFs miljøparker sammenlignet med konvensjonell tilslagsproduksjon	22,343	24,249
CO_2-besparelser i AF Decom og AF Offshore Decom sammenlignet med konvensjonell utvinning av metall	37,443	54,540
Besparelse utslipp tonn CO_2 per år sammenlignet med konvensjonell produksjon	59,786	78,789

20240510017 24

STOPPE KLIMAENDRINGENE
FNs mål er å styrke evnen til å stå imot og tilpasse seg klimarelaterte farer og naturkatastrofer

INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR
FNs mål innebærer å bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon.

Opprydning og gjenoppbygning

Ekstremværet Hans rammet i 2023 store deler av Sør-Norge med ekstreme nedbørsmengder. Omfattende skader oppsto, og det var flere tilfeller av jordskred, flom og oversvømmelser i den påfølgende tiden. Det er grunn til å tro at ekstremvær vil bli en enda mer aktuell utfordring i årene fremover. Dette innebærer også økt fokus på sikkerhet i utførelsen av våre prosjekter, og tydelige ansvarslinjer mellom involverte parter blir viktig. Flere av AFs prosjekter, eksempelvis innen fundamentering og rassikring, bidrar også til samfunnets klimatilpasning for å håndtere økende grad av ekstremvær. Regjeringen bevilget i 2023 1,7 milliarder kroner til kommunene som ble rammet av ekstremværet Hans for håndtering av den akutte krisesituasjonen, opprydding og reparasjon[1]. Ekstremvær som Hans og ødeleggelse av viktig infrastruktur innebærer også økt behov for AFs kompetanse og tjenester knyttet til opprydning og gjenoppbygning. Samtidig vil klimaendringene kreve mer robusthet i nybygg og endret vedlikehold av eksisterende bygg, enten hyppigere vedlikehold eller andre tiltak.

Klimaendringer og naturtap henger sammen, og AF ser stadig økende etterspørsel etter prosjekter knyttet til naturrestaurering. Naturrestaureringen av gruveområdene i Svea og Lunckefjellet på Svalbard som AF har vært involvert i trekkes frem i Naturrisikoutvalgets rapport som ble offentliggjort i februar 2024[2]. Her fikk AF oppdraget med å fjerne bygg og infrastruktur etter mer enn 100 års gruvehistorie, og dette er et eksempel på et prosjekt hvor AF bidrar til oppnåelse av mål i FNs Naturavtale (det globale Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfold).

Utvikling av innovative løsninger

En stor del av AFs arbeid innen klima og miljø handler om å opparbeide god klima- og miljøkompetanse. Dette er grunnleggende for å kunne levere anleggs-, bygg- og eiendomsprosjekter i henhold til kundens ønsker og behov. Ved å inneha høy kompetanse kan AF se muligheter og foreslå andre løsninger i prosjektet som kan gi besparelser. Eksempler på løsninger kan være å gjenbruke deler av en bygningskropp istedenfor å bygge helt nytt, det kan være innspill som reduserer mengden masser som må flyttes eller det kan være å bruke andre typer materialer. Gjennom snart 20 år har lavkarbonbetong vært brukt i flere av AFs prosjekter. Vår unike erfaring og kompetanse på betong muliggjør utvikling og leveranse av innovative klima- og miljøvennlige betongresepter og skreddersydde løsninger for våre kunder.

Elektriske anleggsmaskiner tas i bruk på stadig flere områder i vår virksomhet og her spiller AF Gruppens maskinavdeling en viktig rolle. Maskinavdelingen er i front når det gjelder å finne gode løsninger for el-maskiner slik at de er tilpasset behovet i våre prosjekter. Dette inkluderer tilpasning av maskiner utviklet for andre bruksområder og ombygging av fossile til elektriske maskiner.

Gjennom AFs egen innovasjons- og digitaliseringsavdeling utvikles det stadig flere teknologiske verktøy for å effektivisere klima- og miljøarbeid. I det AF-utviklede nettbaserte verktøyet for styring av HMS-risiko, Clara, er det utviklet en egen modul for miljø som bistår prosjektene med vurdering av miljørisiko i prosjekter. Via et enkelt brukergrensesnitt tilgjengeliggjøres erfaringer fra mange andre prosjekter.

[1] Pressemelding Regjeringen
[2] NOU 2024:2 I samspill med naturen

Fremtidens byggematerialer

AF Offshore Decom har i 2023 fått tildelt midler fra Forskningsrådet til et forsknings- og innovasjonsprosjekt på oppsirkulering av maritimt metall i et konsortium med flere andre aktører. Gjennom Forskningsrådets «Grønn plattform»-ordning er dette ett av ni store forsknings- og innovasjonsprosjekter som skal utvikle klima- og miljøvennlige løsninger i næringslivet. Under ledelse av AF Offshore Decom har prosjektet som ambisjon å oppsirkulere maritimt metall fra skip- og oljeplattformer til miljøvennlige byggematerialer uten klimagassfotavtrykk. AF Offshore Decom har planlagt at ca. 2 prosent av stålet fra Curlew skal gå til oppsirkuleringer, og det ble nylig signert en avtale med Nordic Circles om leveranse av et mindre parti med stålplater fra skrogseksjoner på skipet. Disse stålplatene skal blant annet benyttes til takkonstruksjonen til Løren Flerbrukshall i Oslo.

RESSURSEFFEKTIVITET OG SIRKULARITET

Basert på tall fra avfallsregnskapet til SSB sto bygg- og anleggsvirksomhet i Norge for 26 prosent av alt avfall i 2022. Globalt og i resten av EU har også vår bransje et stort forbruk av materialer og avfall som ikke gjenbrukes eller gjenvinnes. I tillegg kommer avfall fra produksjon av byggevarer og annen aktivitet tidligere i verdikjeden. EUs målsetting er at minimum 70 prosent av ufarlig bygg- og anleggsavfall skal gjenbrukes, resirkuleres eller materialgjenvinnes på andre måter[1]. EU-kommisjonen har lansert en handlingsplan for sirkulær økonomi som baserer seg på gjenbruk og materialgjenvinning slik at færrest mulig ressurser går tapt. Sentralt i handlingsplanen er et rammedirektiv som rangerer tiltak for å minske avfallsmengder. Avfallshierarkiet illustrerer ønsket om å behandle avfall så nær toppen av hierarkiet som mulig, og unngå unødvendig deponering av avfall.

I AF planlegges prosjektene slik at minst mulig avfall skal oppstå, og at avfallet i størst mulig grad kan kildesorteres for gjenvinning. For å legge til rette for gjenvinning måles alle forretningsenheter på kildesorteringsgrad, det vil si hvor stor del av avfallet fra vår prosjektvirksomhet som sorteres. Målet i AF er å kildesortere 80 prosent, godt over gjeldende myndighetskrav for avfallssortering på 70 prosent[2].

Hvordan kan AF redusere mengden avfall som går til energigjenvinning og deponi?

I AFs strategi har vi besluttet å halvere mengden avfall som går til energiutnyttelse og deponi relativt til omsetning per tjenestetype. Hver forretningsenhet har utarbeidet konkrete handlingsplaner for å redusere ikke-gjenvinnbart avfall. Kildesortering i prosjektene har vi jobbet med og målt over flere år, nå legges listen enda høyere. For å nå målet, skal vi redusere mengden avfall som oppstår på byggeplassen (øverst i avfallshierarkiet), og prioritere arbeid med de fraksjonene som typisk blir sendt til forbrenning eller deponi. For disse avfallsfraksjonene er det også potensiale for økt materialgjenvinning. AF jobber med å kartlegge representative nøkkeltall for hvordan ulike avfallstyper behandles i Norge og Sverige, og eventuelt geografiske lokasjoner i hvert land.

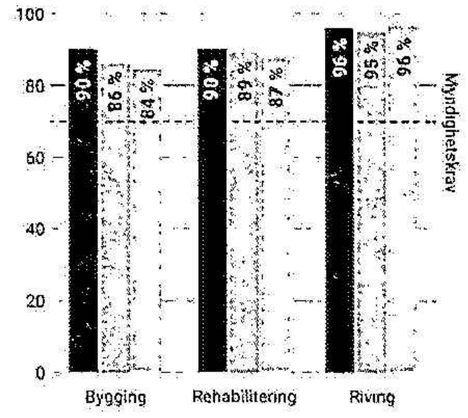
I Norge i dag kildesorteres en svært stor andel av avfallet som oppstår på bygg- og anleggsprosjekter. Likevel utgjør de over 3 millionene tonn med

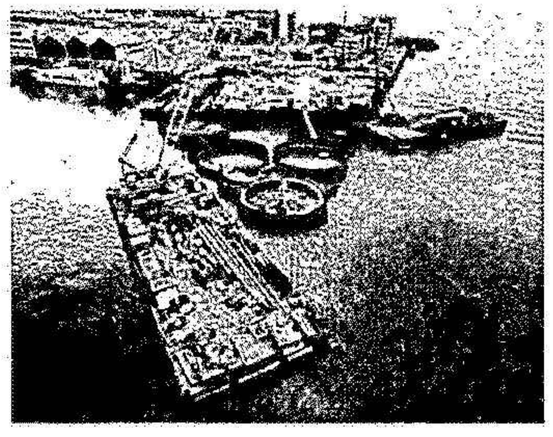
[1] Waste Framework Directive - European Commission (europa.eu)
[2] Forskrift om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift)

ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

FNs mål er å redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk.

KILDESORTERINGSGRAD

Opprydding i forurenset sjøbunn

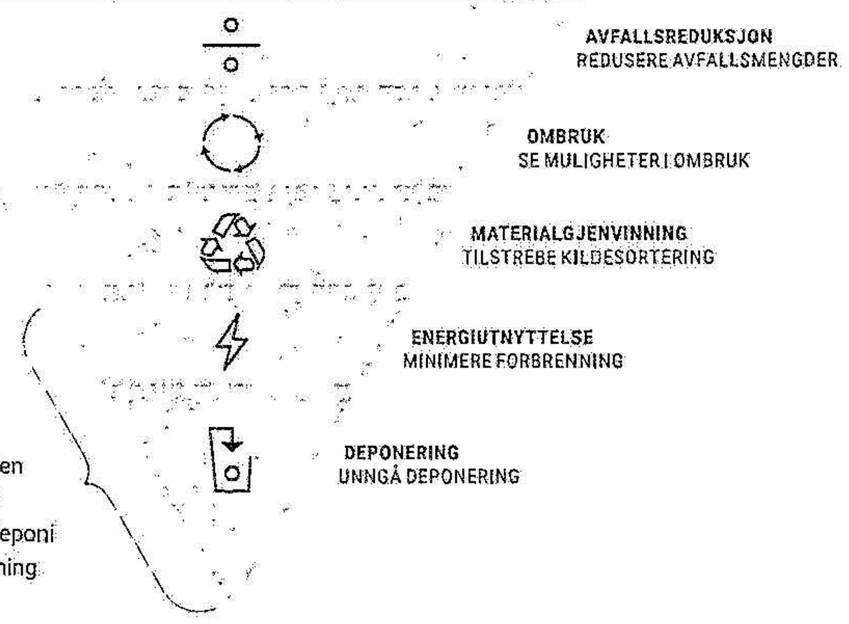
Prosjektet Hammerfest Ren Havn er et viktig miljø-, infrastruktur- og byutviklingsprosjekt. Hammerfest havn er et av de 17 prioriterte kyst- og fjordområdene i den nasjonale handlingsplanen for opprydding i forurenset sjøbunn. Her har Fundamentering bidratt til en sunnere og renere sjøbunn i havområdet, noe som på sikt vil bidra til at det blir tryggere å spise sjømat fra dette området. I tillegg skal tiltakene bidra vesentlig til at mål om god kjemisk og økologisk miljøtilstand i vannforekomsten nås innen 2027, jf. vannforskriften.[1]

[1] Hammerfest Ren Havn | Kystverket – tar ansvar for sjøvelen

20240510017 25

AVFALLSHIERARKIET

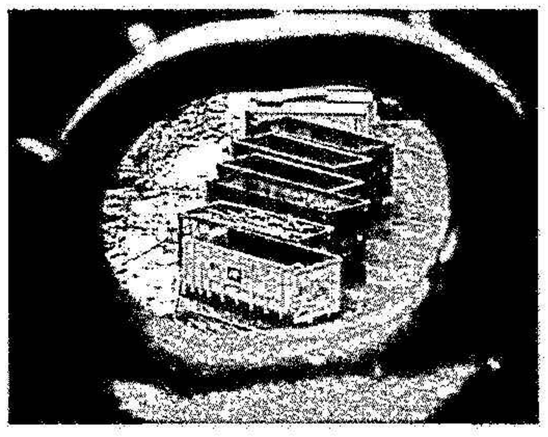
Avfallshierarkiet illustrerer ønsket om å behandle avfall så nær toppen av hierarkiet som mulig, og unngå unødvendig deponering av avfall

AF har som mål å halvere mengden avfall som går til forbrenning og deponi relativt til omsetning innen 2030.

avfall mange containere[1]. Det er tid-, kostnads- og kompetansekrevende å demontere og rive bygg på en måte som tilrettelegger for ombruk og materialgjenvinning. Dette er særlig knyttet til lavere kostnader forbundet med å velge primære materialer, dokumentasjonsbehovet ved ombruk, logistikk og regulatoriske barrierer som ikke gir tilstrekkelige insentiver for ombruk og gjenbruk[2]. Samarbeid langs hele verdikjeden er derfor viktig for å utnytte potensialet for mer sirkulære løsninger og for å imøtekomme de økonomiske utfordringene. Et eksempel på et slikt samarbeid er konsernavtalen AF Gruppen har inngått med Ombygg som driver ombrukstelteт på Økern i Oslo. Her kan entreprenører levere overskuddsmaterialer enten for videresalg eller til lagring til neste prosjekt, og det er allerede flere forretningsenheter i AF som har tatt i bruk denne løsningen. Andre eksempler er økt bruk av standardiserte produkter, forhåndskuttede materialer og prefabrikkerte elementer og mindre bruk av skreddersøm, eller avtaler om returordninger med leverandører.

[1] Avfallsregnskapet – SSB
[2] Kunnskapsgrunnlag for nasjonal strategi for sirkulær økonomi – Oppsummerende rapport

Bedre avfallshåndtering på prosjekt

AF Gruppens datterselskap Mepex har utviklet et felles system for skilting av AF gruppens avfallscontainere. Dette skal gjøre avfallsstasjonene på prosjektene våre mer profesjonelle og gjøre det enklere å kildesortere korrekt. Gjennom prosjektbefaringer har Mepex kartlagt relevante avfallsfraksjoner, og kommet med forslag til utstyr og skilttyper som vil tilrettelegge for at avfall i størst mulig grad kan kildesorteres for gjenvinning.

KLIMAGASSUTSLIPP OG ENERGIBRUK

AF har et mål om å halvere relative klimagassutslipp innen 2030 for scope 1 og 2-utslipp, sett opp mot basisåret 2020, og et mål om å være klimanøytrale innen 2050. Målet om halvering er kvantifisert per tjenestetype slik at vi gjennomfører faktiske endringer i driften og reelle miljøbesparelser, i stedet for å nå målet ved å endre tjenestemiksen fra for eksempel anlegg til bygg. Tjenestetypene vi måler på i denne sammenheng er anleggs-, bygg- og rivevirksomhet. Tjenester som ikke inkluderes i disse kategoriene er energieffektiviseringstjenester, miljøparker, eiendomsvirksomhet og fellestjenester. Både anleggs- og rivevirksomheten er avhengig av store anleggsmaskiner for å kunne håndtere store masser og konstruksjoner i prosjektene. I byggvirksomheten er bruk av større anleggsmaskiner begrenset til grunnarbeid og logistikk i prosjektene. For AF er det derfor viktig å analysere og redusere klimagassutslipp innenfor hver tjenestetype og ikke redusere aktiviteten i anlegg og riving i forhold til bygg. AFs målsettinger innen klima og miljø er ikke verifisert som vitenskapsbaserte.

Beregningsmetoder og utslippskilder

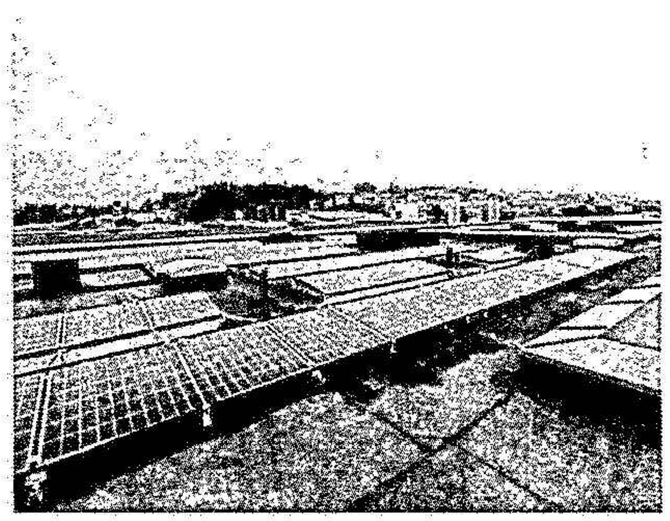
AF rapporterer et klimaregnskap basert på GHG-protokollen (Greenhouse Gas Protocol) der egne direkte og indirekte utslipp (scope 1 og 2), i tillegg til utvalgte andre indirekte utslipp (scope 3), måles i tonn CO_2-ekvivalenter. Rapportering for scope 1 og 2 bygger på vurdering av operasjonell kontroll, og er basert på innrapporterte data fra konsernets konsoliderte selskaper. AF benytter selskapet CEMAsys' database for utslippsfaktorer for beregning av vårt klimagassutslipp. Formålet er å få et representativt bilde av utslipp som følger av AFs virksomhet. Ved å måle og rapportere klimagassutslipp samt øke kunnskapen om hvordan utslipp oppstår får vi et godt grunnlag for å kutte i utslipp.

STOPPE KLIMAENDRINGENE

FNs mål innebærer umiddelbar handling for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.

Vesentlige forutsetninger og beregningsmetode for scope 3 kategorier AF rapporterer på i 2023: Kategori 5 - Avfall blir som utgangspunkt beregnet basert på direkte datainnhenting fra våre avfallsleverandører. I tillegg gjennomføres det for enkelte prosjekter en manuell innrapportering basert på avfallsrapporter. Avfall fra vår rivevirksomhet er ikke inkludert i utslippstallene. Kategori 6 og 7 - Forretningsreiser og pendling beregnes med utgangspunkt i data som innhentes fra reisebyråer AF har konsernavtale med, i tillegg til vårt system for kjøregodtgjørelse. En mindre del av beregningsgrunnlaget utarbeides med grunnlag i estimater som baseres seg på brukerundersøkelser som sendes til de ansatte. I tillegg innhentes noe grunnlag fra manuell innrapportering fra enkelte prosjekter.

Scope 3 deles inn i 15 kategorier etter GHG-protokollen, og består av oppstrøms og nedstrøms utslipp i verdikjeden. Basert på informasjon fra PwCs klimaindeks for 2023 utgjør scope 3 over 97 prosent av totale utslipp for bygg, anlegg og eiendomsbransjen. AF har gjennomført en vurdering av hvilke kategorier innen scope 3 som er vesentlige for vårt klimaregnskap. Basert på foreløpig arbeid er de utlevede kategoriene under vurdert vesentlige. Vesentlighetsvurderingen for kategoriene leide lokaler og utstyr (kategori 8) og transport og distribusjon (kategori 9) er ikke ferdigstilt.

Reduksjon av klimagassutslipp

Strøm Gundersen har i forbindelse med rehabilitering av Kommunegården i Sandvika oppnådd svært gode resultater innen reduksjon av klimagassutslipp. Sandvika-prosjektet er Norges andre BREEAM Outstanding-bygg innen rehabilitering og hadde klimagassreduksjon på 59 prosent sammenlignet med et referansebygg. BREEAM-sertifiseringen innebærer svært strenge krav til blant annet energibruk, ventilasjon, vannforbruk, materialer og avfallsløsninger. Dette er spesielt utfordrende i et bygg som skal rehabiliteres fremfor et nybygg, og forutsetter en god plan helt fra starten av prosjektet.

20240510017126

Kategori 1: Innkjøpte varer og tjenester
Kategori 2: Kapitalvarer
Kategori 3: Produksjon av forbruk drivstoff og energi
Kategori 4: Transport og distribusjon (oppstrøms)
Kategori 5: Avfall
Kategori 6: Forretningsreiser
Kategori 7: Pendling
Kategori 8: Leide lokaler og utstyr (oppstrøms)
Kategori 9: Transport og distribusjon (nedstrøms)
Kategori 10: Prosessering av solgte produkter
Kategori 11: Bruk av solgte produkter
Kategori 12: Sluttbehandling av solgte produkter
Kategori 13: Utleide lokaler og utstyr (nedstrøms)
Kategori 14: Franchises
Kategori 15: Investeringer

Byggevarer utgjør over 80 prosent av klimagassutslippene fra byggsektoren[1], og den største kategorien for AF vil være Kategori 1: Innkjøpte varer og tjenester. Rapportering for scope 3 er under kontinuerlig utvikling og AF jobber med kvalitetssikring av valgt metode for beregning. AF vil presentere et fullstendig klimaregnskap med vesentlige kategorier innen scope 3 for regnskapsåret 2024.

Status måloppnåelse

I 2023 hadde AF et klimaspor på 1,2 (1,1) for scope 1 og 2, tilsvarende et totalt utslipp på 35 166 (33 777) tonn CO_2-ekvivalenter. Bruk av diesel i anleggsmaskiner er den største kilden til våre direkte utslipp. Aktiviteten med størst bruk av anleggsmaskiner er masseforflytning, og nedgang i AFs klimaspor fra basisåret 2020 skyldes i stor grad at mengden masseforflytning i veiprosjekter for anleggstjenester var høyere i 2020 enn i 2023. Mengden masseforflytning vil variere avhengig av hvilken type anleggsprosjekter AF har, samt hvor i gjennomføringsfasen prosjektene befinner seg. Fremtidige klimagassutslipp vil også avhenge av geografisk lokasjon som følge av varierende tilgang på fossilfrie anleggsmaskiner og/eller biodrivstoff. I tillegg vil kontraktsform, grad av involvering i prosjekteringsfasen, krav og forventninger fra byggherre påvirke klimagassutslipp i det enkelte prosjekt. Prosjektporteføljen innenfor tjenestetype anlegg er variert og inkluderer vei, bane, bru, havn, flyplass, tunnel, fundamentering, rehabilitering og nybygg av betongkonstruksjoner, kraft og energi, samt landanlegg for olje og gass. På tross av at AF jobber kontinuerlig med tiltakene som nevnt over vil vår varierte prosjektportefølje, gjennomføringsfase og det enkelte prosjekts særegenhet innebære naturlige variasjoner i vårt klimagassutslipp.

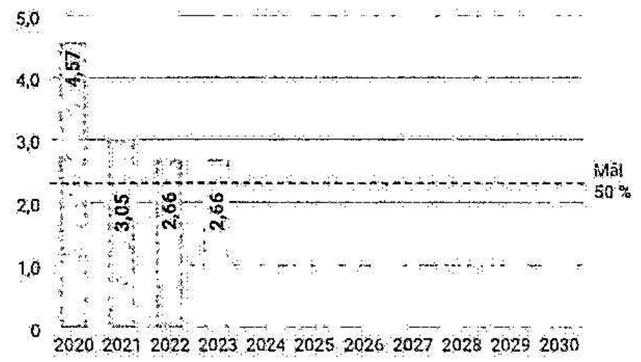
[1] *Meld. St. 13 Klimaplan for 2021–2030*

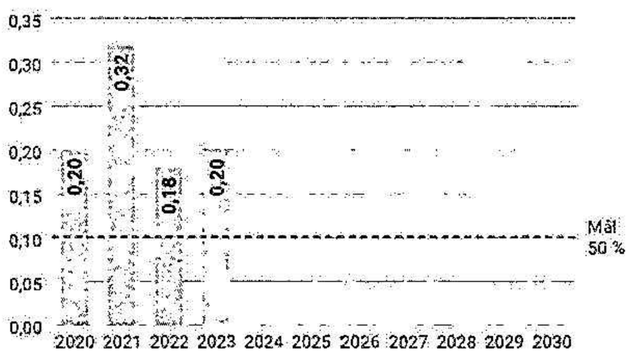
Klimavennlig sprøytebetong i ny tunnel

På oppdrag fra Oslo kommune ved Vann- og avløpsetaten bygger arbeidsfelleskapet JV AF Ghella nytt tunnelsystem for distribusjon av drikkevann. For å minimere miljøbelastningen til prosjektet produseres det sprøytebetong av sand fra renset gravemasse fra Nes Miljøpark, et annet selskap i AF Gruppen. Prosjektet er et av de første i Oslo-området hvor tilslag fra brukte gravemasser brukes til sprøytebetong. Sanden blandes sammen med sement, vann og tilsetningsstoffer av en elektrisk betongtrommel. Ølen Betong har etablert betongfabrikk på prosjektets riggplass som reduserer transportbehov, og i tillegg benyttes elektriske betongbiler til frakt av betongen.

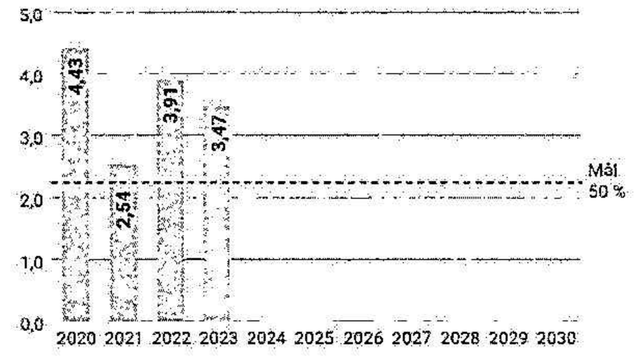
TJENESTETYPE ANLEGG – KLIMASPOR (SCOPE 1 OG 2)

TJENESTETYPE BYGG – KLIMASPOR (SCOPE 1 OG 2)

TJENESTETYPE RIVING – KLIMASPOR (SCOPE 1 OG 2)

Hvordan kan AF redusere klimagassutslipp fra prosjektene?

For å oppnå våre målsettinger for reduksjon av klimagassutslipp i scope 1 og 2 er AFs entreprenørånd og våre ansattes kunnskap og kompetanse sentralt. I tillegg vil tett samarbeid med våre kunder og leverandører bli viktig for at AF skal nå våre klimarelaterte målsettinger.

Det er flere mulige tiltak som kan bidra til å redusere klimagassutslippene i AFs prosjekter. I store anleggsprosjekter kan en helhetlig planlegging av veitraseer for å redusere masseuttak og tilhørende forflytning medføre betydelige reduksjoner. Mye besparelse kan tilrettelegges for i prosjekteringsfasen, og utviklingen i markedet med flere samspillskontrakter der entreprenør kan bidra inn i prosjekteringen er positivt for muligheten til å redusere utslipp i produksjonsfasen. Bransjen kan bidra til lagring av karbon i byggematerialer, for eksempel ved bruk av mer tømmer, samt ved å gjenbruke en større del av eksisterende bygg for å unngå unødvendig nybygging. Innsatsfaktorer i våre prosjekter vil med andre ord kunne bidra i klimakampen.

Maskinene i AF Gruppen har i lengre tid blitt overvåket for å samle data om kjøremønster, og får nå i stadig større grad autostopp installert for å hindre tomgangskjøring. Bruk av elektriske maskiner og maskiner som bruker hydrogen, fornybar diesel og biodiesel vil redusere utslipp. Bruk av elektriske lastemaskiner, dumpere og hjullastere prøves nå ut i større grad på byggeplasser. Behovet for utslippsfrie anleggsmaskiner i områder med lite infrastruktur har gjort at AF selv har bygget mobile ladestasjoner for store anleggsmaskiner. Flere og flere byggeplasser drives som fossilfrie byggeplasser. I tillegg til at fossilfri anleggsdrift reduserer klimagassutslippene, vil en overgang til elektriske eller hydrogendrevne løsninger redusere lokale utslipp. Dette vil også føre til et bedre fysisk arbeidsmiljø på byggeplassen.

20240510001727

KLIMAREGNSKAP	Energiekv.(MWh)[1]		Utslipp (tonn CO_2e)[2]		Basisår
Kategori	2023	2022	2023	2022	2020
Bensin	2 283	2 332	580	563	257
Diesel	127 519	132 011	32 325	31 301	42 065
Biodiesel	12 565	8 010	76	93	50
Propan	2 069	2 240	482	522	182
Øvrige	94	23	197	80	146
Scope 1: Direkte utslipp	144 530	144 615	33 660	32 559	42 699
Fjernvarme og -kjøling	5 672	3 904	238	121	140
Elektrisitet	53 224	47 609	1 268	1 096	2 180
Scope 2: Indirekte utslipp energiforbruk (markedsbasert)	58 896	51 512	1 506	1 217	2 320
Scope 2: Indirekte utslipp energiforbruk (markedsbasert)[3]			15 827	11 339	
Klimagassutslipp (tonn CO_2e)			35 166	33 777	45 019
Klimaspor[4] scope 1 og 2			1,2	1,1	1,6
Avfall			10 843	4 480	
Forretningsreiser			1 408	1 167	
Pendling			1 945	2 227	
Scope 3: Andre indirekte utslipp			1 196	7 874	
Klimagassutslipp (tonn CO_2e)			49 562	49 524	
Klimaspor[4] scope 1, 2 og 3			1,6	1,3	

UTSLIPP PER TJENESTETYPE[5]	Anleggstjenester			Byggtjenester			Rivetjenester		
Utslipp (tonn CO_2e)[2]	2023	2022	Basisår 2020	2023	2022	Basisår 2020	2023	2022	Basisår 2020
Scope 1: Direkte utslipp	25 441	23 092	34 236	2 736	2 769	2 735	4 724	5 900	4 338
Scope 2: Indirekte utslipp energiforbruk	484	272	861	862	781	839	102	97	153
Klimagassutslipp (tonn CO_2e)	25 925	23 364	35 097	3 598	3 550	3 575	4 826	5 996	4 491
Klimaspor (scope 1 og 2)	2,66	2,66	4,57	0,20	0,18	0,20	3,47	3,91	4,43
Endring fra basisår (2020)	-42 %	-42 %		0 %	-10 %		-22 %	-12 %	

[1] Energiekvivalenter viser den årlige energiintensiteten til AF Gruppens aktiviteter innenfor scope 1 og 2
[2] Klimagassutslipp med oppvarmingspotensial tilsvarende CO_2
[3] AF Gruppen bruker lokasjonsbasert metode for å beregne scope 2-utslipp, og opplyser her om markedsbaserte scope 2-utslipp til informasjon
[4] Klimaspor beregnes som tonn CO_2e per MNOK omsetning
[5] Tjenestetype er definert tilsvarende som i segmentnoten, se note 4 i konsernregnskapet

KLIMARISIKOER OG -MULIGHETER

AF har tatt utgangspunkt i TCFD-rammeverket for rapportering av klimarisikoer og -muligheter.

Klimarisiko i denne sammenheng er hvordan klimaendringer påvirker AF finansielt, ikke hvordan AF påvirker klima. TCFD-rammeverket anbefaler rapportering innen fire hovedområder: selskapsstyring, strategi, risikostyring og mål og metoder. I 2023 har konsernledelsen, med forankring i styret, oppdatert vår klimarisikoanalyse for å identifisere de viktigste klimarisikoene som påvirker AF Gruppen. I det følgende presenteres vår klimarisikorapportering med utgangspunkt i TCFD-rammeverket.

Klima- og naturutfordringer henger tett sammen, og naturrisiko og klimarisiko må derfor ses i sammenheng. Klimarisiko er relatert til AFs robusthet overfor klimaendringer og strengere rammevilkår knyttet til overgangen til et lavutslippssamfunn. Naturrisiko er relatert til hvordan AF påvirker og er avhengig av natur, og hvorvidt tap av natur eller endringer i rammevilkår utgjør en risiko for AF. Det er den siste tiden utviklet rammeverk som kan benyttes til å rapportere på og håndtere naturrelatert risiko. Rammeverket Task Force on Nature Related Financial Disclosures (TNFD) er bygget opp på samme måte som TCFD, og ESRS henviser både til TNFD- og TCFD-rammeverket. AF har i 2024 startet arbeidet med å analysere, vurdere og håndtere naturrelatert risiko.

Selskapsstyring

Styret har det overste ansvaret for at klimarisikoer og -muligheter håndteres tilfredsstillende, mens det operative ansvaret ligger hos konsernledelsen.

▶ Styrets oppsyn med klimarisikoer og -muligheter

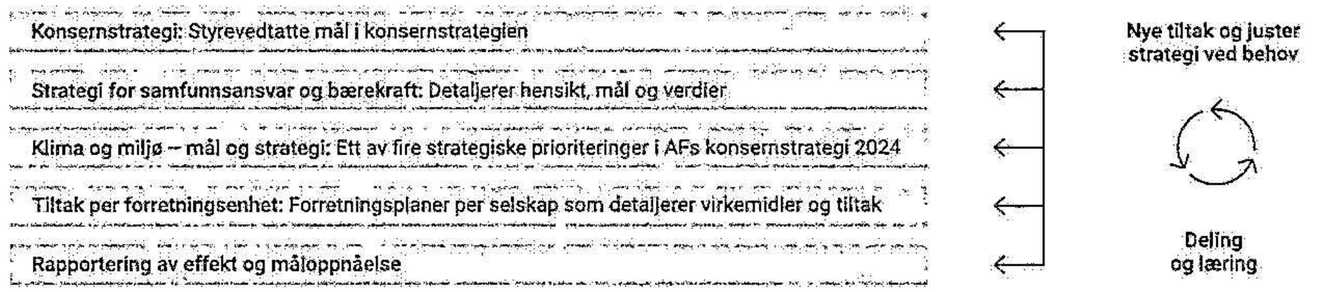
Styret har samfunnsansvar hoyt på agendaen og tar del i AF Gruppens evaluering og oppdatering av klimarisiko. Oppfolgingen av iverksatte betydelige tiltak rapporteres til styret etter behov. Styret vurderer klimarelaterte spørsmål ved gjennomgang av risikoområder og intern kontroll, samt ved godkjennelse av strategi, kvartalsregnskap, årsregnskap og budsjett. Det gjøres også klimarelaterte vurderinger ved gjennomgang av verdigrunnlag, retningslinjer for etikk og samfunnsansvar, organisasjonsstruktur og prinsipper for eierstyring og selskapsledelse. I tillegg til de faste sakene vurderer også styret klimarelaterte forhold ved potensielle oppkjøp med selskapsverdi over MNOK 50, tomteinvesteringer der vår andel er over MNOK 100 og kontraktstilbud med en kontraktssum over MNOK 600. Konsernsjef Amund Tøftums rapportering til styret i AF inkluderer kvartalsvis rapportering av klimarelaterte forhold.

RAMMEVERKET TASK FORCE ON CLIMATE RELATED FINANCIAL DISCLOSURES (TCFD)

SELSKAPSSTYRING	STRATEGI	RISIKOSTYRING	MÅL OG METODER
Beskriv virksomhetens styring av klimarelaterte risikoer og muligheter.	Beskriv aktuelle og potensielle konsekvenser av klimarelaterte risikoer og muligheter på virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging.	Beskriv hvordan virksomheten identifiserer, vurderer og håndterer klimarelatert risiko.	Rapporter på metoder, mål og parametere («metrics and targets») som brukes for å vurdere og håndtere relevante klimarelaterte risikoer og muligheter.
Anbefalt rapportering	Anbefalt rapportering	Anbefalt rapportering	Anbefalt rapportering
▶ Beskriv styrets oppsyn med klimarelaterte risikoer og muligheter.	▶ Beskriv klimarelaterte risikoer og muligheter virksomheten har identifisert på kort, mellomlang og lang sikt.	▶ Beskriv prosessene virksomheten benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko.	▶ Beskriv metodene virksomheten bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risiko-styring.
▶ Beskriv ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarelaterte risikoer og muligheter.	▶ Betydningen av klimarelaterte risikoer og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging.	▶ Beskriv virksomhetens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko.	▶ Virksomheter bør rapportere på Scope 1, Scope 2, og hvis hensiktsmessig, Scope 3-klimagassutslipp, og de relaterte risikofaktorene.
	▶ Beskriv den potensielle betydningen av ulike scenarioer, inkludert et 2 °C-scenario, på virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging.	▶ Beskriv hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i virksomhetens helhetlige risikostyring.	▶ Beskriv målene virksomheten bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og resultater i forhold til målene.

20240510017 28

FRA KONSERNSTRATEGI TIL KONKRETE TILTAK I PROSJEKT

Revisjonsutvalget og styret behandler måltall og hendelser knyttet til klima og miljø hvert kvartal i forbindelse med kvartalsrapportering, og på årlig basis i årsrapporten. Revisjonsutvalget er et saksforberedende og rådgivende organ for styret når det gjelder lovfestet revisjon og finansiell rapportering og bærekraftsrapporteringen. Revisjonsutvalget forbereder også styrets årlige kvalitetssikring av bærekraftsrapportering i AF.

▶ Ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarisikoer og -muligheter

Konsernsjef Amund Tøftum har det operative hovedansvaret for klimarisikohåndtering i den daglige driften og i oppfølgingen av konsernets strategi. Hver konserndirektør har ansvar for sine respektive virksomhetsområder. Konserndirektør Eirik Wraal har en dedikert rolle innen oppfølging av samfunnsansvar i AF og Konserndirektør Finans Anny Øen har en dedikert rolle innen oppfølging av AF Gruppens eksterne bærekraftsrapportering. I forbindelse med oppfølgingen av operasjonaliseringen av AF Gruppens klima- og miljøstrategi er det opprettet en egen styringsgruppe ledet av representanter fra konsernledelsen, hvor HMS-avdelingen og avdeling for konsernfinans er representert. Sentrale forhold knyttet til bærekraftsrapportering løftes inn i styringsgruppa for diskusjon og tas videre til resten av konsernledelsen ved behov.

Konsernledelsen overvåker status på strategisk måloppnåelse gjennom klima- og miljøavdelingens kvartalsvise rapportering av sentrale nøkkelindikatorer. I forbindelse med risikogjennomgang av tilbud med kontraktssum over MNOK 100 skal prosjektets klima- og miljørisiko beskrives og mulige tiltak for å minimere klima- og miljørisiko gjennomgås. Dette gjelder også kontrakter med lavere kontraktssum dersom risikobildet eller andre forhold tilsier det. De enkelte forretningsenhetene i AF har ansvar for å følge opp klima- og miljørisiko som en del av daglig drift, og bidra til måloppnåelse av konsernstrategien med relevante tiltak. Det er et krav at forretningsenheter og prosjekter organiseres med tilstrekkelig kompetanse innen klima og miljø. I alle AFs prosjekter skal det gjennomføres og dokumenteres en kartlegging og analyse av risiko knyttet til HMS, herunder klima og miljø, både ved oppstart og i gjennomføringen.

Strategi

Det grønne skiftet utgjør både risikoer og muligheter for AF; gode miljøløsninger vil tiltrekke medarbeidere, investorer og nye oppdrag, mens manglende vilje eller evne til innovasjon og tilpasning vil forringe vår konkurransekraft. AF Gruppens strategi for klima og miljø har en grunnleggende forankring i vår visjon: vi skal rydde fra fortiden og bygge for fremtiden. Dette innebærer at vi skal fjerne, rense eller eliminere materialer, grunn og energiløsninger som er skadelige for miljøet, og at vi skal tilby tjenester som samfunnet trenger for å møte dagens og fremtidens energi- og miljøutfordringer.

▶ Klimarisikoer og -muligheter AF har identifisert på kort, mellomlang og lang sikt

I tabellene på de neste sidene presenteres klimarisikoer og -muligheter AF har identifisert på kort, mellomlang og lang sikt. En beskrivelse av de ulike tidshorisontene er gitt under. Disse tabellene viser vesentlige risikoer og muligheter AF har identifisert i denne prosessen, men gir ikke en fullstendig oversikt over risikoer og muligheter AF har vurdert. Et eksempel på dette er at AF har vurdert klimarisiko forbundet med finansiering og tilgang på kapital. AF har foreløpig ikke identifisert vesentlige finansielle effekter knyttet til dette, men dette vil kunne endre seg hvis investeringsbeslutninger eller allokering av kapital fremover blir påvirket i større grad enn våre foreløpige vurderinger tilsier. I forbindelse med konsernets finansielle periodeavslutninger vurderes

Tidshorisont	År	Beskrivelse
Kort	1–3 år	I tråd med gjennomsnittlig varighet for AFs prosjekter og klimatiltak eller -beslutninger som tas på kort sikt.
Mellomlang	3–10 år	Dekker tidshorisonten for AFs større prosjekter med lengre varighet og våre klima- og miljømålsettinger innen 2030.
Lang	> 10 år	Dekker perioden frem mot 2050 og vårt langsiktige mål om klimanøytralitet.

20240510001729

	TYPE	BESKRIVELSE AV MULIGHETER	POTENSIELL FINANSIELL KONSEKVENS	FINANSIELL EFFEKT – LAVUTSLIPPSSCENARIO			FINANSIELL EFFEKT – HØYUTSLIPPSSCENARIO			AFs oppfølging av muligheter
				Kort (1–3 år)	Mellomlang (3–10 år)	Lang (>10 år)	Kort (1–3 år)	Mellomlang (3–10 år)	Lang (>10 år)	
MULIGHETER	Ressurseffektivitet	Sirkularitet i våre bygg- og anleggsprosjekter	Reduserte prosjektkostnader	Lav	Lav	Medium	Lav	Lav	Lav	▶ Se avsnitt ressurseffektivitet og sirkularitet, s. 38–39
		Økt etterspørsel etter klima- og miljøvennlige tjenester og produkter: – Klima- og miljøklassifiserte bygg – Rehabilitering – Energieffektivisering – Utbygging av fornybar energi – Rensing og gjenbruk av materiale	Økt omsetning fra klima- og miljøvennlige produkter tjenester	Medium	Høy	Høy	Lav	Lav	Lav	▶ Se avsnitt klima- og miljøvennlige produkter og tjenester, s. 35–36
	Produkter og tjenester	Utvikling av innovative løsninger for å redusere klima- og miljøpåvirkning	Økt omsetning fra nye produkter og tjenester	Lav	Lav	Medium	Lav	Lav	Lav	▶ Se avsnitt utvikling av innovative løsninger, s. 37
		Økende etterspørsel etter våre produkter og tjenester som følge av: – Behov for produkter og tjenester som tåler ekstremværhendelser og varige klimaendringer – Opprydning og gjenoppbygning etter ekstremvær	Økt omsetning våre produkter og tjenester	Lav	Medium	Medium	Lav	Medium	Høy	▶ Se avsnitt opprydning og gjenoppbygning, s. 37
	Omdømme	Arbeidsgiverattraktivitet knyttet til klimarelaterte forhold og AFs omstillingsevne	Økt omsetning som følge av økt konkurransekraft og reduserte prosjektkostnader	Lav	Medium	Høy	Lav	Lav	Lav	▶ Se avsnitt 04.2, s. 50

identifiserte klimarisikoer også opp mot potensielle regnskapsmessige effekter. Det er ikke avdekket at klimarisiko har vesentlig effekt på konsernregnskapet for 2023. Se ytterligere informasjon i note 37.

▶ Betydningen av klimarisikoer- og muligheter på AFs forretningsmodell, strategi og finansielle planlegging

For å nå våre langsiktige klima- og miljøambisjoner blir det på kort og mellomlang sikt avgjørende å:

- Øke kunnskapen om våre klimagassutslipp og vår avfallsproduksjon
- Benytte og utvikle sirkulære produkter og andre etterspurte klima- og miljøtjenester som gir oss konkurransekraft
- Aktivt bidra til å oppfylle våre kunders og samarbeidspartneres klima- og miljømål ved å identifisere og tilby alternative løsninger
- Aktivt tilegne og tiltrekke oss relevant klima- og miljøkompetanse

Figuren på forrige side viser hvordan konsernstrategien operasjonaliseres til konkrete tiltak i hver enkelt forretningsenhet.

▶ Betydningen av ulike scenarioer

TCFD-rammeverket anbefaler at risikoer og muligheter skal vurderes med bakgrunn i ulike scenarioer. AF Gruppen har på et overordnet nivå tatt utgangspunkt i et lavutslippsscenario og et høyt utslippsscenario ved vår vurdering av klimarelaterte risikoer og muligheter. Dette er to scenarioer som representerer ytterpunkter i fremtidig utvikling og de er valgt for å stressteste potensielle finansielle effekter ved overgangen til et lavutslippssamfunn versus et fremtidig høyutslippssamfunn.

Lavutslippsscenarioet beskriver en verden der globale CO_2-utslipp kuttes til netto null rundt 2050. Ekstremvær er mer vanlig, men verden har unngått de verste konsekvensene av klimaendringer. Kjernen i dette scenariet er rask utrulling av rene energiteknologier og energieffektivitet. Dette scenariet er i samsvar med Parisavtalens mål om å holde den globale oppvarmingen til rundt 1,5 °C over førindustrielle temperaturer, og også i tråd med utslippsreduksjoner i FNs sjette klimarapport.

Høyutslippsscenarioet representerer et samfunn med høye klimagassutslipp og uten effektiv politikk for utslippsreduksjon. I dette scenariet varmes kloden opp over 4 °C, og alvorlighetsgraden og hyppigheten av ekstreme værhendelser vil øke.

I lavutslippsscenarioet vil overgangsrisikoene være høyere, mens fysiske risikoer i dette scenarioet vil være lavere. I scenarioet med høye utslipp og global oppvarming over 4 °C vil det være motsatt. Det er stor usikkerhet knyttet til hvordan klimarisikoer- og muligheter vil påvirke AF i tiden som kommer, og identifiserte risikoer og muligheter knyttet til valgte scenarioer innebærer ikke nødvendigvis at dette blir en faktisk realitet. AF vil i tiden fremover jobbe videre med bruk av scenarioer i klimarelatert risiko- og strategiarbeid og hvordan vår risikoeksponering kan endre seg i tiden fremover.

Risikostyring

Klimarisiko kan deles inn i fysisk risiko og overgangsrisiko. Fysisk risiko er risiko knyttet til klima- og værrelaterte hendelser som for eksempel hetebølge, tørke, flom og storm, og oppstår fordi det er usikkerhet knyttet til hva fremtidige klimaendringer innebærer. Ekstreme værhendelser kan potensielt føre til store finansielle tap og redusere verdien av eiendeler. Fysisk risiko kan deles inn i akutt og kronisk risiko. Akutt risiko er ekstremværhendelser som gir umiddelbare påvirkninger og som kan gi forstyrrelser i forsyningskjeden. Kronisk risiko kan eksempelvis være permanente endringer som gir varige temperaturendringer eller havnivåstigning. Overgangsrisiko er risiko som følger av overgangen til et lavutslippssamfunn. Overgangsrisiko oppstår fordi det er knyttet usikkerhet til fremtidig samfunnsutvikling, herunder klimapolitikk og teknologiutvikling. I tillegg til ulike typer klimarisiko, er det mange muligheter forbundet med klimaendringer og klimapolitikk, eksempelvis ressurseffektivisering og utvikling av klima- og miljøvennlige produkter og tjenester.

▶ AFs prosess for å identifisere og vurdere klimarisiko

I gjennomføringen av klimarisikoanalysen i AF har konsernledelsen, med forankring i styret, og med involvering av representanter fra forretningsenheter i AF, vurdert fysisk risiko og overgangsrisiko. På tilsvarende måte har vi vurdert muligheter knyttet til ressurseffektivitet, energikilder, produkter og tjenester, marked og robusthet. I prosessen med å identifisere vesentlige klimarisikoer og -muligheter er det gjennomført en vurdering av sannsynlighet for at risikoene og mulighetene inntreffer gitt to forskjellige ytterpunkt-scenarioer, og hvilken finansiell konsekvens det vil medføre for AF. AF har tatt utgangspunkt i de samme terskelverdiene som benyttes for vurdering av finansiell vesentlighet i årsregnskapet når vi har vurdert klimarisikoer og -muligheter.

▶ AFs prosesser for å håndtere klimarisikoer og -muligheter

AFs systematiske tilnærming til risikostyring i prosjektene inkluderer også oppfølging av klimarelatert risiko. Identifiserte risikoer danner grunnlag for å implementere nødvendige risikoreduserende tiltak for konsernet som helhet, og i det enkelte prosjekt etter behov. Å gripe muligheter som gir lønnsomhet er en del av vår kultur, og vi er avhengige av innovative løsninger for å adressere klimarisikoer og -muligheter. I de følgende avsnittene gir vi en nærmere beskrivelse av hvordan identifiserte vesentlige klimarisikoer håndteres i AF. Se referanser i tabell over for ytterligere informasjon om hvordan AF følger opp identifiserte klimamuligheter.

F1.1 Akutt risiko

Hyppigere og kraftigere ekstremvær, som nedbør og flom, kan medføre større uforutsigbarhet og økt ulykkesrisiko, spesielt innenfor anleggsvirksomheten. Slike ekstremværhendelser kan også gi driftsutfordringer og forstyrrelser i vår forsyningskjede. Dette øker derfor risikoen for uforutsette kostnader ved gjennomføring av våre prosjekter, eksempelvis forbundet med økte priser, logistikkutfordringer eller skade på eget kontraktsarbeid eller materialer. I AF gjennomføres og dokumenteres det en kartlegging og analyse av risiko knyttet til HMS i alle prosjekter, og dette inkluderer også akutt klimarisiko.

F2.1 Kronisk risiko

Varige temperaturendringer, havnivåstigning og endret nedbørsmønster kan på lang sikt endre AFs produksjonskapasitet som følge av potensielt forlenget byggetid og redusert fremdrift i våre prosjekter. AF vil i de kommende årene jobbe med å utvide vår forståelse og påvirkning på vår forretningsmodell, herunder også videreutvikle våre scenarioanalyser for å imøtekomme potensielt endrede krav og behov for nødvendige tiltak.

O1.1 Uforutsigbare ramme- og kontraktsbetingelser

Myndighetene i Norge har uttalt ambisiøse mål som treffer vår bransje, men det er foreløpig stor usikkerhet og geografiske variasjoner når det gjelder faktiske endringer

2024051001730

	TYPE	BESKRIVELSE AV RISIKOER	POTENSIELL FINANSIELL KONSEKVENS	FINANSIELL EFFEKT – LAVUTSLIPPSSCENARIO			FINANSIELL EFFEKT – HØYUTSLIPPSSCENARIO			AFs oppfølging av risiko
				Kort (1–3 år)	Mellomlang (3–10 år)	Lang (>10 år)	Kort (1–3 år)	Mellomlang (3–10 år)	Lang (>10 år)	
FYSISK RISIKO	Akutt	Hyppigere og kraftigere ekstremvær kan gi: – Forstyrrelser i forsyningskjeder – Driftsutfordringer – Økt ulykkesrisiko	Økte prosjektkostnader og lavere omsetning knyttet til lavere produktivitet	Lav	Lav	Medium	Lav	Lav	Høy	▶ Se avsnitt F1.1
	Kronisk	Varige temperaturendringer, havnivåstigning og endret nedbørsmønster kan endre AFs produksjonskapasitet	Lavere omsetning som følge av lavere produktivitet og redusert fremdrift i våre prosjekter	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Medium	▶ Se avsnitt F2.1
OVERGANGSRISIKO	Politisk og regulatorisk/ juridisk	Uforutsigbare ramme- og kontraktsbetingelser	Økte uforutsette prosjektkostnader	Lav	Lav	Medium	AF har foreløpig ikke identifisert vesentlige finansielle overgangsrisikoer knyttet til et høyutslippsscenario			▶ Se avsnitt O1.1
		Økt pris forbundet med CO_2-utslipp	Økte prosjektkostnader	Lav	Medium	Høy				▶ Se avsnitt O1.2
		Risiko for tvister og søksmål knyttet til uprøvde løsninger og byggemetoder, eller manglende oppfyllelse av klima- og miljøkrav på våre prosjekter	Økte prosjektkostnader	Medium	Medium	Medium				▶ Se avsnitt O1.3
		Utvidelse i rapporteringsomfang på konsern- og prosjektnivå	Økte administrasjonskostnader knyttet til intern og ekstern rapportering	Medium	Lav	Lav				▶ Se avsnitt O1.4
	Marked	Endret etterspørsel etter klima- og miljøvennlige produkter og tjenester i vår bransje	Lavere omsetning fra produkter og tjenester hvis vi ikke klarer å møte fremtidens klima- og miljøkrav	Lav	Medium	Høy				▶ Se avsnitt O2.1
		Økt pris på AFs innsatsfaktorer når våre leverandører møter stadig økende kostnader knyttet til energiforbruk og klima- og miljøkrav	Økte prosjektkostnader og lavere omsetning på grunn av redusert etterspørsel etter dyrere produkter og tjenester	Lav	Medium	Høy				▶ Se avsnitt O2.2
	Teknologi	Begrenset tilgang på nødvendig teknologi, materialer og maskiner for å imøtekomme klima- og miljøkrav fra kunde	Økte prosjektkostnader	Lav	Medium	Høy				▶ Se avsnitt O3.1
		Innføring og utvikling av ny teknologi	Økte prosjektkostnader og kostnader knyttet til forskning og utvikling	Medium	Medium	Lav				▶ Se avsnitt O3.2
	Omdømme	Endret kundeatferd og redusert etterspørsel etter produkter og tjenester grunnet dårlig omdømme hvis vi ikke klarer å omstille oss	Redusert omsetning	Lav	Medium	Høy				▶ Se avsnitt O4.1
		Arbeidsgiverattraktivitet knyttet til klimarelaterte forhold og AFs omstillingsevne	Redusert omsetning som følge av svekket konkurransekraft og økte prosjektkostnader	Lav	Medium	Høy				▶ Se avsnitt O4.2

i krav som vår prosjektvirksomhet vil møte. Bransjen er derfor preget av usikkerhet og risiko knyttet til fremtidige rammebetingelser. AF besitter svært høy kompetanse og erfaring når det gjelder krevende rammebetingelser og utforming av kontraktsgrunnlag som gjør at AF er godt rustet til å svare på fremtidig utvikling i rammebetingelser.

O1.2 Økt pris forbundet med CO_2-utslipp

Regjeringen foreslår å øke avgiften på klimagassutslipp ved en jevn opptrapping mot 2030. Bygg- og anleggsbransjen står for en betydelig andel av Norges totale klimagassutslipp og økte CO_2-avgifter er derfor identifisert som en finansiell klimarisiko for AF. I tillegg til økende CO_2-avgifter foreslås det også andre prismekanismer for å øke kostnadene forbundet med klimagassutslipp. AF har et mål om å halvere relative klimagassutslipp innen 2030 og jobber med mange tiltak for å nå disse målene. Se avsnittet «Klimagassutslipp og energiforbruk» på side 40–43 for mer informasjon om hvordan AF jobber for å redusere klimagassutslipp.

O1.3 Tvister og søksmål

Økte krav, uprøvde løsninger og nye kontraktsformer knyttet til klimarelaterte forhold kan resultere i nye, uklare eller komplekse ansvarsforhold knyttet til selskapets aktiviteter og tjenester. Komplekse eller uprøvde innovative løsninger og byggemetoder har potensiale for å medføre uforutsette kostnader som følge av at de ikke møter krav fra kunde. I tillegg vil manglende oppfyllelse av klima- og miljøkrav på våre prosjekter kunne medføre bøter fra våre kunder hvis de ikke oppnås. Betydelige klima- og miljøkrav følges opp som en del av den løpende prosjektoppfølgingen og AF Gruppens metodikk for risikostyring.

O1.4 Utvidelse i rapporteringsomfang

Det regulatoriske bildet innen bærekraftsrapportering er i stor endring og EUs bærekraftsdirektiv innebærer en likestilling av finansiell rapportering og bærekraftsrapportering. Dette medfører økt behov for bruk av tid og ressurser på konsernnivå og utvidelse i rapporteringsomfang for våre prosjekter. I tillegg ser vi også økt tidsbruk knyttet til dokumentasjons- og rapporteringsøvelser for det enkelte prosjekt knyttet til krav fra våre kunder og oppfyllelse av ulike klima- og miljøsertifiseringer. AF jobber med utvikling av innovative løsninger for å sikre rapportering av bærekraftsdata på en effektiv og verdiskapende måte. I tillegg har AF de siste årene brukt mye tid på intern kompetanseheving og å tiltrekke oss relevant kompetanse i rekrutteringsprosesser.

O2.1 Fremtidens klima- og miljøkrav

De regulatoriske kravene for å kunne klassifisere noe som klima- og miljøvennlige produkter og tjenester er stadig økende. Det er risiko for redusert omsetning hvis AF ikke klarer å omstille seg til å oppfylle fremtidige klima- og miljøkrav. AF har lang erfaring med prosjekter hvor det stilles omfattende miljøkrav, og har god kunnskap om hvordan prosess, materialvalg og driftsløsninger påvirker klima og miljø. I tillegg har AF god kompetanse på klima- og miljørelatert sertifiseringskompetanse, som sertifiseringsverktøyene BREEAM og Miljöbyggnad. I 2023 ble det gjennomført et pilotprosjekt i regi av Nye Veier, AF Gruppen og Norconsult som viser hvordan norsk veibygging må imøtekomme strenge kriterier for å oppfylle screeningkriterier etter EUs taksonomi. Dette er et eksempel på et prosjekt som gir AF nyttig kunnskap om hvordan vi kan imøtekomme stadig strengere klima- og miljøkrav. AFs sammensatte kompetanse gjør det mulig for oss å påta oss de mest krevende oppdragene og vår omstillingsevne og gjennomføringskraft setter oss i en god posisjon for å møte fremtidens krav og forventninger.

O2.2 Økt pris på AFs innsatsfaktorer

På samme måte som AF opplever også våre leverandører og underentreprenører økte kostnader knyttet til energiforbruk og klimagassutslipp. Dette vil kunne bidra til økt pris på innsatsfaktorer i AFs prosjekter. I AF jobber vi tett med byggherrer, leverandører og underentreprenører for å velge gode løsninger for våre prosjekter. Vi skal dele av vår kunnskap når det gjelder oppfyllelse av klima- og miljøkrav, samtidig som vi skal veilede våre kunder og leverandører i å velge alternativer som også er lønnsomme fra et kostnadsperspektiv og praktisk gjennomførbare.

03.1 Tilgang på innsatsfaktorer

Omstillingen til et lavutslippssamfunn er avhengig av at man har tilgang på de riktige innsatsfaktorene. Fossilfri anleggsdrift reduserer klimagassutslipp, samtidig krever det også tilgang på de riktige maskinene. Økende etterspørsel etter elektriske anleggsmaskiner, klima- og miljøvennlige materialer og andre innsatsfaktorer øker derfor risikoen knyttet til tilgang på slikt utstyr. Det er i tillegg også betydelige geografiske variasjoner, både når det gjelder ladefasiliteter og tilgang på materialer, utstyr og maskiner med lav klima- og miljøpåvirkning. Det gode samarbeidet AF har med byggherrer, leverandører og underentreprenører vil derfor være svært viktig for AF i det grønne skiftet.

03.2 Ny teknologi

Innføring og utvikling av ny teknologi kan bidra til å løse flere klima- og miljørelaterte problemstillinger og vil spille en viktig rolle i omstillingen til et lavutslippssamfunn. Samtidig vil innføring av ny teknologi kunne innebære økte oppstartskostnader og uventede kostnader knyttet til uprøvd teknologi. AF vil være en pådriver for innovative løsninger i tiden fremover, med et sterkt fokus på kostnytte vurderinger for å sikre at ny teknologi innføres på riktig tidspunkt og i de riktige prosjektene.

04.1 Endret kundeatferd

Det stilles stadig høyere krav til bærekraftige produkter og tjenester. Bygg-, anleggs-, og eiendomssektoren har samlet sett en betydelig påvirkning på klima og miljø. De stadige økende krav og forventninger fra våre interessenter vil kunne påvirke etterspørselen dersom AF ikke klarer å omstille seg. Det er derfor risiko for redusert etterspørsel knyttet til vår prosjektvirksomhet hvis AF ikke møter fremtidens klima- og miljøkrav. AFs klima- og miljøkompetanse gjør at vi kan se muligheter og også foreslå andre løsninger i prosjektet som kan gi besparelser. Sammen med god dialog med våre kunder vil dette redusere risikoen for redusert etterspørsel. Tidlig involvering av entreprenør, og tett samhandling både i forkant og underveis i utbyggingene, gir størst potensiale for miljøvennlige bygg- og anleggsprosjekter.

04.2 Arbeidsgiverattraktivitet

AFs konkurransekraft ligger i medarbeiderne og det er kamp om de beste folka i markedene vi opererer i. Dersom AF ikke bidrar til det grønne skiftet, eller hvis vi ikke i tilstrekkelig grad klarer å kommunisere vårt bidrag til viktige interessenter, kan dette føre til redusert omdømme og arbeidsgiverattraktivitet. Arbeidsgiverattraktivitet er av AF identifisert både som en klimarisiko og -mulighet. Samtidig som vår bransje har betydelig klima- og miljøpåvirkning er det også store muligheter for å være med på å påvirke bransjen i riktig retning og mot det grønne skiftet. AF ønsker å bli utfordret av nysgjerrige studenter og nye og eksisterende arbeidstakere som skal være med på å forme bransjen i fremtiden, samtidig som vi skal rekruttere, utvikle og beholde de rette folkene med den riktige kompetansen. Vi skal være Nordens mest nysgjerrige entreprenør og utfordre det bestående. Et kontinuerlig fokus for AF er operasjonalisering av vår strategi innen klima og miljø. Samtidig er det viktig for AF å jobbe aktivt med å utvikle vår bærekraftsrapportering for å sikre transparent og hensiktsmessig kommunikasjon rundt AFs klimarelaterte arbeid og gode eksempler på hvordan den enkelte arbeidstaker kan være med å bidra. På den måten skal vi sikre at arbeidsgiverattraktivitet blir vår største mulighet.

▶ Integrering av AFs prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarisiko i AFs helhetlige risikostyring

Risikovurderingen som allerede er etablert på tvers av konsernet benyttes på samme måte for å identifisere og vurdere klimarisiko. Se utfyllende informasjon om risikostyring i AF på side 18–19.

Mål og metoder

▶ Metodene AF bruker for å vurdere klimarisikoer og -muligheter knyttet til oppfølging av strategi og risikostyringsprosesser

Se informasjon som svarer ut etterspurt informasjon fra TCFD tilknyttet metode i avsnittet om «Klimagassutslipp og energibruk» på side 40–43 og «Ressurseffektivitet og sirkularitet» på side 38–39.

▶ AFs klimaregnskap og utslippskategorier vi rapporterer på (scope 1, 2 og 3)

AFs klimaregnskap og rapportering på scope 1, scope 2, og vesentlige scope 3-kategorier, og relaterte risikofaktorer. AF rapporterer et klimaregnskap basert på GHG-protokollen. Se avsnitt «Klimagassutslipp og energibruk» på side 40–43.

▶ AFs målsettinger for å håndtere klimarisikoer og -muligheter og vår måloppnåelse

AF har et mål om å halvere relative klimagassutslipp innen 2030 for scope 1 og 2-utslipp, sett opp mot basisåret 2020. I tillegg har vi satt oss mål knyttet til ressurseffektivitet og sirkularitet. For å nå våre langsiktige klima- og miljøambisjoner har vi tre prioriterte fokusområder innen klima og miljø:
- Klima- og miljøvennlige produkter og tjenester
- Klimagassutslipp og energibruk
- Ressurseffektivitet og sirkularitet.

Se ytterligere informasjon om våre mål og måloppnåelse i avsnittet «Klimagassutslipp og energibruk» på side 40–43 og «Ressurseffektivitet og sirkularitet» på side 38–39.

20240510017731

EUs TAKSONOMI

EUs taksonomi er en del av «EUs grønne giv», en vekststrategi for å gjøre Europa til den første klimanøytrale regionen i verden innen 2050.

Taksonomien er et klassifiseringssystem som definerer hva en bærekraftig aktivitet er. Formålet er å øke investeringer i bærekraftige løsninger og håndtere finansiell risiko som skyldes klimaendringene. Taksonomien skal også hindre grønnvasking ved å ha et felles system for hva som kan kalles bærekraftig. Lov om bærekraftig finans som gjennomfører EUs taksonomiforordning ((EU) 2020/852) i norsk rett trådde i kraft 1. januar 2023.

I EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter er en aktivitet taksonomikvalifisert («taxonomy eligible») hvis den er inkludert i listen over aktiviteter som EU har definert som potensielt bærekraftige. De sektorene som er prioritert i taksonomien så langt er sektorer og aktiviteter der EU har vurdert at det er et stort potensial for å bidra til å redusere utslipp og negativ påvirkning på miljø. Blant disse sektorene er anlegg, bygg og eiendom.

En aktivitet er taksonomitilpasset («taxonomy aligned») hvis den gir et vesentlig bidrag til minst ett av EUs seks definerte klima- og miljømål, ikke medfører vesentlig skade på de øvrige klima- og miljømålene, samt at virksomheten oppfyller minstekrav for sosiale og styringsmessige forhold.

For regnskapsåret 2023 rapporterer AF Gruppen for første gang på taksonomitilpassede aktiviteter i tillegg til taksonomikvalifiserte aktiviteter. Sistnevnte er rapportert tidligere på frivillig basis. AF har over 80 prosent av driftsinntektene dekket av EUs taksonomi fordelt på godt over 20 aktiviteter. I overkant av 10 prosent av driftsinntektene er vurdert å være taksonomitilpasset. Av det som er vurdert som taksonomitilpasset er dette knyttet til klimamål 1 Begrense klimaendringer, klimamål 4 Sirkulær økonomi og klimamål 5 Forurensning. Taksonomitilpassede prosjekter knytter seg til riving, energibesparende prosjekter, enkelte boligprosjekter og noen store anleggsprosjekter.

EUS KLIMA- OG MILJØMÅL

1. Begrensning av klimaendringer
2. Klimatilpasninger
3. Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og havressurser
4. Omstilling til sirkulærøkonomi
5. Forebygging og bekjempelse av forurensning
6. Beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer

VURDERING AV PROSJEKTER ETTER EUS TAKSONOMI

	Andel driftsinntekter / Totale driftsinntekter		Andel driftskostnader / Totale driftskostnader		Andel kapitalutgifter / Totale kapitalutgifter	
	Taksonomi-tilpasset per klimamål	Taksonomi-kvalifisert per klimamål	Taksonomi-tilpasset per klimamål	Taksonomi-kvalifisert per klimamål	Taksonomi-tilpasset per klimamål	Taksonomi-kvalifisert per klimamål
Begrense klimaendringer (CCM)	9,3 %	66,7 %	16,1 %	58,4 %	33,9 %	42,6 %
Klimatilpasninger (CCA)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	58,4 %	0,0 %	42,6 %
Vann- og marine ressurser (WTR)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Sirkulær økonomi (CE)	3,8 %	64,9 %	5,5 %	56,9 %	4,7 %	29,0 %
Forurensning (PPC)	0,4 %	0,0 %	0,3 %	0,0 %	0,5 %	0,0 %
Økosystemer (BIO)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

RAPPORTERINGSPRINSIPPER, FORUTSETNINGER OG VURDERINGER

Rapportering av EUs taksonomi følger konsernets struktur for finansiell rapportering. Vurderinger foretas av prosjektorganisasjonene som kjenner prosjektene best, med kvalitetssikring på konsernnivå for å sikre konsistens. Alle prosjekter er vurdert individuelt for å identifisere taksonomikvalifiserte og -tilpassede aktiviteter, med noen få unntak der det er foretatt en porteføljevurdering av sammenlignbare prosjekter.

Det er fortsatt uklarheter i taksonomiregelverket og formuleringer som krever tolkning og bruk av skjønn. Det er derfor risiko for at AF har forstått formuleringer og krav i taksonomien ulikt fra andre aktører. Der AF mener at formuleringer eller kriterier kan forstås på flere måter har vi etter beste skjønn lagt til grunn veiledninger som foreligger, samt rimelighetsvurdert med bakgrunn i formålet med EUs taksonomi. Oppdateringer i regelverket fra EU eller relevant veiledning fra norske myndigheter kan medføre endringer i AFs rapportering i senere år, både knyttet til taksonomikvalifikasjon og -tilpasning.

KPIer

AF rapporterer på KPIene driftsinntekter, driftskostnader (OpEx) og kapitalutgifter (CapEx). Formålet med KPIene driftskostnader og kapitalutgifter er å fange opp investeringer som bidrar til bærekraftig aktivitet og omstilling i en bedrift. På side 56–61. presenteres KPIene i henhold til malene gitt i Annex II i Disclosures Delegated Act. Da dette er første år AF rapporterer på taksonomitilpasning, presenteres ikke sammenligningstall i tabellen. Siden AF ikke utfører aktiviteter knyttet til naturgass og atomenergi (aktiviteter 4.26-4.31), bruker vi ikke de dedikerte malene som er introdusert knyttet til disse aktivitetene.

Driftsinntekter i taksonomien tilsvarer driftsinntekter etter IFRS 15 Inntekter fra kontrakter med kunder. Se note 2 Vesentlige regnskapsprinsipper, note 4 Segmentinformasjon og note 6 Driftsinntekter og andre inntekter i konsernregnskapet for ytterligere informasjon om driftsinntekter.

Driftskostnader etter EUs taksonomi er ikke knyttet til en IFRS-definisjon på samme måte som driftsinntekter, men begrenser seg til kostnader knyttet til vedlikehold og reparasjon av eiendom, anlegg og utstyr som er essensielt for å gjennomføre taksonomikvalifiserte aktiviteter. For AF Gruppen er dette kostnader knyttet til kortsiktige leasingavtaler som ikke er aktivert i balansen og kostnader knyttet til reparasjon, vedlikehold og renhold av balanseførte anleggsmidler.

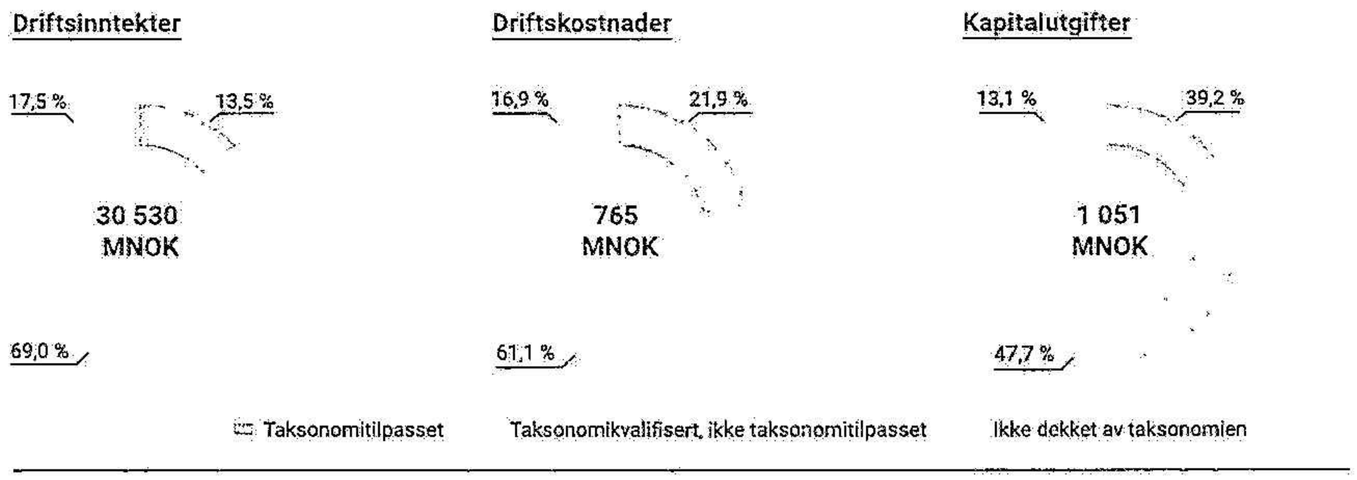
Kapitalutgifter i AF Gruppen inkluderer investeringer i egne og leide bygninger, produksjonsanlegg, maskiner og driftsløsøre etter IAS 16 Eiendom, Anlegg og Utstyr og IFRS 16 Leieavtaler, samt immaterielle eiendeler etter IAS 38. Eventuelle tilganger fra virksomhetssammenslutninger i disse kategoriene er også inkludert. Goodwill er ikke inkludert da det ikke er definert som immateriell eiendel i henhold til IAS 38.

Maskiner i AF Gruppen kan brukes i flere forskjellige prosjekter i sin levetid. Det er derfor utfordrende å foreta en nøyaktig henføring av kapitalutgifter og driftskostnader som knytter seg til disse maskinene til aktiviteter. Det er derfor foretatt en fordeling av kapitalutgifter og driftskostnader knyttet til maskinparken basert på en fordelingsnøkkel beregnet på fordelte driftsinntekter. Fordelingsnøkkelen er beregnet per selskap eller per underkonsern, avhengig av hva som er hensiktsmessig.

Vurdering av taksonomikvalifikasjon

Klassifisering av AFs prosjekter er gjennomført ved å se på definisjonen av taksonomiens forskjellige aktiviteter, med støtte i tilhørende NACE-koder som veiledning. Prosjektene er ikke disaggregert ved plassering i aktiviteter der dette kan falle inn under to aktiviteter. For eksempel hvis et prosjekt er en kombinasjon av rehabilitering og nybygg, er det gjort en vurdering av hvilken aktivitet prosjektet i størst grad bidrar til og hele prosjektet er da klassifisert som denne aktiviteten. Av vesentlige tolkninger og forutsetninger AF har tatt knyttet til vurdering av taksonomikvalifiserte aktiviteter kan følgende nevnes:

20240510001732

CCM 7.1/CE 7 1 Oppføring av nybygg

Alle prosjekter som bidrar til et nybygg, fra grunnentreprenør til totalentreprenør, er inkludert i aktiviteten med mindre de passer inn i en mindre og mer spesifikk aktivitet. Det vil si at selv om AF kun har en underentreprise på et nybygg så er prosjektet vurdert å være «oppføring av nybygg».

CCM 7.2/CE7.2 Rehabilitering av bygg

I beskrivelsen av denne aktiviteten savner AF et tydelig skille mellom rehabilitering og vedlikehold. AF har derfor gjort en skjønnsmessig vurdering i prosjektene knyttet til hva som er rehabilitering og hva som er vedlikehold. AF Gruppen inkluderer ikke prosjekter som vurderes å være vedlikehold i denne aktiviteten.

CCM 6.15/CCA 6.15 Infrastruktur som muliggjør (lavkarbon)transport på vei og offentlig transport

Vår tolkning er at CCM 6.15 kun gjelder veibygging som er dedikert til lavkarbontransport. Veiutbygging i AF er derfor ikke inkludert i denne aktiviteten da veiene vi bygger, med noen unntak, ikke er dedikert til kun lavkarbontransport. For CCA 6.15, veiutbygging som ikke nødvendigvis er dedikert til lavkarbontransport, er det ikke inkludert driftsinntekt som taksonomikvalifisert da dette ikke er definert som en muliggjørende aktivitet i taksonomien. Aktiviteter som ikke er definert som muliggjørende («enabling») kan ikke få driftsinntekt medregnet.

Som følge av disse fortolkningene har AF i underkant av 20 prosent av våre driftsinntekter som ikke er vurdert som taksonomikvalifiserte i 2023. Hovedsakelig er dette driftsinntekter knyttet til veiprosjekter, samt vedlikehold- og serviceavtaler og andre mindre vedlikeholdsprosjekter som vi ikke har klassifisert som rehabilitering av bygg. Av taksonomikvalifiserte aktiviteter utgjør prosjekter klassifisert som oppføring av nybygg den største andelen.

At en aktivitet ikke er taksonomikvalifisert per nå betyr ikke nødvendigvis at den er miljøskadelig eller ikke bærekraftig. Taksonomien vil utvikles i årene som kommer, og det er forventet at det vil komme flere nye aktiviteter og strengere krav i eksisterende aktiviteter. Et eksempel på prosjekter i AF som bidrar til det grønne skiftet, men likevel ikke er dekket av taksonomien, er katodisk beskyttelse av bygninger og andre strukturer som medfører lengre levetid på eksisterende infrastruktur og bygninger. Prosjektene bidrar til å unngå nybygg med tilhørende høye klimagassutslipp.

Vurdering av taksonomitilpasning

AF har svært mange prosjekter som er taksonomikvalifisert. Det er i mange tilfeller tidkrevende arbeid å vurdere oppfyllelse av taksonomiens kriterier for et enkelt prosjekt. De største prosjektene og prosjekter med høyest sannsynlighet for å være taksonomitilpasset har i 2023 derfor vært prioritert når det gjelder vurderinger opp mot taksonomikriterier.

Flertallet av AFs prosjekter har en varighet over flere år. Som følge av dette vil prosjekter som ikke er avsluttet ved utgangen av 2023 ikke nødvendigvis ha oppnådd og dokumentert oppfyllelse av alle taksonomikriterier enda. Dersom vi mener prosjektet med høy sannsynlighet vil ha oppfylt nødvendige kriterier ved prosjektets slutt er prosjektet satt som taksonomitilpasset.

Et ikke vesentlig skade-krav som er felles for alle aktiviteter er kravet om at det skal være foretatt en klimarisikoanalyse etter EU taksonomiens Appendix A. Det er rom for tolkning knyttet til hva som er objektet for klimarisikoanalysen, hvorvidt det er AFs prosess og/eller produktet som tilvirkes. AF har prinsipielt vurdert at vi analyserer AFs prosess opp mot potensielle klimarisikoer i prosjektene.

AF har per nå få boligprosjekter som er vurdert å være taksonomitilpasset. Det er forventet at andelen taksonomitilpassede bygg vil øke i årene som kommer, både fordi det blir en høyere grad av klarhet i kriteriene for tilpasning samt at vi forventer en økt grad av etterspørsel og bestilling fra våre kunder.

AF Gruppens taksonomikvalifiserte aktiviteter		
SEKTOR: ENERGI		
CCM 4.1	Produksjon av elektrisitet fra solcelleteknologi	AF utfører prosjekter knyttet til utbygging av solcelleparker.
CCM 4.3	Produksjon av elektrisitet fra vind	AF utfører prosjekter knyttet til grunnarbeid og fundamentering av vindmøller på land, samt tekniske løsninger og utstyrsleveranser til havvindmøller.
CCM 4.9	Overføring og distribusjon av elektrisitet	AF bygger infrastruktur som muliggjør overføring og distribusjon av elektrisitet. Dette inkluderer tunneler, grøftearbeider, samt fundamentering og reising av master.
CCM 4.15	Distribusjon av fjernvarme/kjøling	AF har mange prosjekter som klassifiseres i denne kategorien knyttet til rør-systemer som frakter fjernvarme og kjøling til bygg.
CCM 4.16	Installasjon og drift av elektrisk varmepumpe	AF leverer tjenester knyttet til løpende drift av energisentraler. Installasjon av energisentralene er klassifisert under aktivitet 7.6 Installasjon, vedlikehold og reparasjon av fornybar energi-teknologi.
CCM 4.22	Produksjon av varme/kjøling fra geotermisk energi	Prosjekt knyttet til produksjon av varme/kjøling på havn.
SEKTOR: VANN, AVLØP OG AVFALLSHÅNTERING		
CCM 5.1	Bygging, utvidelse og drift av vannoppsamlings-, behandlings- og forsyningsanlegg	En vesentlig aktivitet i AF er prosjekter knyttet til å bygge og utvide eksisterende vannoppsamlings-, behandlings- og forsyningsanlegg for vann. Dette inkluderer spunting og boring av stålkjernepeler, betongarbeider på nytt vannbehandlings-anlegg, nye tunneler og rør knyttet til vannforsyning og annet arbeid som trengs.
CCM 5.2	Fornyelse av vannoppsamlings-, behandlings- og forsyningssystemer	AF har prosjekter som fornyer vannoppsamlings-, behandlings- og forsynings-systemer slik at disse blir mer effektiv energibruk i anlegget.
CCM 5.3	Bygging, utvidelse og drift av oppsamlings- og behandlingsanlegg for avløpsvann	AF bygger oppsamlings- og behandlingsanlegg for avløpsvann.
CCM 5.4	Fornyelse av oppsamlings- og behandlingsan-legg for avløpsvann	Fornyelse av behandlingsanlegg som ikke øker kapasiteten plasseres i denne aktiviteten.
PPC 2.4	Sanering av forurensede områder og steder	AF har prosjekter knyttet til sanering av forurensede områder der skadelige stoffer fjernes fra vann og/eller grunn, eller på annen måte håndteres for å stoppe negative effekter på miljøet.
CE 2.6	Miljøsanering og demontering av utrangerte produkter	På AFs miljøbase i Vats demonteres utrangerte produkter som oljeplattformer og skip. Materialer fra disse installasjonene renses og kan selges videre og bli til nye produkter.
CE 2.7	Sortering og materialgjenvinning av ikke-farlig avfall	AF har tre miljøparker som tar imot forurensede masser som ellers ville havnet på deponi, og renser dette. Materialet kan da brukes om igjen. Omsetningen i miljøparkene faller inn under denne aktiviteten.
CCM 5.9	Gjenvinning av ikke-farlig avfall	AF utfører prosjekter knyttet til gjenvinningsanlegg for ikke-farlig avfall.
SEKTOR: TRANSPORT		
CCM 6.5	Transport med motorsykler, personbiler og lette nyttekjøretøyer	AF har firmabiler som er aktuelle å vurdere mot kriteriene knyttet til CapEx og OpEx.
CCM 6.12	Tilpasning av sjø- og kysttransportfartøy for frakt og passasjerer	AF leverer utstyr og tjenester knyttet til energieffektivisering og elektrifisering av sjø- og kysttransportfartøy. AFs del av leveransen er i stor grad knyttet til HVAC-utstyr om bord og ladestasjoner på land.
CCM 6.13	Infrastruktur for personlig mobilitet og sykkel-logistikk	AF bygger infrastruktur tiltenkt fotgjengere og syklister spesielt dedikert til personlig mobilitet. En stor del av prosjektene inkluderer bygging av bruer for personlig mobilitet. Der gang- og sykkelvei er en del av et større veiprosjekt er det ikke inkludert som taksonomikvalifisert.
CCM 6.14	Infrastruktur for skinnetransport	Infrastruktur for skinnetransport inkluderer bygging, modernisering og vedlikehold av stasjoner, bruer og skinnegang for tog og t-bane.
CCM 6.15	Infrastruktur som muliggjør lavkarbontransport på vei og offentlig transport	AF har prosjekter der vi bygger vei som er dedikert til offentlig transport. Infrastruktur som bygges der det kjører offentlig transport sammen med øvrig trafikk er ikke inkludert i denne aktiviteten, og er heller ikke inkludert som taksonomi-kvalifiserte aktiviteter for AF
CCM 6.16	Infrastruktur som muliggjør lavkarbontransport på vann	AF gjør tilpasning på havner som muliggjør lavkarbontransport på vann, som for eksempel å sette opp ladestasjoner for ferger og hurtigbåter.

2024051001733

AF Gruppens taksonomikvalifiserte aktiviteter		
SEKTOR: BYGG OG EIENDOM		
CCM 7.1	Oppføring av nybygg	Den største aktiviteten i AF er oppføring av nybygg, både bolig- og næringsbygg. Aktiviteter som er inkludert er prosjekter fra grunnarbeider for bygg, under-entrepriser, hovedentrepriser og totalentrepriser i forbindelse med nybygg, dersom disse ikke hører til i andre, mer spesifikke, aktiviteter.
CCM 7.2	Rehabilitering av bygg	Rehabilitering av bygg er den nest største aktiviteten i AF. Dette inkluderer rehabilitering av både bolig- og næringsbygg. Det er foretatt en avgrensning basert på skjønn mellom hva som kan regnes som rehabilitering og hva som kan regnes som vedlikehold
CE 3.3	Riving og vraking av bygninger og andre konstruksjoner	AF river bygninger og andre konstruksjoner, for eksempel der bygg må rives når det skal bygges nye bygg.
CE 3.5	Bruk av betong i anleggsprosjekter	AF utfører betongarbeider i flere anleggsprosjekter knyttet til bygging av nye bruer og tunneler. Bruk av betong i boligprosjekter klassifiseres under CCM 7.1 Oppføring av nybygg.
CCM 7.3	Installasjon, vedlikehold og reparasjon av energieffektiviserende utstyr	AF utfører prosjekter knyttet til installasjon av energieffektiviserende utstyr i bygninger. Dette inkluderer bytte til energieffektive vinduer og dører og installasjon av energieffektivt ventilasjons- og HVAC-utstyr.
CCM 7.6	Installasjon, vedlikehold og reparasjon av fornybar energi-teknologi	AFs prosjekter klassifisert i denne kategorien gjelder installasjon av solceller i tilknytning til bygninger samt bygging av energisentraler som sørger for varme og kjøling i bygninger ved bruk av fornybare energikilder. Det er i tillegg prosjekter knyttet til vedlikehold og reparasjon på vindmølle-parker.
CCM 7.7	Kjøp og eierskap av bygninger	AF har en rekke kontorlokaler og produksjonsanlegg som er aktuelle for en vurdering mot kriteriene knyttet til CapEx og OpEx
SEKTOR: PROFESJONELLE TJENESTER		
CCM 9.3	Profesjonelle tjenester relatert til energiytelser i bygg	AF utfører profesjonelle tjenester der energiytelsen i bygg gjennomgås og forbedringer foreslås. Dette kan være i form av prosjektering på energispare-prosjekter eller som EPC-kontrakter.

Vurdering av minstekrav for sosiale og styringsmessige forhold

AFs vurdering av minstekrav for sosiale og styringsmessige forhold er basert på retningslinjene som er presentert i «Final Report on Minimum Safeguards», publisert av Platform on Sustainable Finance. Basert på OECDs retningslinjer for multinasjonale virksomheter, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGPs), de åtte ILO-konvensjonene om grunnleggende prinsipper og rettigheter på arbeidsplassen og den internasjonale menneskerettighetserklæringen er det i denne rapporten definert fire hovedkategorier der et selskap skal dokumentere at de er i samsvar med minimumskravene; menneskerettigheter, korrupsjon, beskatning og rettferdig konkurranse. Innen hver hovedkategori er det to kriterier som indikerer at et selskap ikke er i samsvar med minimumskravene. Hvis selskapet oppfyller ett av disse kriteriene kan de ikke si at de er i samsvar med minimumskravene.

Retningslinjene i «Final Report on Minimum Safeguards» overlapper med øvrig eksisterende lovgivning, som eksempelvis Åpenhetsloven, og AFs forhold til menneskerettigheter, arbeidsmiljø og andre relevante forhold nedfelt i Adferdskoden og Hensikt, mål og verdier. Basert på en vurdering av disse kriteriene oppfyller AFs aktiviteter minstekrav for sosiale og styringsmessige forhold. Ytterligere informasjon om AFs arbeid med sosiale og styringsmessige forhold kan leses på side 62–71.

20240510O1734

Driftsinntekter

Driftsinntekter	2023				Kriterier for vesentlig bidrag						Kriterier for ikke-vesentlig skade (DNSH-kriterier)								
Økonomiske aktiviteter (1)	Kode(r) (2)	Driftsinntekter (3)	Andel av driftsinntekter 2023 (4)		Begrense klimaendringer (5)	Klimatilpasninger (6) [1]	Vann- og marine ressurser (7)	Forurensning (8)	Sirkulær økonomi (9)	Økosystemer (10)	Begrense klimaendringer (11)	Klimatilpasninger (12)	Vann- og marine ressurser (13)	Forurensning (14)	Sirkulær økonomi (15)	Økosystemer (16)	Sosiale minimumskrav (17)	Andel av tilpassede (A.1) eller kvalifiserte (A.2.) driftsinntekter, 2022 (18)	Muliggjørende aktivitet (19)	Overgangsaktivitet (20)
		MNOK	%		Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N		E	T
A. AKTIVITETER OMFATTET AV TAKSONOMIEN (TAKSONOMIKVALIFISERTE)																				
A.1 Aktiviteter som oppfyller kriteriene i taksonomien (taksonomitilpasset)																				
Produksjon av elektrisitet fra vind	CCM 4.3	440	1,4 %		Y	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Distribusjon av fjernvarme/kjøling	CCM 4.15	658	2,2 %		Y	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Installasjon og drift av elektrisk varmepumpe	CCM 4.16	28	0,1 %		Y	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Bygging, utvidelse og drift av vannoppsamlings-, behandlings- og forsyningsanlegg	CCM 5.1	1 056	3,5 %		Y	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Bygging, utvidelse og drift av oppsamlings- og behandlingsanlegg for avløpsvann	CCM 5.3	259	0,8 %		Y	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Sanering av forurensede områder og steder	PPC 2.4	109	0,4 %		N/EL	N/EL	N/EL	Y	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Miljøsanering og demontering av utrangerte produkter	CE 2.6	228	0,7 %		N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Sortering og materialgjenvinning av ikke-farlig avfall	CE 2.7	89	0,3 %		N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Oppføring av nybygg	CCM 7.1/CE 3.1	103	0,3 %		Y	N/EL	N/EL	N/EL	N	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Rehabilitering av bygg	CCM 7.2/CE 3.2	95	0,3 %		Y	N/EL	N/EL	N/EL	N	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			T
Riving og vraking av bygninger og andre konstruksjoner	CE 3.3	857	2,8 %		N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Installasjon, vedlikehold og reparasjon av energieffektiviserende utstyr	CCM 7.3	124	0,4 %		Y	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y		E	
Installasjon, vedlikehold og reparasjon av fornybar energi-teknologi	CCM 7.6	54	0,2 %		Y	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y		E	
Profesjonelle tjenester relatert til energiytelser i bygg	CCM 9.3	30	0,1 %		Y	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y		E	
Driftsinntekter for aktiviteter som oppfyller kriteriene i taksonomien (taksonomitilpasset) A.1		**4 129**	**13,5 %**		**9,3 %**	**0 %**	**0 %**	**0,4 %**	**3,8 %**	**0 %**	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Herav muliggjøring		208	0,7 %		0,7 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y		E	
Herav overgang		95	0,3 %		0,3 %						Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			T
A.2 Omfattede aktiviteter som ikke oppfyller kriteriene i taksonomien																				
Produksjon av elektrisitet fra solcelleteknologi	CCM 4.1	1	0,0 %																	
Produksjon av elektrisitet fra vind	CCM 4.3	30	0,1 %																	
Overføring og distribusjon av elektrisitet	CCM 4.9	163	0,5 %																	
Distribusjon av fjernvarme/kjøling	CCM 4.15	73	0,2 %																	
Installasjon og drift av elektrisk varmepumpe	CCM 4.16	23	0,1 %																	
Produksjon av varme/kjøling fra geotermisk energi	CCM 4.22	1	0,0 %																	
Bygging, utvidelse og drift av vannoppsamlings-, behandlings- og forsyningsanlegg	CCM 5.1	48	0,2 %																	
Fornyelse av vannoppsamlings-, behandlings- og forsyningsanlegg	CCM 5.2	196	0,6 %																	
Bygging, utvidelse og drift av oppsamlings- og behandlingsanlegg for avløpsvann	CCM 5.3	185	0,6 %																	
Fornyelse av oppsamlings- og behandlingsanlegg for avløpsvann	CCM 5.4	26	0,1 %																	
Gjenvinning av ikke-farlig avfall	CCM 5.9	5	0,0 %																	
Tilpasning av sjø- og kysttransportfartøy for frakt og passasjerer	CCM 6.12	29	0,1 %																	
Infrastruktur for personlig mobilitet og sykkellogistikk	CCM 6.13	44	0,1 %																	
Infrastruktur for skinnetransport	CCM 6.14	250	0,8 %																	
Infrastruktur som muliggjør lavkarbontransport på vei og offentlig transport	CCM 6.15	97	0,3 %																	
Infrastruktur som muliggjør lavkarbontransport på vann	CCM 6.16	6	0,0 %																	
Oppføring av nybygg	CCM 7.1/CE 3.1	16 641	54,5 %																	
Rehabilitering av bygg	CCM 7.2/CE 3.2	2 719	8,9 %																	
Installasjon, vedlikehold og reparasjon av energieffektiviserende utstyr	CCM 7.3	30	0,1 %																	
Installasjon, vedlikehold og reparasjon av fornybar energi-teknologi	CCM 7.6	20	0,1 %																	
Riving og vraking av bygninger og andre konstruksjoner	CE 3.3	35	0,1 %																	
Bruk av betong i anlegg	CE 3.5	430	1,4 %																	
Driftsinntekter omfattede aktiviteter som ikke oppfyller kriteriene (taksonomikvalifisert, ikke taksonomitilpasset) A.2		**21 054**	**69,0 %**																	
A. Totale driftsinntekter for aktiviteter omfattet av taksonomien (taksonomikvalifisert) (A.1+A.2)		**25 183**	**82,5 %**																	
B. AKTIVITETER SOM IKKE ER OMFATTET AV TAKSONOMIEN (IKKE-TAKSONOMIKVALIFISERTE)																				
Driftsinntekter for aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien		5 357	17,5 %																	
Totalt		**30 530**	**100,0 %**																	

[1] *Driftsinntekter er kun satt som taksonomikvalifiserte eller -tilpassede etter klimamål 2 i de tilfellene der aktiviteten er definert som enabling for klimamål 2*

SAMFUNNSANSVAR

20240510O1735

CapEx

CapEx	2023				Kriterier for vesentlig bidrag						Kriterier for ikke-vesentlig skade (DNSH-kriterier)									
Økonomiske aktiviteter (1)	Kode (2)	CapEx (3)	Andel av CapEx 2023 (4)		Begrense klimaendringer (5)	Klimatilpassninger (6)	Vann- og marine ressurser (7)	Forurensning (8)	Sirkulær økonomi (9)	Økosystemer (10)	Begrense klimaendringer (11)	Klimatilpassninger (12)	Vann- og marine ressurser (13)	Forurensning (14)	Sirkulær økonomi (15)	Økosystemer (16)	Sosiale minimumskrav (17)	Andel av tilpassede (A.1) eller kvalifiserte (A.2) CapEx, 2022 (18)	Muliggjørende av aktivitet (19)	Overgangsaktivitet (20)
		MNOK	%		Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	%	E	T
A. AKTIVITETER OMFATTET AV TAKSONOMIEN (TAKSONOMIKVALIFISERTE)																				
A.1. Aktiviteter som oppfyller kriteriene i taksonomien																				
Produksjon av elektrisitet fra vind	CCM 4.3/CCA 4.3	5	0,5 %		Y	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Distribusjon av fjernvarme/kjøling	CCM 4.15/CCA 4.15	12	1,1 %		Y	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Bygging, utvidelse og drift av vannoppsamlings-, behandlings- og forsyningsanlegg	CCM 5.1/CCA 5.1	331	31,5 %		Y	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Bygging, utvidelse og drift av oppsamlings- og behandlingsanlegg for avløpsvann	CCM 5.3/CCA 5.3	9	0,8 %		Y	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Miljøsanering og demontering av utrangerte produkter	CE 2.6	2	0,2 %		N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Sortering og materialgjenvinning av ikke-farlig avfall	CE 2.7	13	1,3 %		N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Riving og vraking av bygninger og andre konstruksjoner	CE 3.3	36	3,4 %		N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Sanering av forurensede områder og steder	PPC 2.4	6	0,5 %		N/EL	N/EL	N/EL	Y	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
CapEx som oppfyller kriteriene i taksonomien (taksonomitilpasset) (A.1)		**412**	**39,2 %**		**33,4 %**	**0,0 %**	**0,0 %**	**0,5 %**	**4,8 %**	**0,0 %**	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Herav muliggjøring		0	0 %		0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y		E	
Herav overgang		0	0 %		0 %						Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			T
A.2. Omfattede aktiviteter som ikke oppfyller kriteriene i taksonomien																				
Overføring og distribusjon av elektrisitet	CCM 4.9/CCA 4.9	6	0,5 %																	
Distribusjon av fjernvarme/kjøling	CCM 4.15/CCA 4.15	1	0,1 %																	
Fornyelse av vannoppsamlings-, behandlings- og forsyningsanlegg	CCM 5.2/CCA 5.2	3	0,3 %																	
Bygging, utvidelse og drift av oppsamlings- og behandlingsanlegg for avløpsvann	CCM 5.3/CCA 5.3	2	0,2 %																	
Infrastruktur for skinnetransport	CCM 6.14/CCA 6.14	9	0,8 %																	
Oppføring av nybygg	CCM 7.1/CCA 7.1/CE 3.1	231	22,0 %																	
Rehabilitering av bygg	CCM 7.2/CCA 7.2/CE 3.2	21	2,0 %																	
Sortering og materialgjenvinning av ikke-farlig avfall	CE 2.7	35	3,3 %																	
Bruk av betong i bygg og anlegg	CE 3.5	17	1,6 %																	
Kjøp og eierskap av bygninger	CCM 7.7/CCA 7.7	83	7,9 %																	
Transport med motorsykler, personbiler og lette nyttekjøretøyer	CCM 6.5/CCA 6.5	92	8,8 %																	
CapEx omfattet av taksonomien som ikke oppfyller kriteriene (A.2)		**501**	**47,7 %**																	
A. CapEx omfattet av taksonomien (taksonomikvalifiserte) (A.1+A.2)		**913**	**86,9 %**																	
B. AKTIVITETER SOM IKKE ER OMFATTET AV TAKSONOMIEN (IKKE-TAKSONOMIKVALIFISERTE)																				
CapEx for aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien		138	13,1 %																	
Total		**1 051**	**100 %**																	

20240510001736

OpEx

OpEx	2023				Kriterier for vesentlig bidrag						Kriterier for ikke-vesentlig skade (DNSH-kriterier)									
Økonomiske aktiviteter (1)	Kode (2)	OpEx (3)	Andel av OpEx 2023 (4)		Begrense klimaendringer (5)	Klimatilpasninger (6)	Vann- og marine ressurser (7)	Forurensning (8)	Sirkulær økonomi (9)	Økosystemer (10)	Begrense klimaendringer (11)	Klimatilpasninger (12)	Vann- og marine ressurser (13)	Forurensning (14)	Sirkulær økonomi (15)	Økosystemer (16)	Sosiale minimumskrav(17)	Andel av tilpassede (A.1) eller kvalifiserte (A.2) OpEx, 2022 (18)	Muliggjørende av aktivitet (19)	Overgangsaktivitet (20)
		MNOK	%		Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y;N; N/EL	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	Y/N	%	E	T
A. AKTIVITETER OMFATTET AV TAKSONOMIEN (TAKSONOMIKVALIFISERTE)																				
A.1. Aktiviteter som oppfyller kriteriene i taksonomien																				
Distribusjon av fjernvarme/kjøling	CCM 4.15/CCA 4.15	22	2,8 %		Y	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Bygging, utvidelse og drift av vannoppsamlings-, behandlings- og forsyningsanlegg	CCM 5.1/CCA 5.1	82	10,7 %		Y	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Bygging, utvidelse og drift av oppsamlings- og behandlingsanlegg for avløpsvann	CCM 5.3/CCA 5.3	16	2,1 %		Y	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Oppføring av nybygg	CCM 7.1/CCA 7.1/CE 3.1	2	0,2 %		Y	N	N/EL	N/EL	N	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Installasjon, vedlikehold og reparasjon av energieffektiviserende utstyr	CCM 7.3 /CCA 7.3	2	0,3 %		Y	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Miljøsanering og demontering av utrangerte produkter	CE 2.6	12	1,6 %		N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Riving og vraking av bygninger og andre konstruksjoner	CE 3.3	30	3,9 %		N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	Y	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Sanering av forurensede områder og steder	PPC 2.4	2	0,3 %		N/EL	N/EL	N/EL	Y	N/EL	N/EL	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
OpEx som oppfyller kriteriene i taksonomien (taksonomitilpasset) (A.1)		**168**	**21,9 %**		**13,5 %**	**0,0 %**	**0,0 %**	**0,3 %**	**5,5 %**	**0,0 %**	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			
Herav muliggjøring		0	0 %		0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y		E	
Herav overgang		0	0 %		0 %						Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y			T
A.2. Omfattede aktiviteter som ikke oppfyller kriteriene i taksonomien																				
Overføring og distribusjon av elektrisitet	CCM 4.9/CCA 4.9	9	1,1 %																	
Bygging, utvidelse og drift av vannoppsamlings-, behandlings- og forsyningsanlegg	CCM 5.1/CCA 5.1	1	0,1 %																	
Bygging, utvidelse og drift av oppsamlings- og behandlingsanlegg for avløpsvann	CCM 5.3/CCA 5.3	6	0,8 %																	
Infrastruktur for skinnetransport	CCM 6.14/CCA 6.14	12	1,6 %																	
Infrastruktur som muliggjør lavkarbontransport på vei og offentlig transport	CCM 6.15/CCA 6.15	5	0,7 %																	
Oppføring av nybygg	CCM 7.1/CCA 7.1/CE 3.1	393	51,4 %																	
Rehabilitering av bygg	CCM 7.2/CCA 7.2/CE 3.2	24	3,1 %																	
Bruk av betong i bygg og anlegg	CE 3.5	18	2,3 %																	
OpEx omfattet av taksonomien som ikke oppfyller kriteriene (A.2)		**468**	**61,1 %**																	
A. OpEx omfattet av taksonomien (taksonomikvalifiserte) (A.1+A.2)		**636**	**83,1 %**																	
B.AKTIVITETER SOM IKKE ER OMFATTET AV TAKSONOMIEN (IKKE-TAKSONOMIKVALIFISERTE)																				
OpEx for aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien		130	16,9 %																	
Total		**765**	**100 %**																	

SOSIALE FORHOLD

Alle som jobber for AF skal ha en trygg og sikker arbeidsplass. Vi skal ha et godt og likestilt arbeidsmiljø, og skal ivareta de ansattes rettigheter i samsvar med gjeldende lovgivning og internasjonale menneskerettigheter.

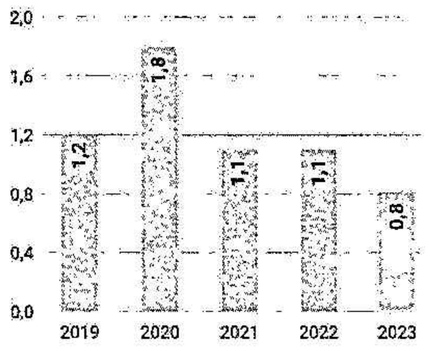
Prosjektindustrien som AF er del av har iboende risikoer knyttet til arbeidsforhold som vi tar på alvor og må ta hensyn til:

- Det er betydelige energinivåer og mange helseeksponeringer, som utgjør en risiko for AFs medarbeidere og ansatte hos våre samarbeidspartnere.
- Anlegg, bygg og industri er tradisjonelt en mannsdominert bransje hvor det er risiko for bevisst og ubevisst kjønnsdiskriminering.
- Sterk konkurranse og relativt lave marginer kan føre til press på medarbeidere til å jobbe utover det som er forsvarlig og ønskelig.
- I enkelte av fagene som utføres i våre prosjekter er det risiko for arbeidslivskriminalitet og mangel på grunnleggende arbeidstakerrettigheter. Eksempler kan være svart arbeid og utenlandske arbeidere som blir utsatt for sosial dumping og uakseptable arbeidsforhold.

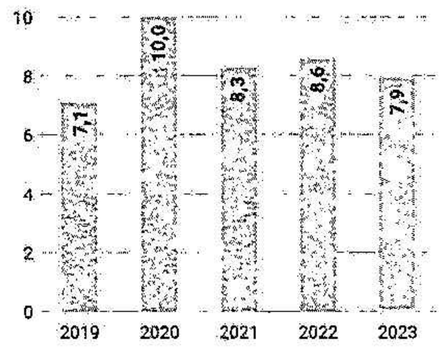
AF har bestemmelser som skal sikre arbeidstakeres helse, sikkerhet og rettigheter i arbeidsforholdet. Bestemmelsene gjelder både egne medarbeidere, underentreprenører og leverandører i alle våre prosjekter.

EUs bærekraftsdirektiv og de nye kommende standardene for bærekraftsrapportering omhandler også rapportering av sosiale forhold. Basert på foreløpig gjennomført arbeid knyttet til vår doble vesentlighetsanalyse er ESRS S1 Egen arbeidsstyrke, ESRS S2 Arbeidere i verdikjeden og enkelte aspekter knyttet til standarden ESRS S3 Berørte lokalsamfunn vurdert som vesentlige rapporteringstemaer. AFs eksisterende rapportering innen sosiale forhold er fortsatt relevant for identifiserte rapporteringstemaer, men økte krav til detaljert informasjon innebærer at AFs rapportering innen sosiale forhold vil utvides for rapporteringsåret 2024.

H1-VERDI

H2-VERDI

HELSE OG SIKKERHET – ALLE SKAL KOMME TRYGT HJEM

I AF skaper vi verdier og muligheter gjennom prosjektvirksomhet med en komprismisslos holdning til sikkerhet og etikk. Gjennom systematisk HMS-arbeid skal vi sørge for trygge og helsefremmende arbeidsforhold. Det grunnleggende målet er å unngå alle typer personskader, sykdom og plager som skyldes arbeidet, og særlig unngå arbeidsulykker med alvorlige personskader og helseeksponering som kan resultere i lang eller varig nedsatt funksjonsevne.

AF forventer samme HMS-standard hos underentreprenører som i egen organisasjon. Grunntanken i HMS-arbeidet er at alle uønskede forhold og hendelser har en bakenforliggende årsak og at de dermed kan unngås.

Risikostyring

Risikostyring står sentralt i det forebyggende HMS-arbeidet. AF identifiserer, kommuniserer og styrer HMS-risiko som kan føre til arbeidsulykker og nedsatt helse. I AF reduserer vi risikoen til et akseptabelt nivå gjennom barrierestyring der vi benytter fysiske og organisatoriske barrierer. Mange av AFs prosjekter benytter nå Clara, et digitalt system for risikostyring HMS som er utviklet av stabsressurser innen HMS og Innovasjon og Digital. Systemet er skreddersydd for prosjektvirksomhet i bygg- og anlegg og hjelper prosjektene med effektiv barrierestyring og intelligent erfaringsoverføring fra tidligere hendelser og ulykker.

Læring og forbedring

Uønskede hendelser og forhold relatert til HMS vies stor oppmerksomhet for å sikre læring og videreutvikling. Spesielt alvorlige hendelser følges opp i detalj gjennom granskningsprosesser der alle nivå i organisasjonen involveres. Det grunnleggende formålet med granskingen er å avdekke forbedringsmuligheter og tiltak som forhindrer at tilsvarende forhold oppstår igjen, og erfaringene benyttes aktivt i den systematiske risikostyringen. Viljen til kontinuerlig forbedring er sterk i AF, og i 2023 ble det rapportert 55 089 (50 112) hendelser og forhold. Alle disse registreres og behandles i avvikssystemet Synergi Life eller tilsvarende systemer.

Måling av prestasjon

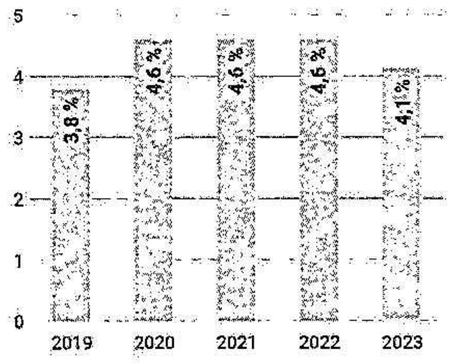
Den viktigste måleparameteren for sikkerhetsarbeidet i AF er H1-verdien. H1-verdien er definert som antall alvorlige personskader og fraværsskader per million utførte timeverk, og inkluderer egne ansatte og underentreprenører som skader seg på våre prosjekter. AFs definisjon på H1-verdi er noe strengere enn bransjestandard. Vi inkluderer alle personskader som anses medisinsk alvorlig, også de som ikke fører til fravær fra jobb. Skadefrekvensen har vist en positiv utvikling gjennom årenes løp, fra en H1-verdi på 20 for den norske virksomheten tidlig på 90-tallet, til en H1-verdi på 0,8 (1,1) i 2023. Denne frekvensen representerer 17 (24) H1-skader i 2023.

I 2023 var det en nedgang i antall kuttskader på hender og fingre i forhold til 2022, som bidro til nedgangen i H1- og H2-verdi. Samtidig viser analyser at så mye som 27 av 33 av de mest alvorlige kuttskadene på fingre og hender, kunne endt med en lavere medisinsk alvorlighetsgrad dersom den skadede hadde benyttet hansker med høyere kuttmotstand. Det jobbes med tiltak for å gjøre det lettere for den enkelte å ta gode valg med tanke på hanskebruk, slik at riktig hanske brukes til riktig formål.

Ved utgangen av året var det to år siden AF innførte påbud om hakestropp på hjelmer i alle våre prosjekter. Påbudet kan se ut til å ha gitt effekt, og antall hodeskader som har ført til H1- og H2-skader er halvert siden 2021.

Selv om AFs H1-verdi kan ansees som lav i 2023, blir organisasjonen preget av de mest alvorlige ulykkene. En brann i begynnelsen av året førte til alvorlig personskade med varige mén for en ansatt hos en underentreprenør. Dette påminner oss om viktigheten av godt HMS-arbeid, tilstedeværende ledelse og etterlevelse av våre systemer og rutiner innen HMS.

SYKEFRAVÆR

Sykefravær

Sykefravær er en indikator for helsearbeidet, og var i 2023 på 4,1 prosent (4,6 prosent). AF Gruppens sykefravær betraktes som lavere enn gjennomsnittet for bygg- og anleggsbransjen. Tall for bygg- og anleggsbransjen presenteres av Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg (EBA). Sist presenterte gjennomsnittlige sykefravær for bransjen var 5,9 prosent. I AF mener vi likevel at

sykefraværet fortsatt er for høyt. Bakgrunnen for dette er at vi vet at noe av sykefraværet er arbeidsrelatert og dermed kan påvirkes. Det systematiske og langsiktige arbeidet vårt har mål om å oppnå et «friskt sykdomsbilde», uten fravær som skyldes forhold på jobb. Vi forventer et sykefravær på under 3 prosent når målet er nådd.

Helsearbeid

Helsearbeid er en naturlig del av HMS-arbeidet på lik linje med sikkerhetsarbeid. AFs interne bedriftshelsetjeneste utgjør en sterk, faglyndig og positiv rådgiver innen forebyggende helsearbeid. Risikostyring innen helse krever kompetanse og kunnskap om hvilke eksponeringer våre medarbeidere utsettes for i arbeidet. For å sikre kunnskap om aktuelle eksponeringer og hvilke tiltak som kan hindre helseskader, har AF helsekort for de 15 mest aktuelle eksponeringene tilgjengelig på flere språk.

I 2023 markerte vi Verdensdagen for psykisk helse, med samlinger, kurs og foredrag. Psykisk helse har lenge hatt en plass i AFs kultur og systemer, men får nå ekstra momentum på grunn av positive samfunnsendringer med økt søkelys og åpenhet rundt temaet.

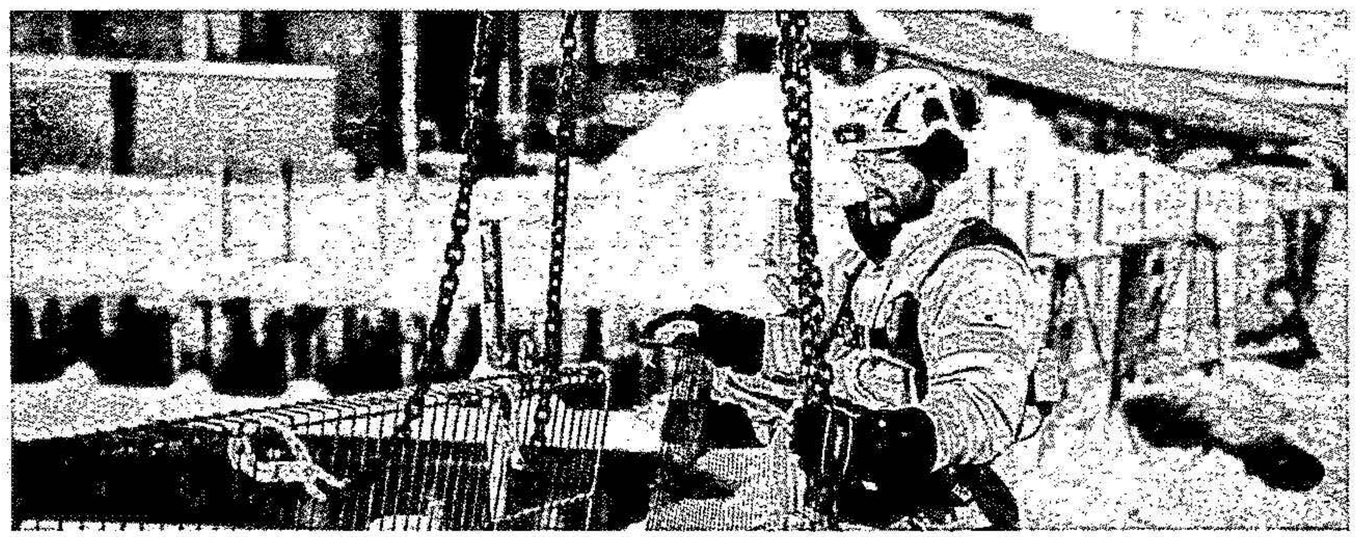
Det fysiske arbeidsmiljøet i bygg- og anleggsprosjekter kan være belastende for kroppen, og ergonomi er derfor et viktig tema når AFs bedriftshelsetjeneste driver arbeidshelseovervåking. Analyser for 2023 viser at ansatte i AF rapporterer noe høyere grad av plager enn det vi ser på nasjonalt nivå i bransjen. Basert på denne erfaringen vil vi jobbe godt og risikobasert med ergonomi fremover.

Beredskap

AF skal være klare til å håndtere beredskapssituasjoner på alle nivå i organisasjonen. Den overordnede beredskapsplanen i AF setter rammen for beredskapsorganisering og -planer for selskaper i hele AF-familien. Vi skal være forberedt på et vidt spenn av krevende situasjoner, eksempelvis ved alvorlige arbeidsulykker, pandemi, dataangrep og hacking, misligheter, terror, etc. Ved krevende beredskapssituasjoner mobiliserer AF en sentral krisestab som leder det overordnede beredskapsarbeidet og som støtter ledelsen i prosjektet og den berørte enheten. Beredskap vil alltid være preget av det til enhver tid rådende risikobildet vi er omgitt av. Derfor har vi i 2023 hatt økt søkelys på dataangrep og hacking, og den ustabile, sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa.

Anbefaling om hakestropp har gitt resultater

For to år siden innførte AF en sterk anbefaling om bruk av klatrehjelm med hakestropp for å forebygge hodeskader. En gjennomgang av alvorlige ulykker med hodeskader i AF, viser at bruk av hjelm med hakestropp kunne redusert konsekvensene av skade i mange tilfeller. Hakestroppen gjør at hjelmen ikke faller av. De fleste bruker nå industriklatrehjelm, som vi vet at beskytter bakhodet og siden av hodet veldig godt. Hjelmene har utviklet seg over tid, helt fra å primært beskytte mot fallende gjenstander, til i dag hvor vi nå også har god beskyttelse ved fallulykker. I de to årene som er gått siden anbefalingen trådte i kraft, har bruken av hjelm med hakestropp økt betraktelig, samtidig som antallet hodeskader har gått ned.

20240510017338

ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

FNs mål inkluderer å beskytte arbeidstakerrettigheter og fremme et trygt, sikkert og inkluderende arbeidsmiljø for alle arbeidstakere.

RYDDIGE ARBEIDSFORHOLD – ARBEIDSMILJØ OG ARBEIDSTAKERS RETTIGHETER

AFs forhold til menneskerettigheter og arbeidsmiljø er nedfelt i Adferdskoden og Hensikt – Mål – Verdier.

Menneskerettigheter og tiltak mot arbeidslivskriminalitet

Bygg- og anleggsbransjen har enkelte utfordringer knyttet til menneskerettigheter, og da særlig knyttet til arbeidstakerrettigheter. Det er viktig at store aktører som AF tar ansvar for at hele verdikjeden følger etiske retningslinjer og grunnleggende menneskerettigheter. AF har siden 2009 forpliktet seg til å følge menneskerettighetsprinsippene i FN Global Compact, og har omfattende systemer på plass for å hindre at våre prosjekter blir åsted for arbeidslivskriminalitet og brudd på arbeidstakeres rettigheter. Vi skal kun arbeide med kunder og leverandører som deler vår grunnleggende og kompromissløse holdning til sikkerhet og etikk. Arbeidet med menneskerettigheter er forankret i styret og konsernledelsen, og er nedfelt i AF Gruppens adferdskode.

AF stiller krav til at hele verdikjeden skal tilfredsstille grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. AF Gruppen er underlagt Åpenhetsloven og rapporterer på aktsomshetsvurderinger og konsekvenser for konsernet i årsrapporten.

Informasjonsforespørsler knyttet til AF Gruppens arbeid med Åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger kan rettes til apenhetsloven@afgruppen.no.

Arbeid for å fremme menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Innkjøp av varer og tjenester utgjør rundt 70 prosent av AFs totale omsetning. I all hovedsak består AF Gruppens innkjøp av tjenester utført av norske og svenske underentreprenører og AF kjøper i hovedsak det som benyttes av materialer, verktøy og maskiner fra leverandører basert i Norge og Sverige. AF stiller krav til alle underleverandører og underentreprenører om at alle gjeldende lover og regler etterleves. Etter Forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett (påseplikt) har AF en plikt til å etablere systemer og rutiner for å påse at lønns- og arbeidsvilkår hos underleverandører på byggeplasser er i tråd med gjeldene allmenngjøringsforskrifter. Leverandører til prosjekter i AF Gruppen må forplikte seg til å følge våre etiske retningslinjer for hele kontraktspyramiden. AF Gruppens Leverandørerklæring er et obligatorisk avtalevedlegg til innkjøpsavtaler og vi har en nulltoleranse for adferd som bryter med bestemmelsene i denne erklæringen. Brudd på denne fører til at leverandøren blir sperret, som i praksis betyr at leverandøren blir flagget og ikke får slippe inn på AFs prosjekter.

AF har organisatorisk ansvar for hele kontraktspyramiden, og vår tilnærming til seriøsitetsarbeidet er risikobasert og målrettet. Konsernfunksjonen har et overordnet ansvar for en helhetlig prosess, men hoveddelen av den daglige oppfølgingen gjøres og er organisert med innkjøp- og seriøsitetsansvarlige i linjen. Dette ansvarliggjør prosjektorganisasjonen på byggeplassen. Kontroll av underleverandører på byggeplass foretas i prosjektene, og konsernfunksjonen fungerer som en støttefunksjon.

Det er etablert kontrollrutiner for å avdekke svart arbeid, hvitvasking og korrupsjon. Kontrollrutinene omfatter blant annet løpende intern rapportering og oppfølging av kjøp av varer fra risikoland, kjøp av risikoprodukter og eventuelle kjøp fra sperrede leverandører, i tillegg til årlig kontroll og kartlegging. Intern rapportering foretas løpende i forbindelse med perioderapportering på prosjekt- og porteføljenivå. Kravene i Åpenhetsloven er forankret i styringsdokumenter, gjennom tydelig rolle- og ansvarsfordeling på ulike organisatoriske nivåer, samt at det er integrert i den daglige driften gjennom kurs, prosedyrer, innkjøpsrutiner, kontraktsmaler, rapportering, påseplikt, kontroller på prosjekt og rutiner for varsling.

AF jobber både proaktivt og reaktivt for å sikre at våre strenge krav etterleves, og tillater kun to ledd med underentreprenører for å ha en akseptabel transparens. Proaktivt benytter AF blant annet StartBANK og deres risikofilter for å vurdere mulige leverandører. AF har også en dedikert ressurs i konsernstab som jobber forebyggende med A-krim. AF har en egen sperregruppe som gjennomgår varslinger på leverandører og kan vedta sperring av useriøse aktører. Når underentreprenører er godkjent og får adgang til prosjektet følges disse opp gjennom stikkprøver og kontroller for å verifisere at virksomheten drives i tråd med regelverk og gjeldende retningslinjer. De viktigste verifikasjonene vi gjennomfører er:

- Kontroll av lønns- og arbeidsvilkår blant leverandører, underentreprenører og bemanningsforetak, både av prosjektene selv og med bistand fra AF Gruppens rådgiver A-krim.
- Adgangskontroll i prosjektene.
- Interne revisjoner som gjennomføres på alle nivåer i organisasjonen og tilstedekontroller som gjennomføres på byggeplass.

- Vernerunder som gjennomføres ukentlig på alle prosjekter for å sikre etterlevelse av regelverket for arbeidsmiljø.
- Krav om HMSREG i stadig flere prosjekter. Dette er et informasjonssystemutviklet for å motvirke arbeidskriminalitet og sosial dumping.

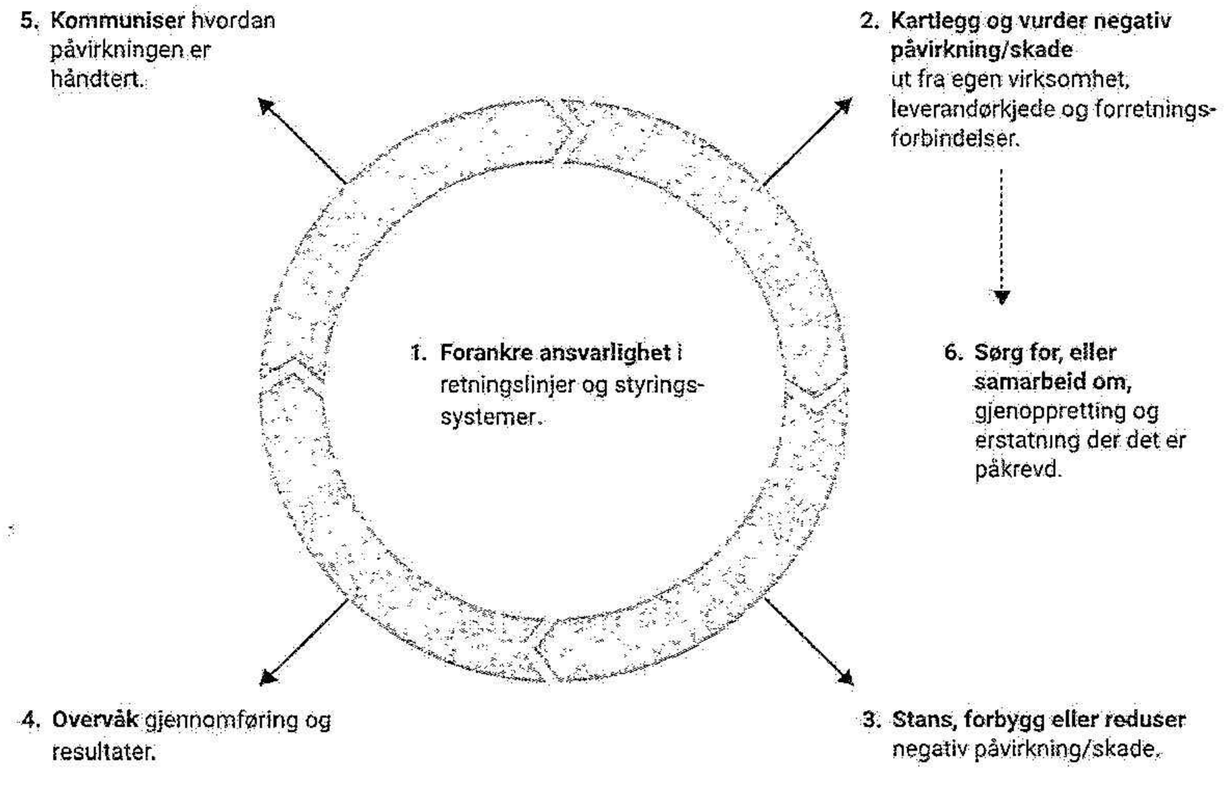
Dersom det avdekkes arbeidslivskriminalitet blant våre underentreprenører, vil dette klassifiseres som et rødt forhold og vil bli gransket.

Vesentlig risiko og konsekvenser av utførte aktsomhetsvurderinger

AF Gruppens største iboende risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er vurdert å være hendelser på våre byggeplasser. AF har stor kontroll- og påvirkningsmulighet på byggeplassene, og har gjort en rekke tiltak for å sikre at samtlige som jobber på våre prosjekter får den lønn og behandling de har krav på. Underentreprenørleddet har særlig høy iboende risiko. Levelønn, arbeidstid, tvangsarbeid er utfordrende å oppdage og tilstedekontroller på prosjektene er viktig for å kunne avdekke slike tilfeller. AF anser underentreprenører og leverandører med tilhold utenfor Skandinavia som selskaper med forhøyet risiko.

Den mest profilerte saken i 2023 har vært knyttet til Killingmo Freseservice AS, et familieeid selskap med 86 ansatte. Killingmo har jobbet for flere store norske entreprenørselskaper og var en liten leverandør til AF Anlegg. Etter at de ble ilagt et forelegg fra politiet for grov forsettlig arbeidslivskriminalitet, ble selskapet utestengt og sperret fra å jobbe på nye prosjekter for

AKTSOMHETSVURDERINGSPROSESSEN OG STØTTETILTAK

20240510O1739

AF Gruppen. Saken har vist at det forekommer brudd på arbeidsmiljøloven og forfalsking av timelister. Dette er ett av områdene hvor vi ser størst risiko i bygg- og anleggsbransjen.

Ved risikovurdering ved kjøp av fysiske innsatsfaktorer til produksjonen, primært ulike byggematerialer, forholder vi oss til internasjonalt anerkjente oversikter over hva som regnes som risikoprodukter og land med forhøyet risiko for produksjon i strid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

AF Gruppen har krav om rapportering med innkjøp fra det som er definert som risikoland definert av The International Trade Union Confederation (ITUC) med grad 4 eller 5 på skalaen. Listen av risikoprodukter er dynamisk og vurderes og oppdateres basert på volum og risiko. Risikoprodukter identifisert som spesielt relevant for bygg og anleggsvirksomheten i AF er:

- Sement
- Murstein
- Regnskogtømmer, tropisk trevirke og teak
- Møbler, fast bygginnredning
- Gips (mineral)
- Spiker
- Steinprodukter

Totalt sett var 0,05 prosent (0,17 prosent) av AF Gruppens kjøp i 2023 fra land definert av ITUC som risikoland. Kjøpene kommer fra 9 ulike aktører i 6 ulike land. Av totale innkjøp fra risikoland står AFs offshorevirksomhet for 82 prosent. Virksomheten har handlet varer og tjenester fra Kina, Hong Kong, Malaysia og Brasil. AF har benyttet en Hong Kong-basert aktør for leie av et fartøy for et tungt løft offshore. Den aktuelle aktøren ble sjekket i forkant etter krav både fra AF og sluttkunde.

AFs anleggsvirksomhet har kjøpt maskindeler fra Tyrkia samt noen tilpasninger til en IT-løsning fra Ukraina. Utover dette har AF i en årrekke kjøpt tunnelbolter produsert i Kina gjennom et norsk foretak, som også er omfattet av Åpenhetsloven. Det er ikke registrert kjøp av produkter klassifisert som risikoprodukter fra risikoland i 2023.

AF hadde ved utgangen av 2023 valgt bort 60 norske aktører vi ikke ønsker å samarbeide med ut fra en risikovurdering basert på selskapenes- og nøkkelpersoners historikk.

Tiltak for å begrense vesentlig risiko

Korrektive tiltak ved eventuelle betydelige funn vil være å stanse, forebygge eller å redusere negativ påvirkning og/eller skade. Konkrete tiltak vil avhenge av den spesifikke saken og AFs posisjon til å påvirke den aktuelle hendelsen.

AF ønsker å få rapportert potensielle saker internt for å øke bevisstheten rundt denne type risiko. For å understøtte at dette skal bli en sterkere del av vår kultur, har vi styrket vår interne opplæring. I 2023 ble det innført et obligatorisk nettbasert introduksjonskurs om Åpenhetsloven og AF vil fortsette arbeid med bevisstgjøring rundt menneskerettigheter og uanstendige arbeidsforhold.

Konsekvensene av ikrafttredelsen av Åpenhetsloven og obligatorisk rapportering synliggjør arbeidet som utføres, og øker transparens rundt utfordringer i bransjen. AF vil videre konkretisere det omfattende arbeidet som gjøres på byggeplass for å sikre egne medarbeidere, ansatte hos underentreprenører og hindre useriøse aktører. Flere selskaper i AF bruker HMSREG, et system som brukes til å sammenstille data fra andre systemer. Ytterligere bruk av HMSREG til digital oppfølging av dokumenter og informasjon forenkler kontroll på byggeplass. AFs arbeid mot nye rapporteringskrav relatert til EUs bærekraftsdirektiv og nye standarder for bærekraftsrapportering, krever en ytterligere bevisstgjøring, konkretisering og dokumentering av ikke-finansielle data.

Arbeidsforhold

AF har et tillitsvalgt- og verneombudsapparat som sikrer medarbeidernes mulighet til å påvirke arbeidsforholdene. Det er et eget bedrifts- og arbeidsmiljøutvalg med representanter fra konsernledelsen, de ansatte og hovedtillitsvalgte. Både funksjonærer og fagarbeidere, kvinner og menn representerer de ansatte i styret.

I tråd med FNs Global Compact legger AF forholdene til rette for at håndverkere og produksjonsmedarbeidere kan være organisert, og over 90 prosent er fagorganisert. Lover, forskrifter og tariffavtaler er rammebetingelser som AF Gruppen forholder seg til, og dette gjelder både lønn og arbeidstidsbestemmelser for våre ansatte. Forhandlinger om lønn gjennomføres med fagorganisasjonene, og er nedfelt i AFs adferdskode.

Analyseverktøy til bruk i arbeidet mot A-krim

I 2023 tok AF Gruppen i bruk et nytt analyseverktøy i vårt arbeid for å bekjempe arbeidslivskriminalitet. Plattformen Enin samler relevant informasjon fra ulike kilder som gir informasjon om selskaper AF samarbeider med, blant annet offentlige rapporter og attester, regnskapsinformasjon, konkursrisikoscore, eierinformasjon og sanksjonslister. Tidligere ble det gjort manuelle oppslag i hvert av de enkelte kildene, så en innføring av verktøyet effektiviserer arbeidet med å gjøre undersøkelser for å fange opp negative signaler. I tillegg til oppslag i ulike registre, har vi nå mulighet for å overvåke bransjen, spesifisere kriterier og flagge bedrifter AF ønsker å følge med på. Det å innføre Enin som et analyseverktøy har forbedret AFs arbeid med å identifisere relevante hendelser og potensielle risikoer. Med oppdatert sanntidsinformasjon kan vi handle rasker og mer presist i vårt proaktive arbeid for å forebygge arbeidskriminalitet.

Hva gjør en miljørådgiver på jobb?

I konkurransen «Ta jobben min» som ble gjennomført i 2023 fikk studenter mulighet til å gå inn i en virtuell verden hvor flere ulike stillinger typiske for AF er presentert. Her kan du blant annet møte AF sin miljørådgiver Helena som jobber med å ivareta ytre miljø i både prosjektering- og gjennomføringsfasen av et prosjekt. Stillingen krever blant annet arbeid med prosjektstyring, kontraktsoppfølging og kvalitetssikring. Ifølge Helena er det morsomste ved jobben å kunne være med å påvirke prosjekter som bidrar til bedre infrastruktur, samarbeide med andre og mulighet til hele tiden å lære noe nytt.

20240510017 40

LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE
FN-målet innebærer å sikre kvinner fullstendig og reell deltakelse og like muligheter til ledende stillinger på alle nivåer der beslutninger tas.

TRIVSEL OG ARBEIDSMILJØ

For AF er det viktig å rekruttere, utvikle og beholde de beste folka. Vi skal ha et inkluderende arbeidsmiljø med nulltoleranse for diskriminering.

Kompetanseutvikling

Utvikling av kunnskap og kompetanse hos våre medarbeidere er den mest lønnsomme investeringen vi gjør. Praktisk trening ute i våre prosjekter er det viktigste virkemiddelet for å fremme faglig utvikling, og AFs desentraliserte beslutningsstruktur gir dyktige medarbeidere tidlig muligheten til å ha ansvar. I tillegg tilbyr AF også formell utdanning gjennom AF-Akademiet og ekstern etterutdanning. Bredden i AFs kompetansemiljøer gir godt grunnlag for faglig utvikling og karrieremuligheter på tvers i konsernet. AF har som mål å utvikle ledere gjennom intern opplæring, og rundt 80 prosent av dagens ledere er internt rekruttert.

Lærlinger

AF har de siste årene intensivert satsingen mot lærlinger ved å motivere flere til å velge yrkesfag gjennom økt tilstedeværelse ute på skolene og målrettet kommunikasjon på sosiale medier. Vi har jobbet tett med skoler og rådgivere for å fjerne fordommer og fremme positive holdninger til bygg- og anleggsbransjen. Gjennom dette ønsker AF å inspirere flere unge til å velge yrkesfaglige studieretninger. Et eksempel på dette er vår deltakelse på Bygg Arena Arendal, et initiativ for å samle bygg-, anlegg- og eiendoms-aktørenes deltakelse på Arendalsuka. Vi deltar også aktivt i arbeidsgruppen «Attraktiv bransje», i regi av Construction City-klyngen, for å øke bransjens attraktivitet. AF har som mål i strategien mot 2024 om at over 7 prosent av fagarbeiderne er lærlinger og at andelen fagarbeidere med fagbrev er over 60 prosent.

Likestilling og mangfold

Det er et sentralt prinsipp i AF og en del av adferdskoden at rekruttering og ansettelse, opplæring, belønning, forfremmelse, sanksjonering og andre arbeidsvilkår skal håndteres uten hensyn til private vennskap og en persons etnisitet, hudfarge, religion, nasjonalitet, kjønn, seksuell legning, alder eller funksjonsnedsettelse. Vi har som mål at rekrutteringsandel kjønn skal speile rekrutteringsgrunnlaget, og relativ andel forfremmelser skal være lik for kvinner og menn. AF har et langsiktig strategisk mål om å øke kvinneandelen blant funksjonærer til 40 prosent, og kvinneandelen totalt til 20 prosent. AFs arbeid med mangfold, blant annet gjennom Diversitas-nettverket og samarbeid med #EqualityCheck, har bidratt til tydeligere fokus og holdningsendring knyttet til ubevisst diskriminering. I 2023 var kvinneandelen i AF på 9,8 prosent (9,0 prosent), med 19,5 prosent (18,7 prosent) av funksjonærene og 1,7 prosent (1,4 prosent) av fagarbeiderne. I konsernledelsen har AF per utgangen av 2023 én kvinne og seks menn. I styret er det fem kvinner og fem menn.

Medarbeidertilfredshet

Medarbeidertilfredshetsundersøkelsen (MTU) som ble gjennomført i 2023 viser at de ansatte trives svært godt med eget arbeid og med AF som arbeidsgiver. AF oppnådde 5,2 på en skala fra 1-6, der 6 er best, og har som strategisk mål mot 2024 å ligge over 5,0. Undersøkelsen viser at utviklingsmuligheter i jobben er den viktigste driveren for tilfredshet på jobben både for fagarbeidere og funksjonærer. MTU-en består av en rekke spørsmål innenfor områdene tilfredshet, samhandling og ledelse, og hver forretningsenhet lager en tiltaksplan på bakgrunn av undersøkelsen.

Rekruttering

AF skal øke det strategiske samarbeidet mot opplærings-institusjoner for å styrke tilgangen til fremtidens talenter. AF Gruppen har en lang tradisjon i å tiltrekke, utvikle og beholde talenter. Nytt av året er studentkonseptet «Ta jobben min» hvor ingeniørstudenter får muligheten til å utforske og prøve ut jobben til ti reelle AF-ansatte. Konseptet gir studentene verdifull innsikt i stillingene og hvordan en arbeidshverdag ser ut ved løse ulike utfordringer i en jobbsimulator visualisert i en digital AF-verden. Hele 20 vinnere fra syv høyskoler og universiteter har vunnet én ukes praksis i en forretningsenhet, i tillegg til et utdanningsstipend og deltagelse på fellessamlinger. Det nye studentkonseptet viser mulighetene innen bygg og anlegg ved å dele kunnskap og skape nysgjerrighet og engasjement for vår bransje.

20240510017 41

VIRKSOMHETSSTYRING OG FORRETNINGSETISKE FORHOLD

AFs troverdighet og konkurransekraft er tuftet på tillit, og derfor skal vi ha en kompromissløs holdning til etikk og stille klare krav til alle vi samarbeider med.

Internkontroll og etterlevelse av AFs Hensikt, Mål og Verdier og Adferdskode er forankret i styret, og utøves gjennom konsernledelsen videre til våre prosjekter og ansatte. Våre ansatte representerer AF Gruppen i alle forretningsmessige sammenhenger og det er essensielt at de identifiserer seg med AFs Adferdskode. Leverandører og underentreprenører er også forpliktet til å følge Adferdskoden gjennom AFs leverandørerklæring. Når oppkjøpskandidater vurderes blir det lagt avgjørende vekt på at bedriftskultur og kjerneverdier er i tråd med AFs.

AF har omfattende systemer for internkontroll og risikohåndtering. Systemene gjennomgås årlig både av revisor og styrets revisjonsutvalg. På alle større tilbud skal det utføres en risikogjennomgang med en representant fra konsernledelsen før forpliktende tilbudet leveres. Dersom tilbudet er større enn MNOK 100 må tilbudet godkjennes av konsernledelsen, og hvis det er større enn MNOK 600 må tilbudet godkjennes av styret. I utførende fase av prosjektene har enhetene selv ansvar for løpende oppfølging av risiko, og for større prosjekter skal det gjennomføres kvartalsvise risikogjennomganger sammen med representanter fra konsernledelsen. Se side 18–19 for nærmere beskrivelse av risikostyring i prosjektene.

ÅPENHET OG RAPPORTERING

AF Gruppen skal utvise åpenhet og vi skal være til å stole på. Lover og forskrifter er rammebetingelser som AF skal forholde seg til og vår rapportering skal være fullstendig og samsvare med relevant lovgivning. Videre har AF som målsetting at alle investorer og interessenter har tilgang til den samme finansielle informasjonen om konsernet til enhver tid, og vi ønsker en åpen dialog med aktørene. Kapittelet Samfunnsansvar i AF er utarbeidet i henhold til kravene i lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (Åpenhetsloven) av 2022.

Standarden for rapportering av virksomhetsstyring (ESRS G1), fra de nye rapporteringsstandardene i bærekraftsdirektivet AF blir omfattet av, er identifisert som et vesentlig bærekraftstema i forbindelse med gjennomføring av dobbel vesentlighetsanalyse i AF. Forretningskultur, varsling og økonomisk kriminalitet og andre temaer omtalt i dette kapittelet vil også være relevante temaer etter denne standarden.

ØKONOMISK KRIMINALITET

AF har nulltoleranse for prissamarbeid, korrupsjon og bestikkelser. Dette innebærer at ansatte ikke skal gi eller motta gaver og andre ytelser som kan være egnet til å skape tvil om AF Gruppens integritet og etterlevelse av gjeldende regelverk. Adferdskoden forbyr også selskapets ansatte å diskutere, foreslå eller inngå avtale med konkurrenter som kan påvirke konkurransesituasjonen.

I henhold til AFs fullmaktsmatrise skal alle kontrakter være skriftlige og signeres av minimum to representanter fra AF. Dette reduserer faren for at enkeltpersoner blir tilbudt, eller velger å motta, bestikkelser. AF Gruppen har nulltoleranse for økonomisk eller finansiell kriminalitet, og det er innført strenge krav til fakturabehandling som barriere mot underslag og økonomisk mislighold. Inngående fakturaer behandles elektronisk, og må attesteres og anvises i henhold til fullmaktsmatrisen. Også utbetalinger må godkjennes av to personer. Videre skal AF håndtere skatt og avgift på en ansvarsfull måte i henhold til gjeldende lover og regler.

Adferdskoden i AF Gruppen omtaler tema som innsidehandel og antikorrupsjon. Dette omfatter blant annet at dersom en ansatt har informasjon som kan ha innvirkning på kursen på selskapets aksjer, så skal denne informasjonen behandles som konfidensiell informasjon. Ingen har i kraft av sin stilling rett til å bruke informasjon til å skaffe seg selv eller andre økonomiske fordeler.

AF Gruppen har en egen policy knyttet til børssensitiv informasjon og fører løpende kontroll med transaksjoner i AF-aksjen foretatt av selskapets ansatte og deres nærstående. Misbruk av børssensitiv informasjon leder til politianmeldelse og avskjedigelse.

Opplæring

Ansatte i AF får tilbud om å delta på introduksjonskurs der det gis en innføring i Adferdskoden og kjerneverdiene. Gjennomgangen gir de ansatte en forståelse for hvilke krav og forventninger som stilles, og er et viktig virkemiddel for å bygge en bedriftskultur med høy etisk standard.

AF har lederkurs med temaer som blant annet innkjøp, HMS og personalhåndtering. Lederkursene i AF inkluderer «dilemmatrening» og andre holdningsskapende oppgaver for å sikre enhetlig praktisering av AFs retningslinjer. AF gjennomfører også egenutviklet kurs i forebygging av arbeidslivskriminalitet. Videre må alle underentreprenører gjennomgå et obligatorisk HMS-kurs før oppstart på et AF-prosjekt.

Samarbeid med andre

AF har innført organisatoriske og strukturelle tiltak for å sikre at AF kun samarbeider med seriøse aktører. I konsernstaben er det en dedikert ressurs med arbeidslivskriminalitet som spesialfelt, og hver forretningsenhet har en egen seriøsitetsansvarlig. Disse kommuniserer jevnlig i AFs nettverksorganisasjon innen arbeidslivskriminalitet, A-krim.

Det er opprettet konserninterne nettverksorganisasjoner for å skape arenaer for samarbeid og erfaringsoverføring på tvers av enhetene, og for å sikre etterlevelse av krav i hele AF:

- HMS-forum for spørsmål knyttet til HMS-lovgivning
- Personalforum for ivaretakelse av de ansattes rettigheter
- Forum A-krim for arbeidet med å motvirke arbeidslivskriminalitet
- Samarbeid med Fairplay Oslo om forebygging mot arbeidslivskriminalitet
- Seriøsitetsforum, åpent forum med eksterne og interne deltakere
- Innkjøpsforum for spørsmål knyttet til forretningsetikk

Alle forretningsenhetene i AF har ledelsessystemer, og mange av dem er ISO-sertifiserte. Ledelsessystemet inneholder nødvendige planer, risikovurderinger og prosedyrer for å sikre enhetlig drift i de ulike prosjektene, og at virksomheten utøves i henhold til konsernets forretningsmodell og etiske rammebetingelser. Det gjennomføres internrevisjon av alle forretningsenheter for å sikre tilstrekkelig etterlevelse.

VARSLING AV KRITIKKVERDIGE FORHOLD

Varsling er å si fra om kritikkverdige forhold i virksomheten, herunder brudd på lover og sentrale retningslinjer. Alle ansatte og innleide arbeidstagere har rett til å varsle. AF har rutiner knyttet til varsling og behandling av kritikkverdige forhold som skal sikre en forutsigbar og forsvarlig fremgangsmåte der varsler er beskyttet mot gjengjeldelse som følge av varslingen. Varsling kan gjøres åpent eller anonymt, og både varslingen og varslers identitet skal behandles som en fortrolig opplysning. Varsling kan skje i linjen til nærmeste leder, leder på høyere nivå, e-post til varslingsutvalget (varsling@afgruppen.no) eller til varslingsutvalget via varslingsskjema på www.afgruppen.no/varsling. Varslingsutvalget foretar en forundersøkelse for alle mottatte varsler som dokumenters skriftlig og fakta undersøkelse dersom det er nødvendig. Så langt saken tillater det skal varsler gis informasjon om AFs behandling av varselet og hvilket utfall saken har fått.

VARSLINGSUTVALGET I AF BESTÅR AV

- Olav Aune, direktør HMS (utvalgets leder)
- Thomas Gyran, bedriftslege
- Sif Løvdal, personalsjef
- Ellen Hammer, Senior HR-rådgiver
- Christian Berg, hovedtillitsvalgt/ hovedverneombud
- Håkon Stenseth, direktør innkjøp og juridisk
- Tinis Wensing, personalsjef (Sverige)

2024051001742

FN GLOBAL COMPACT

FNs Global Compact baserer seg på ti prinsipper på områdene menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø og anti-korrupsjon. Tilslutning til FNs Global Compact betyr at man gjør sitt beste for å drive virksomhet i tråd med de ti prinsippene:

PRINSIPPER	Relevans for AF	Tiltak
MENNESKERETTIGHETER		
1 Bedrifter skal støtte og respektere vern om internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, og	AF Gruppen overholder alle gjeldende lover og respekterer internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, uansett hvor vi opererer.	AF har nedfelt sine holdninger og prinsipper rundt menneskerettigheter i grunnleggende dokumenter: Adferdskoden og Hensikt, mål og verdier.
2 påse at de ikke medvirker til brudd på menneskerettigheter	AF handler ikke med selskaper som på noen måte bidrar til brudd på menneskerettigheter.	AF følger opp leverandører løpende, og utestenger aktører som vi mistenker utøver uetisk atferd. *Se også prinsipp 4.* Risikotransaksjoner blir rapportert løpende, og følges opp for å håndtere potensielle negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold. *Les mer på s. 62 (Sosiale forhold)*
ARBEIDSVILKÅR		
3 Bedrifter skal holde organisasjonsfriheten i hevd og sikre at retten til å føre kollektive forhandlinger anerkjennes i praksis,	AF legger forholdene til rette for at medarbeidere kan være organisert, og at retten til å føre kollektive forhandlinger anerkjennes og respekteres.	Mer enn 90 % av fagarbeidere i heleide enheter i AF er fagorganisert. AF fører kollektive forhandlinger for alle ansatte og på alle nivåer der dette er relevant. AF har også et velfungerende tillitsmannsapparat. *Les mer på s. 62 (Sosiale forhold)*
4 sikre at alle former for tvangsarbeid avskaffes,	AFs ansatte har avlønningsvilkår i henhold til nasjonal lovgivning og overenskomster med fagforeninger. AF benytter kun leverandører som forplikter seg til våre etiske retningslinjer, oppfyller lovfestede krav, krav i tariffavtaler og interne krav i AF.	AF har prosedyre for kontroll av lønns- og arbeidsvilkår hos underentreprenører og bemanningsforetak. AF har i 2023 sperret spesifikke aktører som ikke overholder AFs etiske retningslinjer knyttet til arbeidsvilkår. *Les mer på s. 62 (Sosiale forhold).*
5 sikre at barnearbeid reelt avskaffes, og	AF benytter ikke barnearbeid i sine prosjekter, og vi skal ikke benytte oss av selskaper (spesielt transnasjonale) som har vare- og tjenestekjeder der økonomisk utnyttelse av barn forekommer.	AF undersøker arbeidskontrakter til ansatte hos underentreprenører og bemanningsbyråer som en følge av Seriøsitetsinitiativet. Det er ikke avdekket mistenkte eller identifisert faktiske tilfeller av barnearbeid i noen av våre prosjekter eller hos noen av våre leverandører. *Les mer på s. 62 (Sosiale forhold).*
6 sikre at diskriminering i arbeidslivet avskaffes	AF skal ha et arbeidsmiljø som er uten forskjellsbehandling, diskriminering, sjikane og mobbing. AFs prinsipper knyttet til diskriminering er nedfelt i Adferdskoden.	Adferdskoden gjelder for alle ansatte, og presenteres for ansatte på introduksjonskurs. Målet på sikt er å øke kvinneandelen i AF til 20 prosent. Konsernledelsen og hele organisasjonen jobber aktivt for å gjøre AF til en attraktiv arbeidsgiver for alle. *Les mer på s. 62 (Sosiale forhold).*

PRINSIPPER	Relevans for AF	Tiltak
MILJØ		
7 Bedrifter skal støtte en føre-var-tilnærming til miljøutfordringer,	AF arbeider kontinuerlig for å begrense belastningen på omgivelsene våre. Hvert selskap og forretningsenhet i AF Gruppen har sine mål for ytre miljø. AF skal også følge hovedprinsippene i miljøstandarden ISO 14001.	Det er et krav i AF at alle prosjekter skal gjennomføre en risikoanalyse for oppstart av prosjektene Denne analysen inkluderer også klima- og miljørelaterte forhold. *Les mer på s. 18 (Risikostyring)*
8 ta initiativ til fremme av økt miljøansvar, og	Med fokus på miljø, energi og gjenvinning skal vi forsvarlig fjerne og eliminere materialer, grunn og energiløsninger som er skadelige for miljøet. Våre tjenester og løsninger skal gjøre det mulig for våre kunder å ta et økt miljøansvar.	AF utvikler sitt tjenestespekter kontinuerlig. Kildesorteringsgrad og klimaspor er måleparametere i AFs prosjekter, og fokus på disse måltallene fremmer økt miljøansvar i organisasjonen som helhet. AF har i tillegg flere forretningsområder som bidrar til en sirkulær økonomi. *Les mer på s. 34 (Klima og miljø).*
9 oppmuntre til utvikling og spredning av miljøvennlig teknologi	En av AFs kjerneverdier er entreprenørånd. Gjennom vår klima- og miljøkompetanse skal vi tilby tjenester og løsninger som møter dagens og morgendagens miljøutfordringer.	AF har utviklet unik teknologi som muliggjør rensing og gjenbruk av forurenset masse i våre miljøparker. Energieffektiviserende tjenester og miljøvennlige bygg er et tjenestespekter som stadig utvikles i AF. For offshoreaktiviteter er AF Miljøbase Vats etablert som godkjent og sertifisert mottak for resirkulerbare masser. *Les mer på s. 34 (Klima og miljø).*
ANTIKORRUPSJON		
10 Bedrifter skal bekjempe enhver form for korrupsjon, herunder utpressing og bestikkelser	AF skal være til å stole på. Selskapet har en kompromissløs holdning til sikkerhet og etikk. AFs Adferdskode beskriver vår holdning til korrupsjon, prissamarbeid og bestikkelser.	Det er forventet at alle ansatte etterlever prinsippene som er nedfelt i vår Adferdskode, som inkluderer prinsipper mot korrupsjon. Et godkjenningskrav før engasjement av underentreprenører og leverandører er at disse har overholdt gjeldende lover og regler knyttet til korrupsjon i fortiden, blant annet overholdelse av skattelover. *Les mer på s. 70 (Virksomhetsstyring).*

SAMFUNNSANSVAR

20240510001743

SIKRER FREMTIDIG ENERGIFORSYNING

Nea-Nidelvavassdraget har i mer enn 100 år vært selve grunnlaget for elektrisitetsforsyningen til Trondheim by. Rehabiliteringen av Nesjødammen er et viktig bidrag til å sikre produksjon av fornybar og regulerbar vannkraft i vassdraget i mange tiår fremover. Arbeidet omfatter driving av en ny tunnel med tappearrangement under dammen, og en omfattende oppgradering av demningen. For å gjennomføre prosjektet måtte vannmagasinet tappes ned for første gang siden dammen ble bygget på starten av 1970-tallet.

2024051001744

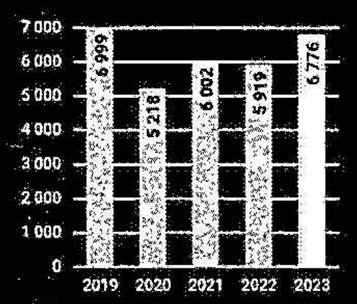
Prosessen med å legge stein på utsiden av dammen for å gjøre den motstandsdyktig mot is, erosjon og annen ytre påvirkning kalles plastring. Dette er et nøysommelig arbeid som krever erfaring og presisjon. Prosjekter innen vannkraft og fornybar energi har vært en kjernevirksomhet for AF Gruppen helt siden selskapet ble etablert.

VIRKSOMHETS-OMRÅDER

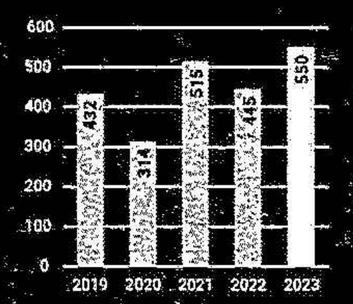
78 ANLEGG
82 BYGG
86 BETONMAST
90 EIENDOM
94 ENERGI OG MILJØ
98 SVERIGE
102 OFFSHORE

ANLEGG

OMSETNING MNOK

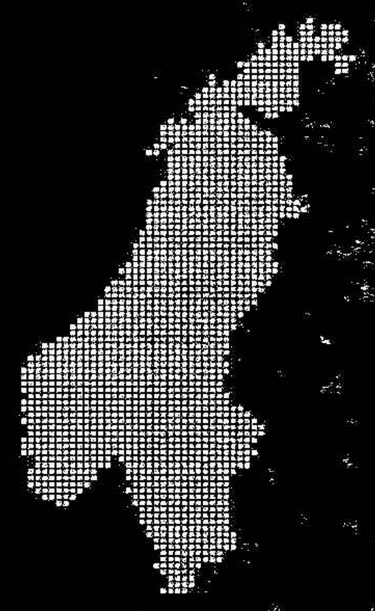

DRIFTSRESULTAT MNOK

GEOGRAFISK TILSTEDEVÆRELSE

- Norge
- Sverige

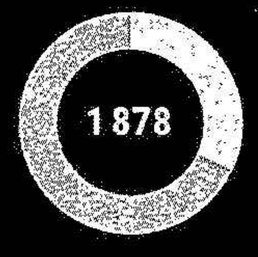

NØKKELTALL

Beløp i MNOK	2023	2022	2021	2020	2019
Inntekter	6 776	5 919	6 002	5 218	6 999
Driftsresultat (EBIT)	550	445	515	314	432
Resultat før skatt (EBT)	572	440	510	292	429
Driftsmargin %	8,1	7,5	8,6	6,0	6,2
Resultatmargin %	8,4	7,4	8,5	5,6	6,1
Ordrereserve	18 140	15 368	6 878	7 319	6 355
Ordreinngang	9 548	14 409	5 561	6 182	4 902

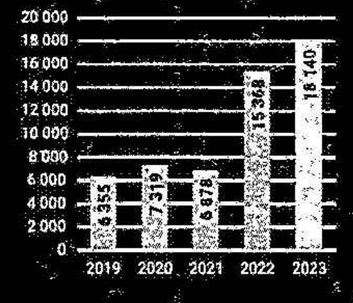
* Eiqon og Consolvo ble overført fra virksomhetsområdet Bygg til virksomhetsområdet Anlegg med virkning fra 1 januar 2021. Sammenligningstall er omarbeidet.

ANSATTE

AF Gruppen 5 913

ORDRERESERVE MNOK

ANLEGG BESTÅR AV

- AF Anlegg *JR anlegg*
- Målselv Maskin & Transport
- Consolvo
- Eiqon
- Stenseth & RS

20240510017 45

SVÆRT GODE RESULTATER OG SOLID ORDRERESERVE

Anleggsvirksomheten hadde et høyt aktivitetsnivå i 2023 og leverte svært gode resultater. Det er inngått to store kontrakter som vil bidra til fortsatt høy aktivitet.

AF er en av Norges største aktører i anleggsmarkedet, med både offentlige og private kunder. Prosjektporteføljen inkluderer vei, bane, bru, havn, flyplass, tunnel, fundamentering, rehabilitering og nybygg av betongkonstruksjoner, kraft og energi, samt landanlegg for olje og gass.

KORT OM 2023
Anleggsvirksomheten hadde en omsetningsvekst på 14 prosent i 2023. Omsetningen ble MNOK 6 776 (5 919), og virksomhetsområdet leverte et resultat før skatt på MNOK 572 (440). Resultatmarginen endte på 8,4 prosent for 2023, en økning på ett prosentpoeng sammenlignet med resultatmarginen på 7,4 prosent i 2022.

AF Anlegg leverte et svært godt resultat i 2023. De største pågående prosjektene er E6 Rentvannstunnel i Oslo, Bergtunnlar Lovö i Stockholm, ny lufthavn i Mo i Rana og nytt vannbehandlingsanlegg på Huseby i Oslo. God drift i pågående prosjekter og flere prosjekter i avslutningsfase bidro til at AF Anlegg leverte et svært godt resultat i 2023.

Målselv Maskin & Transport og Stenseth & RS leverte svært gode resultater i 2023. Consolvo og Eiqon hadde svake resultater i 2023.

Det ble borsmeldt to store kontrakter i løpet av året. AF Anlegg inngikk kontrakt med Nye Veier om å bygge ny E6 mellom Storhove og Øyer nord for Lillehammer, inkludert Fåbergtunnelen på 2,7 km. Avtalen har en verdi på ca. MNOK 1 800 ekskl. mva. AF Anlegg inngikk også avtale om bygging av ny lufthavn i Mo i Rana med en kontraktsverdi på ca. MNOK 3 200 ekskl. mva. og opsjoner.

Samlet ordreinngang i 2023 var MNOK 9 548 (14 409), og ved årsslutt hadde Anlegg en ordrereserve på MNOK 18 140 (15 368).

KLIMA OG MILJØ
Anlegg bygger samfunnsnyttig infrastruktur som veianlegg, renseanlegg og vannkraftverk, og gjør rehabiliteringsprosjekter av bru- og betongkonstruksjoner. For å gjennomføre prosjektene er virksomheten avhengig av store anleggsmaskiner, og dette medfører store klimagassutslipp. Den viktigste driveren for klimagassutslipp (scope 1 og 2) er masseforflytting. Prosjektene tilstreber derfor å ha mest mulig gjenbruk av masser innad i prosjektene. Elektriske alternativer for maskiner benyttes der det er formålstjenlig, og flere prosjekter benytter biodrivstoff som drivstoffkilde. Anlegg har en svært moderne maskinpark, og de fleste maskinene er utstyrt med en digital chip som gir informasjon om dieselforbruk, effektivitet og tomgangskjøring. Dette bidrar til en mer energi- og kostnadseffektiv bruk av maskinene. Alle nye, store prosjekt utarbeider klimagassbudsjett og -regnskap.

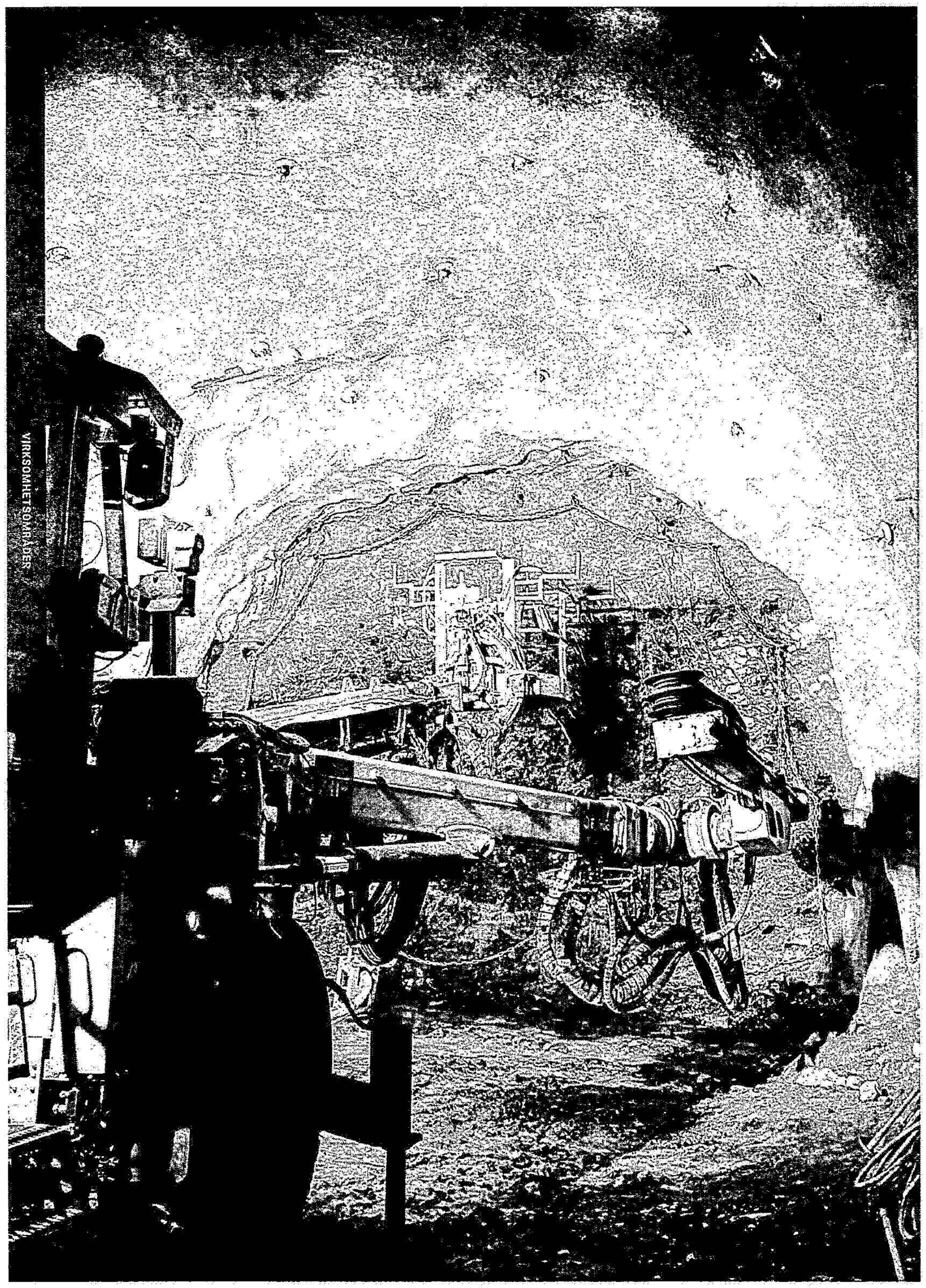
AF Gruppens største prosjekt, E6 Rentvannstunnel i Oslo, underbygger AFs klima- og miljøambisjoner. Prosjektet skal styrke leveransesikkerheten for rent drikkevann til hele Oslo, og benytter maskiner som drives av enten strøm eller biodrivstoff uten palmeolje. Den første helelektriske betongbilen ble levert i juni 2023, og ved utgangen av året fraktes all betong med el-betongbiler. Det er gjort flere grep for å redusere miljøbelastningen av betongen som brukes. Det er blant annet benyttet resirkulert tilslag fra Nes Miljøpark og det er etablert et eget betongblandeverk på prosjektet.

To av de store samferdselsprosjektene, flyplassen i Mo i Rana og E6 Storhove-Øyer skal BREEAM Infrastructure-sertifiseres.

MARKEDSUTSIKTER
Anleggsmarkedet i Norge er godt og har tradisjonelt vært mindre sensitivt for konjunktursvingninger, da offentlig etterspørsel er den sterkeste driveren for anleggsinvesteringer. I saldert statsbudsjett for 2024 er det bevilget nærmere NOK 90 mrd. til formål under Nasjonal Transportplan (NTP). Ny NTP ble lagt frem i mars 2024 og indikerer en økning i mindre investeringer, drift og vedlikehold med en tilsvarende reduksjon i store investeringer. Årlig gjennomsnittlig økonomisk ramme i ny NTP opprettholdes på samme nivå som gjeldende NTP.

Prognosesenteret anslår per april 2024 at det totale anleggsmarkedet utgjorde NOK 141,6 mrd. i 2023. Justert for prisvekst gir dette en realnedgang på 3 prosent sammenlignet med 2022. Prognosesenteret forventer at anleggsmarkedet opprettholdes i 2024, med en svak økning på 1,7 prosent i 2025 primært drevet av investeringer.

2024051001746

UTVALGTE PROSJEKTER

KABELTUNNEL SOGN-ULVEN

De to kabelforbindelsene som i dag går mellom Sogn og Ulven transformatorstasjoner i Oslo er fra 1950- og 1960-tallet, og må erstattes for å sikre en trygg strømforsyning i og rundt hovedstaden. De nye kablene skal installeres i en 6,6 kilometer lang tunnel som AF Anlegg er i gang med å drive. Arbeidene sentralt i Oslo er underlagt strenge krav til rystelser i grunnen, støy og støv.

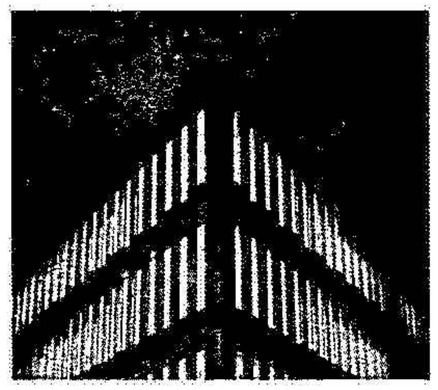
FORRETNINGSENHET: AF ANLEGG
OPPDRAGSGIVER: STATNETT
FERDIGSTILLELSE: 2029
KONTRAKTSSUM: MNOK 1 800 EKSKL. MVA.

NY LUFTHAVN I MO I RANA

For første gang siden 1990-tallet bygges en ny lufthavn i Norge. I Fagerlia like øst for Mo i Rana, bygger AF Anlegg et komplett flyplassanlegg med rullebane, vei, infrastruktur, flytekniske installasjoner, terminalbygg og driftsbygg. Masseforflytting er en stor del av de innledende arbeidene. Mer enn fire millioner kubikkmeter fjell og én million kubikkmeter løsmasse skal håndteres.

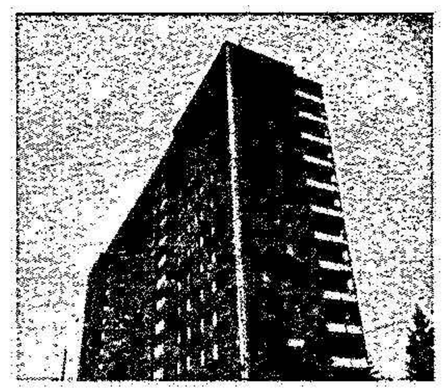
FORRETNINGSENHET: AF ANLEGG
OPPDRAGSGIVER: AVINOR
FERDIGSTILLELSE: 2027
KONTRAKTSSUM: MNOK 3 200
EKSKL. MVA. OG OPSJONER

AMBASSADEN

Den tidligere amerikanske ambassaden er et landemerke i Oslo. Bygget ble tegnet av den finsk-amerikanske arkitekten Eero Saarinen og åpnet i 1959. I 2017 flyttet ambassaden til Huseby, og siden er bygget i Henrik Ibsens gate totalrehabilitert. Både Stenseth & RS og Consolvo har hatt oppdrag knyttet til prosjektet. Stenseth & RS har stått for refundamenteringen av bygget i to etasjer under eksisterende bygg og har også hatt innvendige påstøper.

FORRETNINGSENHET: STENSETH & RS
OPPDRAGSGIVER: ØST-RIV
FERDIGSTILLELSE: 2023
KONTRAKTSSUM: MNOK 67 EKSKL. MVA.

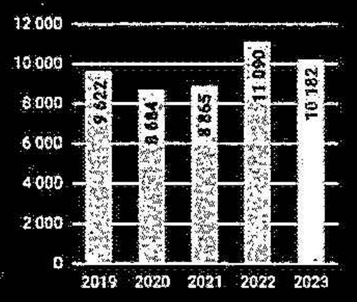
MELLOMGÅRDEN BORETTSLAG

Consolvo er landsledende innen rehabilitering og vedlikehold av konstruksjoner. På Rødtvet i Oslo jobber selskapet med rehabilitering av balkonger for Mellomgården Borettslag. Alle rekkverk og innglassinger rives og erstattes med nye, og alle betongskader blir utbedret. Stålkonstruksjoner, vegger og tak får ny overflatebehandling, og alle gulv får ny membran.

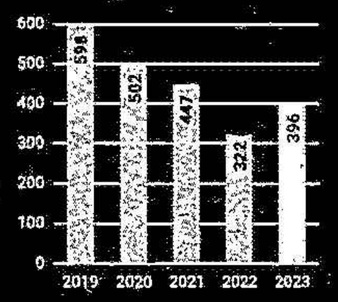
FORRETNINGSENHET: CONSOLVO
OPPDRAGSGIVER: MELLOMGÅRDEN BORETTSLAG
FERDIGSTILLELSE: 2024
KONTRAKTSSUM: MNOK 38 EKSKL. MVA.

BYGG

OMSETNING MNOK

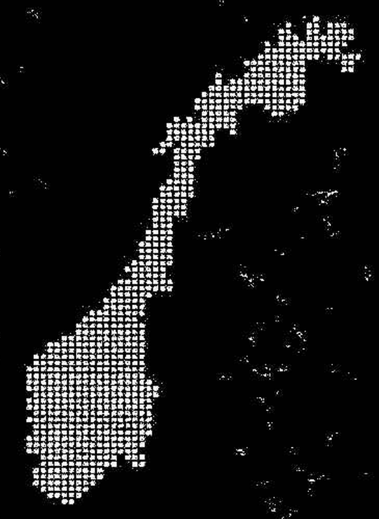

DRIFTSRESULTAT MNOK

GEOGRAFISK TILSTEDEVÆRELSE

- Norge

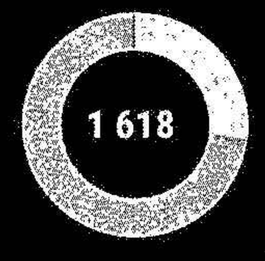

NØKKELTALL

Beløp i MNOK	2023	2022	2021	2020	2019
Inntekter	10 182	11 090	8 865	8 684	9 622
Driftsresultat (EBIT)	396	322	447	502	598
Resultat før skatt (EBT)	378	318	450	513	614
Driftsmargin %	3,9	2,9	5,0	5,8	6,2
Resultatmargin %	3,7	2,9	5,1	5,9	6,4
Ordrereserve	9 464	10 045	13 549	9 674	9 115
Ordreinngang	9 601	7 586	12 739	9 243	9 655

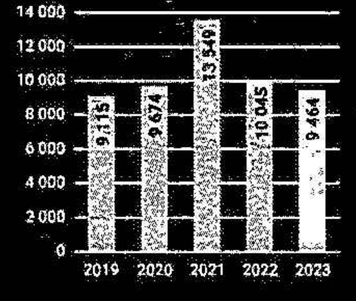
* Eigon og Consolvo ble overført fra virksomhetsområdet Bygg til virksomhetsområdet Anlegg med virkning fra 1.januar 2021. Sammenligningstall er omarbeidet.

ANSATTE

AF Gruppen 5 913

ORDRERESERVE MNOK

BYGG BESTÅR AV

- AF Bygg Oslo
- AF Bygg Østfold
- AF Byggfornyelse
- Strøm Gundersen
- Strøm Gundersen Vestfold
- Haga & Berg
- AF Håndverk
- LAB Entreprenør
- Åsane Byggmesterforretning (ÅBF)
- Fundamentering (FAS)
- Helgesen Tekniske Bygg (HTB)

2024051001747

ØKT ORDREINNGANG OG RESULTAT

Virksomhetsområdet Bygg hadde et lavere aktivitetsnivå, men forbedret lønnsomheten sammenlignet med året før.

AF leverer entreprenørtjenester for boliger, offentlige bygg og næringsbygg. Tjenestene strekker seg fra prosjektering til bygging og rehabilitering. AF samarbeider tett med kundene for å finne effektive og innovative løsninger tilpasset deres behov. Bygg omfatter den norske byggevirksomheten utenom Betonmast, og er i hovedsak lokalisert på Østlandet og i Bergensregionen.

KORT OM 2023

Bygg hadde en omsetning på MNOK 10 182 (11 090) i 2023 og et resultat før skatt på MNOK 378 (318). Dette ga en resultatmargin på 3,7 prosent, mot 2,9 prosent i 2022.

Bygg hadde en omsetningsreduksjon på 8 prosent sammenlignet med året før. Varierende prestasjoner på prosjekt- og forretningsenhetsnivå ga samlet sett en driftsmargin under AF Gruppens marginkrav og målsettinger. Til tross for utfordrende markedsforhold utmerket Strøm Gundersen og Åsane Byggmesterforretning seg med svært god lønnsomhet i 2023. AF Bygg Oslo, AF Bygg Østfold og Strøm Gundersen Vestfold leverte gode resultater. AF Håndverk, LAB og HTB leverte resultater noe under forventning, mens AF Byggfornyelse, Haga & Berg og Fundamentering hadde svake resultater i 2023.

Det ble børsmeldt 15 nye kontrakter i 2023. En av de største kontraktene som ble inngått var avtalen med Statsbygg for samspillsfase 2 (prosjektering og bygging) for Vikingtidsmuseet, med en samlet kontraktsverdi på MNOK 1 447 ekskl. mva.

Bygg hadde en ordreinngang i 2023 på MNOK 9 601 (7 586), og ordrereserven ved utgangen av året var MNOK 9 464 (10 045).

KLIMA OG MILJØ

Byggenhetene bygger samfunnsnyttige bygg som skoler, sykehus, svømmehaller, vannrenseanlegg og kulturbygg. I tillegg utføres rehabiliteringsprosjekter med stor grad av ombruk, der gamle bygningsmasser transformeres til moderne og energieffektive bygg. Enhetene prioriterer effektiv logistikk, reduksjon av materialsvinn og økt sirkularitet, i tillegg til at de hjelper kundene med å gjøre miljøvennlige material- og prosjekteringsvalg.

AF Gruppens byggenheter har bred erfaring med å oppføre bygg som klassifiserer til BREEAM-sertifisering, som er Europas ledende miljøsertifiseringsverktøy for bygninger.

Det nye sykehjemmet Furuset hageby er et eksempel på et prosjekt med en sterk miljøprofil som er overlevert i 2023, og består av 112 sykehjemsplasser med en bebyggelse utformet som en landsby. Byggeplassen var fossilfri, og bygget er et FutureBuilt-referanseprosjekt med miljøsertifiseringen BREEAM-NOR Excellent. Prosjektet har oppnådd en reduksjon i klimagassutslipp på 50 prosent fra materialer, energi og transport i drift i forhold til referanseprosjekt.

MARKEDSUTSIKTER

Prognosesenteret anslår at byggmarkedet i Norge utgjorde NOK 389,4 mrd. i 2023, en reduksjon på 8,0 prosent fra 2022.

Prognosesenteret estimerer en nedgang i produksjonsverdi på 5,3 prosent i 2024, og en oppgang på 8,2 prosent i 2025. Oppjusteringen i 2025 kommer av at mange godkjente igangsettelsestillatelser forventes å materialisere seg dette året og to større nye sykehusbygg i Oslo. For hele landet forventes det en reduksjon i nye bolig- og yrkesbygg i 2024, mens rehabilitering og tilbygg (ROT) er forventet å vokse svakt. I 2025 er alle byggsegmenter forventet å vokse, med spesielt sterk vekst fra nye bolig- og yrkesbygg per mars 2024.

Per mars 2024 estimerer Prognosesenteret at antall igangsatte boliger i Norge var 19 800 i 2023, en nedgang på over 30 prosent siden 2022. Antall igangsatte boliger er ventet å ta seg opp i 2024 og 2025, og er anslått til henholdsvis 21 000 og 26 000. Prognosesenterets estimater for igangsatte boliger bygger på antall målte igangsettelsestillatelser. Markedssentimentet medfører økt usikkerhet i estimatet for igangsettelser.

Prisutviklingen på innsatsfaktorer og fraktkostnader var betydelige usikkerhetsfaktorer ved inngangen til 2023. Utviklingen gjennom året har vist å stabilisere seg, men på et høyt nivå sammenlignet med prisene før covid-19 pandemien, ifølge SSBs byggekostnadsindeks.

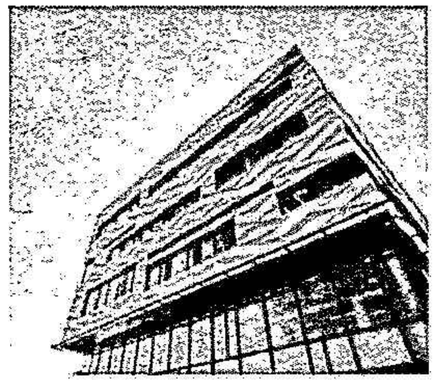
20240510017 48

UTVALGTE PROSJEKTER

LOCUS ENSJØ

Boligprosjektet Locus Ensjø i Oslo ble utviklet i nært samarbeid mellom megler, utbygger, entreprenør og arkitekt. Det førte til gode og gjennomtenkte løsninger, og alle de 206 leilighetene var solgt før prosjektet ble overlevert. Leilighetene varierer i størrelse mellom 40 og 130 kvadratmeter. Det er gitt rom til butikk, næring og barnehage i byggenes første etasje.

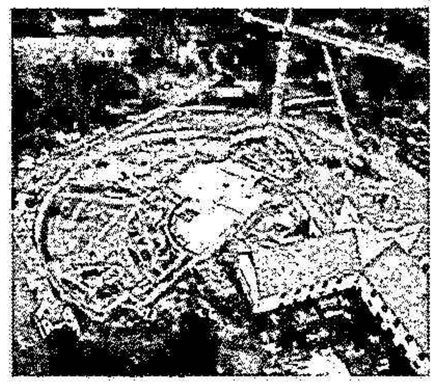
FORRETNINGSENHET: AF BYGG OSLO
OPPDRAGSGIVER: SELMER EIENDOM
FERDIGSTILLELSE: 2023
KONTRAKTSSUM: MNOK 557 EKSKL. MVA.

KULTURKVARTALET VESTBY

Vestbys nye storstue er et blikkfang med sin fasade av eloksert aluminium. Bygget inneholder bibliotek, en storsal for forestillinger og konserter, en fleksisal, kafé, kulturskole og kontorer. I salene er det gjennomført omfattende akustiske tiltak for at lyden skal være optimal. AF Bygg Østfold har bygget kulturkvartalet i nært samspill med byggherre og arkitekt.

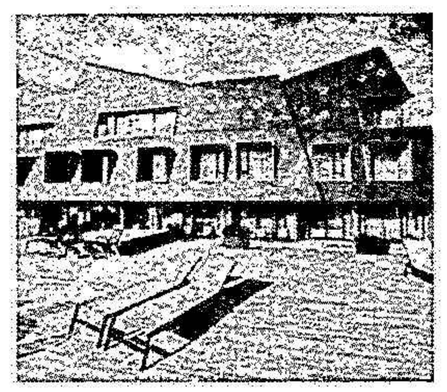
FORRETNINGSENHET: AF BYGG ØSTFOLD
OPPDRAGSGIVER: VESTBY KOMMUNE
FERDIGSTILLELSE: 2023
KONTRAKTSSUM: MNOK 294 EKSKL. MVA.

VIKINGTIDSMUSEET

Verdens best bevarte vikingskip finnes på Bygdøy i Oslo. Det tidligere museet oppfylte ikke kravene til hvordan de gamle skipene og andre gjenstander fra vikingtiden skal oppbevares. Det nye Vikingtidsmuseet skal bli verdens viktigste formidler av vikingtiden. En ny klimaregulert bygning med nye støttesystemer vil sikre de unike skipene for fremtidige generasjoner.

FORRETNINGSENHET: AF BYGGFORNYELSE
OPPDRAGSGIVER: STATSBYGG
FERDIGSTILLELSE: 2026
KONTRAKTSSUM: MNOK 1 447 EKSKL. MVA. OG OPSJONER

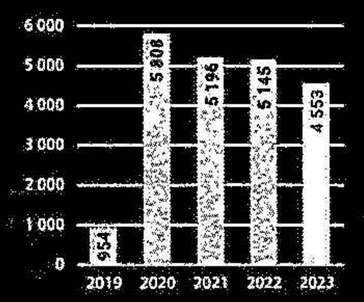
BECKERWYC HOUSE

I Bekkjarvik på Austevoll sør for Bergen har LAB Entreprenør bygget det eksklusive hotellet Beckerwyc House. Mesterkokk Ørjan Johannessen står bak prosjektet. Hotellets restaurant beskrives som hans gastronomiske hjertebarn og sikter mot stjerne i Michelin-guiden med retter basert på lokale råvarer. Bygget har fire etasjer pluss kjeller, og interiøret er spesiallaget.

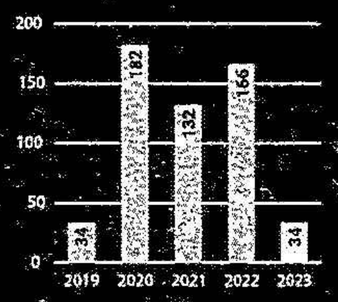
FORRETNINGSENHET: LAB ENTREPRENØR
OPPDRAGSGIVER: BEKKJARVIK GJESTGIVERI EIENDOM
FERDIGSTILLELSE: 2023
KONTRAKTSSUM: MNOK 88 EKSKL. MVA.

BETONMAST

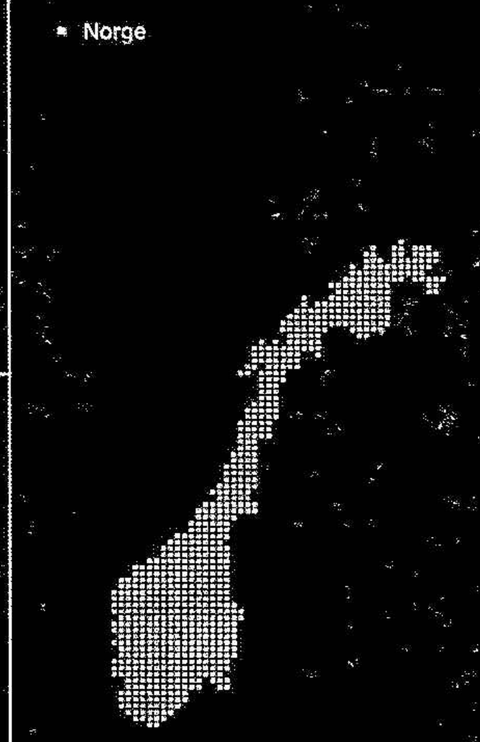
OMSETNING MNOK

DRIFTSRESULTAT MNOK

GEOGRAFISK TILSTEDEVÆRELSE

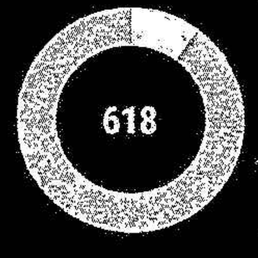

NØKKELTALL

Beløp i MNOK	2023	2022	2021*	2020*	2019*
Inntekter	4 553	5 145	5 196	5 808	954
Driftsresultat (EBIT)	34	166	132	182	34
Resultat før skatt (EBT)	58	174	111	173	32
Driftsmargin %	0,7	3,2	2,5	3,1	3,6
Resultatmargin %	1,3	3,4	2,1	3,0	3,3
Ordrereserve	6 203	4 415	7 054	5 715	5 700
Ordreinngang	6 341	2 506	6 535	5 823	*

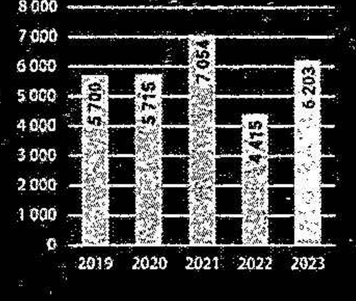
* Betonmast Sverige ble overført fra virksomhetsområdet Betonmast til virksomhetsområdet Sverige med virkning fra 1. januar 2022. Sammenligningstall er omarbeidet. Betonmast ble en del av AF Gruppen 31.10.2019.

ANSATTE

AF Gruppen 5 913

ORDRERESERVE MNOK

BETONMAST BESTÅR AV

- Betonmast Boligbygg
- Betonmast Oslo
- Betonmast Trøndelag
- Betonmast Romerike
- Betonmast Røsand
- Betonmast Østfold
- Betonmast Innlandet
- Betonmast Buskerud-Vestfold
- Betonmast Asker og Bærum
- Betonmast Eiendom

2024051001749

ØKT ORDRERESERVE OG SVAKT RESULTAT

Betonmast hadde lavere aktivitet i 2023 sammenlignet med året før og et svakt resultat. Det var stor variasjon i enhetenes prestasjoner.

Betonmast er en byggentreprenør med virksomhet i de største markedene i Norge. Prosjektporteføljen omfatter alt fra større boligprosjekter til nærings- og offentlige bygg. Betonmast er en betydelig aktør innenfor bygging for det offentlige, og har lang erfaring med prosjektutvikling og samspillskontrakter. Betonmast har også en eiendomsportefølje i Norge.

KORT OM 2023

I 2023 hadde Betonmast en omsetning på MNOK 4 553 (5 145) og et resultat før skatt på MNOK 58 (174). Resultatmarginen endte på 1,3 prosent i 2023, mot 3,4 prosent året før.

Betonmast hadde en omsetningsreduksjon på 11 prosent sammenlignet med året før, og hadde et svakt resultat for året. Det var stor variasjon i enhetenes prestasjoner i 2023. Det svake resultatet for Betonmast skyldes i all hovedsak betydelige nedskrivninger i prosjektporteføljen til Betonmast Boligbygg.

Betonmast Asker og Bærum, Betonmast Røsand og Betonmast Østfold leverte gode resultater for 2023. Betonmast Romerike leverte et resultat noe under forventning, mens Betonmast Oslo, Betonmast Buskerud-Vestfold, Betonmast Innlandet og Betonmast Trøndelag leverte svake resultater for året.

Betonmast Eiendom hadde ved inngangen til 2024 ett eiendomsprosjekt med totalt 15 enheter i produksjon. Enheten leverte et svakt resultat for året.

Betonmast ble tildelt flere store kontrakter i 2023, og totalt ble ti nye kontrakter børsmeldt i løpet av året. Den største av disse er Nardoveien 12-14 i Trondheim, hvor Betonmast Trøndelag skal bygge 724 studentboliger for Studentsamskipnaden i Gjovik, Ålesund og Trondheim (Sit). Kontrakten har en verdi på ca. MNOK 930 ekskl. mva. Betonmast Buskerud-Vestfold ble også tildelt en stor kontrakt, og skal bygge et kombinert industri- og kontorbygg for Horten Industripark. Kontrakten har en verdi på ca. MNOK 840 ekskl. mva.

Betonmast hadde en ordreinngang i 2023 på MNOK 6 341 (2 506), og ordrereserven var MNOK 6 203 (4 415) ved utgangen av året.

KLIMA OG MILJØ

Betonmast bygger samfunnsnyttige bygg som skoler, studentboliger og idrettshaller, og bistår kundene med å ta miljøvennlige materialvalg og å velge bærekraftige løsninger.

Både overleverte prosjekter og inngåtte kontrakter i 2023 reflekterer miljøkompetansen til Betonmast og hvordan de jobber med utviklingen av et bærekraftig samfunn. Betonmast Trøndelags oppdrag med å rehabilitere og bygge ut Trondheim Katedralskole er eksempel på et prosjekt med høye miljøambisjoner. Det er avtalt at prosjektet gjennomføres med utslippsfri byggeplass, stort fokus på ombruk og ZEB-O (bygningens fornybare energiproduksjon kompenserer for klimagassutslippet fra drift av bygningen). Prosjektet skal kutte sine klimagassutslipp med 45 prosent sammenlignet med et referansebygg, blant annet ved storskala ombruk av teglstein. Prosjektet har etterlyst over 100 000 brukte teglstein fra bygg som skal rives i regionen, da gjenbrukt og kortreist teglstein bidrar til 77 prosent reduksjon i klimagassutslipp sammenlignet med ny teglstein.

Betonmast Asker og Bærums prosjekt Hovseter Skole er også eksempel på et prosjekt med høye miljøkrav. Bygget skal oppnå energimerke A, passivhusstandard og 40 prosent reduksjon av klimagassutslipp sammenlignet med referanseprosjekter. Elektriske og fossilfrie maskiner skal benyttes så langt det er mulig. Skolen får bergvarme og energibrønner i skolegården, solceller på tak og integrert i fasaden, samt grønne sedum-tak. Nybygget skal oppnå nær nullenergibygg, såkalt nZEB for FutureBuilt-prosjekter.

MARKEDSUTSIKTER

Betonmast har virksomhet i de samme markedene som AF Gruppens øvrige norske byggvirksomhet og eiendom i Sverige. Se omtale av markedsutvikling under Bygg og Eiendom.

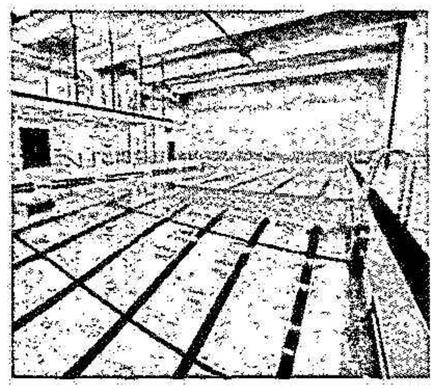
2024051001750

UTVALGTE PROSJEKTER

ÅSGÅRD SKOLE

Prosjektet omfatter nybygg av en barneskole med plass til 784 elever, samt flerbrukshall og parkeringskjeller. Skolen er bygget med passivhusstandard og utstrakt bruk av tre. Bygningsmassen på 15 200 kvadratmeter er tilpasset omkringliggende småhusbebyggelse, blant annet ved at flerbrukshallen er nedsenket i terrenget. Skolegården er utelukkende bygget med naturmaterialer.

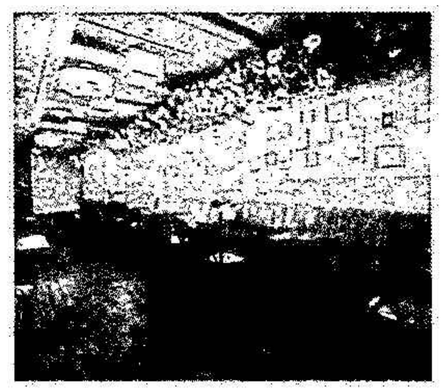
FORRETNINGSENHET: BETONMAST ØSTFOLD
OPPDRAGSGIVER: ÅS KOMMUNE
FERDIGSTILLELSE: 2023
KONTRAKTSSUM: MNOK 330 EKSKL. MVA.

RS NOATUN 2

Norges første stormsimulator er hjertet i Redningsselskapets nye hovedkvarter sør for Horten. Anlegget gir helt nye muligheter for trening og simulering av krevende redningsoperasjoner. Prosjektet omfatter også et overnattingsbygg og et nytt kontorbygg. Et vellykket samarbeid gjennom flere år har ført til bærekraftige og kostnadseffektive løsninger.

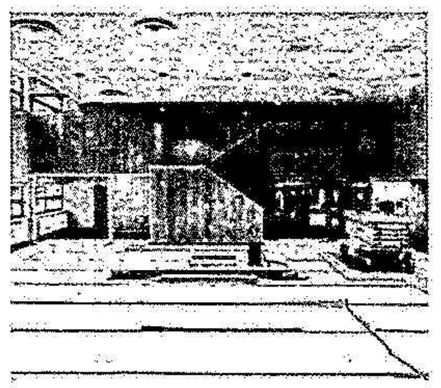
FORRETNINGSENHET: BETONMAST BUSKERUD-VESTFOLD
OPPDRAGSGIVER: REDNINGSSELSKAPET OG HORTEN INDUSTRIPARK
FERDIGSTILLELSE: 2023
KONTRAKTSSUM: MNOK 229 EKSKL. MVA.

TORDENSKIOLDS GATE 5

Oppdraget med å rehabilitere Blomqvist-gården i Oslo sentrum bød på en rekke utfordringer. Arbeid med fundamentering, bæring, stabilisering og avretting skulle gjennomføres samtidig som det ble lagt stor vekt på gjenbruk og å ivareta byggets sjel og historiske verdier. Etter å ha huset kunst og auksjoner i mer enn 100 år, er bygningen nå omgjort til et spennende restauranthus.

FORRETNINGSENHET: BETONMAST OSLO
OPPDRAGSGIVER:
ANTHON EIENDOM AS OG BLOMQVIST
FERDIGSTILLELSE: 2023
KONTRAKTSSUM: MNOK 74 EKSKL. MVA.

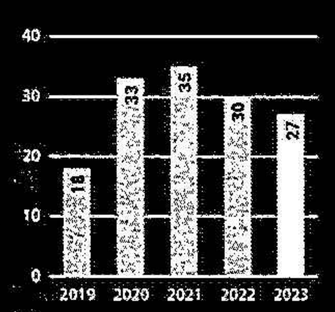
HOVSETER SKOLE

Prosjektet omfatter rehabilitering av eksisterende Hovseter skole og etablering av nytt skolebygg, samt en vesentlig oppgradering og utvidelse av uteområdet. Prosjektet har høye miljøkrav, og skal blant annet oppnå energimerke A, passivhusstandard og 40 prosent reduksjon av klimagassutslipp sammenlignet med referanseprosjekter. Etter oppgradering og utvidelse skal skolen ha plass til 720 elever.

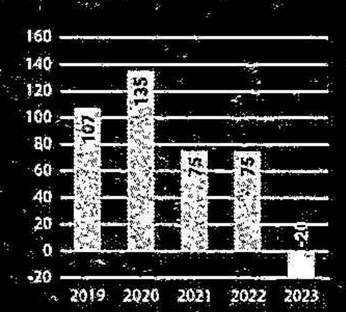
FORRETNINGSENHET:
BETONMAST ASKER OG BÆRUM
OPPDRAGSGIVER: OSLOBYGG KF
FERDIGSTILLELSE: 2024
KONTRAKTSSUM: MNOK 350 EKSKL. MVA.

EIENDOM

OMSETNING MNOK

DRIFTSRESULTAT MNOK

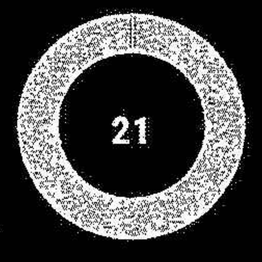
GEOGRAFISK TILSTEDEVÆRELSE

NØKKELTALL

Beløp i MNOK	2023	2022	2021	2020	2019
Inntekter	27	30	35	33	18
Driftsresultat (EBIT)	-20	75	75	135	107
Resultat før skatt (EBT)	-8	82	76	132	100
Driftsmargin %	-	-	-	-	-
Resultatmargin %	-	-	-	-	-
Ordrereserve	-	-	-	-	-
Ordreinngang	-	-	-	-	-

ANSATTE

AF Gruppen 5 913

EIENDOM BESTÅR AV

- AF Eiendom
- LAB Eiendom

2024051001751

LAVT BOLIGSALG OG SVAKT RESULTAT

Eiendom hadde et svakt resultat i 2023, hovedsakelig som følge av et lavt boligsalg og nedskrivninger i utviklingsporteføljen.

AF utvikler, prosjekterer og gjennomfører bolig- og næringsprosjekter i Norge, og aktiviteten foregår i geografiske områder der AF har egen produksjonskapasitet. AF samarbeider tett med andre aktører i bransjen, og utbyggingsprosjektene er i hovedsak organisert i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet.

KORT OM 2023

Eiendom leverte et resultat før skatt på MNOK -8 (82) i 2023. Det negative resultatet skyldes hovedsakelig et lavt boligsalg og nedskrivninger på MNOK 21 i utviklingsporteføljen som primært er knyttet til næring. AF Eiendom har sammen med partner inngått avtale om kjop av tomten Ullevålsveien 114 til MNOK 240 (AF Eiendoms andel er 50 prosent). Transaksjonen ble gjennomført etter årsslutt.

Et usikkert markedssentiment og høye renter bidro til et lavt boligsalg med 53 (216) solgte boliger. AFs andel var 24 (89). Det ble overlevert 172 (281) boliger totalt i 2023, hvorav AFs andel var 85 (96). Det ble overlevert 110 boliger på Fyrstikkbakken, 55 boliger på Kråkehaugen, 3 boliger i Skiparviklia 3D, 3 boliger på Brøter Terrasse og 1 bolig på Lilleby Triangel. Det var totalt 12 (6) ferdigstilte, usolgte boliger, hvorav AFs andel var 6 (2).

Ved inngangen til 2024 hadde AFs eiendomsvirksomhet fem boligprosjekter med i alt 797 leiligheter i produksjon. AFs andel var 360. Salgsgraden i disse prosjektene var 75 prosent.

- Fyrstikkbakken i Oslo (40 enheter i produksjon, hvorav 32 inngåtte salgskontrakter)
- Skårersletta MIDT i Lørenskog (295 enheter i produksjon, hvorav 197 inngåtte salgskontrakter)
- Bekkestua Have i Bærum (232 enheter i produksjon, hvorav 227 inngåtte salgskontrakter)
- Rolvsrud Arena i Lørenskog (229 enheter i produksjon, hvorav 144 inngåtte salgskontrakter)
- Baneveien 16 i Bergen (1 enhet i produksjon, 1 inngått salgskontrakt)

AF hadde ved årsskiftet en utviklingsportefølje estimert til 1 629 (1 580) boenheter. AFs andel av dette var 813 (788). I tillegg har AF eierinteresser i 73 407 (62 256) BTA kvm næringseiendom under utvikling, hvorav AFs andel er 36 524 (30 949) BTA kvm. Hovedvekten av porteføljen er lokalisert i Stor-Oslo og Bergen.

KLIMA OG MILJØ

Eiendom vil bidra til bærekraftige bo- og næringsmiljø. I tillegg til å utvikle tradisjonelle bolig- og næringsprosjekter, investerer Eiendom i rehabiliteringsprosjekter hvor målet er å gjenbruke og foredle gammel bygningsmasse til moderne og energieffektive bygg.

Eiendom har som mål at klimagassutslipp skal halveres innen 2030, og at alle nye prosjekter skal miljøsertifiseres etter standarden BREEAM-NOR Very Good eller bedre. AF Eiendom er sertifisert Miljøfyrtårn, og sørger for aktiv miljøledelse på alle nye prosjekter.

Arkitekten bak AF Eiendoms prosjekt HasleTre fikk i 2023 Byggnæringens Klimapris. HasleTre består av prefabrikerte elementer i tre, og er designet for demontering og ombruk i fremtiden.

AF Eiendoms prosjekt Fyrstikkbakken 14 er FutureBuilts første kommersielle boligprosjekt i massivtre. Her tilbys nye boligformer gjennom venne- og deleleiligheter og nye boligkjøpsmodeller tilbys gjennom samarbeid med Coo og Oslobolig. Prosjektet er planlagt med over 50 prosent reduksjon i klimagassutslipp og et energiforbruk i drift som tilsvarer nær-nullenergi, dette oppnås blant annet gjennom solceller på taket.

MARKEDSUTSIKTER

Tall fra Eiendom Norge viser at boligprisene steg med 0,5 prosent i 2023. For 2024 estimerer Eiendom Norge en nominell boligprisvekst for landet på 4 prosent etter to år med svak utvikling. Oslo og Stavanger skiller seg ut med en forventet vekst på henholdsvis 6 prosent og 7 prosent.

Norges Bank vedtok i rentemøtet i mars 2024 å holde styringsrenten uendret på 4,5 prosent. Prognosen for styringsrenten er uendret fra forrige pengepolitiske rapport og indikerer en styringsrente som forblir på 4,5 prosent frem til høsten 2024, før den gradvis avtar.

Høye rentenivåer og byggekostnader legger press på eiendomsprosjektenes lønnsomhet, og påvirker investeringsviljen i nye prosjekter. Prognosesenteret forventer at antall igangsatte boliger skal ta seg opp i 2024 og 2025, fra 19 800 i 2023 til henholdsvis 21 000 og 26 000. Prognosesenterets estimater for igangsatte boliger bygger på antall målte igangsettelsestillatelser.

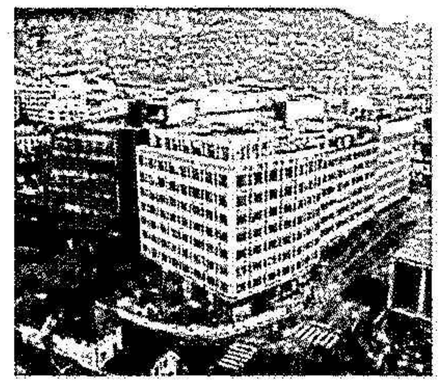
2024051001752

UTVALGTE PROSJEKTER

FYRSTIKKBAKKEN 14

I november 2023 startet overleveringen av de første boligene i Fyrstikkbakken 14 i Oslo. Her bygges 159 leiligheter fordelt på fire bygg i massivtre. Beboerne kan glede seg over felles selskapslokale og badstue på taket, egen strømproduksjon og kort vei til buss og T-bane. Prosjektet inngår i FutureBuilt-programmet, hvor det kreves at byggene bidrar til et godt og robust bymiljø med god livskvalitet og et kutt av klimagassutslipp med minst 50 prosent.

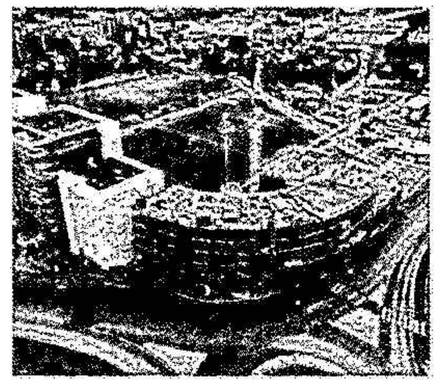
FORRETNINGSENHET: AF EIENDOM
ENTREPRENØR: AF BYGG OSLO
FERDIGSTILLELSE: 2024
EIERANDEL: 50 %

BANEVEIEN

Baneveien 16 i Bergen er i ferd med å transformeres til et nærings- og leilighetsbygg av høy kvalitet med sertifisering BREEAM-NOR Very Good. Bygget hadde stått fraflyttet og tomt i 12 år før rehabiliteringen startet. 1. og 2. etasje blir næringslokaler, 9. etasje blir bolig og resten blir kontorlokaler. Bygget ligger sentralt, like nedenfor Den Nationale Scene mot Nøstet og hurtigrutekaien.

FORRETNINGSENHET: LAB EIENDOM
ENTREPRENØR: LAB ENTREPRENØR
FERDIGSTILLELSE: 2025
EIERANDEL: 50 %

ROLVSRUD ARENA

Prosjektet i Lørenskog omfatter 291 leiligheter fordelt på fem leilighetsbygg. I tillegg kommer cirka 1100 kvadratmeter næringsarealer på gateplan og underliggende parkeringskjeller. Boligene bygges etter høye miljøkrav og miljøsertifiseres BREEAM-NOR Very Good. Området rundt Rolvsrud stadion revitaliseres og skal knyttes sammen med øvrig utvikling av Lørenskog sentrum.

FORRETNINGSENHET: AF EIENDOM
ENTREPRENØR: AF BYGG OSLO
FERDIGSTILLELSE: 2025
EIERANDEL: 33 %

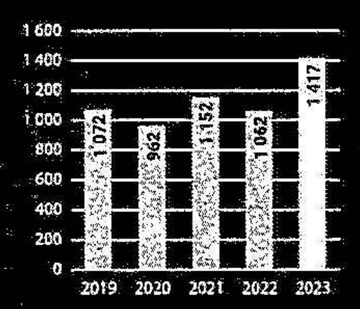
ULLEVÅLSVEIEN 114

Prosjektet ligger sentralt i Oslo mellom Ullevål og Majorstuen, og vil bestå av 75–80 boliger, samt 500 kvadratmeter med service- og næringsarealer på gateplan. Bygningen har en organisk form og er godt tilpasset nabobebyggelsen. På taket av bygget utvikles en grønn oase som fungerer både som et rekreasjonssted og samlingssted for beboerne.

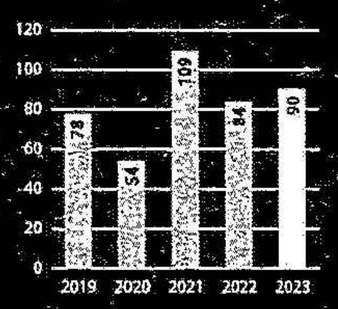
FORRETNINGSENHET: AF EIENDOM
ENTREPRENØR: IKKE TILDELT
FERDIGSTILLELSE: ANTATT 2027
EIERANDEL: 50 %

ENERGI OG MILJØ

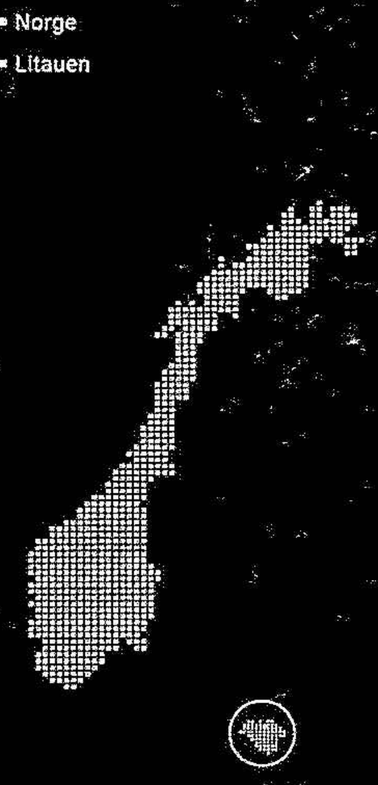
OMSETNING MNOK

DRIFTSRESULTAT MNOK

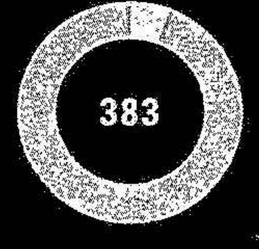
GEOGRAFISK TILSTEDEVÆRELSE

NØKKELTALL

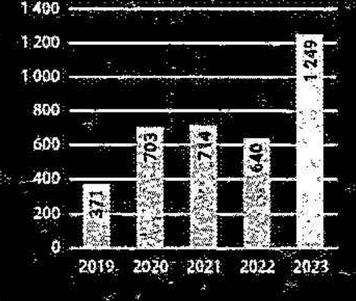
Beløp i MNOK	2023	2022	2021	2020	2019
Inntekter	1 417	1 062	1 152	962	1 072
Driftsresultat (EBIT)	90	84	109	54	78
Resultat før skatt (EBT)	96	82	107	52	75
Driftsmargin %	6,3	7,9	9,4	5,6	7,3
Resultatmargin %	6,8	7,7	9,3	5,5	7,0
Ordrereserve	1 249	640	714	703	371
Ordreinngang	2 027	987	1 162	1 294	942

ANSATTE

AF Gruppen 5 913

ORDRERESERVE MNOK

ENERGI OG MILJØ BESTÅR AV

- AF Energi
  - *Enaktiva*
  - *AF Energija Baltic*
- AF Decom
  - *Rimol Miljøpark*
  - *Jølsen Miljøpark*
  - *Nes Miljøpark*
- Mepex Consult

20240510001753

REKORDHØY OMSETNING OG GOD LØNNSOMHET

Energi og Miljø hadde betydelig omsetningsvekst i 2023 og leverte et godt resultat for året.

AF tilbyr energieffektive løsninger for bygg og industri, og er en ledende aktør innen miljøsanering, riving og gjenvinning. I AFs miljøparker Rimol, Jølsen og Nes, sorteres, renses og resirkuleres forurenset masse, og over 80 prosent av massene gjenbrukes.

KORT OM 2023

Energi og Miljø hadde i 2023 en vekst på 33 prosent sammenlignet med året før. Omsetningen ble MNOK 1 417 (1 062) og resultat før skatt endte på MNOK 96 (82). Dette ga en resultatmargin på 6,8 prosent (7,7 prosent).

AF Decom økte aktivitetsnivået og leverte et godt resultat til tross for et nybyggmarked preget av lavt antall igangsettelser. Tjenester innen rigg og drift har bidratt betydelig til veksten. Miljøparkene hadde redusert aktivitet, og leverte et resultat noe under forventning.

AF Energi økte omsetningen betydelig i 2023, og leverte et svært godt resultat for året. Enheten har i løpet av året børsmeldt en kontrakt for rørentreprisen på Livsvitenskapsbygget til en verdi på MNOK 680 ekskl. mva. AF Energi jobber i tillegg med flere store prosjekter som bidrar til høy aktivitet og solide resultater. Gjennom Enaktiva har enheten utviklet en modell for medeierskap i energisentraler de selv designer, bygger og drifter. Formålet er både å skape verdiutvikling gjennom aktivt eierskap i anleggene og sikre gode referanseanlegg med lav risiko for utbygger.

Mepex hadde god aktivitet og god lønnsomhet i sitt første år som del av AF Gruppen.

Energi og Miljø hadde en ordreinngang i 2023 på MNOK 2 027 (987), og ved utgangen av året var ordrereserven på MNOK 1 249 (640).

KLIMA OG MILJØ

Virksomhetsområdet Energi og Miljø tilbyr energibesparende og miljøvennlige tjenester, og inkluderer oppføring av energisentraler, miljøsanering-, rive- og gjenvinningstjenester, samt resirkulering av forurensede masser. Med Mepex har virksomhetsområdet fått ledende kompetanse for rådgivning innen sirkulærøkonomi, avfall og gjenvinning.

Formålet med AFs energivirksomhet er å redusere kundenes energiforbruk gjennom alternative og fornybare løsninger for nye og eksisterende bygg. AF Energi tilbyr et bredt spekter av tjenester i forbindelse med utvikling, bygging og drift av nærvarme-/kjølingssentraler, energieffektivisering og fornybar energi. Rådgivertjenester for energieffektivisering er også en del av virksomhetsområdet, blant annet ved valg av bærekraftige kuldemedier.

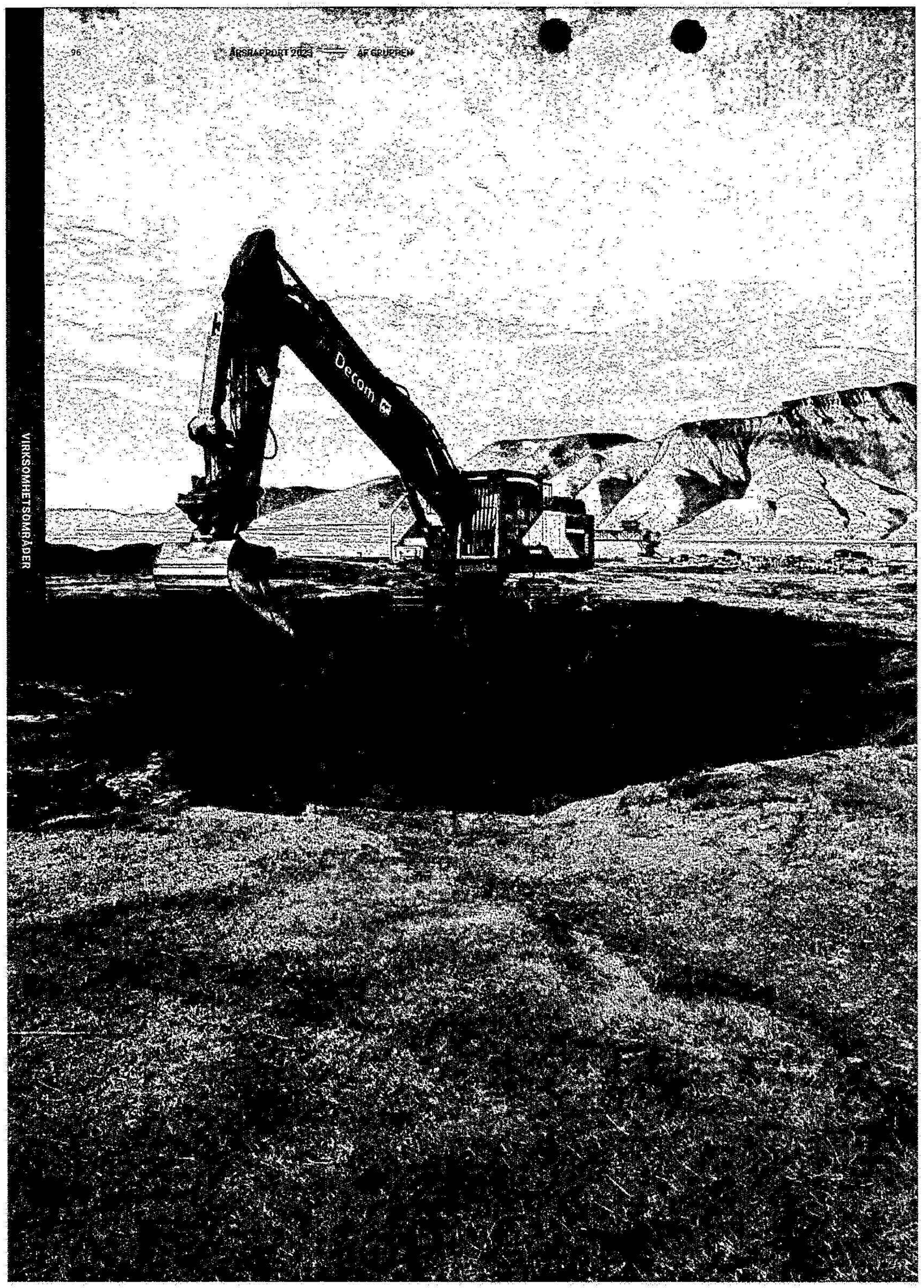
Fundamentet for AFs miljøvirksomhet er at avfall i stor grad kan brukes på nytt og være en verdifull ressurs i en sirkulærøkonomi. AF Decom oppnådde i 2023 en kildesorteringsgrad på 95 prosent (94 prosent). AF Decom la i 2023 til rette for gjenvinning av 11 200 tonn metall. Gjenbrukt stål har ca. 70 prosent mindre utslipp av CO_2 enn malmbasert produksjon. Dette tilsvarer en reduksjon i utslippene på 1 kg CO_2 for hvert kilo gjenvunnet stål, som betyr at AF Decoms virksomhet har bidratt til å redusere alternative CO_2-utslipp med 11 200 tonn. AFs miljøparker har gjenvunnet til sammen 288 511 (315 269) tonn masse i 2023, og realisert gjenvinningsgrad av forurenset masse var 78 prosent.

AF Decoms kompetanse innen riving, massehåndtering og miljøsanering er gode forutsetninger for å utføre naturrestaurering. Enheten er en del av prosjekt «Renere Havn Bergen», hvor de legger lokk over forurensende masser på sjøbunnen med tre lag sand. AF Decom er også involvert i flere forskningsprosjekter, med hensikt å restaurere våtmarksområder og arealer forurenset med PFAS.

MARKEDSUTSIKTER

Etterspørselen etter energi- og miljørelaterte tjenester er god. Norske myndigheter har fastsatt ambisiøse mål for reduksjon av energibruk frem mot 2030. Målene inkluderer å redusere energibruk i eksisterende bygg med 10 Twh, forbedre energiintensiteten med 30 prosent og redusere de totale utslippene med 55 prosent innen 2030. Usikkerhet i strømpriser gjør også investeringer i energieffektiviserende tiltak svært attraktivt.

Virksomhetsområdets aktivitet innen riving- og gjenvinningstjenester er nært knyttet til bygg- og anleggsmarkedet, der nivået på igangsettelser av nye bygg vil påvirke markedet for rivings- og gjenvinningstjenester. Inntreden i nye markeder har gitt en mer diversifisert prosjektportefølje og miljøvirksomheten har opprettholdt aktiviteten i et byggmarked preget av lavere aktivitet.

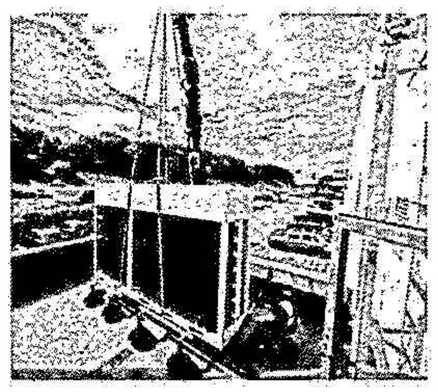
2024051001754

UTVALGTE PROSJEKTER

OPPRYDDING PÅ SVALBARD

AF Decom har fått oppdraget med å håndtere 39 000 tonn PFAS-forurensede masser på flyplassen i Longyearbyen. Massene graves opp, interntransporteres og fraktes med skip til fastlandet. Området skal deretter reetableres. AF Decom har gjennomført en rekke oppdrag på Svalbard, blant annet naturrestaurering av gruvesamfunnet Svea og restaurering av den historiske taubanen.

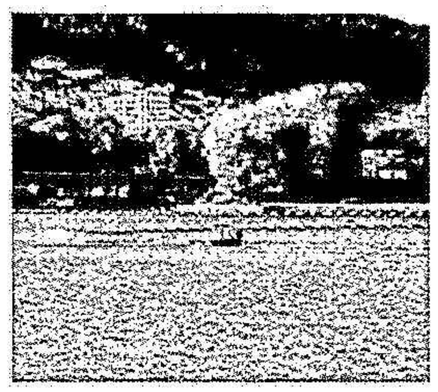
FORRETNINGSENHET: AF DECOM
OPPDRAGSGIVER: AVINOR
FERDIGSTILLELSE: 2023
KONTRAKTSSUM: MNOK 67 EKSKL. MVA.

MØLLER EIENDOM

Møller Eiendom forvalter en stor bygningsmasse hvor Møller Bil har sine forhandleranlegg. Basert på en analyse av 23 bygg har AF Energi fått i oppdrag å gjennomføre energisparetiltak i 12 forretningslokaler. Tiltakene inkluderer solceller, varmepumper, ventilasjon, LED-belysning og varmtvanns-reduserende tiltak og er beregnet til å kutte årlige energikostnader med minst 2 millioner kroner.

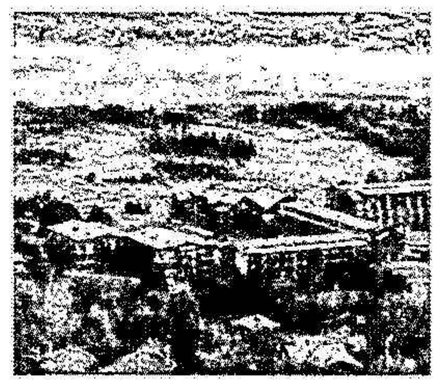
FORRETNINGSENHET: AF ENERGI
OPPDRAGSGIVER: MØLLER EIENDOM
FERDIGSTILLELSE: 2024
KONTRAKTSSUM: MNOK 27 EKSKL. MVA.

NY SJØBUNN I STORE LUNGEGÅRDSVANN

Skipsverft, industri og avrenning fra veier har forurenset Store Lungegårdsvann i Bergen gjennom amer enn 100 år. Kommunen besluttet i 2022 å fjerne skrot fra vannet og legge ut ny, ren sjøbunn for å hindre spredning av forurensning. AF Decom benytter en utleggsdrone for å legge et 30 centimeter tykt lokk av sand på den forurensede bunnen.

FORRETNINGSENHET: AF DECOM
OPPDRAGSGIVER: BERGEN KOMMUNE
FERDIGSTILLELSE: 2024
KONTRAKTSSUM: MNOK 85 EKSKL. MVA.

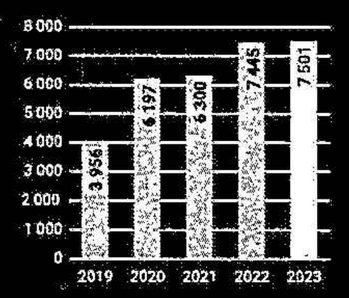
VESTLIA HOTELL

Energieffektiviseringen av Vestlia Hotell på Geilo omfatter ny brønnpark for vannbårent varmepumpeanlegg og oppgradering av beredere. Det er oppnådd ytterligere besparelser ved å sette inn sensorer for driftsoptimalisering av ventilasjonsanlegget. Tiltakene er gjennomført av AF Energi og kutter hotellets energiforbruk med en tredjedel. Det tilsvarer forbruket til 80 eneboliger.

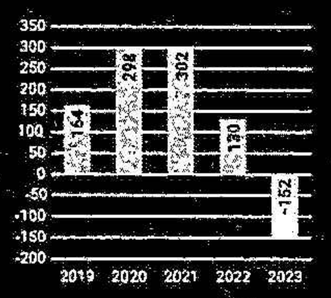
FORRETNINGSENHET: AF ENERGI
OPPDRAGSGIVER: VESTLIA RESORT AS
FERDIGSTILLELSE: 2023
KONTRAKTSSUM: MNOK 12 EKSKL. MVA.

SVERIGE

OMSETNING MNOK

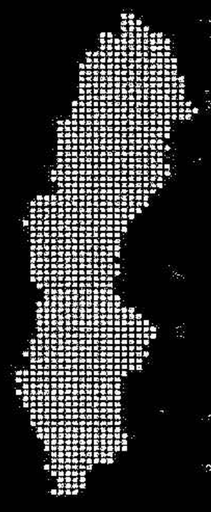

DRIFTSRESULTAT MNOK

GEOGRAFISK TILSTEDEVÆRELSE

- Sverige

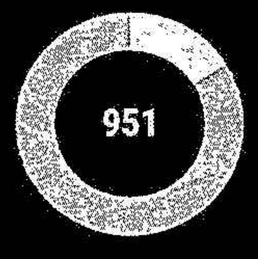

NØKKELTALL

Beløp i MNOK	2023	2022	2021*	2020*	2019*
Inntekter	7 501	7 445	6 300	6 197	3 956
Driftsresultat (EBIT)	-152	130	302	298	164
Resultat før skatt (EBT)	-160	127	295	291	161
Driftsmargin %	-2,0	1,7	4,8	4,8	4,1
Resultatmargin %	-2,1	1,7	4,7	4,7	4,1
Ordrereserve	5 128	7 638	9 112	5 678	4 539
Ordreinngang	4 991	5 790	9 734	7 336	6 917

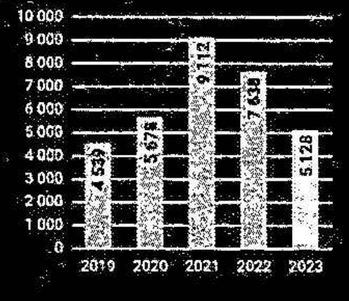
* Betonmast Sverige ble overført fra virksomhetsområdet Betonmast til virksomhetsområdet Sverige med virkning fra 1. januar 2022. Sammenligningstall er omarbeidet tilbake til 31.10.2019 da Betonmast ble en del av AF Gruppen.

ANSATTE

AF Gruppen 5 913

ORDRERESERVE MNOK

SVERIGE BESTÅR AV

- Kanonaden
- AF Prefab i Mälardalen
- AF Bygg Syd
- AF Projektutveckling
- AF Hämösand Byggreturer
- HMB
- AF Bygg Väst
- AF Bygg Öst
- AF Anläggning Väst

20240510017S5

NEGATIVT RESULTAT

Resultatet for 2023 var negativt, med stort spenn i prestasjonene. Svært gode prestasjoner fra flere enheter var ikke tilstrekkelig til å absorbere negative resultater fra tidligere Betonmast Sverige.

AFs svenske virksomhet innen anlegg, bygg, eiendom og riving er samlet i virksomhetsområdet Sverige. Det geografiske nedslagsfeltet omfatter Stockholm, Mälardalen, Sør-Sverige og Göteborg.

KORT OM 2023

Sverige hadde en omsetning på MNOK 7 501 (7 445) i 2023 og et resultat før skatt på MNOK -160 (127). Dette ga en resultatmargin på -2,1 prosent, mot 1,7 prosent i 2022.

Omsetningen er opprettholdt sammenlignet med i fjor, med stort spenn i enhetenes prestasjoner og resultater.

Kanonaden, AF Prefab i Mälardalen og AF Härnösand Byggreturer leverte svært gode resultater i 2023. AF Bygg Syd leverte et godt resultat for året, mens HMB leverte et resultat noe under forventning. De tidligere Betonmast Sverige-enhetene, AF Bygg Väst, AF Bygg Öst og AF Anläggning Väst, har hatt store nedjusteringer av estimater i prosjektporteføljen gjennom året og negative resultater. Det er gjennomført organisatoriske og strukturelle endringer i 2023. AF Bygg Stockholm har blitt en del av AF Bygg Öst, og AF Öresund er organisert under AF Bygg Syd.

AF Projektutveckling, AFs eiendomsvirksomhet i Sverige, hadde ved utgangen av 2023 ett boligprosjekt med totalt 83 enheter i produksjon. Enheten har en tomtebank (boliger under utvikling) som estimeres til 1 159 boenheter. AFs andel av dette er 605 boenheter.

Det ble børsmeldt 10 kontrakter fra den svenske virksomheten i 2023, og samtlige av disse var fra Kanonaden, AF Bygg Syd eller HMB. Den største kontrakten ble tildelt Kanonaden Entreprenad, som skal utføre grunnarbeidet for Metsä Tissues' utvidelse av papirfabrikken i Mariestad. Kontrakten er på om lag MSEK 300 ekskl. mva.

Samlet ordreinngang i 2023 ble MNOK 4 991 (5 970), og ved årsslutt var ordrereserven MNOK 5 128 (7 638).

KLIMA OG MILJØ

Virksomhetsområdet Sverige bygger samfunnsnyttige bygg og anlegg som skoler, eldreboliger, renseanlegg og vindparker. Materialbruk og masseflytting er viktige drivere for klimagassutslipp, og AF samarbeider med byggherren for å finne miljøvennlige løsninger. I 2023 oppnådde virksomhetsområdet Sverige en kildesorteringsgrad på 76 prosent (70 prosent) for bygging, 95 prosent (86 prosent) for rehabilitering og 97 prosent (93 prosent) for riving.

Kanonaden utfører anleggsarbeider for flere vindparker. Forretningsenheten bygger blant annet infrastrukturen til Bruzaholm vindpark i Eksjö komnune på vegne av Vattenfall, med fundamenter til 21 vindturbiner som vil ha en effekt på 140 MW og en årsproduksjon på 460 GWh.

HMBs prosjekt Tallbohov Electric Village er et eksempel på et prosjekt med en sterk miljøprofil som ble ferdigstilt i 2023. Prosjektet består av fire boligblokker i Järfälla nord for Stockholm med solenergi, bergvarme og fjernvarme som energikilder. Beboerne oppmuntres til å redusere klimaavtrykket gjennom en enkel app med oversikt over forbruk av strøm, varmtvann, oppvarming, klimasmart transport og avfallshåndtering med mer.

MARKEDSUTSIKTER

Komplekse geopolitiske forhold, økende handelsspenninger, inflasjon og et høyt rentenivå skaper også usikkerhet for AFs svenske virksomhet. Den svenske Riksbanken besluttet i mars 2024 å holde styringsrenten uendret på 4,0 prosent.

Det svenske boligmarkedet opprettholdt et stabilt prisnivå i 2023, etter et år med fallende boligpriser i 2022 med et prisfall på 9 prosent for leiligheter og 10 prosent for eneboliger i henhold til Svensk Mäklarstatistik. Ved årsslutt 2023 rapporterte Svensk Mäklarstatistik en prisoppgang på 1 prosent for leiligheter og nedgang på -1 prosent for eneboliger for året.

Byggföretagen oppgir i mars 2024 at bygginvesteringer i Sverige er estimert til SEK 495,7 mrd. for 2023, og det forventes en nedgang på 7,0 prosent i 2024 til SEK 461,1 mrd., hovedsakelig knyttet til segmentet «Bostäder». For anleggsinvesteringer i Sverige oppgir Byggföretagen et estimat på SEK 155,4 mrd. for 2023, med forventning om at aktivitetsnivået opprettholdes i 2024 med et estimat på SEK 154,3 mrd.

2024051001756

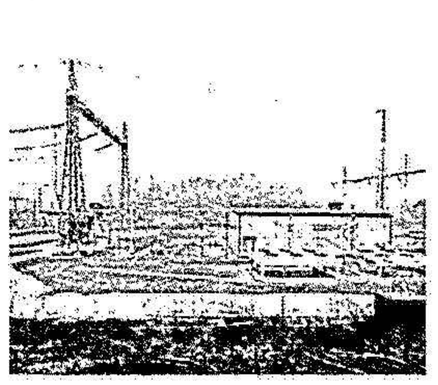

UTVALGTE PROSJEKTER

BRF PÄRLAN

Brunnshög er en ny bydel i universitetsbyen Lund. Her bygger OBOS Kärnhem boligprosjektet Brf Pärlan, som består av 107 leiligheter fra ett til fem rom. En innovativ palanløsning gir skråstilte balkonger og uteplasser som hindrer innsyn fra naboene. På gateplan kommer en overnattingsleilighet for gjester og et hobbyrom som disponeres av beboerne.

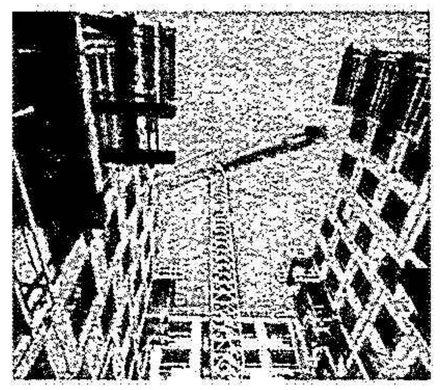
FORRETNINGSENHET: AF BYGG SYD
OPPDRAGSGIVER: OBOS KÄRNHEM
FERDIGSTILLELSE: 2024
KONTRAKTSSUM: MSEK 180 EKSKL. MVA.

KRAFTSTASJONENE HAMRA OG HALL

Kanonaden og Hitachi Energy prosjekterer og anlegger to STATCOM-anlegg i Stockholms-området for Svenska kraftnät. STATCOM er en enhet som regulerer spenningen i nettet, noe som har et økende behov i takt med at tilførselen fra vindkraft og solenergi øker. Kanonadens oppdrag omfatter riving av eksisterende anlegg, anleggsarbeider, bygging samt monterings- og installasjonsarbeider.

FORRETNINGSENHET:
KANONADEN ENTREPRENAD
OPPDRAGSGIVER: SVENSKA KRAFTNÄT
FERDIGSTILLELSE: 2025
KONTRAKTSSUM: MSEK 170 EKSKL. MVA.

GLADAN, KUNGSHOLMEN

Prosjektet omfatter riving av eksisterende kontorbygg og bygging av 138 leiligheter med tilhørende underjordisk garasje på den nordvestre delen av Kungsholmen sentralt i Stockholm. Leilighetene er fordelt på fire hus på mellom 8 og 12 etasjer. Mye omtanke er lagt ned i detaljer og valg av materialer, og boligene oppføres i henhold til miljøsertifiseringen Svanen.

FORRETNINGSENHET: AF BYGG ØST
OPPDRAGSGIVER: BALDER
FERDIGSTILLELSE: 2023
KONTRAKTSSUM: MSEK 200 EKSKL. MVA.

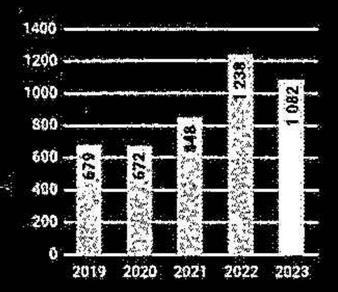
SEGERDAL, KNIVSTA

Det nye boligkvartalet er en del av Knivstas nye sentrum, og er det siste av tre kvartaler som HMB planlegger og bygger på oppdrag fra Genova og Redito. Kvartalet består av to bygg med til sammen 151 boliger samt garasje i underetasjen. Kvartalet får energieffektiv oppvarming med bergvarme og fjernvarme, og solceller bidrar til bærekraftig strømproduksjon. Boligene skal Svanemerkes.

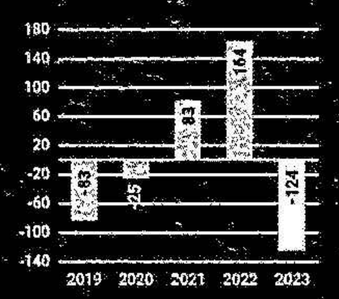
FORRETNINGSENHET: HMB CONSTRUCTION
OPPDRAGSGIVER: GENOVA OG REDITO
FERDIGSTILLELSE: 2025
KONTRAKTSSUM: MSEK 270 EKSKL. MVA.

OFFSHORE

OMSETNING MNOK

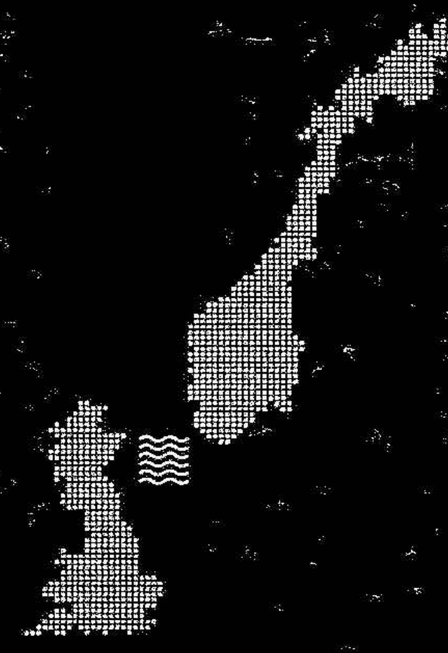

DRIFTSRESULTAT MNOK

GEOGRAFISK TILSTEDEVÆRELSE

- Norsk, nederlandsk og britisk sokkel
- Norge
- UK

NØKKELTALL

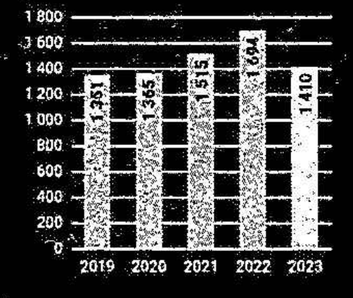
Beløp i MNOK	2023	2022	2021	2020	2019
Inntekter	1 082	1 238	848	672	679
Driftsresultat (EBIT)	-124	164	83	-25	-83
Resultat før skatt (EBT)	-139	160	78	-40	-94
Driftsmargin %	-11,5	13,2	9,8	-3,7	-12,2
Resultatmargin %	-12,9	12,9	9,2	-5,9	-13,9
Ordrereserve	1 410	1 694	1 515	1 365	1 351
Ordreinngang	798	1 417	998	686	574

ANSATTE

AF Gruppen 5 913

ORDRERESERVE MNOK

OFFSHORE BESTÅR AV

- AF Offshore Decom
  AF Offshore Decom UK Ltd.
  AF Miljøbase Vats
- Aeron

20240510001757

REDUSERT AKTIVITET OG NEGATIVT RESULTAT

God drift i store deler av porteføljen, men tapsavsetninger i ett prosjekt gir negativt resultat samlet sett.

AF har en variert aktivitet mot maritim virksomhet og olje- og gassektoren. Tjenestene spenner fra fjerning og gjenvinning av offshoreinstallasjoner, til nybygg og modifikasjon av systemer for klimakontroll (HVAC) for offshore- og det marine markedet. AF har et moderne anlegg for miljøsanering i Vats.

KORT OM 2023

Offshore hadde en omsetning på MNOK 1 082 (1 238) i 2023, noe som utgjorde en reduksjon på 13 prosent sammenlignet med året før. Resultat før skatt ble MNOK -139 (160). Det ga en resultatmargin på -12,9 prosent mot 12,9 prosent i 2022.

AF Offshore Decom hadde et negativt resultat i 2023. Det negative resultatet er i sin helhet knyttet til nedjusteringer av prosjektestimatet på ett prosjekt. Det har vært høy aktivitet og god drift på AF Miljøbase Vats.

Aeron økte aktiviteten og leverte et godt resultat i 2023. Enheten har hatt god ordreinngang gjennom året. En økende del av aktiviteten er knyttet til offshore vind.

Offshore hadde en ordreinngang i 2023 på MNOK 798 (1 417). Ved årsslutt hadde virksomhetsområdet en ordrereserve på MNOK 1 410 (1 694).

KLIMA OG MILJØ

AFs offshorevirksomhet leverer samfunnsnyttige og miljøvennlige tjenester på en sikker og lønnsom måte. AF Offshore Decom løser en betydelig samfunnsutfordring gjennom å fjerne og gjenvinne utrangerte oljeplattformer. Enheten har de siste årene oppnådd en kildesorteringsgrad på over 99 prosent, hvor metall er hovedkomponenten. Materialgjenvinning av stål har 70 prosent mindre utslipp av CO_2 enn malmbasert produksjon, som tilsvarer en utslippsreduksjon på 1 kg CO_2 per kilo gjenvunnet stål. AF Offshore Decom har revet og tilrettelagt for gjenvinning av 26 243 (36 911) tonn stål i 2023, med tilsvarende reduksjon av alternative CO_2-utslipp på 26 243 (36 911) tonn.

AF er engasjert i forskningsprosjektet «Oppsirkulering av maritimt metall», med ambisjon å bruke mer av metallet direkte uten at det blir smeltet om. Dette innebærer blant annet at stålkomponenter resertifiseres og settes sammen til nye godkjente produkter til bygg- og anleggsindustrien.

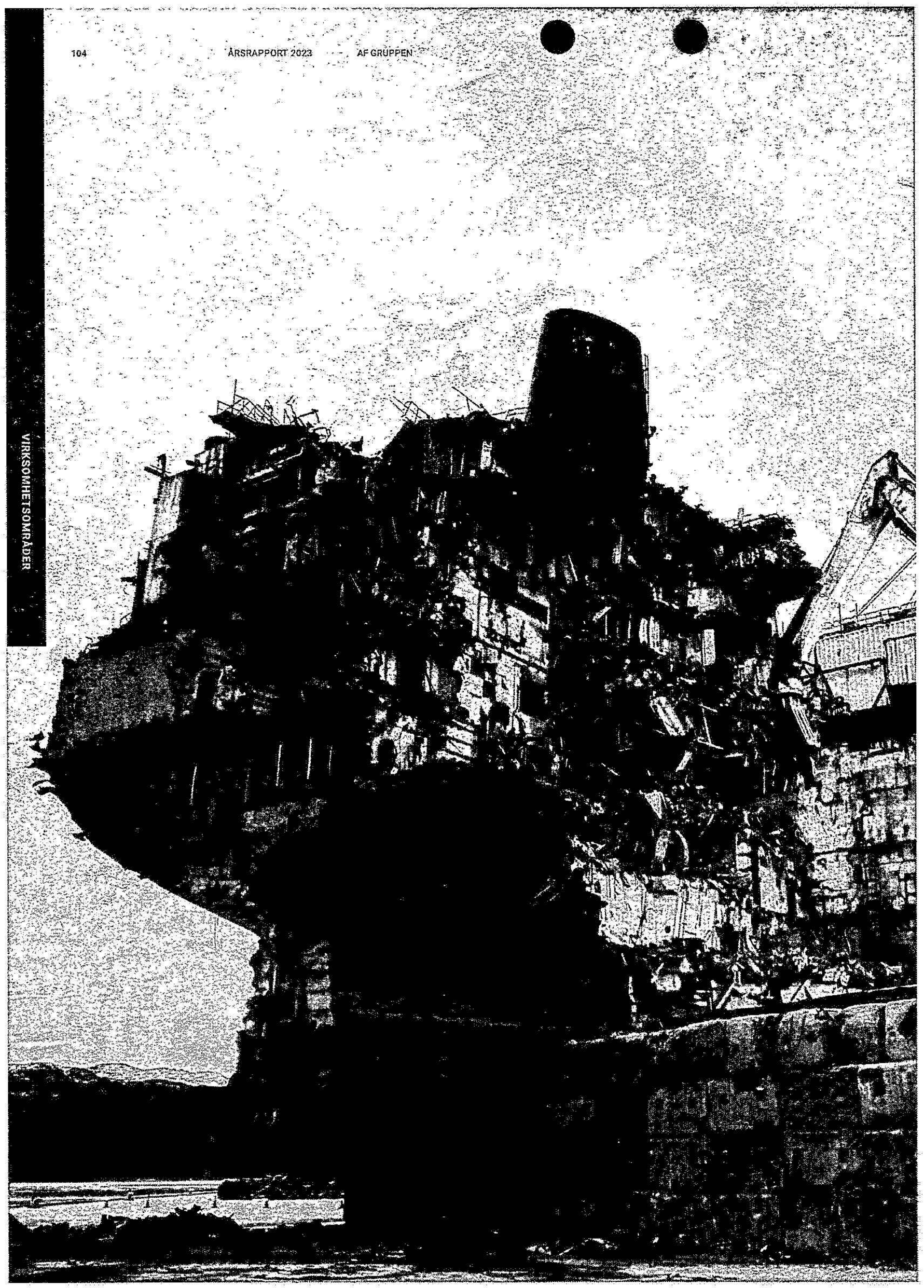
Aerons virksomhet bidrar til å redusere klimagassutslipp gjennom elektrifisering og energieffektivisering av marin sektor. Leveranser i 2023 omfatter flere ulike typer ventilasjons- og kjøleanlegg for energioptimalisering av driften av ferger, cruiseskip og andre fartøy.

MARKEDSUTSIKTER

I perioden 2023–2032 forventer den britiske bransjeorganisasjonen Offshore Energies UK (OEUK) at mer enn 2 millioner tonn olje- og gassinstallasjoner skal fjernes i Nordsjøen. Markedet for fjerning av offshoreinstallasjoner har gjennom lang tid vært preget av utsettelser. Samtidig forventes det nå at flere større porteføljer av oljeplattformer skal rives i løpet av de neste ti årene, og AF Offshore Decom har levert flere større tilbud som ikke er avklart. Forstegenerasjons FPSO-er (Floating Production Storage and Offloading) nærmer seg tidspunkt for gjenvinning, og med gjenvinningen av produksjonsskipet Curlew har AF Offshore Decom vist kompetanse og gjennomføringskraft innenfor dette området.

Økt investeringstakt innen havvind har gitt økt etterspørsel etter store kranfartøyer og verft for å montere og installere neste generasjons havvindparker i Europa. Et stramt fartøysmarked hvor kapasitetene er ønsket både innen plattform-installasjon, dekommisjonering og vindinstallasjon globalt vil være en kapasitetsutfordring, og AF Offshore Decom jobber med å etablere sterke relasjoner til et utvalg fartøyseiere for å sikre kapasitet de neste årene.

Omstillingen mot et lavutslipps-samfunn gir markedsmuligheter for AFs virksomhet innenfor klimakontroll, og den stadig økende CO_2 -avgiften vil kunne bidra til å akselerere elektrifiserings takten. Økte investeringer i havvind gir også nye markedsmuligheter. Havvindparkene Sunrise Wind i New York og East Anglia Windfarm i Storbritannia, der Aeron leverer ventilasjons- og kjøleutstyr, er gode eksempler på dette.

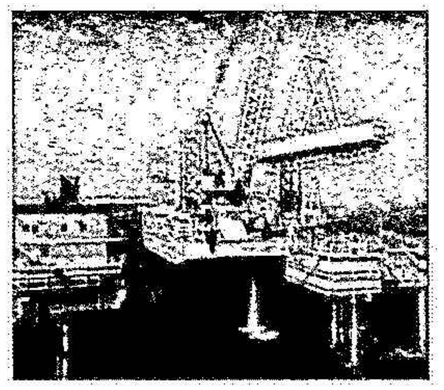
2024051001758

UTVALGTE PROSJEKTER

CURLEW

På AF Miljøbase Vats gjennvinnes det 235 meter lange produksjonsskipet Curlew, som tidligere har vært brukt til å produsere olje og gass. Fartøyet var opprinnelig på 25 000 tonn og dette er første gang et produksjonsskip gjenvinnes i Norge. AF Miljøbase Vats er ett av få anlegg som tilfredsstiller kravene til gjenvinning av denne type konstruksjoner.

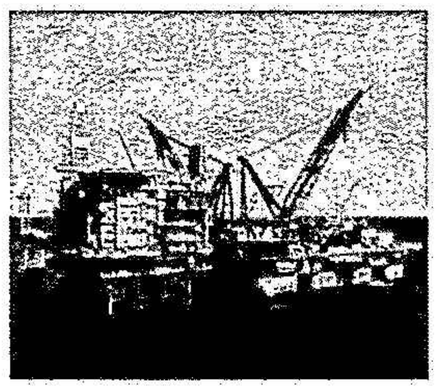
FORRETNINGSENHET: AF OFFSHORE DECOM
OPPDRAGSGIVER: SHELL UK
FERDIGSTILLELSE: 2024

L7-FELTET

Ti plattformer på L7-feltet i nederlandsk sektor av Nordsjøen har nådd slutten på levetiden. Feltet ble bygget i perioden 1975 til 1989 og består av et sentral-kompleks og tilhørende satellitt-strukturer. Oppdraget består i planlegging og fjerning av plattformene med en total vekt på 17 500 tonn. Strukturene skal deretter fraktes til AF Miljøbase Vats for resirkulering og gjenvinning.

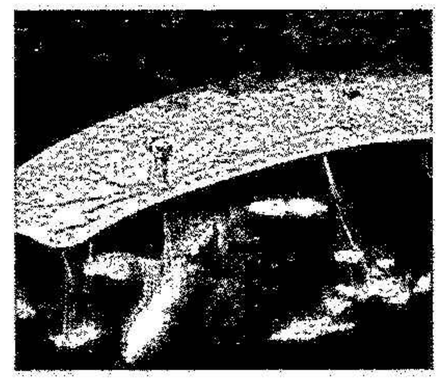
FORRETNINGSENHET: AF OFFSHORE DECOM
OPPDRAGSGIVER:
TOTAL ENERGIES EP NEDERLAND
FERDIGSTILLELSE: 2025

BRAE BRAVO

Plattformen, inkludert strukturen på toppen, er nesten like høy som London Eye. Oppdraget er et samarbeid mellom AF Offshore Decom og Heerema Marine Contractors, og involverer bruk av to av verdens største kranfartøy. Offshore-kampanjene ble gjennomført i 2021–2022. I løpet av 2023 er alle modulene demontert og sendt til gjenvinning. Marin begroing fra plattformunderstellet har blitt til jordforbedringsprodukter.

FORRETNINGSENHET: AF OFFSHORE DECOM
OPPDRAGSGIVER: TAQA
FERDIGSTILLELSE: 2024

YGGDRASIL MUNIN

Yggdrasil består av en ubemannet gass-produksjonsplattform utviklet av Equinor (Munin) og en prosesseringsplattform med brønnområde og boligkvarter utviklet av Aker BP (Hugin A). Feltet bygges ut med felles kraftforsyning fra land, operert av Aker BP. Hele Yggdrasil-området skal fjernstyres fra Stavanger. Til den ubemannede Munin-plattformen inngår HVAC-løsningene fra Aeron.

FORRETNINGSENHET: AERON
OPPDRAGSGIVER: AKER BP
FERDIGSTILLELSE: 2024

2024051001759

BYGG MED OMSORG

Furuset hageby er et sykehjem utformet som en hageby for å gi beboerne høy livskvalitet. Her skal beboere med kognitiv svikt føle seg hjemme i oversiktlige omgivelser, med bogrupper, felles oppholdsrom og et uteområde hvor det er *trygt å bevege seg. Landsbyen har butikk, restaurant, landsbyhus, legekontor,* frisør og fotpleie samt klubb- og hobbyrom.

VIRKSOMHETSOMRÅDER

AKSJONÆR-INFORMASJON

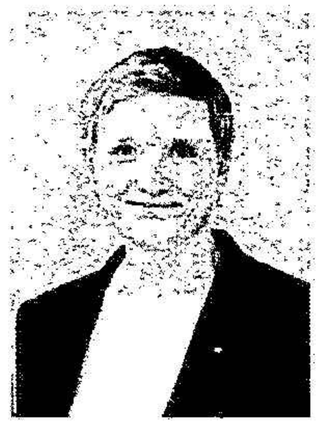
110 KONSERNLEDELSEN
112 STYRET
114 EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE
124 AKSJEN

Furuset-hageby er AF Gruppens første ferdigstilte FutureBuilt-prosjekt. Svært høye miljøambisjoner i prosjektet sammen med innovative løsninger innenfor velferdsteknologi gjør at AF Bygg Oslo har overlevert en landsby tilrettelagt for godt bomiljø og tilnærmet normalt hverdagsliv for beboerne. Det er lagt mye omtanke i å skape gode uteområder på anlegget.

2024051001761

KONSERNLEDELSEN

AMUND TØFTUM

(1978)
Konsernsjef

Amund Tøftum ble ansatt i AF i 2005 og var konserndirektør for Bygg, Betonmast og Offshore før han i 2020 ble konsernsjef i AF Gruppen. Tøftum har også vært prosjektdirektør i AF Offshore Decom og har erfaring fra forretningsutvikling og ulike driftsroller i AF. Tøftum er utdannet sivilingeniør fra NTNU. Per 31.12.23 eier han 138 911 aksjer og har 40 477 opsjoner i AF Gruppen ASA.

ANNY ØEN

(1974)
Konserndirektør finans

Anny Øen har vært konserndirektør Finans siden september 2022, og kom fra stillingen som konsernregnskapsdirektør. Hun har jobbet i Finans i AF Gruppen siden 2009. Øen har bakgrunn som konsernregnskapssjef og controller i Reitangruppen og økonomisjef i Rema 1000. Øen er utdannet siviløkonom med høyere revisorstudium fra NHH. Per 31.12.23 eier hun 31 683 aksjer og har 23 708 opsjoner i AF Gruppen ASA.

TORMOD SOLBERG

(1971)
Konserndirektør

Tormod Solberg har ansvar for virksomhetsområdet Bygg. Han har hatt ulike lederstillinger i AF Gruppen siden 2006, og kom fra stillingen som økonomidirektør i AF Bygg Oslo. Som tidligere direktør for kvalitet og risiko var han sentral i etableringen av AF Gruppens modell for risikostyring. Solberg har bakgrunn fra ABB og PwC, og er utdannet Siviløkonom fra NHH. Per 31.12.23 eier han 58 286 aksjer og har 22 796 opsjoner i AF Gruppen.

EIRIK WRAAL

(1979)
Konserndirektør

Eirik Wraal har ansvaret for virksomhetsområdet Energi og Miljø, deler av byggvirksomheten og for samfunnsansvar i AF Gruppen. Han var tidligere leder for AF Decom og har vært i AF siden 2004. Wraal har også hatt ulike driftsroller innen AFs miljøvirksomhet og er utdannet sivilingeniør fra NTNU. Per 31.12.23 eier han 40 590 aksjer og har 24 327 opsjoner i AF Gruppen ASA.

LARS MYHRE HJELMESET

(1979)
Konserndirektør

Lars Myhre Hjelmeset har ansvaret for virksomhetsområdet Offshore. Han var tidligere daglig leder i AF Offshore Decom, og har erfaring som forretningsutvikler i konsernstaben og økonomidirektør i AF Offshore Decom. Han har vært i AF Gruppen siden 2003. Hjelmeset er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI og har fullført studiet Autorisert Finansanalytiker ved NHH. Per 31.12.23 eier han 37 511 aksjer og har 23 708 opsjoner i AF gruppen ASA.

BÅRD FRYDENLUND

(1968)
Konserndirektør

Bård Frydenlund har ansvaret for virksomhetsområdene Sverige og Betonmast. Han var tidligere direktør for personal og organisasjon, og har siden 2000 hatt forskjellige roller innen personal og økonomi. Frydenlund er utdannet diplomøkonom og Master of Management fra BI. Per 31.12.23 eier han 188 090 aksjer og har 24 437 opsjoner i AF Gruppen ASA.

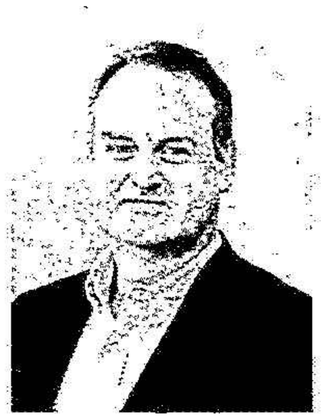
GEIR FLÅTA

(1978)
Konserndirektør

Geir Flåta har ansvar for virksomhetsområdene Anlegg og Eiendom. Han har tidligere hatt ulike lederroller i prosjekt og på enhetsnivå, og har bred ledererfaring fra bygg- og anleggsvirksomheten i AF. Flåta har en MBA fra NHH og er utdannet sivilingeniør fra NTNU. Per 31.12.23 eier han 2 487 aksjer og har 24 327 opsjoner i AF Gruppen ASA.

20240510017 62

STYRET

MORTEN GRONGSTAD

(1975)
Styrets leder

Morten Grongstad er administrerende direktør i SGF og sitter i styret til Stokke Industri, Treschow-Fritzøe og Utstillingsplassen. Han har tidligere vært konsernsjef og konserndirektør i AF Gruppen. Før dette var han leder av Fornebu Utvikling og Orkla Eiendom. Han er siviløkonom fra Handelshøyskolen BI.

HEGE BØMARK

(1963)
Styremedlem

Hege Bømark har bakgrunn som finansanalytiker i Fearnley Finans (Fonds) AS og Orkla Finans (Fondsmegling) AS. Hun har tidligere vært styremedlem blant annet i Norwegian Property ASA, Fornebu Utvikling ASA og BWG Homes ASA, og er i dag styremedlem i Europris ASA og OBOS-banken AS. Hun er utdannet siviløkonom fra NHH.

HILDE WIKESLAND FLAEN

(1983)
Styremedlem

Hilde Wikesland Flaen er ansattrepresentant i styret. Hun har vært ansatt i AF Gruppen siden 2008 og har variert erfaring blant annet som prosjektingeniør, driftsleder, anleggsleder og kontraktsleder i AF Anlegg. Hun er utdannet sivilingeniør i Byggeteknikk og arkitektur fra UMB.

ERIK VEIBY

(1963)
Styremedlem

Eirik Veiby er arbeidende styreleder i Nordic Concrete Group og styreleder i Kongsvinger Betong. Han har tidligere vært daglig leder i Betong Øst og hatt ulike stillinger i Kongsvinger Betongindustri. Han har bred styreerfaring fra selskaper der han også har eierandeler.

KRISTIAN HOLTH

(1984)
Styremedlem

Kristian Holth har bakgrunn som økonomidirektør i KB Gruppen AS og Contiga AS. Han har også erfaring fra McKinsey & Company. Andre styreverv inkluderer blant annet Gunnar Holth Grusforretning AS og BRG Entreprenør AS. Han er utdannet sivilingeniør i industriell økonomi fra NTNU.

ESPEN JAHR

(1972)
Styremedlem

Espen Jahr er ansattrepresentant i styret, og HMS-sjef i AF Decom. Han var med på å etablere og har ledet AF Gruppens interne bedriftshelsetjeneste. Jahr har erfaring som HMS-leder på prosjekt. Han har tidligere vært bedriftssykepleier ved Institutt for Bedriftshelsetjeneste/Bedriftshelse Norge. Jahr har master i helse/ledelse.

ARNE SVEEN

(1970)
Styremedlem

Arne Sveen er ansattrepresentant i styret. Han har jobbet i AF siden 1999 og er hovedtillitsvalgt og hovedverneombud i AF med ansvar for Fellesoverenskomsten for byggfag. Tidligere jobbet han som kranfører/grunnarbeider i AF Bygg Oslo.

SALOUME DJOUDAT

(1977)
Styremedlem

Saloume Djoudat har vært partner i Bull & Co Advokatfirma AS siden 2013, og har tidligere vært juridisk rådgiver i Uno-X Energi AS. I Bull & Co jobber hun primært med selskapsrett, herunder M&A, risikohåndtering og kontraktsforhandlinger. Djoudat er også styremedlem i Atea ASA. Hun er utdannet jurist fra Universitetet i Oslo.

HILDE KRISTIN HERUD

(1973)
Styremedlem

Hilde Kristin Herud er General Manager for Tremco CPG (Construction Product Group) i Norge. Hun var tidligere administrerende direktør og kommersiell direktør i Norgips, har hatt ledende stillinger innen reklame- og forlagsbransjen og vært nestleder i NHO Byggevareindustrien. Herud er Master of Arts (MA) av utdanning, og har gjennomført «Executive Board Program» på INSEAD.

MARIANNE GJERTSEN EBBESEN

(1972)
Styremedlem

Marianne Gjertsen Ebbesen er konserndirektør i OBOS med ansvar for Boligutvikling Trehus i Norge og Sverige. Hun har hatt ulike roller i OBOS' konsernledelse siden 2019. Ebbesen har lang ledererfaring fra finansbransjen, blant annet fra Nordea og DNB. Hun har erfaring fra styret i Gjensidige Pensjonsforsikring, Odevo og flere datterselskaper i OBOS. Ebbesen er siviløkonom fra Handelshøyskolen BI.

2024051001763

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

AF Gruppen har en sterk verdibasert kultur. Sammen med aktiv risikostyring utgjør verdiene viktige grunnsteiner for foretaksstyringen.

SENTRALE HENDELSER I 2023

Oppfølging av strategien som gjelder ut 2024 har vært sentralt i styrearbeidet også i 2023. Strategien viderefører ambisjonen om lønnsom vekst sammen med en kompromissløs holdning til sikkerhet og etikk. Målet for 2024 er ha 0 arbeidsrelatert fravær og alvorlige personskader, en omsetning på 40 mrd. og en driftsmargin på 7 prosent. Innen 2030 skal AF Gruppen redusere klimagassutslipp med minst 50 prosent og redusere avfallsmengder som går til forbrenning og deponi med minst 50 prosent. Begge målene er relativt etter omsetning per tjenestetype. Styret har gjennom året vurdert status på de overordnede målene og prioriteringer fremover.

2023 har vært et år med stor variasjon i enhetenes prestasjoner. Samtidig preges markedsutsiktene for bygg- og anleggsnæringen av komplekse geopolitiske strømninger. Styret har gjennom året fulgt virksomheten og utviklingen i markedet tett, Administrasjonens vurderinger av enkeltprosjekter, organisatoriske tiltak og strategiske valg er blant forholdene som har blitt vurdert.

EUs bærekraftsdirektiv (CSRD) innebærer en vesentlig utvidelse av rapporteringskravene sammenlignet med dagens krav til bærekraftsrapportering gjennom redegjørelsen om samfunnsansvar. AF vil bli omfattet av dette direktivet fra rapporteringsåret 2024. Innføringen av CSRD medfører et utvidet formelt ansvar for styret, og AFs forberedende arbeid og vurderinger knyttet til direktivet har vært behandlet i styret ved flere anledninger. Blant annet er analysen av dobbel vesentlighet forankret i styret.

Det makroøkonomiske bildet og usikkerheten i markedet gir muligheter for AF. Styret og konsernledelsen har i tråd med strategien vurdert flere potensielle oppkjøpskandidater i 2023.

STYRETS ARBEID

Styret har det overordnede ansvaret for å forvalte AF Gruppen på vegne av eierne, herunder å føre løpende tilsyn med konsernets ledelse og virksomhet. Styret skal delta i utformingen av strategier, planer, budsjetter og retningslinjer for driften, og skal sørge for at AF har en organisasjon som kan gjennomføre strategien. Det skal også følge opp at virksomheten drives i samsvar med retningslinjene og den vedtatte strategien. En åpen og solid styringsstruktur gir tillit og legger grunnlaget for at AF Gruppen skal nå sine mål og sikre langsiktig verdiskaping for investorer, ansatte, kunder og samfunnet ellers.

Styrets ansvarsområder og saksbehandling er nedfelt i en egen styreinstruks, og arbeidet er organisert med to styreutvalg: Kompetanse- og godtgjørelsesutvalget og revisjonsutvalget. Utvalgenes retningslinjer er nedfelt i egne mandater. Det er fastsatt en årsplan for styrets arbeid. I tillegg til de faste sakene behandler styret alle oppkjøp over MNOK 50, tomteinvesteringer over MNOK 100 og kontraktstilbud med en kontraktssum over MNOK 600. I 2023 behandlet styret 13 tilbud før tilbudsinnlevering.

1. REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

God eierstyring og selskapsledelse er styrets ansvar. Styret vurderer årlig AF Gruppens prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse. Det pågår et kontinuerlig arbeid for å forbedre og tilpasse både

AVVIK FRA NORSK ANBEFALING FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Etter styrets vurdering har AF Gruppen avvik knyttet til to av punktene i anbefalingen:

Punkt 6. Generalforsamling
AF Gruppen har to avvik fra anbefalingen på dette punktet. Generalforsamlingen ledes ikke av en uavhengig møteleder, men av styrets leder. Det er vedtektsfestet at generalforsamlingen skal ledes av styreleder. Behovet for uavhengig møteledelse har heller ikke vært vurdert som nødvendig ut fra sakene som behandles på generalforsamlingen og liten grad av uenighet blant aksjonærene.

Det andre avviket fra dette punktet er at ikke alle medlemmer av styret møter på generalforsamlingen. Styret vurderer det som tilstrekkelig at styrets leder samt leder av revisjonsutvalget og kompetanse- og godtgjørelsesutvalget er til stede. Andre styremedlemmer vil møte ved behov.

Punkt 7. Valgkomité
AF Gruppen har ett avvik fra anbefalingen på dette punktet. Flertallet i valgkomitéen er ikke uavhengig av styret.

STYRET

Styret	I styret fra	Antall aksjer [1]	Valgt av	Oppmøte-andel
Morten Grongstad, styrets leder [2]	2023	25 000	Generalforsamlingen	7/7
Pål Egil Rønn [3]	2016	ia	Generalforsamlingen	5/5
Marianne Gjertsen Ebbesen [2]	2023	17 459 483	Generalforsamlingen	7/7
Arne Baumann [3]	2018	ia	Generalforsamlingen	5/5
Kristian Holth	2016	16 359 521	Generalforsamlingen	12/12
Hege Bømark	2012	-	Generalforsamlingen	12/12
Saloume Djoudat	2021	-	Generalforsamlingen	12/12
Hilde Kristin Herud	2022	3 075	Generalforsamlingen	12/12
Eirik Tømmeraas Veiby	2022	2 224 240	Generalforsamlingen	12/12
Espen Jahr	2022	6 586	Ansatte	12/12
Hilde W. Flaen	2018	29 016	Ansatte	12/12
Arne Sveen	2010	-	Ansatte	12/12
Sum		**36 106 921**		

1) Antall aksjer eid per 31.12.23 inkluderer aksjer tilhørende den nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse
2) Grongstad og Ebbesen ble valgt inn i styret i mai 2023
3) Rønn og Baumann trådte ut av styret i mai 2023

STYRETS REVISJONSUTVALG
Kristian Holth (leder)
Hege Bømark
Hilde Kristin Herud

STYRETS KOMPETANSE- OG GODTGJØRELSESUTVALG
Morten Grongstad (leder)
Saloume Djoudat
Marianne G. Ebbesen
Eirik Tømmeraas Veiby

VALGKOMITÉ
Roar Engeland (leder)
Roy G. Holth
Tor Øivind Fjeld jr.
Christina Stray

EKSTERN REVISOR
PricewaterhouseCoopers AS

AF GRUPPENS ETTERLEVELSE AV NUES

Etter styrets vurdering har AF Gruppen avvik knyttet til to av punktene i anbefalingen.

Punkt i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES)		Avvik fra anbefalingen
1	Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse	Ingen avvik
2	Virksomhet	Ingen avvik
3	Selskapskapital og utbytte	Ingen avvik
4	Likebehandling av aksjeeiere	Ingen avvik
5	Aksjer og omsettelighet	Ingen avvik
6	Generalforsamling	To avvik, se tekst over
7	Valgkomité	Ett avvik, se tekst over
8	Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet	Ingen avvik
9	Styrets arbeid	Ingen avvik
10	Risikostyring og internkontroll	Ingen avvik
11	Godtgjørelse til styret	Ingen avvik
12	Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer	Ingen avvik
13	Informasjon og kommunikasjon	Ingen avvik
14	Selskapsovertakelse	Ingen avvik
15	Revisor	Ingen avvik

2024051001764

de overordnede forvaltningsoppgavene og tilsynet av selskapsledelsen for å sikre etterlevelse av lover og regler, og at styringssystemene er tilpasset virksomheten og det løpende risikobildet. Det er avlagt en redegjørelse i samsvar med den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 14. oktober 2021, jf. www.nues.no. I det følgende redegjøres det for hvordan de 15 punktene i anbefalingen er fulgt opp i AF Gruppen.

Det foreligger ingen vesentlige avvik mellom anbefalingen og hvordan denne etterleves i AF Gruppen. Det er begrunnet og redegjort for to avvik under punkt 6 om generalforsamling og ett under punkt 7 om valgkomité.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

2. VIRKSOMHET

Selskapets vedtektsfestede formål er entreprenør- og industrivirksomhet og alt som står i forbindelse med dette. Dette omfatter også deltakelse i andre foretak. AF Gruppen har prosjektbasert virksomhet innen anlegg, bygg, eiendom, energi, miljø og offshore. Virksomheten er bygget på en bærekraftig visjon: Vi rydder fra fortiden og bygger for fremtiden. Hovedkontoret er i Oslo og i 2023 kom henholdsvis 69 prosent og 30 prosent av inntektene fra enheter i Norge og Sverige, som er AF Gruppens to geografiske hovedmarkeder.

AF Gruppen er et verdibasert selskap med sterk forankring i kjerneverdiene:

- Til å stole på
- Frihet til å utøve entreprenørånd og disiplin i henhold til mål og krav
- Grundighet og hardt arbeid
- Vilje til lønnsom vekst
- Ledelse gjennom tilstedeværelse og innlevelse

Det forventes at alle medarbeidere i AF skal identifisere seg med og etterleve kjerneverdiene. Det er med forankring i styret utarbeidet en adferdskode som er kommunisert til alle medarbeidere og benyttes aktivt i den daglige driften. Publikasjonene «Hensikt, mål og verdier» og «Adferdskoden» er tilgjengelige på www.afgruppen.no. Alle selskaper i konsernet har etiske retningslinjer som er sammenfallende med AF Gruppens verdier og adferdskode.

Strategier, mål og risikoprofil

Styret følger en fireårig syklus i sitt strategiarbeid. I 2020 ble det utarbeidet en ny strategi for perioden 2021–2024. Strategien bygger på styrets og ledelsens vurdering av selskapets risikoprofil, og viderefører ambisjonene fra tidligere om sikkerhet, lønnsomhet og vekst. Målet for 2024 er en omsetning på 40 mrd., en driftsmargin på 7 prosent, 20 prosent avkastning på investert kapital og 0 arbeidsrelatert fravær og alvorlige personskader. For første gang ble det også fastsatt mål knyttet til klima og miljø: innen 2030 skal AF Gruppen halvere klimagassutslipp og usortert avfall og forurensede masser som går til forbrenning eller deponi. Begge målene er relativt etter omsetning per tjenestetype. Fire initiativer skal prioriteres for å nå målene: fag og ledelse, kunder og leverandører, klima og miljø og innovasjon. Strategien er nærmere beskrevet i årsrapporten på side 22.

Årlig vurderer styret om de mål og retningslinjer som følger av strategien er dekkende, godt operasjonalisert og lettfattelige for ansatte og andre interessenter.

AF Gruppens verdiskaping skal både være sikker og bærekraftig. Alle som jobber for AF skal komme trygt hjem og virksomheten skal i minst mulig grad belaste samfunn, klima og miljø negativt. Kildesorteringsgrad og klimaspor er valgt som AF Gruppens felles måleparametere for ytre miljø. I tillegg leverer AF Gruppen produkter og tjenester som bidrar positivt for både klima og miljø. Det å tilby kompetanse og kapasitet for å bidra til å løse fellesskapets utfordringer er en viktig del av AF Gruppens samfunnsoppdrag.

AF Gruppens retningslinjer for samfunnsansvar omhandler klima og miljø, sosiale forhold, aktsomhetsvurderinger i henhold til Åpenhetsloven og virksomhetsstyring, og er nærmere beskrevet på side 32 i årsrapporten, samt på www.afgruppen.no.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

3. SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Finansieringen av AF Gruppen skal være robust overfor markedsmessige og operasjonelle svingninger og underbygge utbytte- og vekststrategien. AF har finansieringsrammer i DNB og Handelsbanken på totalt MNOK 3 500. Finansieringsrammen i Handelsbanken ble fornyet i 3. kvartal 2023 og ble økt fra MNOK 1 000 til MNOK 1 500. Den nye avtalen er en bærekraftslinket revolverende langsiktig kredittfasilitet. Finansieringsrammen består også av en flervaluta kassekreditt (rullerende 1 års løpetid) på MNOK 2 000 i DNB.

Konsernet hadde per 31. desember 2023 en solid kapitalstruktur med netto rentebærende gjeld på MNOK 641 (329), en egenkapital på MNOK 3 203 (3 494) og en egenkapitalandel på 21,9 prosent (24,2 prosent). Netto rentebærende gjeld inkluderer gjeld knyttet til leieforpliktelser med MNOK 1 011 (898), hvorav MNOK 798 (693) er innregnet som følge av IFRS 16 Leieavtaler. Lånebetingelser (covenants) knyttet til AF Gruppens finansieringsrammer måles eksklusive effekten av balanseførte leieavtaler innregnet etter IFRS 16. Den IFRS 16-justerte egenkapitalandelen per 31. desember 2023 var 23,2 prosent (25,4 prosent). Dette er i henhold til konsernets mål om å ha en egenkapitalandel, eksklusive effekter av IFRS 16, på minst 20 prosent og er etter styrets oppfatning tilpasset AF Gruppens mål, strategi og risikoprofil.

Utbytte

AF Gruppens utbyttepolitikk er at utbytte per aksje skal utgjøre 50 prosent eller mer av årets resultat per aksje. Utbetaling av utbytte foretas inntil to ganger per år, vanligvis etter avholdt ordinær generalforsamling, og etter avleggelse av kvartalsrapport for 3. kvartal. Egne aksjer er ikke utbytteberettigede.

Kapitalforhøyelser

Styrefullmakt til å vedta kapitalforhøyelser begrenses til definerte formål og er tidsbegrenset frem til neste generalforsamling. Hvert formål det gis fullmakt til behandles som egen sak i generalforsamlingen. En slik fullmakt ble brukt i forbindelse med AF Gruppens aksjeprogram for ansatte høsten 2023.

Erverv av egne aksjer

AF Gruppen har en fullmakt fra generalforsamlingen til å kjøpe egne aksjer. Fullmakten er begrunnet i behovet for å skaffe til veie tilstrekkelig antall aksjer til å gjennomføre aksjesalg til ansatte i forbindelse med AF Gruppens bonus- og aksjeprogram. Fullmakten gjelder frem til neste ordinære generalforsamling.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

4. LIKEBEHANDLING AV AKSJEEIERE

AF Gruppen ASA har én aksjeklasse og alle aksjene gir de samme rettighetene. Konsernet har som prinsipp at alle aksjeeiere skal behandles likt. AF Gruppen følger Oslo Børs' regler for innsideinformasjon og handlerestriksjoner.

Kapitalforhøyelse

Ved kapitalforhøyelser skal eksisterende aksjonærer gis fortrinnsrett, med mindre særskilte forhold tilsier at dette kan fravikes. Slik fravikelse vil i så fall bli begrunnet i vedtaket til kapitalforhøyelsen. I forbindelse med AF Gruppens aksje- og opsjonsprogram har generalforsamlingen vedtatt å gjøre unntak fra fortrinnsretten for å stimulere til økt aksjeeierskap blant de ansatte. Styret har vedtatt at de ved større virksomhetskjøp med aksjevederlag vil vurdere å invitere til en reparasjonsemisjon for at eksisterende aksjonærer kan opprettholde eierandelen i AF Gruppen ASA etter oppkjøpet.

Transaksjoner med egne aksjer

Alle kjøp og salg av egne aksjer skal skje til markedskurs og handles via Oslo Børs. Fullmakten fra generalforsamlingen gir et unntak fra bruk av markedskurs ved salg av aksjer til ansatte. I forbindelse med AF Gruppens aksje- og bonusprogram selges egne aksjer med 20 prosent rabatt.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

5. AKSJER OG OMSETTELIGHET

Aksjene i AF Gruppen ASA er notert på Oslo Børs og er etter vedtektene fritt omsettelige. Det er heller ikke begrensninger i adgangen til å eie eller stemme for aksjer i AF Gruppen ASA.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

6. GENERALFORSAMLING

Gjennom generalforsamlingen utøver aksjeeiere den høyeste myndighet i AF Gruppen.

Deltagelse på generalforsamling

Styrets leder, konsernsjef, konserndirektør finans, valgkomitéens leder og revisor skal være til stede på generalforsamlingene. Øvrige styremedlemmer og representanter fra konsernledelsen møter ved behov eller i den grad de representerer aksjonærinteresser.

Styret legger til rette for at flest mulig av aksjeeierne kan utøve sine rettigheter ved å delta i generalforsamlingen. Aksjonærer som ikke har anledning til å møte selv, kan møte ved fullmakt. Påmeldingsskjema og fullmaktsskjema vedlegges innkallingen til generalforsamling.

Aksjonærene skal melde sin tilstedeværelse til selskapet senest to dager før generalforsamlingen. Aksjonærer som ikke er påmeldt innen fristen, gis likevel anledning til å delta dersom ikke plasshensyn eller andre spesielle hensyn tilsier noe annet.

Gjennomføring av generalforsamlingen

Styret legger til rette for at generalforsamlingen skal være en effektiv møteplass for aksjonærene og styret.

Innkalling til generalforsamling, med tilhørende saksdokumenter, sendes elektronisk til alle aksjonærer som har akseptert elektronisk utsendelse. Dette gjelder majoriteten av aksjonærene. For resterende aksjonærer vil saksdokumentene bli postlagt med minst 21 dagers varsel til den adresse som er oppgitt i Verdipapirsentralens aksjeeierregister. Det etterstrebes at saksdokumentene er utførlige og presise nok til at aksjeeierne kan ta stilling til de saker som skal behandles. Saksdokumenter sendes som vedlegg til innkallingen og gjøres samtidig tilgjengelige for aksjonærene på selskapets nettside. Av miljøhensyn distribueres årsrapporten kun i papirformat på forespørsel.

20240510017 65

Alle innkallinger og protokoller fra generalforsamlingen børsmeldes.

Valg av nye medlemmer til styret og valgkomitéen er tilrettelagt slik at generalforsamlingen kan stemme over hver kandidat. Styremedlemmer som velges av de ansatte er unntatt. Denne valgprosessen følger en egen prosedyre for valg av ansattrepresentanter. Generalforsamlingen ledes av styrets leder.

Avvik fra anbefalingen:
AF Gruppen har to avvik fra anbefalingen på dette punktet.

Generalforsamlingen ledes ikke av en uavhengig møteleder, men av styrets leder. Det er vedtektsfestet at generalforsamlingen skal ledes av styrets leder. Behovet for uavhengig moteledelse har heller ikke vært vurdert som nødvendig ut fra sakene som behandles på generalforsamlingen og liten grad av uenighet blant aksjonærene.

Det andre avviket fra dette punktet er at ikke alle medlemmer av styret møter på generalforsamlingen. Styret vurderer det som tilstrekkelig at styrets leder samt leder av revisjonsutvalget og kompetanse- og godtgjørelsesutvalget er til stede. Andre styremedlemmer vil møte ved behov.

7. VALGKOMITÉ

Generalforsamlingen velger en valgkomité som består av tre til fire medlemmer som velges for ett år av gangen. Ordningen med valgkomité har hjemmel i vedtektene. Generalforsamlingen fastsetter komitéens godtgjørelse.

Valgkomitéens oppgaver:
- Innstille til valg av aksjonærvalgte styremedlemmer og varamedlemmer samt medlemmer av valgkomitéen
- Foreslå honorarer til styrets medlemmer overfor generalforsamlingen
- Uttale seg om og eventuelt fremme forslag overfor generalforsamlingen i saker som angår styrets størrelse, sammensetting og arbeidsform
- Vurdere styrets arbeid og utarbeide en årlig rapport til generalforsamlingen

Valgkomiteen har kontakt med aksjeeiere og gjennomfører individuelle samtaler med styremedlemmer og konsernsjefen i arbeidet med å foreslå kandidater til styret.

Valgkomitéens sammensetning og uavhengighet

Det legges vekt på at valgkomitéen har en sammensetning som reflekterer interessene til aksjonærfellesskapet. Ingen ledende ansatte, styremedlemmer eller avtroppende styremedlemmer sitter i valgkomiteen. Medlemmer av valgkomitéen per 10. april 2024 er Roar Engeland (leder), Christina Stray, Roy G. Holth og Tor Øivind Fjeld jr.

Av de fire medlemmene i valgkomitéen er to medlemmer uavhengige av styret. Roy G. Holth har nære forretningsmessige forbindelser og familierelasjon til styremedlem Kristian Holth, samt nære forretningsmessige forbindelser til styremedlem Erik T. Veiby. Tor Øivind Fjeld jr. har nære forretningsmessige forbindelser til styremedlemmene Kristian Holth og Erik T. Veiby. Valgkomitéens leder Roar Engeland er styreleder i OBOS BBL og styremedlem Marianne G. Ebbesen representerer OBOS BBL i AF Gruppens styre. Vi vurderer imidlertid ikke dette som en nær forretningsmessig forbindelse. Avvik fra anbefalingen: AF Gruppen har ett avvik fra anbefalingen på dette punktet. Flertallet i valgkomitéen er ikke uavhengig av styret.

8. BEDRIFTSFORSAMLING OG STYRET, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

Bedriftsforsamling

Morselskapet AF Gruppen ASA er et holdingselskap uten ansatte og har derfor ikke krav om bedriftsforsamling etter bestemmelsene i Allmennaksjeloven. Det er inngått en avtale mellom de tillitsvalgte og det største driftsselskapet i konsernet, AF Gruppen Norge AS, om at AF Gruppen Norge AS ikke skal ha bedriftsforsamling. De ansatte er imidlertid representert både i styret til AF Gruppen Norge AS og AF Gruppen ASA.

Styrets sammensetning

AF Gruppen ASA har 10 faste styremedlemmer per 10. april 2024. Tre av styremedlemmene er valgt av de ansatte. AF Gruppen oppfyller kravene i allmennaksjeloven om kjønnsfordeling i styret. Av de sju styremedlemmer som er valgt av generalforsamlingen er tre menn og fire kvinner. Av de tre ansattevalgte styremedlemmer er det to menn og en kvinne. Styremedlemmene har en variert bakgrunn innen utdanning og yrkeserfaring, og er sammensatt for å ivareta aksjonærfellesskapets interesser og selskapets behov for kompetanse og kapasitet. Informasjon om styremedlemmenes alder, utdannelse og yrkesmessige erfaring er publisert på www.afgruppen.no.

De aksjonærvalgte styremedlemmene velges for ett år om gangen. De ansattevalgte styremedlemmene velges for to år om gangen. Styrets leder velges av generalforsamlingen.

Styrets uavhengighet

Styret er opptatt av at det opptrer som et kollegialt organ i utøvelsen av sine oppgaver. Årlig vurderer styret sin uavhengighet og følgende momenter er relevante i vurderingen:
- Fem av de sju generalforsamlingsvalgte styremedlemmene er uavhengige av selskapets hovedaksjeeiere. Styremedlem Marianne G. Ebbesen representerer OBOS BBL som per 10. april 2024 eier 16,1 prosent av aksjene i AF Gruppen. Styremedlem Kristian Holth er daglig leder og har vesentlige eierinteresser i Constructio AS og Flygind AS som per 10. april 2024 eier henholdsvis 14,1 og 0,9 prosent av aksjene i AF Gruppen ASA.
- Ingen generalforsamlingsvalgte styremedlemmer er involvert i selskapets daglige ledelse eller har kryssrelasjoner med ledende ansatte. Styrets leder Morten Grongstad har hatt en ledende stilling i AF Gruppen de siste fem år. Han var konsernsjef frem til august 2020.
- Ett av sju generalforsamlingsvalgte styremedlemmer representerer et selskap som er en vesentlig forretningsforbindelse til AF Gruppen. Dette gjelder styremedlem Marianne G. Ebbesen som representerer OBOS BBL som er en vesentlig kunde og forretningspartner til AF Gruppen.
- To av sju generalforsamlingsvalgte styremedlemmer er ikke uavhengig av valgkomitéen. Styremedlem Kristian Holth har nære forretningsmessige forbindelser og familierelasjon til ett av valgkomitéens medlemmer, Roy G. Holth. Kristian Holth har også nære forretningsmessige forbindelser til Tor Øivind Fjeld jr. Erik T. Veiby har nære forretningsmessige forbindelser til Roy G. Holth og Tor Øivind Fjeld jr. Valgkomitéens leder Roar Engeland er styreleder i OBOS BBL og styremedlem Marianne G. Ebbesen representerer OBOS BBL i AF Gruppens styre. Vi vurderer imidlertid ikke dette som en nær forretningsmessig forbindelse.

Styret har vurdert sin uavhengighet og mener at den er tilfredsstillende. AF har prosesser for løpende kontroll over hvilke andre oppdrag styremedlemmene har. Ved innstilling av nye styremedlemmer foretar valgkomitéen også en uavhengighetsvurdering.

Hvert enkelt styremedlem har en plikt til å varsle om eventuelle habilitets- eller interessekonflikter. Styret har også et kollektivt ansvar og vurderer fortløpende om det foreligger forhold som objektivt sett er egnet til å svekke den allmenne tillit til et styremedlems habilitet, eller som kan åpne for interessekonflikter.

Styremedlemmene er oppfordret til å eie aksjer i AF Gruppen. Informasjon om styremedlemmenes aksjebeholdning er tilgjengelig i årsregnskapet (note 32 – Aksjekapital og aksjonærinformasjon).

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

9. STYRETS ARBEID

Styret har det overordnede ansvaret for å forvalte AF Gruppen på vegne av eierne. Dette innebærer blant annet å føre løpende tilsyn med konsernets ledelse og virksomhet, herunder at det er etablert systemer for internkontroll og risikostyring. Styret deltar i utformingen av strategier, planer, budsjetter og retningslinjer for driften. Det skal også sørge for at AF har en organisasjon som kan gjennomføre strategien og følger opp at virksomheten drives i samsvar med retningslinjene og den vedtatte strategien. AF Gruppen er et verdibasert selskap med publikasjonene «Hensikt, mål og verdier» og «Adferdskoden» som styrende dokumenter for blant annet kjerneverdier og etiske retningslinjer.

Styret ansetter konsernsjef, fastsetter konsernsjefens lønn og arbeidsinstruks. Styret vedtar også konsernets fullmaktsmatrise.

I tillegg til de faste sakene behandler styret alle potensielle oppkjøp med selskapsverdi over MNOK 50, tomteinvesteringer der vår andel er over MNOK 100 og kontraktstilbud med en kontraktssum over MNOK 600. Tilbudene vurderes etter blant annet strategiske, finansielle og organisatoriske kriterier og vesentlige risikoforhold belyses særlig. Kontrakter med lavere kontraktssum behandles også i styret dersom risikobildet eller andre forhold tilsier det.

Styret vurderer løpende behovet for bruk av utvalg. Per 10. april 2024 har styret to utvalg: Revisjonsutvalget og kompetanse- og godtgjørelsesutvalget. Utvalgenes arbeid er rådgivende og saksforberedende for styret. Utvalgenes mandater, medlemmer og aktiviteter er nærmere beskrevet under. Mandatene for begge utvalg har blitt oppdatert i 2023.

Styreinstruks og styrets medlemmer

Bestemmelser om styrets ansvarsområder og saksbehandling er nedfelt i en egen styreinstruks. Styret arbeider etter en årlig plan med fastlagte temaer og saker for styremøtene. Styreinstruksen gjennomgås årlig eller oftere ved behov.

Styrets leder

Styrets leder har ansvar for at styrets arbeid gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte i henhold til gjeldende lovgivning, vedtekter og vedtatte instrukser. Styresaker forberedes av konsernsjef og administrasjonen i samråd med styrets leder.

I saker av vesentlig karakter der styrets leder er, eller har vært, aktivt engasjert, utnevnes det en setteformann. Det har ikke vært noen slike saker i 2023.

Møtestruktur

Det avholdes i utgangspunktet åtte styremøter gjennom året. Ved behov avholdes ekstraordinære styremøter for å behandle saker som ikke kan vente til neste ordinære styremøte.

Styret har en fastsatt årsplan for sitt arbeid. Årsplanen omfatter gjennomgang av risikoområder og intern kontroll, samt godkjennelse av strategi, kvartalsregnskap, årsregnskap og budsjett. I tillegg gjøres det en gjennom-

20240510017766

gang av verdigrunnlag, retningslinjer for etikk og samfunnsansvar, organisasjonsstruktur og prinsipper for eierstyring og selskapsledelse. Styret evaluerer årlig selskapets ledelse og organisasjonsstruktur.

I 2023 ble det avholdt 12 styremøter.

Revisjonsutvalg

Revisjonsutvalget er et saksforberedende og rådgivende organ for styret i saker som gjelder den lovfestede revisjonen, prosessen for bærekraftsrapporteringen og prosessen for den finansielle rapporteringen, herunder å overvåke systemene for internkontroll og risikostyring.

Blant annet inngår følgende oppgaver i revisjonsutvalgets mandat:

- Forberede styrets kvalitetssikring av den finansielle kvartals- og årsrapporteringen, inkludert den ESEF-merkede årsrapporten. Herunder vurdere:
  - vurderingsposter og vesentlige hendelser av betydning
  - betydningen av klimarisiko
  - nedskrivningstester og vurderinger knyttet til goodwill og andre eiendeler
- Behandle ledelsens plan og oppsummering av risikostyring og internkontroll over finansiell rapportering. Herunder vurdere:
  - formuesforvaltning og likviditetsstyring
- Forberede styrets kvalitetssikring av bærekraftsrapporteringen.
- Forberede og innstille på valg av ekstern revisor.
- Ha løpende kontakt med selskapets valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet, herunder særlig overvåke revisjonsutførelsen i lys av forhold Finanstilsynet har påpekt.
- Vurdere og overvåke revisors uavhengighet, herunder godkjenne tilleggstjenester og følge opp størrelsen på revisors honorar for tilleggstjenester.
- Behandle revisors plan for revisjonsutførelsen, herunder revisors kvantitative vesentlighetsvurderinger.
- Behandle oppsummeringer fra revisor og sikre at pålegg eller anbefalinger fra revisor følges opp av administrasjonen.
- Behandle tilleggsrapport fra revisor ved avleggelse av årsregnskapet.

Revisjonsutvalget utarbeider årlig en rapport som legges frem for generalforsamlingen.

Utvalget består av tre aksjonærvalgte styremedlemmer: Kristian Holth (leder), Hege Bømark og Hilde Kristin Herud. Alle medlemmene tilfredsstiller allmennaksjelovens krav til uavhengighet.

Utvalget møtes ved behov, men minst fem ganger årlig. Konserndirektør finans og revisor deltar på alle møtene. I 2023 har utvalget hatt syv møter.

Kompetanse- og godtgjørelsesutvalg

Kompetanse- og godtgjørelsesutvalget er et saksforberedende og rådgivende organ for styret i saker som gjelder lønn og annen godtgjørelse for ledende personer samt all aksjebasert avlønning basert på aksjer i AF Gruppen ASA. Utvalget skal utarbeide forslag til retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte som motiverer og bidrar til langsiktig verdiskaping. Utvalget skal også utarbeide forslag til lønn og annen godtgjørelse til konsernsjef og følge opp AF Gruppens overordnede arbeid med kompetanse- og lederutvikling.

Kompetanse- og godtgjørelsesutvalget utarbeider årlig en rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer. Rapporten legges frem for generalforsamlingen for rådgivende avstemming. Retningslinjene for lønn og godtgjørelse skal også behandles og godkjennes av generalforsamlingen ved enhver vesentlig endring og minst hvert fjerde år.

Utvalget består av fire aksjonærvalgte styremedlemmer: Morten Grongstad (leder), Marianne G. Ebbesen, Saloume Djoudat og Erik T. Veiby.

I 2023 har utvalget hatt tre møter.

Finansiell rapportering og bærekraftsrapportering

Styret mottar periodisk rapportering hvor selskapets økonomiske og finansielle status kommenteres, i tillegg til rapportering av måltall og hendelser knyttet til vårt samfunnsansvar og bærekraftsrelaterte forhold. Selskapets ledelse fremlegger og redegjør for delårsregnskap og årsregnskap. Selskapet følger fristene fra Oslo Børs for delårsrapporteringen.

Styrets egenevaluering

Årlig foretas det en egenevaluering av styrets arbeid og arbeidsform som gir grunnlag for endringer og tiltak. I tillegg foretas det en evaluering av styrets kompetanse. Styrets evaluering formidles til valgkomitéen. Styret gjennomfører også en tilsvarende evaluering av konsernsjef.

Instruks for konsernsjef

Styret har utarbeidet en fullmaktmatrise som beskriver og klargjør de fullmakter som konsernsjefen og administrasjonen har, samt hvilke saker som skal styrebehandles. Styret holdes løpende informert om selskapets økonomiske stilling, virksomhet og formuesforvaltning. I forbindelse med regnskapsbehandlingen avgir konsernsjef og konserndirektør finans en erklæring overfor revisor om at årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med og avlagt i henhold til IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU, at all informasjon stemmer med de faktiske forhold i selskapet og at ingenting av vesentlig betydning er utelatt fra regnskapet.

Avtaler med tilknyttede parter

For å ivareta selskapets omdømme, er AF Gruppen opptatt av åpenhet og varsomhet i forbindelse med avtaler hvor det foreligger forhold som kan bli oppfattet som et uheldig nært engasjement, eller nær relasjon, mellom selskapet og en tilknyttet part. Dette kommer frem av AF Gruppens adferdskode. Et styremedlem deltar ikke i behandlingen av styresaker der styremedlemmets nærstående er en part. Alle transaksjoner med nærstående parter skal inngås etter prinsippet om armlengdes avstand og styreinstruksen angir at styret skal vurdere behovet for uavhengig verdivurdering i slike saker. Hvert enkelt styremedlem har en plikt til å varsle om eventuelle habilitets- eller interessekonflikter. Styret har også et kollektivt ansvar og vurderer fortløpende om det foreligger forhold som objektivt sett er egnet til å svekke den allmenne tillit til et styremedlems habilitet, eller som kan åpne for interessekonflikter.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

10. RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Det er styrets ansvar å påse at AF Gruppen har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring. God og systematisk risikostyring er et strategisk virkemiddel som styrker konkurransekraften og øker verdiskapingen. Internkontroll skal bidra til å sikre effektiv drift og forsvarlig håndtering av vesentlige risikoer for å oppnå konsernets forretningsmessige mål.

Kvartalsvis får styret rapportering om ledelsens vurdering av de mest vesentlige risikofaktorene som påvirker AF Gruppen og håndtering av disse. Styret har også en årlig gjennomgang av konsernets risikoområder og interne kontrollsystemer.

Styret tar også del i AF Gruppens evaluering og oppdatering av klimarisiko. Vurderingen av hvordan klimarelaterte trusler og muligheter kan påvirke AF Gruppens virksomhet og finansielle stilling på kort, mellomlang og lang sikt følger AF Gruppens metodikk for øvrige typer risiko. Oppfølgingen av iverksatte tiltak rapporteres til styret i forbindelse med øvrig rapportering.

Risikostyring

Risikostyring er god ledelse i praksis. AF Gruppen har enhetlige systemer for risikostyring og en kultur hvor alle har et aktivt forhold til risiko. AF Gruppen søker risiko som kan påvirkes og ser etter både muligheter og trusler i risikoanalysen.

Strategisk risiko identifiseres og håndteres av konsernets ledelse med forankring i styret. Operasjonell risiko håndteres i prosjektene med støtte i konsernets strategi, mål og systemer. En egen enhet i konsernstab bistår forretningsenhetene og prosjektene med å identifisere og systematisere risiko. Risikoanalyser gjennomføres i alle tilbudsprosesser, for prosjekter under utførelse og for vurdering av usikkerhet i hele den prosjektbaserte virksomheten. En oversikt over risikoelementene allerede i tilbudsfasen øker muligheten for å redusere samlet risiko og til å prise tilbudet riktig. Den danner også grunnlaget for videre analyse, oppfølging og kontroll av risiko gjennom hele prosjektets livssyklus. Det blir løpende satt i verk tiltak for å redusere negativ risiko, samt iverksatt handlinger for å utnytte positiv risiko.

Alle prosjekter risikovurderes i forbindelse med kvartalsrapporteringen. Hver forretningsenhet har en samlet risikogjennomgang for hele prosjektporteføljen. En bredt sammensatt gruppe analyserer prosjektene og kommer frem til en prioritert liste over usikkerhetsmomenter. Gruppen består av representanter både fra konsernledelsen, ledelsen i forretningsenheten samt en tilrettelegger fra AF Gruppens egen risikoenhet. Risikoen tallfestes og innregnes i den finansielle rapporteringen til hver forretningsenhet løpende gjennom året. Den kvartalsvise risikogjennomgangen avsluttes med en oppsummering i konsernledelsen, og de viktigste delene av presentasjonen fremlegges for styret.

Klimarisiko inngår også i AF Gruppens risikostyring. Styret har det overste ansvaret for at klima- og miljørelaterte trusler og muligheter håndteres på en tilfredsstillende måte. Hvordan klimarisiko påvirker AF er beskrevet i kapittelet om samfunnsansvar på side 44–50 i årsrapporten.

Risikostyringen i AF Gruppen er ytterligere beskrevet på side 18 i årsrapporten.

Internkontroll

Internkontroll er en kontinuerlig prosess som utføres i alle deler av organisasjonen. AF Gruppens internkontroll skal gi rimelig grad av sikkerhet for:

- Målrettet og kostnadseffektiv drift
- Pålitelig ekstern regnskapsrapportering og rapportering av bærekraftsrelaterte forhold
- Overholdelse av gjeldende lover og regler

Den regnskapsmessige internkontrollen er basert på et organisasjonsmessig skille mellom utførelse, kontroll og attestasjon. AF Gruppen har omfattende skriftlige arbeidsbeskrivelser på alle nivåer i organisasjonen.

Lederne av forretningsenhetene, sammen med økonomisjefene, har ansvaret for den løpende finansielle og operasjonelle rapporteringen til konsernet. På konsernnivå er det etablert en controllerfunksjon med hovedoppgave å kontrollere og verifisere rapporteringen fra forretningsenhetene. Avvik rapporteres direkte til konsernledelsen. Den finansielle rapporteringen fra forretningsenhetene gjennomgås av konsernledelsen i et eget møte ved hver delårsrapportering.

20240510001767

De nye og utvidede rapporteringskravene innen bærekraft medfører også økt behov for å integrere bærekraftsrelaterte forhold og finansielle data. AFs taksonomirapportering er et godt eksempel på behov for omfattende tverrfaglig samarbeid mellom de som sitter på informasjon om finansielle data og de som har kunnskap om klima- og miljørelaterte forhold i det enkelte prosjekt. De rapporterte bærekraftsresultatene skal være pålitelige og nøyaktige, og AF jobber kontinuerlig med videreutvikling av internkontrollen innen dette området.

Varsling av kritikkverdige forhold

Det er utarbeidet prosedyrer og rutiner knyttet til varsling av kritikkverdige forhold i AF, herunder brudd på lover og etiske retningslinjer, og det er etablert en elektronisk varslingsportal på www.afgruppen.no/varsling. Varslingssystemet gjelder både internt og eksternt, og det er opprettet et eget varslingsutvalg som skal følge opp dette.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

11. GODTGJØRELSE TIL STYRET

Generalforsamlingen fastsetter årlig honorar til styrets medlemmer etter innstilling fra valgkomitéen. Godtgjørelsen til styret skal reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet.

Godtgjørelsen til styret er ikke resultatavhengig. Det utstedes ikke opsjoner til de aksjonærvalgte styremedlemmene. De ansattevalgte styremedlemmene har heller ikke andre lønnsgoder utover honoraret, som tjenestepensjon eller opsjoner, knyttet til rollen som styremedlem.

Styret skal godkjenne eventuell annen godtgjørelse enn styrehonorar og honorar for utvalgsarbeid fra selskapet til medlemmer av styret. Note 33 i konsernregnskapet viser godtgjørelser til styret og ledende ansatte i konsernet.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

12. LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE PERSONER

Kompetanse- og godtgjørelsesutvalget fastsetter retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte i samarbeid med styret. Retningslinjene er tydelige og forståelige, og utarbeidet slik at de bidrar til sammenfallende langsiktige interesser mellom aksjeeierne og ledende ansatte. Det utarbeides en årlig rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer. Retningslinjene og rapporten legges frem for Generalforsamlingen og er tilgjengelige på www.afgruppen.no.

Lønn til konsernsjefen fastsettes årlig av styret. Styret fastsetter retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte.

Belønningssystemet

Belønningssystemet for ledende ansatte består av grunnlønn, bonus, mulighet for aksjebasert avlønning og pensjon. AF Gruppen har ikke etterlønnsordninger. Belønningssystemet legger i stor grad til rette for at flest mulig av de ansatte på alle nivå i organisasjonen skal eie aksjer. Ved å ha bindingstid på aksjekjøp og et opsjonsprogram som går over flere år, motiveres de ansatte til å ha et langsiktig perspektiv på eierskap og ansettelsesforhold. Bonus til ledende ansatte bygger på EVA-modellen og utgjør en andel av selskapets regnskapsmessige overskudd. Kjernen i modellen er at oppnådde resultater måles mot krav til avkastning på investert kapital. Dette samsvarer godt med aksjonærenes interesser. Kompetanse- og godtgjørelsesutvalget kan holde regnskapsmessige engangseffekter utenfor bonusgrunnlaget. Belønningssystemet er nærmere beskrevet i note 7 – Lønnskostnader og note 33 – Ytelser til ledende ansatte i konsernets årsregnskap, samt i Rapport om godtgjørelse til ledende personer.

13. INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Styret har fastsatt retningslinjer for AF Gruppens rapportering av finansiell og annen informasjon. Retningslinjene er basert på åpenhet og prinsippet om likebehandling av aksjonærer. Relevant, samlet og oppdatert informasjon skaper interesse og tillit og er en forutsetning for likviditet i aksjen.

Finansiell informasjon

Styret skal sikre at delårsrapportene og årsrapporten fra AF Gruppen gir et riktig og fullstendig bilde av konsernets finansielle og forretningsmessige stilling samt hvorvidt selskapets operasjonelle og strategiske målsettinger nås.

AF Gruppens kvartalspresentasjoner er åpne for alle interessenter og overføres direkte via webcast. Finansiell kalender og finansiell informasjon offentliggjøres på Oslo Børs' nettsider og publiseres samtidig på AF Gruppens nettside.

Investor relations

AF Gruppen har som mål at vesentlige opplysninger av betydning for aksjonærene og aksjemarkedets vurderinger av selskapet, dets aktiviteter og resultater skal offentliggjøres uten unødig forsinkelse. Offentliggjøring via Oslo Børs og AF Gruppens nettsider sikrer at alle har lik informasjonstilgang. Konsernsjef og konserndirektør finans er ansvarlig for kommunikasjon med aksjonærer. I tiden før resultatfremleggelse vises det ekstra varsomhet for å sikre informasjonssymmetri i markedet. AF Gruppen følger Oslo Børs' IR-anbefaling av 1. mars 2021.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

14. SELSKAPSOVERTAKELSE

Styret har vedtatt retningslinjer for hvordan styret og ledelsen skal opptre ved eventuelle overtakelsestilbud. Retningslinjene skal sikre likebehandling av aksjeeierne og hovedregelen er at det skal legges til rette for et eventuelt tilbud.

Likebehandling og åpenhet

Styret og ledelsen skal i samtaler med tilbyder og i øvrige handlinger tilstrebe å ivareta AF Gruppens og aksjeeierfellesskapets interesser. Styret og ledelsen har begge et selvstendig ansvar for at alle selskapets aksjeeiere behandles likt og at ikke virksomheten forstyrres unødig. Styret har et særskilt ansvar for at aksjeeierne har informasjon og tid til å kunne ta stilling til tilbudet.

Vurdering av tilbud

Dersom et overtakelsestilbud fremsettes, vil styret innhente en verdivurdering og utarbeide en anbefaling til aksjeeierne om de bør akseptere budet eller ikke. Både den finansielle rådgiveren og andre eventuelle rådgivere engasjert i arbeidet med å vurdere et fremsatt eller varslet tilbud skal være uavhengige. Styret skal ikke søke å forhindre eller vanskeliggjøre fremsettelsen av tilbud som kan være i aksjeeiernes interesse og skal ikke bruke en eventuell emisjonsfullmakt til å forhindre et bud.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

15. REVISOR

Valg av revisor

Konsernets revisor velges av generalforsamlingen. I tråd med Revisjonsforordningen skal revisjonsutvalget gi en anbefaling for valg av revisor og denne anbefalingen skal følge med innstillingen til generalforsamlingen. For å sikre revisors uavhengighet samt konkurransedyktige revisjonshonorarer har revisjonsutvalget besluttet at revisjonen skal settes ut på anbud hvert 5–7 år. Det har i 2023 vært gjennomført et revisjonsanbud. Revisjonsselskapet som velges på generalforsamlingen i mai 2024 skal både velges som AF Gruppens finansielle revisor og til å attestere konsernets bærekraftsrapportering etter EUs Bærekraftsdirektiv fra 2024. Konsernets nåværende revisor er PwC, som har vært AF Gruppens revisor siden 2017.

Styrets forhold til revisor

Revisors primære oppgave er å utføre revisjon pålagt ved lov og faglige standarder med den nøyaktighet, kompetanse og integritet som loven og faglige standarder krever. Det er vedtatt en egen instruks for styrets forhold til revisor, herunder også retningslinjer for selskapets adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon. Kravet til revisors uavhengighet tilsier at AF Gruppen i minst mulig grad bør benytte valgt ekstern revisor til andre oppgaver enn lovbestemt finansiell revisjon og attestasjonstjenester. Ved mangel på kapasitet eller kompetanse i egen organisasjon blir revisor også benyttet til skatterådgivning og revisjonsrelaterte oppgaver som teknisk bistand med skattemelding og årsregnskap på selskapsnivå. I konsernets årsregnskap er det opplyst om honorarer til revisor i note 8 – Andre driftskostnader.

Revisor har minst en gang i året møte med styret uten at selskapets ledelse er til stede. Revisor skal årlig gi styret skriftlig bekreftelse på at fastsatte uavhengighetskrav oppfylles og oppsummere resultatene av den lovfestede revisjonen. Revisor deltar i styremøtet som behandler årsregnskapet, og i generalforsamlinger.

Revisor deltar i revisjonsutvalgets møter. Revisor fremlegger årlig hovedtrekkene i planen for gjennomføring av revisjonsarbeidet samt revisors gjennomgang av konsernets interne kontrollsystemer, herunder identifiserte svakheter og forslag til forbedringer. Revisor gjennomgår også eventuelle vesentlige endringer i AF Gruppens regnskapsprinsipper, vurderinger av vesentlige regnskapsestimater og alle eventuelle forhold hvor det har vært uenighet mellom revisor og selskapets ledelse.

Styret orienterer generalforsamlingen om revisors godtgjørelse fordelt på revisjon og andre tjenester utover revisjon.

Møter med revisor i 2023

AF Gruppens revisor PwC ved ansvarlig partner Thomas Whyte Gaardsø deltok på ett styremøte i 2023. Revisor deltok også på generalforsamlingen i 2023. Revisor har deltatt på alle møtene som ble avholdt i revisjonsutvalget 2023.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

2024051001768

AKSJEN

AF Gruppen skal over tid gi aksjonærene en konkurransedyktig avkastning i forhold til sammenlignbare investeringsalternativer. I 2023 hadde AF-aksjen en negativ totalavkastning på 9,1 prosent for året, mens hovedindeksen på Oslo Børs steg med 9,9 prosent.

Ved utgangen av årets siste handelsdag i 2023 var AF-aksjen priset til 124,20 kroner. Dette er en nedgang på 19,60 fra kursen på 143,80 kroner ved utgangen av 2022. Justert for utbytte på 6,50 kroner per aksje, gir det en negativ totalavkastning på 9,1 prosent i 2023. I samme periode har hovedindeksen på Oslo Børs (OSEBX) hatt en avkastning på 9,9 prosent. Med 108 532 000 (107 702 000) utestående aksjer er markedsverdien til AF MNOK 13 480 (15 448) per 31.12.2023.

HISTORIE

AF Gruppen ble etablert i 1985 og ble børsnotert 8. september 1997. Aksjene i AF Gruppen er notert på Oslo Børs og handles under symbolet AFG. Aksjene består av én aksjeklasse hvor alle aksjene har stemmerett, og inngår i totalindeksen, hovedindeksen, industriindeksen og fondsindeksen.

AF Gruppen skal over tid gi aksjonærene en konkurransedyktig avkastning i forhold til sammenlignbare investeringsalternativer. Avkastningen vil være en kombinasjon av utbytte og kursstigning. De siste fem årene har AF-aksjen hatt en avkastning på 23 prosent inkludert utbytte. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig avkastning på 4,3 prosent. Hovedindeksen til Oslo Børs har til sammenligning steget med 63 prosent, noe som tilsvarer en årlig avkastning på 10,3 prosent. Siden børsnoteringen i 1997 har AF-aksjen gitt en gjennomsnittlig årlig avkastning på 18 prosent, mot avkastningen til Oslo Børs hovedindeks på 8 prosent i samme periode.

UTBYTTE

Totalt ble det utbetalt NOK 6,50 (10,50) per aksje som utbytte i 2023 for regnskapsåret 2022. I mai 2023 ble det utbetalt et utbytte på NOK 6,50 (6,50) per aksje for første halvår. Det ble ikke utbetalt utbytte for 2. halvår 2023. Det totale utbyttet for regnskapsåret 2022 tilsvarer et utdelingsforhold 72,5 prosent sammenlignet med resultat per aksje. Gjennomsnittlig utdelingsforhold i de siste fem årene var 102,9 prosent.

For regnskapsåret 2023 foreslår styret for generalforsamlingen et utbytte på NOK 3,50 for utbetaling i første halvår 2024. Utbyttet vil utbetales den 27. mai til de aksjonærene som er registrert den 15. mai 2024. Styret vurderer finansiell posisjon, herunder egenkapital og likviditet samt mulige strategiske disposisjoner før utbytte foreslås for generalforsamlingen. AF Gruppens målsetting er å utbetale minimum 50 prosent av årets resultat som utbytte over tid. Utbyttet som er foreslått til utbetaling i 1. halvår 2024 tilsvarer 93,8 prosent av resultat per aksje for 2023.

Utbetalingen av utbytte foretas inntil to ganger per år, fortrinnsvis etter avholdt ordinær generalforsamling i mai og etter avleggelse av kvartalsresultat for 3. kvartal.

NØKKELTALL AKSJEN

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Markedsverdi (MNOK)	13 480	15 488	20 677	18 613	18 139	13 069	13 078	14 463	12 929	7 009
Antall aksjer omsatt (tusen)	5 594	7 891	6 481	8 292	6 537	4 360	8 137	6 690	10 370	7 102
Totalt antall aksjer pr. 31.12 (Mill.)	108,53	107,70	106,80	106,00	103,07	99,01	97,96	93,61	92,68	88,72
Antall aksjonærer pr. 31.12	8 225	6 610	5 938	4 520	3 582	3 303	3 158	2 737	2 575	1 815
Aksjekurs pr. 31.12	124,20	143,80	193,60	175,60	176,00	132,00	133,50	154,50	139,50	79,00
– Høy	164,80	206,00	207,00	183,00	185,00	142,00	162,00	164,50	139,50	82,00
– Lav	111,20	136,00	164,60	128,50	135,50	118,50	122,00	120,00	77,25	66,50
Resultat pr. aksje	3,73	8,96	9,60	9,29	8,51	7,88	6,43	7,44	7,64	5,11
Utvannet resultat pr. aksje	3,73	8,96	9,57	9,27	8,46	7,88	6,43	7,29	7,50	5,09
Utbytte pr. aksje	3,50 [1]	6,50	10,50	10,50	9,50	8,50	8,50	8,50	8,00	8,00
Utdelingsforhold (ordinært utbytte) (%) [2]	93,8	72,5	109,4	113,0	111,6	107,9	132,2	114,2	104,7	156,6
Direkteavkastning (totalt utbytte) (%)	4,5	5,4	6,0	5,4	6,4	6,4	5,5	5,7	10,1	8,9
Aksjens totalavkastning (%)	-9,1	-20,3	16,2	5,6	40,3	5,6	-8,3	15,0	89,2	25,5
Egenkapitalrentabilitet (ROE) (%)	16,4	34,0	36,1	36,6	43,7	45,4	35,8	43,3%	43,8	34,3
Aksjekurs/resultat (P/E)	33,3	16,0	20,2	18,9	20,7	16,8	20,8	20,8	18,3	15,5
Aksjekurs/egenkapital pr. aksje (P/B)	4,2	4,4	5,8	5,3	6,1	6,2	6,3	7,4	7,1	4,7
Avkastning på investert kapital (ROaCE)	0,2	0,3	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4
Selskapsverdi/driftsresultat (EV/EBIT)	18,9	11,2	12,8	12,5	13,7	10,9	12,8	13,4	12,2	11,2
Selskapsverdi/investert kapital (EV/CE)	3,1	3,2	4,5	4,0	4,4	5,5	5,4	6,7	6,4	3,9

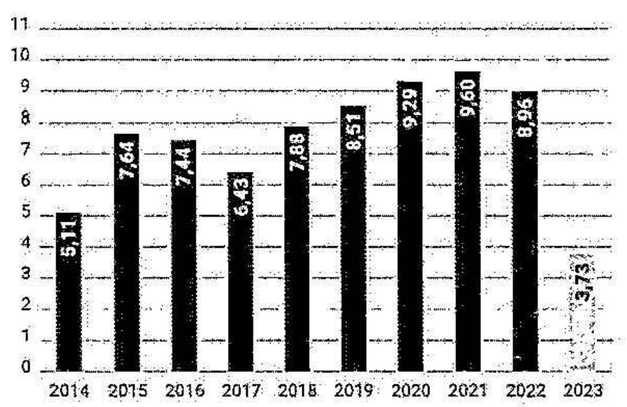
[1] Foreslått, ikke vedtatt utbytte for utbetaling 1. halvår 2024
[2] For 2023 inkluderer utdelingsforholdet kun utbytte for utdeling 1.halvår 2024

AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRSAMMENSETNING

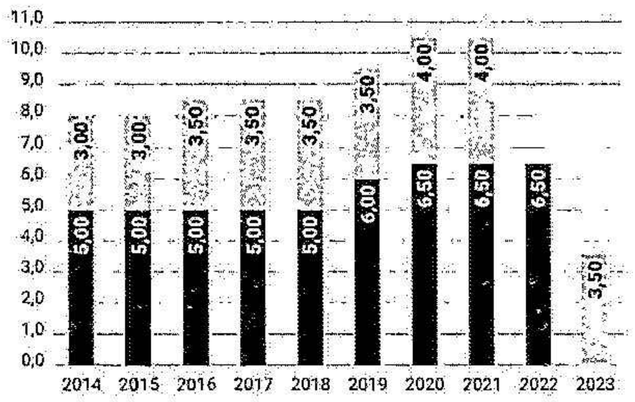
Aksjekapitalen per 31.desember 2023 var på 5 426 600 (5 385 100) kroner fordelt på 108 532 000 (107 702 000) aksjer pålydende NOK 0,05. I 2023 økte aksjekapitalen med 41 500 kroner og 830 000 aksjer i forbindelse med en emisjon knyttet det årlige aksjeprogrammet for ansatte høsten 2023.

I løpet av året fikk AF Gruppen 1 615 (672) nye aksjonærer, hvorav omtrent 200 av disse ble aksjonærer gjennom AFs årlige aksjeprogram. Totalt har AF Gruppen 8 225 (6 610) eiere ved årets slutt hvor omtrent 1 550 av disse er ansatte i selskapet. Til sammen eier ansatte i AF ca. 10,3 prosent (10,6 prosent) av aksjene i selskapet. Selv med rekordmange AF-aksjonærer i 2023, har ansattes eierandel falt de siste årene. Noe av årsaken til det er at ansatte med lang fartstid i selskapet, og som over tid har opparbeidet seg store aksjeposter har gått av med pensjon. Andelen aksjer eiet av norske aksjonærer er på 89,0 prosent (88,3 prosent).

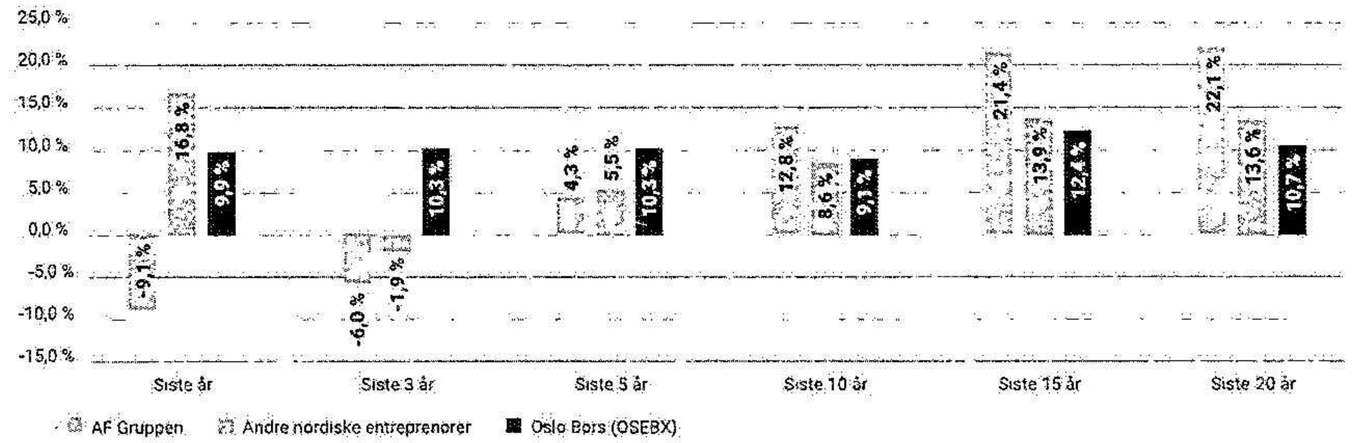
RESULTAT PER AKSJE (NOK)

UTBYTTE PER AKSJE (NOK)

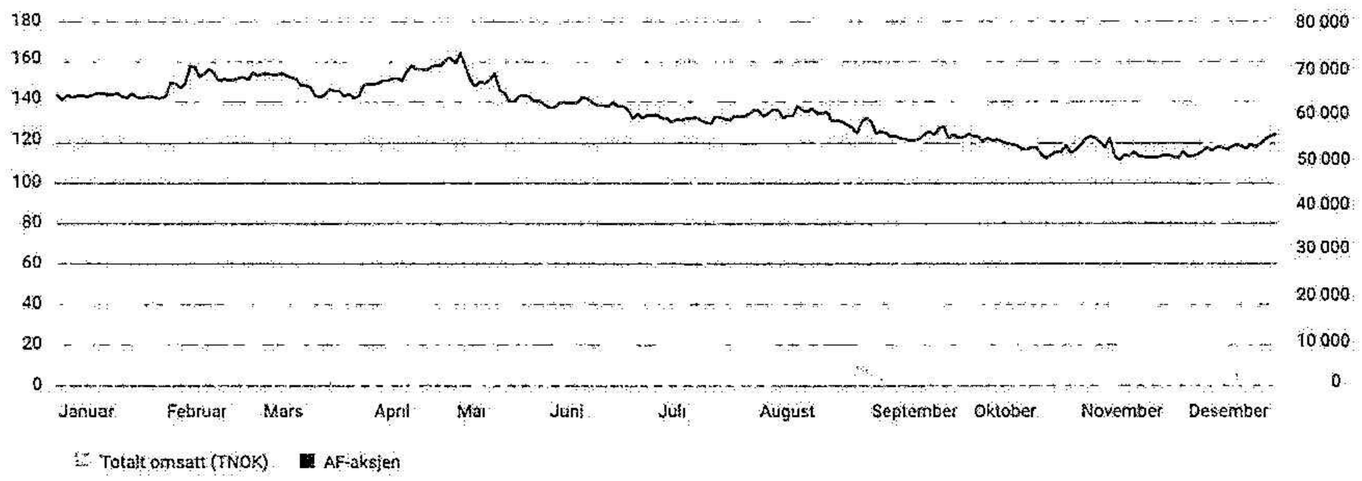
ÅRLIG TOTALAVKASTNING PER 31. DESEMBER 2023

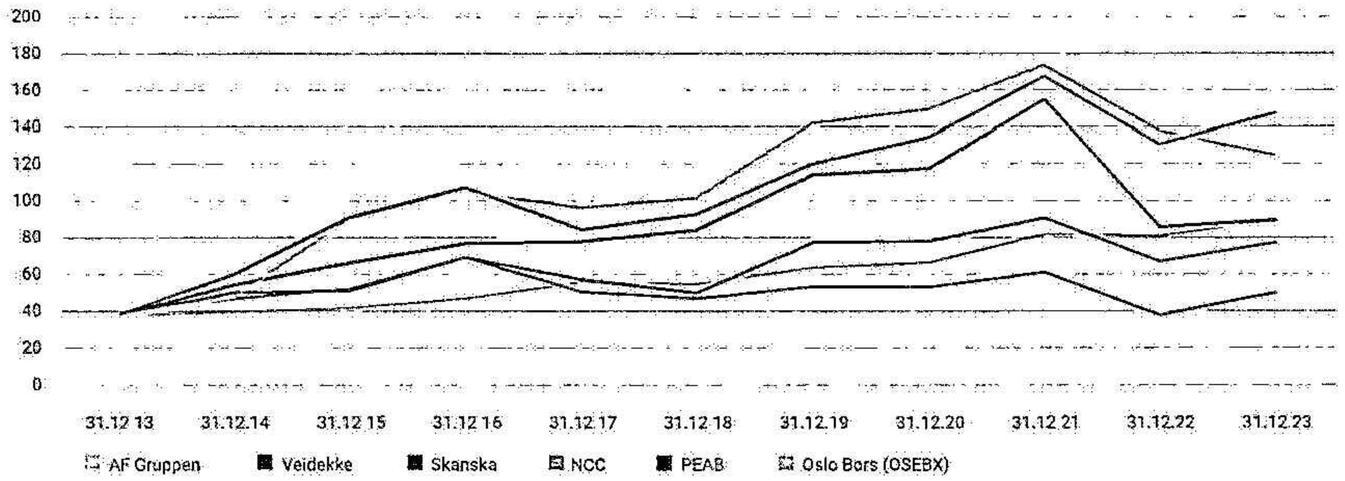
** Uvektet gjennomsnitt av konkurrerende nordiske entreprenører (lokal valuta)*

2024051001769

KURSUTVIKLING OG OMSETNING I 2023

KURSUTVIKLING SISTE 10 ÅR SAMMENLIGNET MED KONKURRERENDE ENTREPRENØRSELSKAPER OG OSLO BØRS

Kursutvikling Oslo Børs og konkurrerende entreprenører rebasert til AFs kurs per 31. desember 2012 på 30,02. Lokal valuta, totalavkastning

Gjennom 2023 har det ikke forekommet vesentlige endringer i eierandelen blant selskapets største aksjonærer. ØMF Holding forblir AFs største aksjonær med en eierandel på 16,6 prosent. OBOS BBL (16,1 prosent) og Constructio (14,1 prosent), selskapets andre og tredje største aksjonærer, har begge 0,1 prosentpoeng lavere eierandel enn de hadde ved årsslutt 2022. Folketrygdfondet, som er AFs fjerde største aksjonær, økte sin eierandel med 0,6 prosentpoeng til 8,4 prosent. Dette representerer den største endringen blant de ti største aksjonærene i selskapet. Ved utgangen av 2023 eide de ti største aksjonærene samlet 65,5 prosent av aksjene i selskapet, en økning fra 65,2 prosent ved utgangen av 2022.

Ved årsslutt eier AF Gruppen ingen egne aksjer. AF Gruppen har fullmakt fra generalforsamlingen til å kjøpe inntil 10 prosent av utestående aksjer. Tilbakekjøp av aksjer blir løpende vurdert i lys av selskapets alternative investeringsmuligheter, finansielle situasjon og behovet for egne aksjer i forbindelse med salg til ansatte, opsjonsprogram, bonusprogram og oppkjøp.

Aksjonær	Beholdning	% av total 31.12 2023	Endring i aksje-beholdning 2022–2023
ØMF Holding AS	17 972 233	16,6 %	130 000
OBOS BBL	17 459 483	16,1 %	-
Constructio AS	15 338 012	14,1 %	50 000
Folketrygdfondet	9 070 140	8,4 %	682 383
LJM AS	2 515 217	2,3 %	-
Artel Kapital AS	2 508 267	2,3 %	-
VITO Kongsvinger AS	1 911 676	1,8 %	-
Arne Skoghelm AS	1 753 870	1,6 %	-
Janiko AS	1 370 186	1,3 %	20 000
Moger Invest AS	1 242 609	1,1 %	-
Verdipapirfondet Holberg Norge	1 100 978	1,0 %	280 978
Flygind AS	1 021 509	0,9 %	-
Stenshagen Invest AS	739 977	0,7 %	-
Landkreditt Utbytte	691 441	0,6 %	-18 559
Staavi, Bjørn	627 000	0,6 %	-
Staavi, Tom Ragnar Prestegård	513 550	0,5 %	2 000
Staavi, Bjørn Vegar Prestegård	500 900	0,5 %	-
Verdipapirfondet KLP Aksjenorge IN	492 577	0,5 %	-42 255
Regom Invest AS	453 000	0,4 %	1 000
Skandinaviska Enskilda Banken AB	448 000	0,4 %	-112 000
Sum 20 største	77 730 625	71,6 %	993 547
Sum øvrige	30 801 375	28,4 %	-163 547
Egne aksjer	-	0,0 %	-
Totalt antall aksjer	108 532 000	100 %	830 000

Antall aksjer	Antall eiere	Prosent
1 - 100	3 547	0,11 %
101 - 500	1 826	0,43 %
501 - 1 000	654	0,46 %
1 001 - 5 000	1 249	2,76 %
5 001 - 10 000	396	2,53 %
10 001 - 100 000	478	11,57 %
100 001 - 1 000 000	63	14,64 %
> 1 000 000	12	67,50 %
	8 225	100,00 %

Meglerhus	Telefon
ABG Sundal Collier	+47 22 01 60 98
DNB Markets	+47 24 16 92 09
KeplerCheuvreux	+46 8 723 51 75

AKSJE- OG OPSJONSPROGRAM

Siden etableringen av AF Gruppen i 1985 har medeierskap vært en sentral del av AF-kulturen. Det er en uttalt målsetting at alle medarbeidere skal få muligheten til å ta del i verdiøkningen som følger av felles verdiskaping og utvikling av selskapet. Både funksjonærer og fagarbeidere kan investere i AF-aksjen gjennom det årlige aksjeprogrammet og ved deltagelse i det treårige opsjonsprogrammet.

Gjennom aksjeprogrammet får medarbeidere kjøpe aksjer til en rabattert pris på 20 prosent av markedskurs. I 2023 tegnet totalt 920 ansatte 1 000 000 aksjer til en rabattert kurs på 97,40 per aksje. I forbindelse med salget benyttet styret sin fullmakt og emitterte 830 000 aksjer. De resterende 170 000 aksjene ble overført fra beholdningen av egne aksjer.

AF Gruppen har siden 2008 hatt et eget opsjonsprogram for samtlige medarbeidere, og i mars 2023 ble det innløst 1 361 opsjoner fordelt på 4 ansatte. Den lave innløsningen er knyttet til at innløsningskursen lå nær markedskurs på innløsningstidspunktet. Generalforsamlingen vedtok i mai 2023 et nytt opsjonsprogram for de neste tre årene. Det maksimale antall opsjoner som kan tildeles er 5 000 000 med en opsjonspremie på NOK 1 per opsjon, og ordningen innebærer en årlig tildeling i perioden 2023 til 2025 med utøvelse i mars 2026. Kjøpskursen for aksjene vil baseres på gjennomsnittlig børskurs uken før de tre respektive tegningsperiodene. For å kunne utøve opsjonene er det et vilkår at man er ansatt i konsernet per 1. mars 2026. AF Gruppen utstedte 4 850 000 opsjoner til 1 364 ansatte i 2023. Totalt utestående opsjoner per 31. desember 2023 er 4 779 447 justert for ansatte som har sluttet i løpet av året.

LIKVIDITET

Likviditeten i aksjen er lav og i 2023 var omsetningshastigheten 5,2 prosent, en økning fra 4,9 prosent i 2022. Til tross for økningen er omsetningshastigheten fortsatt under gjennomsnittlige nivåer de siste tre og fem årene på henholdsvis 5,4 prosent og 6,1 prosent.

I 2023 ble det omsatt totalt 5,6 millioner (5,3 millioner) AF-aksjer på børs, som tilsvarer en gjennomsnittlig omsetning per handelsdag på 22 287 (20 845) aksjer. Av de 5,6 millioner aksjene som ble omsatt sto AF Gruppen selv for 242 792 (355 872) aksjer, tilsvarende 4,3 prosent (6,7 prosent) av den totale omsetningen. Disse aksjene ble kjøpt over børs for bruk i selskapets aksje- og bonusprogrammer for ansatte.

INVESTOR RELATIONS

AF Gruppens målsetting er at alle investorer og interessenter har tilgang til den samme finansielle informasjonen om selskapet til enhver tid. Vi prioriterer kontakten med aksjemarkedet høyt, og ønsker en åpen dialog med aktørene.

Informasjon AF Gruppen gir skal sikre en mest mulig korrekt verdivurdering av aksjen. Er det informasjon som kan påvirke prisingen av aksjen blir informasjonen gitt via børsmeldinger til Oslo Børs og på selskapets hjemmesider.

Presentasjoner av kvartals- og årsresultat holdes offentlig, og presentasjonene overføres direkte via webcast. Webcast er tilgjengelige på både Oslo Børs' og AFs egne hjemmesider (afgruppen.no/investor). Selskapet har også løpende kontakt med investorer og analytikere, og på hjemmesiden finnes en oversikt over analytikere som følger AF-aksjen.

Selskapet følger Oslo Børs' anbefaling om rapportering av IR-informasjon. AF Gruppens børsansvarlig er konserndirektør finans, Anny Øen.

20240510017770

SØRGER FOR RENT AVLØPSVANN

Vannsborg vokser og byens renseanlegg bygges ut til og modernisers for å møte fremtidens behov. Prosjektet omfatter bygging av nye passasjer og bygninger i tillegg til ombygging, renovering og modernisering av eksisterende anlegg. Renseanlegget må imøtekomme strenge krav til utslipp av nitrogen og fosfor.

AKSJON ÆRINFORMASJON

AKSJON ÆRINFORMASJON

AF Gruppens virksomhet i Sør-Sverige er spesialister på bygging av vann- og avløpsanlegg. Foruten rehabilitering inkluderer arbeidene på Holmängens avloppsreningsverk bygg- og grunnarbeider, maskin-, el- og VVS-installasjoner samt prosjekterings- og anleggsarbeid.

ÅRSBERETNING

132 STYRETS ÅRSBERETNING
147 BØRSMELDTE KONTRAKTER

20240510017772

STYRETS ÅRSBERETNING 2023

AF Gruppen leverte en omsetning på MNOK 30 530 for 2023. Styret er ikke fornøyd med resultatmarginen på 2,3 prosent. Med tydelige strategiske prioriteringer, en sterk finansiell posisjon og solid ordrereserve mener styret at AF er godt rustet inn i et nytt år.

VIRKSOMHETEN

AF Gruppen er et av Norges største entreprenør- og industrikonsern og er notert på Oslo Børs med ticker AFG. Helt siden etableringen i 1985 har organisasjonen i AF stolt på egen gjennomføringskraft og kollektiv kompetanse til å løse komplekse utfordringer. Entreprenørånden i AF er preget av viljen til å tenke annerledes og evnen til å finne gode og fremtidsrettede måter å skape verdier på.

AF Gruppen har syv virksomhetsområder: Anlegg, Bygg, Betonmast, Eiendom, Energi og Miljø, Sverige og Offshore. Hovedkontoret ligger i Oslo.

AF GRUPPENS VISJON

Vi rydder fra fortiden og bygger for fremtiden.

FORRETNINGSIDÉ

AF Gruppen skal skape verdier og muligheter gjennom prosjektvirksomhet med en kompromissløs holdning til sikkerhet og etikk.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

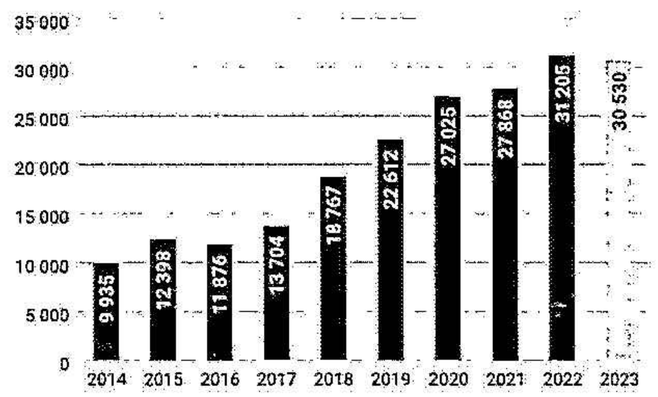
Årsregnskapet til AF Gruppen er avlagt i henhold til IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU. Årsregnskapet for morselskapet AF Gruppen ASA er avlagt etter forenklet IFRS. Styret er av den oppfatning at årsregnskapet gir et riktig og sannferdig bilde av økonomisk resultat i 2023 og finansiell stilling per 31. desember 2023. I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning bekrefter styret at betingelsene for å avlegge regnskapet ut fra forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og at dette er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

ÅRETS RESULTAT

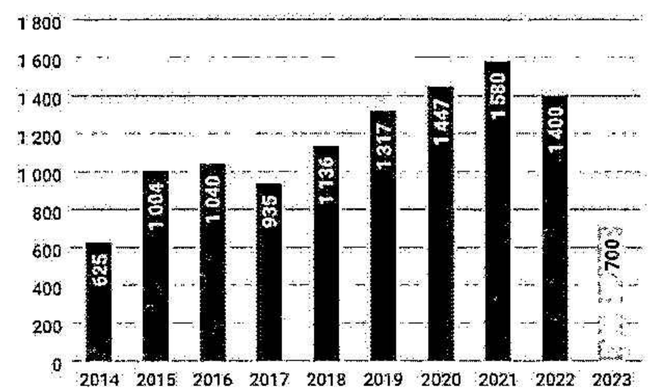
AF Gruppen hadde i 2023 driftsinntekter og andre inntekter på MNOK 30 530 (31 205). Resultat før skatt ble MNOK 700 (1 400) og resultat etter skatt ble MNOK 515 (1 151).

Driftsresultatet ble MNOK 749 (1 409) hvilket tilsvarer en driftsmargin på 2,5 prosent (4,5 prosent). Dette er et lønnsomhetsnivå som styret ikke er fornøyd med. Året var preget av stor variasjon i prestasjon, og med

OMSETNING (MNOK)

RESULTAT FØR SKATT (MNOK)

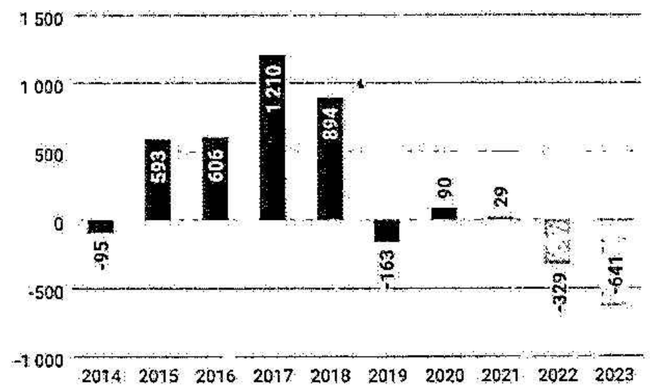

betydelige nedskrivninger av prosjektestimat i flere av virksomhetsområdene ble resultatet samlet sett svakt.

Verdensøkonomien har vært gjennom vesentlige endringer de siste årene og usikkerheten i makroforholdene har vært stor. Krig i Europa og geopolitisk uro har ført med seg blant annet høy inflasjon, høye energipriser og leveringsutfordringer. Prisnivået for materialer har stabilisert seg på et høyt nivå i 2023. Økte priser og investeringskostnader påvirker våre prosjekter, spesielt innen eiendom og bygg.

Anlegg hadde et høyt aktivitetsnivå i 2023 med 14 prosent vekst sammenlignet med 2022. Året var preget av høy aktivitet på flere storprosjekter. God drift og flere prosjekter i avslutningsfasen bidro samlet sett til svært gode resultater for Anlegg i 2023. Bygg hadde en omsetningsreduksjon på 8 prosent sammenlignet med året før. Varierende prestasjoner ga samlet sett et resultat under forventning i 2023. Betonmast hadde redusert aktivitet sammenlignet med året før, og leverte et svakt resultat for året. Det svake resultatet skyldes i all hovedsak betydelige nedskrivninger i prosjektporteføljen til Betonmast Boligbygg. I Eiendom var årets resultat preget av lavt boligsalg og nedskrivninger i utviklingsporteføljen. AF Eiendom har sammen med partner inngått avtale om kjøp av tomten Ullevålsveien 114 og transaksjonen ble gjennomført i starten av 2024. Energi og Miljø hadde en omsetningsvekst på 33 prosent sammenlignet med året før og leverte gode resultater både innenfor riving, gjenvinning og i energivirksomheten. Sverige hadde en omsetning på nivå med 2022. Til tross for at noen enheter leverer svært godt er det samlede resultatet til virksomhetsområdet svakt. Dette skyldes store nedjusteringer av resultatforventningene for flere prosjekter i porteføljen til tidligere Betonmast Sverige. Offshore hadde en nedgang i aktivitet og leverte et svakt resultat for året. Dette skyldes i sin helhet nedjusteringer av prosjektestimatet på ett prosjekt i AF Offshore Decom.

NETTO RENTEBÆRENDE GJELD (-)/FORDRING (+) (MNOK)

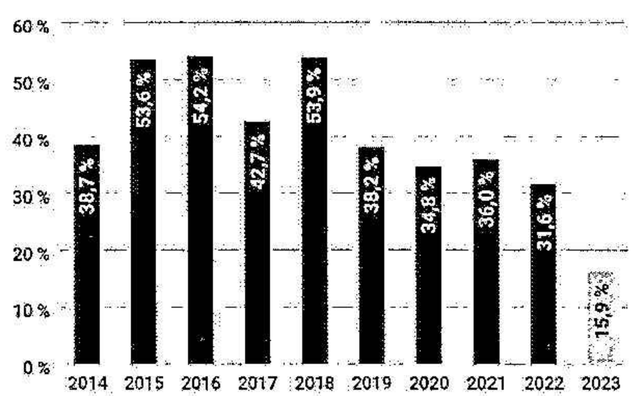
BALANSE OG LIKVIDITET

Egenkapitalrentabiliteten i 2023 var 16,4 prosent (34,0 prosent). Avkastning på gjennomsnittlig investert kapital ble 15,9 prosent (31,6 prosent).

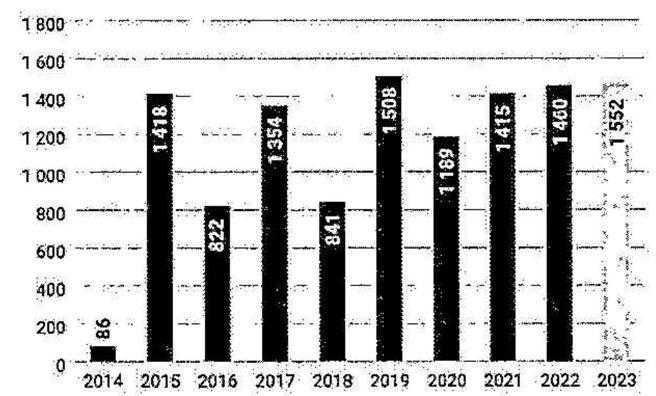
Totale eiendeler per 31. desember 2023 var MNOK 14 647 (14 457). Ved årsskiftet hadde konsernet netto rentebærende gjeld på MNOK 641 (329) og kontanter og kontantekvivalenter på MNOK 347 (765). Egenkapitalen ved utgangen av året var MNOK 3 203 (3 494). Det gir en egenkapitalandel på 21,9 prosent (24,2 prosent).

Kontantstrøm fra driften i 2023 var MNOK 1 552 (1 460). Kontantstrøm før kapitaltransaksjoner og finansiering var MNOK 939 (1 527). Det ble i 2023 utbetalt utbytte til aksjonærene i AF Gruppen ASA på MNOK 700 (1 125).

AVKASTNING PÅ INVESTERT KAPITAL

KONTANTSTRØM FRA DRIFTEN (MNOK)

20240510017773

AKSJEN

Resultat per aksje i 2023 var NOK 3,73 (8,96). Utvannet resultat per aksje var NOK 3,73 (8,96).

Styret foreslår at det utbetales et utbytte for 1. halvår på til sammen MNOK 380 for regnskapsåret 2023. Per aksje tilsvarer dette et utbytte for 1. halvår på NOK 3,50 (6,50). Styret vil foreslå for generalforsamlingen å få fullmakt til å vedta utbytte også for 2. halvår.

I henhold til AFs utbyttepolicy vil det, så lenge inntjening og finansiell stilling gir grunnlag for det, utbetales halvårlige utbytter. AF utbetalte i 4. kvartal 2023 NOK 0,00 (4,00) per aksje i utbytte. Samlet utbytte per aksje utbetalt i 2023 ble dermed NOK 6,50 (10,50).

Aksjekursen ved årsslutt var NOK 124,20 (143,80). Dette ga en avkastning på aksjen inklusive utbytte for 2023 på -9,1 prosent (-20,3 prosent).

DISPONERING AV ÅRETS TOTALRESULTAT

Årets totalresultat i morselskapet AF Gruppen ASA ble MNOK 554 og foreslås disponert slik:

Overført til (fra) annen egenkapital	174 MNOK
Avsetning for utbytte	380 MNOK
Sum disponert	554 MNOK

VIRKSOMHETSOMRÅDENE 2023

ANLEGG

Virksomhetsbeskrivelse

Anleggsvirksomheten i Norge består av fem enheter med tilhørende datterselskaper: AF Anlegg, Målselv Maskin & Transport, Consolvo, Eiqon og Stenseth & RS.

AF er en av Norges største aktører i anleggsmarkedet, med både offentlige og private kunder. Anlegg utfører anleggsprosjekter i hele Norge innen samferdsel, infrastruktur, havn, olje- og gassindustrien, fundamentering, rehabilitering og nybygg av betongkonstruksjoner, samt prosjekter innen kraft og energi. AF Anlegg utfører i tillegg en samferdselskontrakt i Stockholm.

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Inntekter	6 776	5 919	6 002
Driftsresultat (EBIT)	550	445	515
Resultat før skatt (EBT)	572	440	510
Driftsmargin	8,1 %	7,5 %	8,6 %
Resultatmargin	8,4 %	7,4 %	8,5 %
Ordrereserve	18 140	15 368	6 878
Ordreinngang	9 548	14 409	5 561

Anleggsvirksomheten oppnådde i 2023 en omsetning på MNOK 6 776 (5 919). Resultat før skatt ble MNOK 572 (440). Resultatmarginen endte på 8,4 prosent mot 7,4 prosent i 2022.

For AF Anlegg ble året preget av høy produksjon og god drift på storprosjektene Bergtunnlar Lovö i Stockholm, ny lufthavn i Mo i Rana samt E1 Vannbehandling og E6 Rentvannstunnel i Oslo. Storprosjektene Kabeltunnel Sogn–Ulven og E6 Storhove–Øyer har hatt oppstart i 2023. AF Anlegg har betydelig omsetningsvekst, høy aktivitet og god drift, noe som ga svært gode resultater for året.

Både Målselv Maskin & Transport og Stenseth & RS hadde høy aktivitet og leverte svært gode resultater. I Målselv Maskin & Transport har arbeidene med nytt industriområde i Kvanndalen ved Bjerkvik i Troms pågått i store deler av 2023. Betongentreprenøren Stenseth & RS har hatt god vekst i 2023 med en dreining av aktivitet fra råbygg til anleggsbetong.

Consolvo og Eiqon leverte marginer under konsernets krav i 2023.

Nye kontrakter

I 2023 signerte AF Anlegg kontrakt for bygging av ny flyplass i Mo i Rana for Avinor. Partene har vært i en samspillsfase siden 2022 og den nye kontrakten gjelder for prosjektering og bygging av blant annet terrengarbeider, baneoppbygging, teknisk infrastruktur, terminalbygg og driftsbygninger. Kontraktsverdi er anslått til ca. MNOK 3 200 ekskl. mva. og opsjoner.

AF Anlegg har inngått kontrakt for prosjektering og bygging av ny E6 Storhove-Øyer. Prosjektet har en kontraktsverdi på MNOK 1 800 ekskl. mva. og omfatter 9,6 km ny vei og en tunnel på 2,7 km.

Anlegg hadde i 2023 en ordreinngang på MNOK 9 548 (14 409) og ordrereserven ved utgangen av året var MNOK 18 140 (15 368).

Markedsutsikter

Anleggsmarkedet i Norge er godt og har tradisjonelt vært mindre sensitivt for konjunktursvingninger, da offentlig etterspørsel er den sterkeste driveren for anleggsinvesteringer. I saldert statsbudsjett for 2024 er det bevilget nærmere NOK 90 mrd. til formål under Nasjonal Transportplan (NTP). Ny NTP ble lagt frem i mars 2024 og indikerer en økning i mindre investeringer, drift og vedlikehold med en tilsvarende reduksjon i store investeringer. Årlig gjennomsnittlig økonomisk ramme i ny NTP opprettholdes på samme nivå som gjeldende NTP.

Prognosesenteret anslår per april 2024 at det totale anleggsmarkedet utgjorde NOK 141,6 mrd. i 2023. Justert for prisvekst gir dette en realnedgang på 3 prosent sammenlignet med 2022. Prognosesenteret forventer at anleggsmarkedet opprettholdes i 2024, med en svak økning på 1,7 prosent i 2025 primært drevet av investeringer.

BYGG

Virksomhetsbeskrivelse

Bygg er AF Gruppens største virksomhetsområde og har et tjenestespekter i hele verdikjeden fra tidligfase med prosjektering og frem til bygging. I tillegg til å være en stor aktør innenfor bygging av boliger, næringsbygg og offentlige bygg, er Bygg ledende innen rehabilitering (ROT). Bygg omfatter den norske byggevirksomheten utenom Betonmast og er i hovedsak lokalisert på Østlandet og i Bergensregionen.

Bygg består av 11 enheter med tilhørende datterselskaper: AF Bygg Oslo, AF Byggfornyelse, AF Bygg Østfold, Strøm Gundersen, Strøm Gundersen Vestfold, Haga & Berg, AF Håndverk, LAB Entreprenør, Åsane Byggmesterforretning, Fundamentering (FAS) og Helgesen Tekniske Bygg (HTB). Alle entreprenørenhetene har sterk lokal forankring og et bredt tjenestespekter.

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Inntekter	10 182	11 090	8 865
Driftsresultat (EBIT)	396	322	447
Resultat før skatt (EBT)	378	318	450
Driftsmargin	3,9 %	2,9 %	5,0 %
Resultatmargin	3,7 %	2,9 %	5,1 %
Ordrereserve	9 464	10 045	13 549
Ordreinngang	9 601	7 586	12 739

Bygg hadde en omsetning på MNOK 10 182 (11 090) i 2023 og et resultat før skatt på MNOK 378 (318). Dette gir en resultatmargin på 3,7 prosent mot 2,9 prosent i 2022.

Omsetningen for Bygg i 2023 gikk noe ned fra 2022. Bygg leverte totalt sett en lønnsomhet i 2023 som var noe under forventning, men med marginforbedring mot slutten av året. Strøm Gundersen og Åsane Byggmesterforretning utmerket seg med svært gode resultater i 2023. AF Håndverk, LAB og HTB leverte resultater noe under forventning, mens AF Byggfornyelse, Haga & Berg og Fundamentering hadde svake resultater i 2023. Det makroøkonomiske bildet skaper fortsatt usikkerhet i byggemarkedet, noe som har påvirket aktivitet og lønnsomhet i året som har gått. Høye rentenivåer påvirker investeringsviljen i nye prosjekter.

Nye kontrakter

Byggvirksomheten har inngått kontrakter for bygging i hele tjenestespekteret fra bolig- og næringsbygg til offentlige bygg. AF Byggfornyelse har inngått kontrakt for samspillsfase 2 av bygging av Vikingtidsmuseet for Statsbygg. Kontraktsverdien for samspillsfase 1 og 2 er MNOK 1 447 ekskl. mva og opsjoner. AF Byggfornyelse skal også bygge flomtunnel og etablering av sjøvanns-energiforsyning for det nye Vikingtidsmuseet. Avtalen er en samspillsavtale med en verdi på ca. MNOK 110 ekskl. mva. AF Bygg Oslo er innstilt av Oslobygg KF til bygging av Bjørvika skole. Kontrakten har svært høye miljoambisjoner og er en totalentreprise med verdi på ca. MNOK 1 200 ekskl. mva. AF Bygg Østfold har signert sin til nå største kontrakt med FREVAR KF for fase 2 av nytt renseanlegg i Fredrikstad kommune. Kontrakten omfatter prosjektering og utførelse og er en totalentreprise med en verdi på MNOK 1 081 ekskl. mva. Strøm Gundersen er valgt som totalentreprenør for bygging av kontor- og forskningsbygg for Oslo Cancer Cluster Innovasjonspark AS. Kontrakten utføres i samspill og har en verdi på MNOK 432 ekskl. mva. LAB Entreprenør har inngått en totalentrepriseavtale om utvidelse av Lagunen Storsenter i Fana med en verdi på ca. MNOK 365 ekskl. mva.

Innenfor rehabilitering er det inngått flere store og små kontrakter i 2023. Thorendahl utfører utvendig rehabilitering av Oslo rådhus. Avtalen er inngått etter utført samspillsfase og gjennomføres som en totalentreprise. Kontrakten har en verdi på ca. MNOK 140 ekskl. mva.

Bygg hadde i 2023 en ordreinngang på MNOK 9 601 (7 586) og hadde ved utgangen av året en ordrereserve på MNOK 9 464 (10 045).

Markedsutsikter

Prognosesenteret anslår at byggmarkedet i Norge utgjorde NOK 389,4 mrd. i 2023, en reduksjon på 8,0 prosent fra 2022. Prognosesenteret estimerer en nedgang i produksjonsverdi på 5,3 prosent i 2024, og en oppgang på 8,2 prosent i 2025. Oppjusteringen i 2025 kommer av at mange godkjente igangsettelsestillatelser forventes å materialisere seg dette året og to større nye sykehusbygg i Oslo. For hele landet forventes det en reduksjon i nye bolig- og yrkesbygg i 2024, mens rehabilitering og tilbygg (ROT) er forventet å vokse svakt. I 2025 er alle byggsegmenter forventet å vokse, med spesielt sterk vekst fra nye bolig- og yrkesbygg.

Per mars 2024 estimerer Prognosesenteret at antall igangsatte boliger i Norge var 19 800 i 2023, en nedgang på over 30 prosent siden 2022. Antall igangsatte boliger er ventet å ta seg opp i 2024 og 2025, og er anslått til henholdsvis 21 000 og 26 000. Prognosesenterets estimater for igangsatte boliger bygger på antall målte igangsettelsestillatelser. Markedssentimentet medfører økt usikkerhet i estimatet for igangsettelser.

Prisutviklingen på innsatsfaktorene og fraktkostnader var betydelige usikkerhetsfaktorer ved inngangen til 2023. Utviklingen gjennom året har vist å stabilisere seg, men på et høyt nivå sammenlignet med prisene for covid-19 pandemien, i følge SSBs byggekostnadsindeks.

20240510017774

BETONMAST

Virksomhetsbeskrivelse

Betonmast er en byggentreprenør med virksomhet i de største markedene i Norge. Prosjektporteføljen omfatter alt fra større boligprosjekter til nærings- og offentlige bygg. Betonmast er en betydelig aktør innenfor bygging for det offentlige og har lang erfaring med prosjektutvikling og samspillskontrakter.

Betonmast består av 10 forretningsenheter: Betonmast Oslo, Betonmast Romerike, Betonmast Buskerud-Vestfold, Betonmast Boligbygg, Betonmast Asker og Bærum, Betonmast Røsand, Betonmast Østfold, Betonmast Innlandet, Betonmast Trøndelag og Betonmast Eiendom.

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Inntekter	4 553	5 145	5 196
Driftsresultat (EBIT)	34	166	132
Resultat før skatt (EBT)	58	174	111
Driftsmargin	0,7 %	3,2 %	2,5 %
Resultatmargin	1,3 %	3,4 %	2,1 %
Ordrereserve	6 203	4 415	7 054
Ordreinngang	6 341	2 506	6 535

Betonmast hadde en omsetning på MNOK 4 553 (5 145) i 2023 og leverte et resultat før skatt på MNOK 58 (174). Det ga en resultatmargin på 1,3 prosent (3,4 prosent).

Betonmast har i 2023 redusert aktivitet og margin sammenlignet med 2022. Betonmast Røsand, Betonmast Asker og Bærum og Betonmast Østfold leverer god lønnsomhet. Resterende enheter leverer lønnsomhet under forventning.

Betonmast Eiendom har ved inngangen til 2024 ett boligprosjekter med totalt 15 enheter i produksjon.

Nye kontrakter

Betonmast har inngått en rekke nye avtaler i løpet av året. Betonmast Trøndelag har inngått to kontrakter for bygging av totalt 832 studentboliger i Trondheim. Begge kontraktene er inngått etter samspillsfaser og er totalentrepriser. Total verdi på avtalene er MNOK 1 059 ekskl. mva.

Betonmast Buskerud-Vestfold skal bygge en industripark i Horten, med kontraktsverdi på ca. MNOK 840 ekskl. mva. Bygget skal bestå av næringsbygg og produksjonslokaler og er en totalentreprise.

Betonmast Oslo har signert kontrakt med Oslobygg KF om utvidelse av Edvard Munch videregående skole i Oslo. Arbeidene omfatter rehabilitering og ombygging, hvor deler av arealene er et fredet bygg. Totalentreprisen har en verdi på ca. MNOK 620 ekskl. mva.

Betonmast Romerike skal også utføre en kontrakt for Oslobygg KF ved bygging av Haukåsen skole og barnehage, som skal være tilpasset barn og ungdom med multifunksjonshemminger. Totalentreprisen har en verdi på ca. MNOK 500 ekskl. mva.

Betonmast Innlandet har inngått kontrakt om bygging av Parkgata byggetrinn 2 og 3, et næringsbygg på Gjøvik. Kontrakten gjennomføres i to faser, med fase 1 i samspill med målsum og fase 2 som totalentreprise dersom målsum oppnås. Totalt forventet kontraktsverdi er ca. MNOK 340 ekskl. mva.

Betonmast hadde i 2023 en ordreinngang på MNOK 6 341 (2 506) og ordrereserven ved utgangen av året var MNOK 6 203 (4 415).

Markedsutsikter

Betonmast har virksomhet i de samme markedene som AF Gruppens øvrige norske byggvirksomhet. Se omtale av markedsutvikling under Bygg og Eiendom.

EIENDOM

Virksomhetsbeskrivelse

Virksomhetsområdet Eiendom utvikler boliger og næringsbygg i Norge. Aktiviteten foregår hovedsakelig i geografiske områder der AF har egen produksjonskapasitet. Virksomhetsområdet har to forretningsenheter: AF Eiendom og LAB Eiendom, med lokal forankring i henholdsvis Stor-Oslo og Bergensregionen. De fleste utbyggingsprosjektene er organisert i tilknyttede og felleskontrollerte selskaper, der AF samarbeider med tett med andre aktører i bransjen. AFs eierandel er mellom 25 prosent og 50 prosent og innregnes etter egenkapitalmetoden. Resultatet som innregnes hos AF tilsvarer resultat etter skatt multiplisert med eierandel, og inngår i driftsresultatet.

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Inntekter	27	30	35
Driftsresultat (EBIT)	-20	75	75
Resultat før skatt (EBT)	-8	82	76
Avkastning på investert kapital	-0,9 %	13,8 %	9,5 %
ANTALL ENHETER [1]			
Boligenheter under oppføring	360	438	379
Salgskontrakt inngått på boligenheter	24	89	256
Ferdigstilte boligenheter for salg	6	2	3
Næringsareal BTA kvm under oppføring	1 679	-	1 384
TOMTER OG UTB. RETTIGHETER [1]			
Estimert antall boligenheter	813	788	841
Næringsareal BTA kvm under utvikling	36 524	30 949	25 749

[1] AFs andel av boligenheter og BTA kvm

Eiendom leverte i 2023 et resultat før skatt på MNOK -8 (82). Årets resultat preget av lavt boligsalg og nedskrivninger på MNOK 21 i utviklingsporteføljen. AF Eiendom har i 2023 sammen med partner inngått avtale om kjøp av tomten Ullevålsveien 114 til MNOK 240, der AFs eierandel er 50 prosent. Transaksjonen ble gjennomført i 2024.

I 2023 ble det overlevert 172 (281) leiligheter totalt, herav AFs andel 85 (96). Av totalt 172 overleverte leiligheter i året ble det overlevert 110 boenheter i prosjektet Fyrstikkbakken, 55 i Kråkehaugen, 3 i Skiparviklia 3D, 3 i Brøter Terasse og 1 i Lilleby Triangel.

Eiendom hadde ved utgangen av 2023 eierinteresser i boligprosjekter med totalt 196 (259) enheter ute for salg. AFs andel var 84 (112) boenheter. Herav var 196 enheter knyttet til prosjekter i produksjon og ingen enheter til prosjekter i salgsfase. I tillegg var det totalt 12 (6) ferdigstilte usolgte leiligheter, hvorav AFs andel var 6 (2).

Ved inngangen til 2024 har AFs eiendomsvirksomhet 5 (7) boligprosjekter med i alt 797 (940) leiligheter i produksjon, hvorav AFs andel er 360 (438). Andel inngåtte salgskontrakter på leiligheter i disse prosjektene er 75 prosent.

Prosjektene som er i produksjon ved årsskiftet er Rolvsrud Arena i Lørenskog, Baneveien i Bergen, Fyrstikkbakken i Oslo, Skårersletta Midt i Lørenskog og Bekkestua Have i Bærum.

Virksomhetsområdet har ved årsskiftet tomter og utbyggingsrettigheter under utvikling som utgjør 1 629 (1 580) boenheter, hvorav AFs andel er 813 (788).

Ved årsskiftet hadde Eiendom eierinteresser i 73 407 (62 256) BTA kvm næringseiendom under utvikling. AFs andel av dette er 36 524 (30 949) BTA kvm.

Markedsutvikling

Tall fra Eiendom Norge viser at boligprisene steg med 0,5 prosent i 2023. For 2024 estimerer Eiendom Norge en nominell boligprisvekst for landet på 4 prosent etter to år med svak utvikling. Oslo og Stavanger skiller seg ut med en forventet vekst på henholdsvis 6 prosent og 7 prosent.

Norges Bank vedtok i rentemøtet i mars 2024 å holde styringsrenten uendret på 4,5 prosent. Prognosen for styringsrenten er uendret fra forrige pengepolitiske rapport og indikerer en styringsrente som forblir på 4,5 prosent frem til høsten 2024, før den gradvis avtar.

Høye rentenivåer og byggekostnader legger press på eiendomsprosjektenes lønnsomhet, og påvirker investeringsviljen i nye prosjekter. Prognosesenteret forventer at antall igangsatte boliger skal ta seg opp i 2024 og 2025, fra 19 800 i 2023 til henholdsvis 21 000 og 26 000. Prognosesenterets estimater for igangsatte boliger bygger på antall målte igangsettelsestillatelser.

ENERGI OG MILJØ

Virksomhetsbeskrivelse

Virksomhetsområdet Energi og Miljø består av AF Energi, AF Decom og Mepex. AF Energi tilbyr energieffektive løsninger for bygg og industri. Enheten designer og leverer også energisentraler som er gunstige i et langsiktig eierperspektiv. AF Decom er en ledende aktør innen miljøsanering, riving og gjenvinning. I tillegg har AF Decom utviklet flere miljøparker, som sorterer, renser og gjenvinner forurenset masse som tradisjonelt har blitt lagt i deponi. Mepex ble en del av AF Gruppen i januar 2023, da AF Gruppen gjennomførte kjøpet av 60 prosent av aksjene. Mepex er et ledende rådgivermiljø med spisskompetanse innen sirkulærøkonomi, avfall og gjenvinning.

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Inntekter	1 417	1 062	1 152
Driftsresultat (EBIT)	90	84	109
Resultat før skatt (EBT)	96	82	107
Driftsmargin	6,3 %	7,9 %	9,4 %
Resultatmargin	6,8 %	7,7 %	9,3 %
Ordrereserve	1 249	640	714
Ordreinngang	2 027	987	1 162

Virksomhetsområdet Energi og Miljø hadde i 2023 en omsetning på MNOK 1 417 (1 062). Resultat før skatt ble MNOK 96 (82). Dette gir en resultatmargin på 6,8 prosent (7,7 prosent). Til tross for nedgang i det tradisjonelle rivemarkedet hadde AF Decom økt aktivitet sammenlignet med 2022. Tjenester innen rigg og drift, som for eksempel ved Radiumhospitalet, har bidratt til å opprettholde aktivitetsnivået. Enheten leverte et godt resultat for året. Aktiviteten i miljøparkene er tett knyttet til den generelle riveaktiviteten og var lavere i 2023 sammenlignet med året før. Lønnsomheten var varierende, men Rimol Miljøpark utmerket seg med svært gode resultater. AF Energi har økt aktivitetsnivået betydelig i 2023, og leverte et svært godt resultat for året. Mepex leverte et godt resultat for året.

Nye kontrakter

Prosjektporteføljen til Energi og Miljø består av mange små og mellomstore prosjekter samt et antall større kontrakter. AF Energi har sett en økende etterspørsel etter deres tjenester innen energieffektivisering og har i 2023 inngått sin største kontrakt noensinne. Enheten har inngått kontrakt med Statbygg om levering av rørarbeider til Livsvitenskapsbygget. Avtalen er inngått etter 4,5 år med samspill og har en verdi basert på målpris MNOK 680 ekskl. mva. Entreprisen er en

totalentreprise som omfatter blant annet sanitær, varme, prosess- og komfortkjøling og gass- og trykkluft.

Energi og Miljø hadde i 2023 en ordreinngang på MNOK 2 027 (987) og hadde ved utgangen av året en ordrereserve på MNOK 1 249 (640).

Markedsutsikter

Etterspørselen etter energi- og miljørelaterte tjenester er god. Norske myndigheter har fastsatt ambisiøse mål for reduksjon av energibruk frem mot 2030. Målene inkluderer å redusere energibruk i eksisterende bygg med 10 Twh, forbedre energiintensiteten med 30 prosent og 55 prosent reduksjon av de totale utslippene innen 2030. Usikkerhet i strømpriser gjør også investeringer i energieffektiviserende tiltak svært attraktivt.

Virksomhetsområdets aktivitet innen riving- og gjenvinningstjenester er nært knyttet til bygg- og anleggsmarkedet, der nivået på igangsettelser av nye bygg vil påvirke markedet for rivings- og gjenvinningstjenester. Et mer diversifisert tjenestespekter gjør rivevirksomheten noe mindre sensitivt for aktivitetsnivået i byggmarkedet.

SVERIGE

Virksomhetsbeskrivelse

AFs svenske virksomhet innen anlegg, bygg, eiendom og riving er samlet i virksomhetsområdet Sverige. Det geografiske nedslagsfeltet omfatter Göteborg og Sør-Sverige samt Stockholm og Mälardalen. Virksomhetsområdet består av 9 enheter med tilhørende datterselskaper: Kanonaden, AF Prefab i Mälardalen, AF Bygg Syd, AF Projektutveckling, AF Härnösand Byggreturer, HMB, AF Bygg Väst, AF Bygg Öst og AF Anläggning Väst.

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Inntekter	7 501	7 445	6 300
Driftsresultat (EBIT)	-152	130	302
Resultat før skatt (EBT)	-160	127	295
Driftsmargin	-2,0 %	1,7 %	4,8 %
Resultatmargin	-2,1 %	1,7 %	4,7 %
Ordrereserve	5 128	7 638	9 112
Ordreinngang	4 991	5 970	9 734

Virksomhetsområdet Sverige hadde i 2023 en omsetning på MNOK 7 501 (7 445). Resultat før skatt ble MNOK -160 (127). Dette gir en resultatmargin på -2,1 prosent (1,7 prosent).

Omsetningen i Sverige var stabil sammenlignet med 2022. Kanonaden, AF Prefab i Mälardalen og AF Härnösand Byggreturer leverte svært gode resultater og AF Bygg Syd leverte gode resultater. HMB leverte resultater noe under forventning. AF Projektutveckling, AF Bygg Öst, AF Anläggning Väst og AF Bygg Väst rapporterte svak lønnsomhet. De svake resultatene i de tre sistnevnte enhetene skyldes svært store nedjusteringer av prosjektestimater. Det er gjennomført organisatoriske endringer i disse enhetene.

AF Projektutveckling, AFs eiendomsvirksomhet i Sverige hadde ved utgangen av 2023 ett boligprosjekt med totalt 83 enheter i produksjon.

Sverige hadde i 2023 en ordreinngang på MNOK 4 991 (5 970) og hadde ved utgangen av året en ordrereserve på MNOK 5 128 (7 638).

Nye kontrakter

Kanonaden Entreprenad inngikk kontrakt med Skeppsviken Bygg for grunnarbeidet for utvidelse av papirfabrikken til Metsä Tissues i Mariestad. Kontrakten gjennomføres som en utførelsesentreprise og har en verdi på ca. MSEK 300 ekskl. mva. Enheten har også inngått to kontrakter med Svenska kraftnät for bygge- og installasjonsarbeidet for nye seriekompenseringsstasjoner. Oppdragene gjennomføres i et konsortium med Hitachi Energy og Kanonadens andel av kontraktene utgjør ca. MSEK 342 ekskl.mva. Kanonaden skal også bygge infrastrukturen til Bruzaholm vindpark i Eksjö kommune på vegne av Vattenfall. Kontrakten er en totalentreprise og har verdi på ca. MSEK 210 ekskl. mva.

HMB Construction skal bygge omsorgsboligposjektet Gårdsjö Strand i Flen, sørvest for Stockholm. Komplekset vil bestå av 70 leiligheter og 7 avdelinger med stue, spisestue, kjøkken og fellesområder. Oppdraget er en totalentreprise og har en verdi på ca. MSEK 150 ekskl. mva. HMB har også i 2023 inngått flere kontrakter for bygging av leiligheter. I Täby kommune nord for Stockholm skal HMB bygge 60 andelsleiligheter for OBOS Nye Hem. Prosjektet er en totalentreprise og kontraktsbeløpet er på ca. MSEK 137 ekskl. mva. I Västerås skal det bygges 63 nye leiligheter for Riksbyggen. Kontrakten er en totalentreprise og har en verdi på MSEK 127 ekskl. mva.

Markedsutsikter

Komplekse geopolitiske forhold, økende handelsspenninger, inflasjon og et høyt rentenivå skaper også usikkerhet for AFs svenske virksomhet. Den svenske Riksbanken besluttet i mars 2024 å holde styringsrenten uendret på 4,0 prosent.

Det svenske boligmarkedet opprettholdt et stabilt prisnivå i 2023, etter et år med fallende boligpriser i 2022 med et prisfall på 9 prosent for leiligheter og 10 prosent for eneboliger i henhold til Svensk Mäklarstatistik. Ved årsslutt 2023 rapporterte Svensk Mäklarstatistik en prisoppgang på 1 prosent for leiligheter og nedgang på -1 prosent for eneboliger for året.

Byggföretagen oppgir i mars 2024 at bygginvesteringer i Sverige er estimert til SEK 495,7 mrd. for 2023, og det forventes en nedgang på 7,0 prosent i 2024 til SEK 461,1 mrd., hovedsakelig knyttet til segmentet «Bostäder». For anleggsinvesteringer i Sverige oppgir Byggföretagen et estimat på SEK 155,4 mrd. for 2023, med forventning om at aktivitetsnivået opprettholdes i 2024 med et estimat på SEK 154,3 mrd.

OFFSHORE

Virksomhetsbeskrivelse

AF har en variert aktivitet mot maritim virksomhet og olje- og gass-sektoren. Tjenestene spenner fra nybygg og modifikasjon av systemer for klimakontroll (HVAC) for offshore- og det marine markedet, til fjerning og gjenvinning av offshoreinstallasjoner. AF har et moderne anlegg for riving og sluttdisponering i Vats.

Offshore består av forretningsenhetene AF Offshore Decom og Aeron. Offshore har i tillegg aktivitet i AF Miljøbase Vats.

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Inntekter	1 082	1 238	848
Driftsresultat (EBIT)	-124	164	83
Resultat før skatt (EBT)	-139	160	78
Driftsmargin	-11,5 %	13,2 %	9,8 %
Resultatmargin	-12,9 %	12,9 %	9,2 %
Ordrereserve	1 410	1 694	1 515
Ordreinngang	798	1 417	998

Offshore hadde en omsetning på MNOK 1 082 (1 238) i 2023. Resultat for skatt ble MNOK -139 (160). Dette ga en resultatmargin på -12,9 prosent mot 12,9 prosent i 2022.

AF Offshore Decom hadde et redusert aktivitetsnivå i 2023 sammenlignet med året før. Enheten leverte svake resultater for året, noe som skyldes nedjustering av prosjektestimatet for ett prosjekt. Det har vært høy produksjon og god riveaktivitet på Miljøbase Vats også i 2023.

Aeron hadde omsetningsvekst i 2023 sammenlignet med året før og oppnådde et godt resultat for året. Omsetningsøkningen skyldes generelt høyere aktivitet innen selskapets tjenesteområder.

Nye kontrakter

AF Offshore Decom har i 2023 blitt tildelt en kontrakt av Heerema Marine Contractors SE for prosjektering og klargjøring av overbygning for fjerning av moduler på Equinors hovedplattform på Heimdalsfeltet i den norske delen av Nordsjøen. Arbeidet med kartlegging, prosjektering og forberedende arbeid skal utføres de neste tre årene.

Aeron har hatt god ordreinngang både innen offshore og marine. Innen offshore skal Aeron blant annet levere HVAC-løsninger til den ubemannede gassproduksjonsplattformen på Yggdrasil-området. For virksomheten innen marine er selskapet HVAC-leverandør til tre Ro-Pax ferjer, som skal frakte biler og passasjerer mellom Polen og Sverige. Dette blir de første ferjene i verden klasset av DNV som får kjølemaskiner med CO_2 som vil drives klimanøytralt.

Offshore hadde i 2023 en ordreinngang på MNOK 798 (1 417) og hadde ved utgangen av året en ordrereserve på MNOK 1 410 (1 694).

Markedsutsikter

I perioden 2023–2032 forventer den britiske bransjeorganisasjonen Offshore Energies UK (OEUK) at mer enn 2 millioner tonn olje- og gassinstallasjoner skal fjernes i Nordsjøen. Markedet for fjerning av offshoreinstallasjoner har gjennom lang tid vært preget av utsettelser. Samtidig forventes det nå at flere større porteføljer av oljeplattformer skal rives i løpet av de neste ti årene, og AF Offshore Decom har levert flere større tilbud som ikke er avklart. Forstegenerasjons FPSO-er (Floating Production Storage and Offloading) nærmer seg tidspunkt for gjenvinning, og med gjenvinningen av produksjonsskipet Curlew har AF Offshore Decom vist kompetanse og gjennomføringskraft innenfor dette området.

Økt investeringstakt innen havvind har gitt økt etterspørsel etter store kranfartøyer og verft for å montere og installere neste generasjons havvindparker i Europa. Et stramt fartøysmarked hvor kapasitetene er ønsket både innen plattforminstallasjon, dekommisjonering og vindinstallasjon globalt vil være en kapasitetsutfordring, og AF Offshore Decom jobber med å etablere sterke relasjoner til et utvalg fartøyseiere for å sikre kapasitet de neste årene.

Omstillingen mot et lavutslippssamfunn gir markedsmuligheter for AFs virksomhet innenfor klimakontroll, og den stadig økende CO_2-avgiften vil kunne bidra til å akselerere elektrifiseringstakten. Økte investeringer i havvind gir også nye markedsmuligheter. Havvindparkene Sunrise Wind i New York og East Anglia Windfarm i Storbritannia, der Aeron leverer ventilasjons- og kjøleutstyr, er gode eksempler på dette.

SAMFUNNSANSVAR

AF Gruppen har et særlig ansvar der samfunnets utfordringer kan relateres til vår virksomhet. Prosjektene våre skal følge etiske retningslinjer, lover og regler, samt minimere negativ påvirkning på klima og miljø. Vi skal

20240510O1775

20240510017776

være en pådriver for at prosjekter som er bærekraftige innenfor klima, miljø og sosiale forhold også skal være økonomisk bærekraftige. Styret har det øverste ansvar for samfunnsansvar i AF, og har dette høyt på sin agenda. Styrets redegjørelser for samfunnsansvar og for eierstyring og selskapsledelse er en integrert del av styrets årsberetning. Redegjørelsen for samfunnsansvar er presentert fra side 32 i årsrapporten hvor også AFs redegjørelse etter Åpenhetsloven inngår på sidene 33, 65–67 og 70. Årsrapporten er tilgjengelig på www.afgruppen.no/investor. Redegjørelsen for eierstyring og selskapsledelse er presentert fra side 114 i årsrapporten.

EUs bærekraftsdirektiv (CSRD) er forventet å tre i kraft i norsk rett fra rapporteringsåret 2024. AF Gruppen vil bli omfattet av direktivet. CSRD innebærer rapportering av detaljert informasjon om vesentlige bærekraftstemaer i tråd med de europeiske standardene for bærekraftsrapportering. Innføringen av CSRD medfører et utvidet formelt ansvar for styret og rapportering i henhold til EUs bærekraftsdirektiv vil bli inkludert i styrets årsberetning for 2024. Arbeidet med analyse av dobbel vesentlighet og forberedelser til implementering har pågått i 2023.

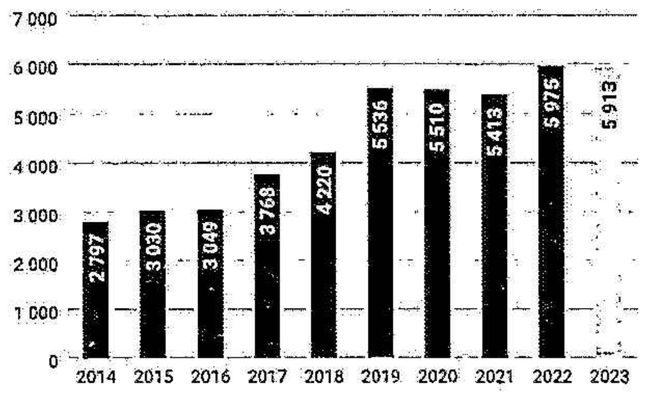
PERSONAL OG ORGANISASJON

AF Gruppen jobber kontinuerlig med å bygge en enhetlig bedriftskultur. Motiverte medarbeidere og robust organisering er et viktig fundament for å skape verdier. I AF prioriteres det å bygge organisasjoner med en god sammensetning av fagkompetanse og ledelse i alle ledd. Ressursene organiseres nær produksjonen med prosjektteam der lederne har stor påvirkningskraft.

Trivselen og motivasjonen for å gå på jobb i AF Gruppen er høy. Dette underbygges av resultatet fra siste medarbeidertilfredshetsundersøkelse (MTU) som ble gjennomført i 2023. Undersøkelsen viser at AFs ansatte trives svært godt, har høy arbeidsglede og er stolte av å jobbe i AF. Målet er å ligge over 5,0 på MTU-skalaen som går fra 1-6, der 6 er best. Resultatet for 2023 var 5,2. Dette er likt som ved forrige måling i 2021 og signifikant bedre enn bransjegjennomsnittet. Resultatene viste ingen vesentlige forskjeller mellom kvinner og menn, etter ansiennitet eller på tvers av aldersgrupper. Den totale svarprosenten i undersøkelsen var på 75 prosent mot 83 prosent i 2021.

AF investerer mye tid og ressurser på utvikling av medarbeiderne gjennom opplæring i ulike roller i produksjonen og gjennom utvikling i AF-Akademiet. I 2023 deltok 1 972 (1 450) medarbeidere på kurs i AF-Akademiet. AF Gruppens digitale kurstilbud blir brukt av både AF-ansatte, og ansatte hos AF Gruppens samarbeidspartnere og underentreprenører. I 2023

ANTALL ANSATTE

har over 80 000 kurs blitt gjennomført i AF Gruppens e-læringssystem. AF opplever en god og økende tilgang til kvalifiserte arbeidstakere, og våre ansatte er gode ambassadører i rekrutteringen av nye kolleger.

Ved utgangen av 2023 var det 5 913 (5 975) ansatte i konsernet, hvorav 2 578 (2 555) funksjonærer og 3 335 (3 420) fagarbeidere. Morselskapet, AF Gruppen ASA, hadde ingen ansatte ved utgangen av 2023.

Konsernutvalget, bestående av bedriftstillitsvalgte, hovedverneombud og representanter fra ledelsen, har i 2023 fortsatt arbeidet med å videre styrke samarbeidet mellom alle ledd i organisasjonen.

MANGFOLD OG INKLUDERING

Av de ansatte er 9,8 prosent (9,0 prosent) kvinner og 90,2 prosent (91,0 prosent) menn ved utgangen av 2023. Kvinneandelen blant funksjonærer og fagarbeidere var henholdsvis 19,5 prosent (18,7 prosent) og 1,7 prosent (1,4 prosent). AF Gruppens definerte strategiske mål for likebehandling er at rekrutteringsandel kjønn skal speile rekrutteringsgrunnlaget, at relativ andel forfremmelser skal være lik for kvinner og menn og at både kvinner og menn har høy trivsel. Entreprenørbransjen har tradisjonelt vært mannsdominert, men det ønsker AF å endre. Målet på sikt er å øke kvinneandelen i AF til 20 prosent. AF har siden 2018 jobbet strukturert og systematisk med mangfold og inkludering i et eget strategisk konserninitiativ. Initiativet samler representanter fra en stor bredde av AFs virksomhet, inkludert representanter fra konsernledelsen. Det er i løpet av året gjennomført flere tiltak innen rekruttering, tilrettelegging av jobb, samt holdningskampanjer. I tillegg til interne tiltak satser også AF på bransjesamarbeid gjennom Diversitas-nettverket, som AF var med på å etablere, og på dialog med forskningsmiljøer og uavhengige aktører. Eksempler på dette er samarbeid med organisasjoner som #Equality Check og CORE.

AF har de siste årene videreført satsingen mot lærlinger ved å jobbe tettere med skolene og rådgivere ute i distriktene og byene. Det jobbes også med å motivere flere til å velge yrkesfag gjennom informasjonskampanjer på tvers av sosiale medier. AF ønsker å ta en større rolle i samfunnet ved å inspirere flere unge til å velge yrkesfaglige studieretninger igjennom å fjerne fordommer knyttet til bygg- og anleggsbransjen. Et eksempel på dette er vår deltakelse på Bygg Arena Arendal, et initiativ for å samle bygg-, anlegg og eiendomsaktørene under Arendalsuka. AF deltar også aktivt i arbeidsgruppen «Attraktiv bransje» i regi av Construction City-klyngen, for å øke bransjens attraktivitet blant unge.

AF Gruppen har som mål å være en arbeidsplass der det ikke forekommer forskjellsbehandling som følge av etnisitet, kjønn, livssyn eller legning. Dette følges blant annet opp gjennom systematiske målinger i saker som vedrører lønn, avansement, rekruttering og generelle utviklingsmuligheter.

Alle fellesfasiliteter i AFs kontorbygg er tilrettelagt for at de skal kunne brukes av alle ansatte, også de med nedsatt funksjonsevne. Individuell tilrettelegging av arbeidsplassen gjøres i den grad det er mulig ut fra arbeidets art.

AF Gruppen har skriftlige mål og leveregler for å fremme et godt arbeidsmiljø med likestilling og uten diskriminering eller trakassering. Målene og leveregleне er nedfelt i selskapets Adferdskode. Adferdskoden har i tråd med Diskrimineringsloven til formål å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og å hindre diskriminering på grunn av etnisitet, eksempelvis nasjonal opprinnelse, hudfarge, språk, religion og livssyn.

For ytterligere detaljer om dette arbeidet, se AF Gruppens særtrykk «Mangfold og likestilling» som publiseres samtidig med årsrapporten.

VARSLING

Det er utarbeidet prosedyrer og rutiner knyttet til varsling av kritikkverdige forhold i AF Gruppen, herunder brudd på lover og etiske retningslinjer, og det er etablert en elektronisk varslingsportal på www.afgruppen.no/varsling.

Varslingssystemet gjelder både internt og eksternt, og det er oppnevnt et varslingsutvalg som skal følge opp dette.

MEDEIERSKAP

AF Gruppen ønsker at alle ansatte skal ta del i felles verdiskaping gjennom å være aksjonærer i selskapet. AF har derfor et aksjeprogram for ansatte hvor ansatte får anledning til å kjøpe aksjer fratrukket en rabatt på 20 prosent fra aktuell markedskurs. I løpet av 2023 tegnet 920 (920) ansatte seg for totalt 1 000 000 (1 000 000) aksjer. Kjopskursen etter 20 prosent rabatt var NOK 97,40. I forbindelse med salget ble det emittert 830 000 aksjer. 170 000 aksjer ble overført fra selskapets beholdning av egne aksjer.

AF Gruppen har også en opsjonsordning for alle ansatte. Gjeldende opsjonsprogram ble vedtatt av Generalforsamlingen i mai 2023. Det maksimale antall opsjoner som kan tildeles er 5 000 000 over tre år med årlig tildeling i årene 2023–2025. Opsjonene kan innløses i mars 2026. AF Gruppen utstedte 4 850 000 opsjoner til 1 364 ansatte i 2023. Per 31. desember 2023 var det 4 779 447 utestående opsjoner, justert for bortfall av opsjoner som følge av at ansatte har sluttet i løpet av året.

SIKKERHET OG HELSE

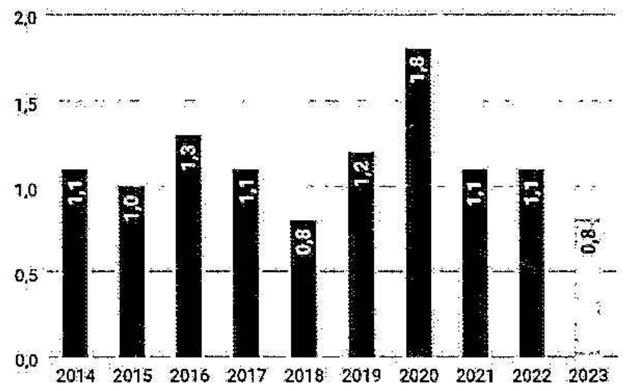
Arbeidet med sikkerhet og helse er høyt prioritert i AF Gruppen og er en integrert del av ledelsen på alle nivåer i organisasjonen. AFs mål for sikkerhet og helse er å unngå skader, sykdom og plager som skyldes arbeidet. Innen sikkerhet handler det om å unngå arbeidsulykker og spesielt ulykker som resulterer i alvorlige personskader og fravær. Innen helsearbeid handler det om å unngå helseskadelig belastning i arbeidshverdagen, relatert til for eksempel ergonomi, kjemikalier, støy, støv, press, trakassering mm.

AF har et strukturert og enhetlig system for helse- og sikkerhetsarbeid, og AFs ansatte får grundig opplæring i både grunnprinsippene og systemene. En sentral del er at alle uønskede hendelser og forhold registreres og behandles i avvikssystemet Synergi Life eller tilsvarende systemer for å finne bakenforliggende årsaker og forbedringstiltak. Viljen til kontinuerlig forbedring er sterk, og rapporteringsfrekvensen er økende. I 2023 ble det innrapportert 55 089 (50 112) hendelser og forhold (RUH).

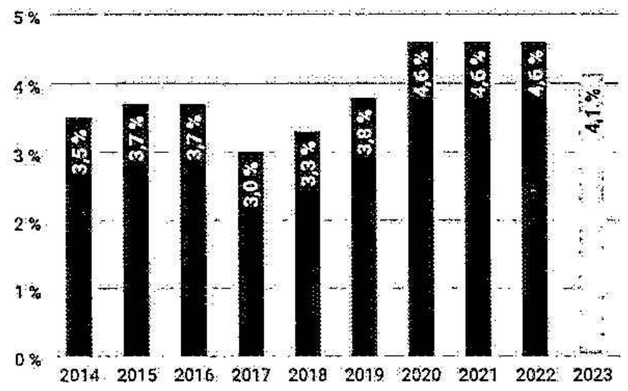
Den viktigste måleparameteren for sikkerhetsarbeidet i AF er H1-verdien. H1-verdien i AF er definert som antall fraværsskader og alvorlige personskader per million timeverk. Fraværsskader og alvorlige personskader hos underentreprenører inkluderes i beregningen. AFs definisjon på H1-verdi er noe strengere enn bransje-standard. Vi inkluderer alle personskader som anses medisinsk alvorlig, også de som ikke fører til fravær fra jobb. Konsernstrategien for perioden frem mot 2024 viderefører målet om at AF Gruppen skal ha H1=0 og 0 arbeidsrelatert fravær. Skadefrekvensen i virksomheten har vist en positiv utvikling gjennom årenes løp og AF har lave H1-verdier sammenlignet med bransjen. Selv om AFs H1-verdi kan anses som lav i 2023, blir organisasjonen preget av de mest alvorlige ulykkene. En brann i begynnelsen av året førte til alvorlig personskade med varige men. Dette påminner oss om viktigheten av godt HMS-arbeid, tilstedeværende ledelse og etterlevelse av de risikoreduserende verktøyene våre.

20240510001777

H1-VERDI

TOTALT SYKEFRAVÆR

H1-verdien i 2023 var 0,8 (1,1), og tallet representerer 17 (24) fraværsskader.

Sikkerhet står fortsatt høyt på styrets agenda. Arbeidet med å hindre skader pågår systematisk og kontinuerlig. Blant de nyeste tiltakene finner man AFs egenutviklede system, Clara. Dette er et nettbasert verktøy for styring av HMS-risiko blant aktivitetene i et prosjekt, der blant annet erfaringer fra tidligere hendelser blir gjort tilgjengelig og kommunikasjon og oppfølging av barrierer forsterkes. I tillegg til kartlegging av sikkerhetsrisikoer er Clara nå også et godt verktøy for risikoanalyser innen helse, ytre miljø og kvalitet.

Safetalk er et enkelt samtaleverktøy som legger til rette for sikkerhetssamtaler i forkant eller underveis i arbeidssituasjoner, mellom fagarbeidere, for å avdekke og påvirke risiko, samt styrke sikkerhetsbevisstheten hos fagarbeiderne. Bruk av Safetalk har en oppadgående trend i AF.

AF Gruppen har også en skreddersydd og brukervennlig kursportal, Motimate, som gir enkel tilgang til kurs, erfaringsoverføringer og sikkerhetsveiledninger på en universell plattform, som alle som jobber i konsernets prosjekter kan dra nytte av.

Året 2023 var det siste året i en treårig intern revisjonssyklus, hvor hovedvekten av gjennomgangen har ligget på HMS-systemer og Forretningsmodell Sikkerhet. Hele konsernet har blitt dekket gjennom 27 revisjoner i løpet av perioden. HMS vil også være et sentralt tema i kommende revisjonssyklus.

Innen helsearbeid er målsettingen at ingen skal bli syke av å jobbe i AF og vi jobber for at alle ansatte skal oppleve arbeidsglede og trivsel. Sykefraværet er en indikator for helsearbeidet der målet er å unngå arbeidsrelatert sykefravær. Sykefraværet i 2023 var 4,1 prosent (4,6 prosent) og er lavere enn gjennomsnittet for bygg- og anleggsbransjen som presenteres av Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg. Sist presentert gjennomsnitt var for 2023 og dette var 5,9 prosent. AF vet at noe av vårt sykefravær er arbeidsrelatert og jobber derfor fortsatt systematisk og langsiktig med å nå målet om et «friskt sykdomsbilde», uten arbeidsrelatert sykefravær.

AF har en intern bedriftshelsetjeneste som bistår i det forebyggende helsearbeidet. De følger opp medarbeidernes helse ved jevnlige helseundersøkelser og bistår i etablerte sykefraværsutvalg i forretningsenhetene for å sikre god oppfølging av alle med sykefravær.

For å sikre kunnskapsoverføring om eksponeringer ansatte utsettes for i arbeidet og hvilke tiltak som kan hindre helseskader, har AF helsekort for de 15 mest aktuelle eksponeringene tilgjengelig på flere språk. Helserisiko kan også gjennomgås og analyseres i Clara.

KLIMA OG MILJØ

Alle AFs medarbeidere skal ha en grunnleggende forståelse og aksept for at belastning på ytre miljø skal minimeres. AFs klima- og miljøarbeid starter på prosjekt- og forretningsenhetsnivå. Klima- og miljøaspekter identifiseres og rangeres, og sammen med lover, forskrifter og spesifikke kontraktskrav dannes grunnlaget for prosjektenes og enhetenes klima- og miljømål.

Alle forretningsenheter i AF måles på konkrete parametere knyttet til klima- og miljøpåvirkning: kildesorteringsgrad og klimagassutslipp. Måleparameterne er størrelser som vi kan påvirke ved god styring og gjennomføring av miljøarbeidet i den daglige driften. AF har for strategiperioden 2021–2024 satt nye klima- og miljømål for virksomheten. Målet er at AF minst skal halvere klimagassutslipp og avfallsmengder som går til forbrenning eller deponi relativt til omsetning per tjenestetype innen 2030. Basisår for halveringen av klimagassutslipp av scope 1 og 2-utslipp er 2020. AF skal også være klimanøytrale innen 2050.

AF er til enhver tid i beredskap for å minimere skader og tap på ytre miljø dersom en ulykke eller hendelse med forurensningspotensial skulle skje. I etterkant analyseres eventuelle hendelser for å etablere forebyggende barrierer for fremtidige prosjekter.

AFs styringssystem for miljøarbeid følger prinsippene i miljøstandarden ISO 14001. AF Gruppen er medlem i Norsirk, et landsdekkende produsentansvarsselskap.

AF rapporterer i 2023 på EUs taksonomi og hvor stor andel av våre aktiviteter som anses som taksonomikvalifisert og taksonomitilpasset. I 2023 er det gjennomført en oppdatering av klimarisikoanalysen med utgangspunkt i TCFD-rammeverket, som er et rammeverk for klimarisikorapportering etablert av G20-landene. Gjennom analysen har vi identifisert de viktigste klimarisikoene som påvirker AF Gruppen. Klima- og naturutfordringer henger tett sammen, og AF har i 2024 startet arbeidet med å analysere, vurdere og håndtere naturrelatert risiko. Klimarisikoanalysen er presentert på side 44–50 i årsrapporten.

Kildesortering og gjenvinning

I Norge er myndighetskravet for kildesorteringsgrad minimum 70 prosent. Kildesorteringsgrad forteller hvor stor del av avfallet fra virksomheten som sorteres, der hensikten er å legge til rette for gjenvinning. I 2023 ble kildesorteringsgraden for bygging 84 prosent (86 prosent), for rehabilitering 87 prosent (89 prosent) og for riving 96 prosent (95 prosent). Totalt ble 287 588 (278 172) tonn kildesortert i 2023. Resultatene betraktes som meget gode og er høyt over myndighetskravet.

AFs miljøparker Rimol, Jølsen og Nes gjenvinner forurenset masse som ellers ville blitt deponert. Miljøparkene har gjenvunnet til sammen 288 511 (315 269) tonn masse i 2023.

Klimagassutslipp

AFs påvirkning på klimaet måles løpende i form av mengde klimagassutslipp i tonn CO_2-ekvivalenter. En CO_2-ekvivalent er en enhet som benyttes for å sammenligne ulike klimagassers virkning på klimaet. AF bygger samfunnsnyttig infrastruktur som vei, jernbane, vann og avløp i tillegg til vind- og vannkraftverk. For å gjennomføre disse prosjektene er virksomheten avhengig av store anleggsmaskiner. Det jobbes kontinuerlig med konkrete tiltak for å redusere klimagassutslipp. Den viktigste driveren for utslipp er transport av masser. Prosjektene jobber derfor for mest mulig gjenbruk av masser innad i prosjektet for å redusere behovet for transport over lengre distanser. Maskinene i AF har i lengre tid blitt overvåket for å samle inn data om kjøremønster og får i stadig større grad autostopp installert for å redusere tomgangskjøring. Bruk av elektriske maskiner og maskiner som bruker hydrogen, fornybar diesel og biodiesel vil redusere utslipp. I tillegg testes elektriske lastemaskiner, dumpere og hjullastere i stadig større grad på byggeplassene. Behovet for utslippsfrie anleggsmaskiner i områder med lite infrastruktur har gjort at AF selv har bygget mobile ladestasjoner for store anleggsmaskiner. Flere og flere byggeplasser drives som fossilfrie byggeplasser.

Tjenester som løser klima- og miljøutfordringer

AF har en forretningsmessig tilnærming til de økende miljøutfordringene og ressursknappheten i samfunnet. Innenfor Bygg leverer AF blant annet nybygg med miljøsertifiseringer som BREEAM-NOR. Virksomhetsområdene Offshore og Energi og Miljø er basert på tjenester som løser miljøutfordringer innen riving, energieffektivisering og gjenvinning. All vår rivevirksomhet, både på land og offshore, er bygget på en sirkulærøkonomi, der over 95 prosent av alt som rives blir sortert for gjenvinning. Metaller, særlig stål, er en av hovedkomponentene i det som gjenvinnes. Stålindustrien står for omtrent 7 prosent av verdens totale CO_2-utslipp. Gjenbruk av stål har 70 prosent mindre utslipp av CO_2 enn malmbasert produksjon. Dette tilsvarer en reduksjon i utslippene på 1 kg CO_2 for hvert kilo stål som gjenvinnes. AF Offshore Decom og AF Decom har revet og tilrettelagt for gjenvinning av 37 443 (54 540) tonn metaller i 2023. I sum representerer dette en reduksjon av alternative CO_2-utslipp med 37 443 (54 540) tonn. Behovet for fjerning av offshoreinstallasjoner var avgjørende for etableringen av AFs rivevirksomhet offshore og AF Miljøbase Vats. Miljøbasen i Vindafjord er et av Europas mest moderne mottaksanlegg for utrangerte offshoreinstallasjoner. Et annet eksempel på utvikling av fremtidsrettede tjenester som løser miljøutfordringer er etableringen av miljøparker. Ved bruk av ny miljøteknologi renser og gjenvinner miljøparkene inntil 80 prosent av forurenset masse som ellers ville havnet i deponi. AFs energivirksomhet reduserer kundenes energiforbruk gjennom å tilby alternative og fornybare løsninger for både nye og eksisterende bygg og industri. Energieffektiviseringen kan i de fleste tilfeller gi en energibesparelse på 20–50 prosent og investeringene vil være tilbakebetalt for kunden etter 4–7 år.

RISIKO, MARKEDSUTSIKTER OG STRATEGI

RISIKOSTYRING

AF Gruppen er eksponert for risiko av både driftsmessig og finansiell karakter. Risiko er en usikker hendelse eller handling som kan ha en positiv eller negativ effekt på prosjektmål som tid, kostnad, omfang eller kvalitet. Driftsrisiko omfatter forretningsmessig risiko, operasjonell risiko og renommérisiko. Forretningsmessige risikoer oppstår som en følge av eksterne forhold. Dette kan for eksempel være knyttet til

20240510017778

hvordan konkurrenter agerer, endringer i reguleringer, geopolitisk uro og annen politisk risiko. Betydningen av forretningsmessig risiko har blitt understreket med effektene av krigen i Ukraina og covid-19-pandemien. AF Gruppens styre og ledelse vurderer til enhver tid situasjonen og iverksetter nødvendig tiltak for å sikre likviditet og forsvarlig drift.

AF Gruppen ønsker å påta seg operasjonell risiko som forretningsenhetene kan påvirke og kontrollere. AF prioriterer risikostyring høyt og har gode standardiserte og handlingsorienterte prosesser for risikostyring. Dette gir en enhetlig håndtering av risiko i alle ledd i organisasjonen. Det jobbes kontinuerlig for å videreutvikle prosessene og tilpasse disse slik at risikostyringen blir mest mulig effektiv. AF søker å avgrense eksponeringen mot risiko som ikke kan påvirkes, herunder finansiell risiko. Alle prosjekter vil allerede før tilbudslevering gjennomføre en risikogjennomgang. Analyse av risiko i tilbudsfasen muliggjør riktig prising og håndtering av risikoen i prosjektet. De samme prosjektene gjennomfører detaljerte risikogjennomganger hvert kvartal.

FINANSIELL RISIKO

Finansiell risiko omfatter markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko inkluderer valutarisiko, råvareprisrisiko og renterisiko.

Valutarisiko

Konsernet har lav valutarisiko knyttet til inntekt fra virksomhetsområdene Anlegg, Bygg, Betonmast, Eiendom, Energi og Miljø og Sverige da inntektene hovedsakelig er i funksjonell valuta. Virksomhetsområdet Offshore har deler av sin omsetning i EUR og USD. Disse sikres i noen tilfeller naturlig ved at kostnadene er i samme valuta som inntektene eller de sikres ved bruk av terminkontrakter for valuta. For to offshorekontrakter med inntekter i EUR innregnes effektene av valutaterminene etter reglene for kontantstrømsikring. Ved utgangen av 2023 hadde AF Gruppen MNOK 26 (19) i netto balanseførte forpliktelser relatert til valutaterminkontrakter.

AF Gruppen gjør hovedparten av innkjøpene i funksjonell valuta. Konsernet har risiko knyttet til innkjøp i utenlandsk valuta, enten direkte ved innkjøp fra utenlandske leverandører eller indirekte fra norske leverandører som importerer varer fra utlandet. Konsernet sikrer seg ved at alle større innkjøpsavtaler er i NOK. Vesentlige enkeltinnkjøp i utenlandsk valuta som ikke omfattes av innkjøpsavtaler i NOK terminsikres. Konsernet hadde i 2023 69 prosent (72 prosent) av sine innregnede inntekter i virksomhet med funksjonell valuta i NOK og 30 prosent (28 prosent) i SEK. Netto valutagevinster (-tap) i 2023 var MNOK 0 (7). Totale omregningsdifferanser i 2023 var MNOK 89 (-41).

Råvareprisrisiko

Prisutviklingen for råvarer som stål og trevare utgjør en risiko i AF Gruppens virksomhet innen bygg og anlegg. Prisendringer kan delvis kompenseres ved å avtale lønns- og prisstigningsmekanisme (LPS) med kundene. Slike avtalevilkår har i økende grad blitt benyttet de siste årene. Rivevirksomheten i Offshore er utsatt for prisrisiko ved salg av skrapstål som gjenvinnes fra stålkonstruksjoner i Nordsjøen. Løpende vurderes det om stålprisen skal sikres, både med hensyn til eksponering og hvor effektivt markedet for terminkontrakter er. Ved årsslutt hadde AF Gruppen en forpliktelse på MNOK 1 (4) knyttet til råvarederivater for stål i rivevirksomheten i AF Miljøbase Vats.

Renterisiko

AF Gruppens finansiering er basert på flytende rente og konsernet er derfor utsatt for renterisiko. Konsernet benytter som hovedregel ikke derivater for å sikre den effektive renteeksponeringen. AF er også eksponert for renterisiko i bygg- og eiendomsvirksomheten, spesielt ved boligbygging i egenregi, der det generelle rentenivået vil ha innvirkning på omsetteligheten av ferdige boliger og dermed konsernets kapitalbinding. Konsernet reduserer denne risikoen gjennom krav om forhåndssalg av boligenheter og forskudd fra boligkjøpere.

IBOR-reformen påvirker avtaler som fastsetter rentenivået i henhold til en referanseindeks. NIBOR benyttes som referanse for prisingen i en rekke finansielle kontrakter. IBOR-reformen har ikke hatt vesentlig effekt på konsernregnskapet, og risikoen for finansiell eksponering knyttet til IBOR-reformen anses å være lav.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at AF Gruppens kontraktsparter vil påføre selskapet finansielt tap ved å ikke oppfylle sine forpliktelser. AF har kredittrisiko mot kunder, leverandører og samarbeidspartnere. Konsernet har fastsatt retningslinjer for å sikre seg mot kredittrisiko i likvide midler, utlån og fordringer. Historisk har konsernet hatt lave kredittap, men risikoen for slike tap har økt i takt med inflasjon, økte renter og svak utvikling i boligmarkedet. Verifisering i StartBank, bruk av verktøy for kredittvurdering, morselskaps- og bankgarantier samt bruk av tilpassede betalingsplaner bidrar til å redusere risikoen. AF har tilsvarende garantiforpliktelser overfor sine samarbeidspartnere.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for å ikke innfri sine forpliktelser ved forfall. Med bakgrunn i konsernets sterke finansielle stilling ved årsskiftet vurderes likviditetsrisikoen som lav.

Den totale finansieringsrammen til AF Gruppen utgjør MNOK 3 500. Finansieringsrammen består av en flervaluta kassekreditt (rullerende 1 års løpetid) på MNOK 2 000 i DNB og en bærekraftslinket revolverende langsiktig kredittfasilitet (3+1+1 års løpetid) på MNOK 1 500 i Handelsbanken gjeldende fra september 2023. Ved årsskiftet hadde AF Gruppen et trekk på MNOK 226 på fasiliteten i DNB. Per 31. desember 2023 hadde AF netto rentebærende gjeld på MNOK 641 (329). Tilgjengelig likviditet inklusive trekkfasiliteter per 31. desember 2023 var MNOK 3 625.

Konsernets likviditet følges opp gjennom oppfølging av kontantstrømmene i prosjektene. Avvik mellom forventede og faktiske kontantstrømmer gjennomgås hver måned i forbindelse med risikogjennomgang av prosjektene. I tillegg følges daglig likviditet opp gjennom konsernets sentrale finansfunksjon.

KLIMARISIKO

Klimaendringene representerer en av nåtidens største samfunnsutfordringer. Klimaendringene gjør blant annet at temperaturen på kloden stiger, isen smelter og det blir mer ekstremvær og naturkatastrofer. Samfunnets tiltak for å begrense fremtidens klimaspor vil påvirke AF Gruppens virksomhet og forandre måten vi jobber på. AFs risikostyring påvirkes finansielt, operasjonelt og strategisk.

AF skal redusere fotavtrykket fra egen drift og være ledende i å utvikle og levere tjenester som reduserer bruk av energi og andre knappe ressurser. AF Gruppen jobber systematisk med kartlegging av klimarisiko, og dens muligheter og trusler gjennom arbeidet med klimarisikoanalyse i tråd med TCFDs anbefalinger. Det øverste ansvaret for å følge opp konsernets arbeid med klimarisiko ligger hos styret.

I konsernstrategien fra 2020 er klima og miljø ett av våre fire hovedinitiativer. I redegjørelsen for Samfunnsansvar på side 34–43 redegjør vi for konsernets arbeid innen klima og miljø.

FORSIKRING

Det er tegnet forsikring for styrets medlemmer og daglig leder for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner. Ansvarsforsikringer er tegnet hos Zurich Insurance Plc. og ANV Speciality Europe S.L. og dekker AF Gruppen ASA med datterselskaper. Styret anser dekningen for å være markedsmessig.

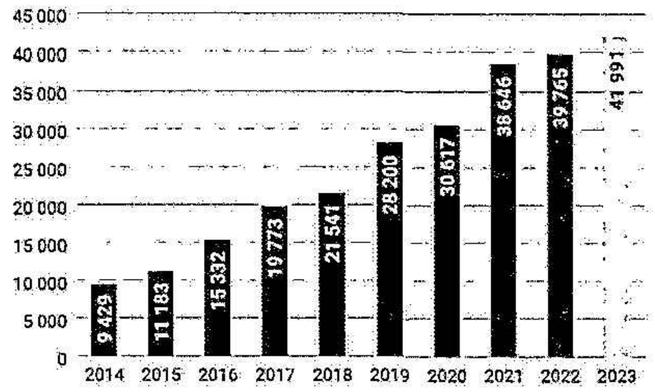
MARKEDSUTSIKTER OG STRATEGI

Vedvarende inflasjon, høyere renteniveåer og geopolitisk uro preget norsk og internasjonal økonomi gjennom 2023. Det ble innført betydelige renteøkninger på kort tid for å motvirke et høyt inflasjonsnivå. Norges Bank signaliserer at høy lønnsvekst og kronesvekkelse trolig vil bremse nedgangen i prisveksten, og at det derfor vil være behov for å holde renten oppe en god stund fremover. Riksbanken i Sverige indikerer at risikoen for at inflasjonen vedvarer er redusert, og signaliserer at det er mulighet for å nedjustere den svenske styringsrenten tidligere enn forventet. Krig i Europa og global geopolitisk uro har hatt store ringvirkninger for prisnivåer de siste årene. Kritiske transportkanaler har sett betydelig redusert aktivitet, som har bidratt til høyere fraktkostnader for resten av Europa. Prisnivået for materialer har stabilisert seg på et høyt nivå i 2023. Langvarige geopolitiske spenninger vil fortsette å være en betydelig usikkerhetsfaktor fremover.

Vi vurderer de langsiktige utsiktene for våre virksomhetsområder som gode. Anleggsmarkedet er godt, og har tradisjonelt vært lite sensitivt for konjunktursvingninger betinget av offentlig etterspørsel. For bygg og eiendom er det fortsatt mye usikkerhet, men de største usikkerhetsfaktorene viser tegn til å stabilisere seg. For Energi og Miljø-virksomheten ser vi betydelig økt etterspørsel. Norske myndigheter har ambisiøse mål for reduksjonen av energibruk frem mot 2030, og høye strømpriser gjør investeringer i energieffektiviserende tiltak svært attraktivt. Også for Offshore-virksomheten ser vi et betydelig markedspotensial, der flere større porteføljer av oljeplattformer skal rives i løpet av de neste ti årene.

Retningen i AF Gruppens strategi for perioden 2021–2024 står fast, til tross for et geopolitisk bilde som har endret markedsforholdene markant siden starten av strategiperioden. En verdibasert kultur med entreprenørånd og disiplin til mål og krav gir AF gode forutsetninger for konkurransekraft når fremtidens utfordringer skal løses. AF Gruppen skal være Nordens mest lønnsomme entreprenør. De finansielle målene som er satt for inneværende strategiperiode er en omsetning på NOK 40 mrd., en driftsmargin på 7 prosent, og en avkastning på investert kapital på 20 prosent. Innen sikkerhet og helse er målet null alvorlige personskader og arbeidsrelatert fravær. Det er også satt klare mål for klima og miljø: AF skal minst halvere relative klimagassutslipp og minst halvere avfallsmengder som går til forbrenning og deponi som andel av omsetning per tjenestetype innen 2030. AF skal være klimanøytrale innen 2050. Gjennom 2024 arbeides det med en ny strategi for perioden 2025–2028.

ORDRERESERVE (MNOK)

AF har en solid bedriftskultur tuftet på profesjonalitet og høy etisk standard samt medarbeidere med høy kompetanse som står på for fellesskapet. Tydelige strategiske prioriteringer og en sterk finansiell posisjon gjør at AF er godt rustet til å møte utfordringene og ivareta mulighetene markedet gir fremover. Med en solid ordrereserve på totalt MNOK 41 991 (39 765), inkludert et rekordhøyt bidrag fra anleggsvirksomheten, venter vi et høyt aktivitetsnivå for AF Gruppen også i 2024.

Styret takker de ansatte for deres betydelige bidrag i 2023.

Oslo, 10. april 2024

Morten Grongstad *Styret leder* | **Hilde Kristin Herud** | **Saloume Djoudat** | **Kristian Holth** | **Hege Bømark** | **Erik Tømmeraas Veiby**

Amund Tøftum *Konsernsjef* | **Marianne Gjertsen Ebbesen** | **Espen Jahr** | **Arne Sveen** | **Hilde Wikesland Flaen**

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

20240510001779

BØRSMELDTE KONTRAKTER I 2023

Virksomhets-område	Kunde	Prosjekt	Kontraktsum i millioner ekskl. mva	Valuta
Anlegg	Avinor	Ny flyplass, Mo i Rana	3 200	NOK
Anlegg	Nye Veier	Ny E6 Storhove-Øyer	1 800	NOK
Bygg	Statsbygg	Vikingtidsmuseet	1 447	NOK
Bygg	Oslobygg KF	Bjørvika skole	1 200	NOK
Bygg	FREVAR KF	Renseanlegg i Fredrikstad (fase 2)	1 081	NOK
Bygg	Linstow AS v/ Platou Eiendomsinvest 206 AS	Rehabilitering av Akersgata 13-15 / Tollbugata 32 i Oslo	480 [1]	NOK
Bygg	Oslo Cancer Cluster Innovasjonspark AS	OCCI – Lamell 4	432	NOK
Bygg	Lagunen DA	Utvidelse Lagunen Storsenter	365	NOK
Bygg	Kokstaddalen 7 AS	Kokstad Mobilitetspark i Bergen	287	NOK
Bygg	Studentsamskipnaden på Vestlandet	Lotheveien 2-20	150	NOK
Bygg	Hovden Hytteservice AS	Bygger ny bro over Eidselva	147	NOK
Bygg	Oslo kommune	Rehabilitering av Oslo rådhus	140	NOK
Bygg	Sameiet Dronning Mauds gate og Nordea Liv Eiendom	Rehabilitering av Dronning Mauds gate 15	130	NOK
Bygg	Larre Eiendom AS	Storgata 1 i Sandefjord	126	NOK
Bygg	Vestland Fylkeskommune	Ombygging og rehabilitering av Fylkeshuset i Leikanger	115	NOK
Bygg	Statsbygg	Flomtunnel og etablering av sjøvannsenergiforsyning for det nye Vikingtidsmusee	110	NOK
Bygg	Frekhaug Torg AS	Bolig- og næringsbygg i Alver kommune	103	NOK
Betonmast	Studentsamskipnaden i Gjøvik, Ålesund og Trondheim	Studentboliger Nardoveien	930	NOK
Betonmast	Horten Industripark AS	Horten Industripark	840	NOK
Betonmast	Oslobygg KF	Utvidelse av Edvard Munch videregående skole i Oslo	620	NOK
Betonmast	Oslobygg KF	Haukåsen skole	500	NOK
Betonmast	Trøndelag fylkeskommune	Rehabilitering og nybygg av Trondheim Katedralskole	400	NOK
Betonmast	Bane Nor Eiendom og Tema Eiendom	Parkgata byggetrinn 2 og 3 på Gjøvik	340	NOK
Betonmast	Fritzøe Eiendom AS	Saga næringsbygg i Larvik	239	NOK
Betonmast	Kristiansand kommune	Goma barneskole i Kristiansand	200	NOK
Betonmast	Studentsamskipnaden i Gjøvik, Ålesund og Trondheim	108 studentboliger i Trondheim	129	NOK
Betonmast	PWS Godhavn Utbygging	Prosjektet Byvy i Trondheim	128	NOK
Betonmast	Oslobygg KF	Utvidelse av Edvard Munch videregående skole i Oslo	0 [1]	NOK
Energi og Miljø	Statsbygg	Livsvitenskapsbygget K301 Rørarbeider	680	NOK
Sverige	Skeppsviken Bygg	Papirfabrikk Metsa Tissue	300	SEK
Sverige	Svenska kraftnat	Seriekompenseringsstasjoner Olingan og Gråsmark	219	SEK
Sverige	Vattenfall	Anleggsoppdrag Bruzaholm Vindpark	210	SEK
Sverige	Eitech Engineering AB	Oensala stasjon	162	SEK
Sverige	Flen Kommunfastigheter	Omsorgsboligkomplekset Gårdsjö Strand i Flen	150	SEK
Sverige	OBOS Nya Hem	Brf Roslagsporten	137	SEK
Sverige	Laholmsbuktens VA AB	Busör avløpsrenseanlegg	134	SEK
Sverige	Riksbyggen	Brf Kopparvalvet	127	SEK
Sverige	Svenska kraftnät	Seriekompenseringsstasjon Isovaara	123	SEK
Sverige	Vattenfall	Velinga	122	SEK
Offshore	Heerema Marine Contractors	Heimdalsfeltet Equinor	ikke oppgitt	

[1] *Samspillskontrakt hvor den endelige kontraktssummen fastsettes i samspill med kunde. Kun avtalte arbeider er inkludert i ordrereserve*

202405100178O

ANTIKVARISK REHABILITERING

Det ærverdige bygget ble oppført i perioden 1915–1919 og var hovedkvarteret til rederiet Den Norske Amerikalinje. Bygningen er et landemerke midt i Oslo sentrum og gjenspeiler sjøfartens viktighet og inntjening i denne tidsperioden. Amerikalinjen er i dag et hotell hvor gjestene kan nyte oppholdet i historiske omgivelser.

ÅRSBERETNING

ÅRSREGNSKAP

152 KONSERNREGNSKAP

214 SELSKAPSREGNSKAP

224 ERKLÆRING FRA STYRET

225 REVISORS BERETNING

230 ALTERNATIVE RESULTATMÅL

Antikvarisk rehabilitering stiller spesielle krav til kompetanse og fagkunnskap. På Amerikalinjen har Kirkestuen rehabilitert fasadestein, vinduer og tak. Piper er demontert og murt tilbake med antikvarisk stein og kalkmørtel. Alt av kobber og beslag ble skiftet.

KONSERNREGNSKAP

152	**KONSERNREGNSKAP AF GRUPPEN ASA**	
153	Resultatregnskap	
153	Totalresultat	
154	Finansiell stilling	
156	Endringer i egenkapital	
157	Kontantstrømoppstilling	
158	**NOTER**	
158	**Note 1**	Overordnet informasjon
158	**Note 2**	Vesentlige regnskapsprinsipper
162	**Note 3**	Vesentlige regnskapsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger
163	**Note 4**	Segmentinformasjon
167	**Note 5**	Kjøp og salg av virksomhet
168	**Note 6**	Driftsinntekter og andre inntekter
169	**Note 7**	Lønnskostnader
171	**Note 8**	Andre driftskostnader
171	**Note 9**	Netto gevinster (tap)
172	**Note 10**	Kundefordringer og kontraktseiendeler
173	**Note 11**	Beholdninger
173	**Note 12**	Egenregiprosjekter
174	**Note 13**	Goodwill og immaterielle eiendeler
179	**Note 14**	Varige driftsmidler
180	**Note 15**	Leieavtaler
182	**Note 16**	Avsetning for forpliktelser
183	**Note 17**	Leverandørgjeld og annen ikke-rentebærende gjeld
183	**Note 18**	Pensjoner
184	**Note 19**	Netto finansposter
185	**Note 20**	Netto rentebærende fordringer (gjeld)
187	**Note 21**	Resultat og utbytte per aksje
188	**Note 22**	Finansiell risikostyring
191	**Note 23**	Derivater
193	**Note 24**	Finansielle instrumenter: kategoritabell
195	**Note 25**	Skattekostnad
196	**Note 26**	Utsatt skatt/ utsatt skattefordel
198	**Note 27**	Tilknyttede selskaper
200	**Note 28**	Felleskontrollerte virksomheter
202	**Note 29**	Datterselskaper
204	**Note 30**	Vesentlige ikke-kontrollerende eierinteresser
205	**Note 31**	Felleskontrollert driftsordning
206	**Note 32**	Aksjekapital og aksjonærinformasjon
208	**Note 33**	Ytelser til ledende ansatte og styret
210	**Note 34**	Nærstående parter
211	**Note 35**	Pantstillelser og garantier
212	**Note 36**	Betingede utfall
212	**Note 37**	Klimarisiko
213	**Note 38**	Hendelser etter balansedagen
214	**SELSKAPSREGNSKAP AF GRUPPEN ASA**	
224	Erklæring fra styrets medlemmer og konsernsjef	
225	Revisors beretning	

2024051001782

RESULTATREGNSKAP

		For regnskapsåret		
Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
Driftsinntekter	6	30 156	30 970	27 751
Andre inntekter	6	374	235	117
Sum driftsinntekter og andre inntekter		30 530	31 205	27 868
Underentreprenører		-15 774	-16 554	-14 633
Materialkostnader		-5 131	-5 346	-4 440
Lønnskostnader	7, 33	-5 851	-5 487	-5 142
Av- og nedskrivninger av varige driftsmidler og bruksrettigheter	14, 15	-555	-526	-565
Av- og nedskrivninger av immaterielle eiendeler	13	-22	-2	-1
Andre driftskostnader	8	-2 483	-2 072	-1 677
Sum driftskostnader		-29 815	-29 986	-26 459
Netto gevinster (tap)	9	65	56	99
Resultat fra tilknyttede selskaper og fellesk. virksomhet	27, 28	-31	134	101
Driftsresultat (EBIT)		749	1 409	1 609
Netto finansposter	19	-49	-10	-29
Resultat før skatt (EBT)		700	1 400	1 580
Skattekostnad	25, 26	-185	-248	-351
Årets resultat		515	1 151	1 229
Tilordnet:				
Aksjonærene i morselskapet		402	958	1 019
Ikke-kontrollerende eierinteresser		112	193	210
Årets resultat		515	1 151	1 229
Resultat per aksje (NOK)	21	3,73	8,96	9,60
Utvannet resultat per aksje (NOK)	21	3,73	8,96	9,57
Utbytte per aksje (NOK) [1]	21	3,50	6,50	10,50

[1] *Utbytte for 2023 er foreslått, ikke vedtatt utbytte for utbetaling 1. halvår 2024.*

TOTALRESULTAT

Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
Årets resultat		515	1 151	1 229
Endring estimatavvik på pensjoner (brutto)	18	-1	2	-3
Endring estimatavvik på pensjoner (skatt)	26	-	-	1
Omregningsdifferanser ikke-kontrollerende eiere		7	-6	-8
Inntekter og kostnader som ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet		6	-5	-10
Endring kontantstrømsikring (brutto)	23	-7	5	35
Endring kontantstrømsikring (skatt)	23, 26	2	-1	-8
Omregningsdifferanser majoritet		83	-35	-46
Inntekter og kostnader som kan bli reklassifisert til resultatregnskapet		77	-31	-19
Sum andre inntekter og kostnader (OCI)		83	-36	-30
Årets totalresultat		598	1 116	1 199
Tilordnet:				
- Aksjonærene i morselskapet		479	929	997
- Ikke-kontrollerende eierinteresser		119	187	202
Årets totalresultat		598	1 116	1 199

20240510017B3

FINANSIELL STILLING PER 31.12

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler	14, 35	1 797	1 462
Bruksrettighet leieavtaler	15	979	859
Goodwill	13	4 531	4 455
Immaterielle eiendeler	13	8	6
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	27, 28	565	490
Utsatt skattefordel	26	167	76
Rentebærende fordringer	20, 22, 24	317	268
Pensjonsmidler og andre finansielle eiendeler	18, 23, 24	43	13
Sum anleggsmidler		8 407	7 630
OMLØPSMIDLER			
Beholdninger	11	439	301
Egenregiprosjekter	12	194	158
Kundefordringer og andre ikke rentebærende fordringer	10, 24	3 518	3 536
Kontraktseiendeler	10, 24	1 710	2 021
Rentebærende fordringer	20, 24	32	44
Derivater	22, 23, 24	2	-
Kontanter og kontantekvivalenter	20, 24	347	765
Sum omløpsmidler		6 241	6 827
Sum eiendeler		14 647	14 457

FINANSIELL STILLING PER 31.12

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Egenkapital tilordnet aksjonærene i morselskapet		2 323	2 575
Ikke-kontrollerende eierinteresser	30	880	918
Sum egenkapital		3 203	3 494
LANGSIKTIG GJELD			
Rentebærende lån og kreditter	20, 22, 24	93	75
Rentebærende lån - leieforpliktelser	15, 20, 22, 24	666	607
Pensjonsforpliktelser	18	8	3
Avsetning for forpliktelser	16	120	117
Utsatt skatt	26	441	445
Derivater	22, 23, 24	11	2
Sum langsiktig gjeld		1 338	1 250
KORTSIKTIG GJELD			
Rentebærende lån og kreditter	20, 22, 24	233	433
Rentebærende lån - leieforpliktelser	15, 20, 22, 24	345	290
Leverandørgjeld og annen ikke rentebærende gjeld	17, 24	7 067	6 423
Kontraktsforpliktelser	17, 24	1 389	1 546
Derivater	22, 23, 24	15	20
Avsetning for forpliktelser	16	810	585
Betalbar skatt	25	247	416
Sum kortsiktig gjeld		10 106	9 713
Sum gjeld		11 444	10 963
Sum egenkapital og gjeld		14 647	14 457

Oslo, 10. april 2024

Morten Grongstad
Styret leder

Hilde Kristin Herud **Saloume Djoudat** **Kristian Holth** **Hege Bømark** **Erik Tømmeraas Veiby**

Amund Tøftum
Konsernsjef

Marianne Gjertsen Ebbesen **Espen Jahr** **Arne Sveen** **Hilde Wikesland Flaen**

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

20240510017B4

ENDRINGER I EGENKAPITAL

Beløp i MNOK		Egenkapital tilordnet aksjonærene i morselskapet							Ikke-kontroll. eierint.	Sum egen-kapital
	Note	Aksje-kapital	Annen innskutt egen-kapital	Om-regnings-differanser	Estimat-avvik pensjon	Kontant-strøm-sikring	Opptjent egen-kapital	Sum		
2021										
Egenkapital 1. januar 2021		5	756	62	-18	-49	1 839	2 593	901	3 494
Årets resultat		-	-	-	-	-	1 019	1 019	210	1 229
Andre inntekter og kostnader (OCI)		-	-	-46	-2	27	-	-21	-8	-30
Årets totalresultat		-	-	-46	-2	27	1 019	997	202	1 199
Kapitalforhøyelser	32	-	118	-	-	-	-	118	2	121
Kjøp av egne aksjer	32	-	-	-	-	-	-27	-27	-	-27
Salg av egne aksjer	32	-	-	-	-	-	51	51	-	51
Vedtatt og utbetalt utbytte		-	-427	-	-	-	-689	-1 116	-186	-1 302
Aksjeverdibasert avlønning	7	-	55	-	-	-	-	55	7	62
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierinteresser		-	-	-	-	-	-18	-18	-8	-26
Egenkapital 31. desember 2021		5	501	16	-20	-22	2 175	2 654	918	3 572
2022										
Årets resultat		-	-	-	-	-	958	958	193	1 151
Andre inntekter og kostnader (OCI)		-	-	-35	2	4	-	-29	-6	-36
Årets totalresultat		-	-	-35	2	4	958	929	187	1 116
Kapitalforhøyelser	32	-	125	-	-	-	-	125	-	125
Kjøp av egne aksjer	32	-	-	-	-	-	-66	-66	-	-66
Salg av egne aksjer	32	-	-	-	-	-	57	57	-	57
Vedtatt og utbetalt utbytte		-	-	-	-	-	-1 125	-1 125	-240	-1 365
Aksjeverdibasert avlønning	7	-	51	-	-	-	-	51	4	55
Ikke kontr. eierint. put-opsjoner	16	-	-	-	-	-	41	41	-5	36
Tilgang ved kjøp av virksomhet	5	-	-	-	-	-	-	-	14	14
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierinteresser		-	-	-	-	-	-89	-89	39	-50
Egenkapital 31. desember 2022		5	677	-19	-19	-18	1 950	2 575	918	3 494
2023										
Årets resultat		-	-	-	-	-	402	402	112	515
Andre inntekter og kostnader (OCI)		-	-	83	-1	-5	-	77	7	83
Årets totalresultat		-	-	83	-1	-5	402	479	119	598
Kapitalforhøyelser	32	-	81	-	-	-	-	81	2	83
Kjøp av egne aksjer	32	-	-	-	-	-	-34	-34	-	-34
Salg av egne aksjer	32	-	-	-	-	-	32	32	-	32
Vedtatt og utbetalt utbytte		-	-	-	-	-	-700	-700	-142	-842
Aksjeverdibasert avlønning	7	-	52	-	-	-	-	52	4	56
Ikke-kontr. eierint. put-opsjoner		-	-	-	-	-	-6	-6	-3	-9
Tilgang ved kjøp av virksomhet	5	-	-	-	-	-	-	-	10	10
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierinteresser		-	-	-	-	-	-157	-157	-27	-184
Egenkapital 31. desember 2023		5	810	64	-20	-23	1 487	2 323	880	3 203

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
KONTANTSTRØM FRA DRIFTSAKTIVITETER				
Resultat før skatt		700	1 400	1 580
Av- og nedskrivninger	13, 14	576	528	567
Aksjeverdibasert avlønning innregnet mot egenkapital		56	55	62
Netto finanskostnader/(-inntekter)	19	49	10	29
Netto (gevinster)/tap	9	-65	-56	-99
Resultatandel fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	27, 28	31	-134	-101
Endring i driftskapital (eksklusive oppkjøp og valuta):				
Endring i beholdninger og egenregiprosjekter	11, 12	-164	-169	18
Endring i kunde- og andre ikke-rentebærende fordringer	10	375	-886	-672
Endring i leverandørgjeld og annen ikke-rentebærende gjeld	17	464	1 013	314
Betalte skatter		-470	-299	-283
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		1 552	1 460	1 415
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER				
Utbetaling ved kjøp av virksomhet	5	-32	-70	-
Utbetaling ved investeringer i eiendomsselskaper		-106	-70	-119
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	13, 14	-535	-291	-207
Innbetaling ved salg av eiendomsselskaper		4	11	57
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler		85	118	113
Innbetaling (utbetaling) derivater		1	1	-8
Innbetaling av utbytte og kapital fra tilknyttede selskap og fellesk. virksomhet		37	329	109
Utbetaling av lån gitt til tilknyttede selskap og fellesk. virksomhet		-111	-16	-10
Innbetaling av lån gitt til tilknyttede selskap og fellesk. virksomhet		21	32	217
Mottatte renter og andre finansinntekter	19	24	23	23
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-613	67	175
Netto kontantstrøm før finansieringsaktiviteter		939	1 527	1 589
KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER				
Aksjeemisjon		81	85	119
Utbytte betalt til aksjonærer i morselskapet		-700	-1 125	-1 116
Utbytte betalt til ikke-kontrollerende eiere		-142	-240	-186
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere		-23	-135	-28
Innbetaling ved opptak av rentebærende gjeld	20	1	381	50
Nedbetaling rentebærende gjeld	20	-516	-352	-393
Netto (kjøp)/salg av egne aksjer	32	-2	-9	24
Betalte renter og andre finanskostnader	19, 20	-99	-41	-35
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-1 401	-1 437	-1 565
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		-462	90	24
Kontanter og kontantekvivalenter 1. januar	20	765	680	708
Valutaeffekt på kontanter og kontantekvivalenter		44	-4	-52
Kontanter og kontantekvivalenter 31. desember	20	347	765	680

20240510017B5

NOTE 1 OVERORDNET INFORMASJON

AF Gruppen ASA er et allmennaksjeselskap registrert i Norge, og selskapet er notert på Oslo Børs. Selskapets hovedkontor er lokalisert i Innspurten 15, 0603 Oslo, Norge.

Årsregnskapet ble vedtatt av styret 10. april 2024 og forventes godkjent av generalforsamlingen 15. mai 2024

AF Gruppen er et av Norges ledende entreprenør- og industrikonsern med virksomhet innen anlegg, bygg, eiendom, energi, miljø og offshore, hovedsakelig i Norge og Sverige. Konsernets virksomhet er nærmere beskrevet i note 4 – Segmentinformasjon.

Ledelsen har i utarbeidelsen av årsregnskapet tatt stilling til hva som er vesentlige opplysninger. For årsregnskapet er opplysninger vurdert vesentlige dersom utelatelser, feilaktige opplysninger eller tilsløring av opplysninger med rimelighet kan forventes å påvirke beslutninger som primærbrukere treffer på grunnlag av konsernregnskapet. Hvorvidt opplysninger er vurdert vesentlige vil avhenge av utelatelsens eller den feilaktige opplysningens størrelse og art vurdert ut fra de rådende omstendigheter.

Som følge av avrundinger vil ikke alltid tall og prosentsatser i årsregnskapet kunne summeres opp til totalen.

NOTE 2 VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER

RAMMEVERK FOR UTARBEIDELSE AV ÅRSREGNSKAPET
Konsernregnskapet til AF Gruppen er avlagt i henhold til IFRS ® Accounting Standards som godkjent av EU, samt norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven.

Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og hendelser under ellers like forhold. Anvendte regnskapsprinsipper i konsernregnskapet er konsistent med prinsippene anvendt i foregående regnskapsperioder, med unntak av eventuelle endrede regnskapsstandarder.

Områder med stor grad av skjønnsmessige vurderinger, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 3 - Vesentlige regnskapsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger.

NYE OG ENDREDE REGNSKAPSSTANDARDER
Nye standarder, endringer og fortolkninger som er tatt i bruk av konsernet
AF Gruppen har i 2023 ikke tatt i bruk nye eller endrede regnskapsstandarder eller fortolkninger som har hatt vesentlig innvirkning på konsernregnskapet.

IASB har vedtatt endringer i IAS 1 Presentasjon av finansregnskapet og Practice Statement 2 Making Materiality Judgements som klargjør at foretak skal opplyse om vesentlig informasjon om regnskapsprinsipper heller enn viktige regnskapsprinsipper. Endringen har medført noe omskrivning av prinsippnoten.

Det er kommet endringer i IAS 12 Inntektsskatt for regnskapsperioder fra 1. januar 2023 knyttet til OECDs internasjonale skattereform Pillar Two som skal sikre at store multinasjonale selskaper får en skattesats på minimum 15 %. AF Gruppen jobber med å kartlegge effekten av Pillar Two på selskapet. Foreløpige vurderinger indikerer at AF Gruppen ikke vil få tilleggsbeskatning som følge av det nye regelverket.

Nye fremtidige standarder, endringer og fortolkninger
IASB har vedtatt endringer i eksisterende standarder og fortolkninger som enda ikke har tredd i kraft ved utgangen av 2023. Disse endrede standarder og fortolkninger forventes ikke å få vesentlig innvirkning på konsernregnskapet til AF Gruppen.

KONSOLIDERINGSPRINSIPPER
Datterselskaper
Konsernregnskapet omfatter selskapsregnskapet til AF Gruppen ASA (morselskap) og tilhørende datterselskaper.

Virksomhetssammenslutninger
Virksomhetssammenslutninger innregnes etter oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Eventuelle betingede vederlagselementer inkluderes i vederlaget til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Betingede vederlag som ikke gjøres opp i egenkapitalinstrumenter er gjeld som måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Ved kjøp av virksomhet innregnes identifiserbare eiendeler og forpliktelser, inkludert identifiserte merverdier, til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Dersom summen av vederlaget på overtakelsestidspunktet overstiger virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser i den oppkjøpte virksomheten, innregnes det som gjenstår som goodwill. Goodwill allokeres til kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter. En kontantgenererende enhet i AF vil i de fleste tilfeller være et juridisk selskap.

Virksomhetssammenslutninger ved trinnvise oppkjøp
Ved trinnvise oppkjøp måles tidligere eierandeler i det oppkjøpte selskapet på nytt til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet når AF Gruppen oppnår kontroll over selskapet. Eventuelle gevinster eller tap innregnes i resultatet.

Endring i eierinteresser med tap av kontroll
Når konsernet ikke lenger har kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med gevinst-/tapsføring over resultatet

Ikke-kontrollerende eierinteresser og endring i eierinteresser uten endring av kontroll
Ikke-kontrollerende eierinteresser inkluderer ikke-kontrollerende eieres andel av innregnet verdi av datterselskaper samt andel av identifiserte merverdier på overtakelsestidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av goodwill beregnes i de tilfellene goodwill er innregnet også for ikke-kontrollerende eieres andel på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser kan være negative dersom andel av eiendeler og gjeld er negativ

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskap behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved kjøp eller salg av aksjer fra ikke-kontrollerende eiere innregnes forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere.

Felleskontrollerte ordninger og tilknyttede selskaper
Felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskaper er særlig aktuelt for AF i forbindelse med eiendomsutvikling. Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper innregnes til anskaffelseskost på kjøpstidspunktet. Videre innregnes enhetene etter egenkapitalmetoden. Balanseført beløp inkluderer eventuelle merverdier og goodwill identifisert på oppkjøpstidspunktet, redusert med senere avskrivninger, amortiseringer og nedskrivninger.

NOTE 2 VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER FORTS.

Konsernets andel av over- eller underskudd i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper innregnes i resultatet og tillegges innregnet verdi av investeringene i finansiell stilling. Hvis konsernets tapsandel overstiger investeringen, reduseres konsernets innregnede verdi til null. Ytterligere tap innregnes ikke med mindre konsernet har fordringer mot selskapet eller en forpliktelse til å dekke dette tapet.

Urealisert inntekt og fortjeneste knyttet til transaksjoner med tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er eliminert i henhold til konsernets andel av selskapet/virksomheten.

AF Gruppen har en felleskontrollert driftsordning i virksomhetsområdet Anlegg. En felleskontrollert driftsordning er et samarbeid mellom to eller flere deltakere, hvor risikoen for fortjeneste og tap samt rett til eiendeler og plikt til forpliktelsene deles. Virksomheten kontrolleres av deltakerne i fellesskap og krever enstemmighet i vesentlige beslutninger. Det gjøres en samlet vurdering av den juridiske formen på ordningen, kontraktsmessige vilkår og andre fakta for å definere om samarbeidet er en felleskontrollert driftsordning. Resultat, eiendeler og gjeld i felleskontrollert driftsordning er konsolidert i henhold til AFs eierandel.

Omregning av fremmed valuta
Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta
Konsernregnskapet presenteres i norske kroner som både er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til AF.

Konsernselskaper
Resultatregnskap og finansiell stilling for konsernselskap med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen til konsernet er omregnet på følgende måte:

- Poster i finansiell stilling er omregnet med kurs på balansedagen.
- Resultatposter er omregnet til transaksjonskurs. Som en tilnærming til transaksjonskurs er månedlige gjennomsnittskurser benyttet.
- Omregningsdifferanser innregnes i andre inntekter og kostnader (OCI).

Ved tap av kontroll, betydelig innflytelse eller felles kontroll blir den del av akkumulerte omregningsdifferanser knyttet til investeringen som er allokert til kontrollerende eierinteresser innregnet i resultatet. Ved delvis avhendelse av datterselskaper (ikke tap av kontroll) re-allokeres den forholdsmessige andelen av akkumulerte omregningsdifferanser til ikke-kontrollerende eierinteresser.

Goodwill og merverdier ved oppkjøp av en utenlandsk enhet behandles som eiendeler og forpliktelser i den oppkjøpte enheten og omregnes til balansedagens kurs.

PRINSIPPER FOR INNREGNING AV INNTEKTER
Inntekt innregnes i resultatet i takt med leveransen av varer eller tjenester til kunder. Inntekter innregnes ekskl. merverdiavgift og eventuelle rabatter

Anbudsutgifter og andre utgifter knyttet til å skaffe prosjekter, innregnes løpende som kostnad i resultatet.

Tilvirkningskontrakter
En vesentlig del av AF Gruppens virksomhet består av bygg- og anleggsprosjekter. Prosjektene utføres på vegne av offentlige og private byggherrer etter inngåtte kontrakter. Kjennetegnet for slike kontrakter er at de er byggherrefinansierte. Tilvirkningskontrakter består stort sett av kontrakter med én leveringsforpliktelse. Det kan forekomme kombinasjoner av kontrakter der det er vurdert at disse utgjør en felles leveringsforpliktelse.

Leveringsforpliktelsen i en tilvirkningskontrakt overføres vanligvis til kunden over tid, og inntekter innregnes i resultatet løpende i takt med fullføringsgraden og estimert transaksjonspris for leveringsforpliktelsen.

Progresjon i leveringsforpliktelsen, fullføringsgraden, beregnes som utført produksjon i forhold til avtalt produksjon. Det benyttes både input- og outputbaserte vurderinger av fullføringsgrad avhengig av hva som er hensiktsmessig i de enkelte kontraktene. Metoden for beregning av fullføringsgrad er konsistent benyttet for samme type kontrakter. Input-basert beregning av ferdigstillelsesgrad tar utgangspunkt i påløpte kostnader på balansedagen i forhold til estimerte totalkostnader i leveringsforpliktelsen. Output-basert beregning tar utgangspunkt i utført produksjon, det vil si gjennomført leveranse på balansedagen AF Gruppen har rett til betaling for, i forhold til avtalt produksjon i leveringsforpliktelsen. Uavhengig av metode for beregning av ferdigstillelsesgrad gjøres det en overordnet rimelighetsvurdering av ferdigstillelsesgraden mot kjente faktorer for å sikre at denne ikke ville blitt vesentlig annerledes ved bruk av en annen metode. Metodene som benyttes er vurdert å gi det beste estimatet på fullføring i prosjektene basert på de observerbare faktorene som er tilgjengelig i prosjektet på rapporteringstidspunktet.

Transaksjonspris i leveringsforpliktelsene beregnes etter beste estimat basert på avtalevilkår og skjønn. Transaksjonsprisen inkluderer både faste og variable elementer. Variabelt vederlag inkluderes i forventet transaksjonspris etter beste estimat når det er svært sannsynlig at dette ikke vil medføre en betydelig reversering av innregnede kumulative driftsinntekter. Det vurderes å være svært sannsynlig at kumulative driftsinntekter ikke vil reverseres når inntekten vurderes å være juridisk håndhevbar. Variabelt vederlag inkluderer også ikke-kontant vederlag. Dersom finansieringselementer identifiseres i kontraktene, vil disse hensyntas i forventet transaksjonspris.

I startfasen av et prosjekt innregnes en mindre andel enn forholdsmessig del av forventet fortjeneste i resultatet ettersom resterende risiko i prosjektet er vurdert å være høy. I sluttfasen av prosjektet innregnes en større andel av forventet fortjeneste i resultatet da prosjektresultatet på dette tidspunktet kan estimeres med høyere sikkerhet og utfallsrommet i prosjektet er redusert. En slik risikojustering av forventet dekningsgrad er særlig aktuelt på anleggsprosjekter og øvrige store prosjekter som går over flere år. Risikojustering kan oppstå som følge av en nedjustering av fullføringsgraden (påløpte kostnader delt på totale kostnader blir lavere som følge av at totale kostnader inkluderer fremtidige mulige kostnader som kan oppstå som følge av risiko), eller som en nedjustering i estimert transaksjonspris som følge av begrensning av estimater av variable vederlag. Hvilken metode som benyttes avhenger av hvorvidt fremtidig risiko ligger på inntekts- eller kostnadssiden. Når prosjektets resultat ikke kan estimeres pålitelig vil kun inntekter tilsvarende påløpte prosjektkostnader innregnes i resultatet.

Inntektsføring av omtvistede krav, krav for tilleggsarbeider, endringsordre, insentivbonuser o l starter når det er vurdert at AF Gruppens rettigheter til vederlaget er juridisk håndhevbare I de fleste tilfeller er tilleggsarbeider og endringsordre ikke egne leveringsforpliktelser. De innregnes dermed i stor grad med kumulativ catch-up-effekt. Endringer som vurderes som en egen leveringsforpliktelse innregnes etter prospektiv metode.

Det gjøres avsetninger for konstaterte og påregnelige garantiarbeider. Garantiarbeider i AF Gruppens tilvirkningskontrakter er ikke en egen leveringsforpliktelse.

Tilbudsutgifter inkluderes i leveringsforpliktelsenes ferdigstillelsesgrad dersom det er vurdert at arbeidet som er utført vil bidra til å oppfylle leveringsforpliktelsen. Ineffektivitetsutgifter, det vil si utgifter som ikke var hensyntatt ved prisingen av en leveringsforpliktelse, innregnes som kostnad i resultatet når de inntreffer og inngår ikke i leveringsforpliktelsens fullføringsgrad. Ikke-installert materiale inkluderes ikke i prosjektets fullføringsgrad før det er installert og regnes som overlevert til kunden

20240510017786

NOTE 2 VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER FORTS.

Egenregiprosjekter
Egenregiprosjekter består hovedsakelig av utvikling og oppføring av leilighetsbygg for salg. Et leilighetsbygg består av mange enheter, og det meste av salget skjer før oppstart av et prosjekt. Hver leilighet vurderes å være en egen leveringsforpliktelse.
Leiligheter selges til enkeltkunder og innregnes i resultatet ved overlevering av leiligheten. Kostnader ved egenregiprosjekter aktiveres løpende i finansiell stilling som egenregiprosjekter under omløpsmidler frem til inntektsføring. Tilhørende forskuddsbetalinger fra kunden innregnes i kortsiktig gjeld.

Det gjøres avsetninger for konstaterte og påregnelige garantiarbeider. Garantiarbeider i AF Gruppens egenregiprosjekter er ikke en egen leveringsforpliktelse.

Rivingsarbeid
Rivingsarbeid omfatter riving av bygg, oljeplattformer og andre installasjoner. Rivingsarbeid er som oftest definert som én leveringsforpliktelse per kontrakt. Forventet vederlag inntektsføres over tid da kunden mottar og forbruker fordelene ved foretakets ytelser etter hvert som leveringsforpliktelsen oppfylles. Fremdrift i denne typen kontrakter måles etter en input-basert metode. Dette vurderes som et godt estimat på overføring av tjenesten til kunden da innsatsfaktorene i prosjektene er målbare, og påløper jevnt i forhold til overlevering av leveringsforpliktelsen.

Transaksjonsprisen vurderes tilsvarende som for tilvirkningskontrakter. Rivekontrakter inkluderer ofte et ikke-kontant vederlag i form av at AF overtar eierskap og ansvar for behandling av de revne konstruksjonene. Verdien av det ikke-kontante vederlaget vurderes etter beste estimat, og inkluderes i forventet transaksjonspris.

Ordrereserve
Resterende transaksjonspris på ikke ferdigstilte leveringsforpliktelser defineres som ordrereserve. Opplysninger om ordrereserve er oppført i segmentnote fordelt på neste års ordrereserve og senere års ordrereserve.

ØVRIGE REGNSKAPSPRINSIPPER

Klassifisering av fordringer og gjeld
En kontraktsfordring representerer AF Gruppens ubetingede rett til vederlag fra en kunde. Et vederlag er ubetinget dersom betalingen kun er avhengig av tid før den finner sted. En kontraktsfordring vil være summen av kundefordringer og «fakturert, ikke opptjent» beløp som reduserer kundefordringene. Dette beløpet representerer AFs vurdering av vår ubetingede rett på vederlag for varer og tjenester som er utført på vegne av kunden.

En kontraktseiendel representerer AF Gruppens betingede rett til vederlag fra en kunde. Kontraktseiendeler består av «opptjent, ikke fakturert» og «innestående». «Opptjent, ikke fakturert» representerer estimert utført produksjon på vegne av en kunde utover det som er fakturert eller betalt, og vil bli en ubetinget rett til betaling (en kontraktsfordring) ved oppfyllelse av milepæler i henhold til en avtalt betalingsplan. «Innestående» i henhold til Norsk Standard-kontrakter representerer en sikkerhet for byggherre under byggeperioden, og er et prosentvis beløp av løpende fakturaer som holdes tilbake til prosjektet er overlevert og sluttfaktura utstedes.

En kontraktsforpliktelse er en forpliktelse til å overføre varer eller tjenester til en kunde der vederlaget allerede er mottatt. «Forskudd fra kunder» representerer et slikt mottatt vederlag

Egenregiprosjekter (inkludert utbyggingstomter) er oppført som omløpsmidler.

Avsetning for garantier på prosjekter klassifiseres som kortsiktig selv om en stor del av avsetningen forventes å forfalle senere enn ett år frem i tid.

Varige driftsmidler
Hver vesentlig komponent av varige driftsmidler avskrives over estimert utnyttbar levetid og ved bruk av lineær metode, med unntak av tunnelboremaskinen i den felleskontrollerte driftsordningen som avskrives i takt med produksjon.

Leide driftsmidler som ikke forventes overtatt ved utløp av leieperioden avskrives over det korteste av leieperioden og utnyttbar levetid. Leide driftsmidler som forventes overtatt ved utløp av leieperioden avskrives over forventet levetid.

Avskrivningsperiode og -metode vurderes årlig, og utrangeringsverdi estimeres ved hver årsavslutning. Endringer innregnes som en estimatendring

Immaterielle eiendeler
Goodwill
Goodwill innregnes til anskaffelseskost med fradrag for eventuelle nedskrivninger. Goodwill amortiseres ikke, men testes årlig for verdifall. Nedskrivninger av goodwill reverseres ikke selv om grunnlaget for verdifallet ikke lenger er til stede.

Patenter og lisenser
Utgifter for patenter og lisenser er balanseført og amortiseres lineært over forventet brukstid, vanligvis over 5 år.

Programvare
Utgifter knyttet til kjøp av ny programvare er balanseført som en immateriell eiendel dersom disse utgiftene ikke er en del av anskaffelseskostnaden til hardware. Normalt amortiseres programvare lineært over 3 år.

Leieavtaler
For å avgjøre om en avtale er en leieavtale eller inneholder et leieelement, vurderes substansen av avtalen. Dersom oppfyllelse av avtalen betinger bruk av en spesifikk eiendel eller gruppe av underliggende eiendeler og overdrar retten til å kontrollere bruken av den underliggende eiendelen i en periode i bytte mot et vederlag, behandles avtalen som en leieavtale etter IFRS 16. AF Gruppen har betydelig leie av anleggsmaskiner og en del kontorlokale, samt leie av produksjonsanlegg og biler.

Hver enkelt leiekomponent i kontrakten innregnes som en leiekontrakt separat fra ikke-leiekomponenter i kontrakten. På iverksettelsestidspunktet for en leieavtale innregnes en leieforpliktelse og en tilsvarende bruksretteiendel for alle leieavtaler. AF Gruppen balansefører ikke leieavtaler med kortere varighet enn 12 måneder. For disse leieavtalene innregnes leiebetalingene som andre driftskostnader når de påløper. Dette gjelder blant annet oppsigelige kortsiktige leieavtaler, som for eksempel brakkeleie og leie av stillas. Tjenesteleveranser i kontrakter som er definert som «ikke-leiekomponenter» er skilt ut og innregnet i resultatet som driftskostnad separat fra leiekomponenten.

Effektene av leieavtaler er presentert i egen note.

Leieforpliktelser
Leieforpliktelsen klassifiseres som rentebærende gjeld i konsernregnskapet. Leieforpliktelser på iverksettelsestidspunktet beregnes som nåverdien av fremtidige faste leiebetalinger, og evt. restverdier ved avslutning av en leiekontrakt. Leieperioden representerer den uoppsigelige perioden av leieavtalen, i tillegg til perioder som omfattes av en opsjon enten om å forlenge eller si opp leieavtalen dersom konsernet med rimelig sikkerhet vil utøve denne opsjonen. Ved en evt. kjøpsopsjon vil leieforpliktelsen inkludere utøvelseskurs for en kjøpsopsjon. For de fleste leiekontraktene i AF Gruppen er det ikke en opsjon om utkjøp etter endt leieavtale. Det er ikke knyttet vesentlig estimatusikkerhet til vurderinger rundt opsjonsperioder og verdier på balanseførte leiekontrakter.

NOTE 2 VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER FORTS.

Måling av leieforpliktelsen i etterfølgende perioder hensyntar renten på leieforpliktelsen, utførte leiebetalinger og eventuelle revurderinger, endringer og justeringer av leieavtalen.

Forpliktelsen beregnes med en diskonteringsrente tilsvarende den marginale låserenten for det aktuelle selskapet, for hver klasse av underliggende eiendel, og justert for avtalens gjenværende leieperiode.

Bruksretteiendeler
Bruksretteiendeler måles til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger lineært over leieperiodens løpetid, og tap ved verdifall, justert for eventuelle nye målinger av leieforpliktelsen.

Konsernet anvender IAS 36 Verdifall på eiendeler for å fastslå om bruksretteiendelen er verdiforringet og for å innregne eventuelle påviste tap ved verdifall.

Finansielle instrumenter
Derivater
Derivater presenteres som eiendeler når virkelig verdi er positiv og som gjeld når virkelig verdi er negativ. Alle derivater måles til virkelig verdi, og normalt med verdiendring i resultatet Virkelig verdiendring av valutatermin-kontrakter og råvarederivater innregnes i driftsresultatet.

AF benytter sikringsbokføring på utvalgte inntekter og kostnader i utenlandsk valuta, nettoinvestering i utenlandsk valuta og råvarepris på stål. Verdiendring på derivater som er utpekt til sikringsinstrumenter og tilfredsstiller dokumentasjonskravene i IFRS 9 innregnes i tråd med prinsippene for sikringsbokføring. For kontantstrømsikring innregnes endringer i den virkelige verdien av derivatet i andre inntekter og kostnader (OCI). Posteringene reverseres og innregnes som en inntekt eller kostnad i den perioden den sikrede transaksjonen innregnes i resultatet Sikring av nettoinvestering i utenlandsk valuta innregnes på tilsvarende måte som kontantstrømsikring.

Valuta- og råvareterminkontrakter med forfall innen 12 måneder presenteres som kortsiktige derivater, og kontrakter med forfall utover 12 måneder klassifiseres som langsiktige derivater i finansiell stilling.

Fordringer
Kortsiktige og langsiktige fordringer er vurdert til amortisert kost ved hjelp av effektiv rente-metoden. På grunn av kort løpetid på kundefordringer og andre fordringer vil fordringene i praksis oppføres til pålydende med fradrag for forventet tap.

Beholdninger
Beholdninger balanseføres til det laveste av anskaffelseskost og netto salgspris. Beholdningene består i hovedsak av reservedeler, utstyr og produksjonsmaterell til bruk i produksjonen. Anskaffelseskost tilordnes ved bruk av FIFO-metoden, og inkluderer utgifter påløpt ved anskaffelse av varene og utgifter for å bringe varene til nåværende tilstand og plassering

Ytelser til ansatte
Aksjebasert avlønning
En gang i året tilbyr AF Gruppen ansatte å kjøpe rabatterte aksjer i AF Gruppen ASA med bindingstid på ett år. Dette gjøres enten ved salg av egne aksjer eller ved rettet emisjon. Aksjesalget innregnes i henhold til reglene for aksjebasert avlønning.

Ved salg av egne aksjer til ansatte kostnadsføres rabatten til virkelig verdi på tildelingstidspunktet. Ved verdsettelse av rabatten tas det ikke hensyn til bindingstiden.

AF Gruppen tilbyr også aksjeopsjoner til ansatte gjennom et treårig opsjonsprogram. Hver opsjon gir rett til å kjøpe en aksje på et avtalt fremtidig tidspunkt til en fastsatt kurs. Opsjonene måles til virkelig verdi på tildelingstidspunktet. Beregnet verdi for den estimerte andelen av opsjonene som forventes innløst innregnes i resultatet som lønnskostnad, med motpost annen innskutt egenkapital. Kostnaden fordeles over perioden frem til den ansatte får en ubetinget rett til å innløse opsjonene På hver balansedag revurderes estimatet for antall opsjoner som forventet innløst. Eventuelle endringer reduserer kostnaden kumulativt med tilsvarende justering av egenkapitalen.

Arbeidsgiveravgift for lønnsfordelen knyttet til utestående opsjoner innregnes i resultatet basert på beste estimat på forpliktelsen.

Avsetninger
En avsetning for garanti innregnes i takt med inntektsføringen i prosjektet. Avsetningen er basert på historisk informasjon om garantier og sannsynligheten for at garantikostnaden inntreffer.

Avsetning for tapsbringende kontrakter innregnes når konsernets forventede inntekter fra en kontrakt er lavere enn unngåelige kostnader som påløper for å innfri forpliktelsene etter kontrakten.

I forbindelse med gjennomførte virksomhetssammenslutninger kan det være avtalt salgsopsjoner på hele eller deler av selgernes gjenværende eierposter i det overdratte selskapet. Salgspris på aksjene på tidspunkt for innløsning av opsjonene er i slike tilfeller avhengig av den overdratte virksomhetens fremtidige prestasjoner. Estimert virkelig verdi av utstedte salgsopsjoner neddiskonteres og innregnes som en forpliktelse på tidspunktet for virksomhetssammenslutningen med motpost i majoritetens egenkapital. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av forpliktelsen innregnes i resultatet. Endringer i forpliktelsen som følger av at opsjonene ikke innløses innregnes direkte mot egenkapitalen.

Låneutgifter
Låneutgifter balanseføres i den grad de kan henføres direkte til tilvirkning av en eiendel det tar betydelig tid å ferdigstille for bruk eller salg. AF Gruppen innregner låneutgifter som påløper under tilvirkning av egenregiprosjekter (boliger) i finansiell stilling. Tilsvarende gjøres for driftsmidler som tilvirkes for bruk i egen virksomhet. Aktiveringen av låneutgifter opphører når eiendelene er ferdigstilte.

Kontanter og kontantekvivalenter
Kontanter og kontantekvivalenter er konsernets bankbeholdning, og inkluderer likvide og bundne midler. I finansiell stilling er kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

20240510001787

NOTE 3 VESENTLIGE REGNSKAPSMESSIGE VURDERINGER, ESTIMATER OG FORUTSETNINGER

Ledelsen har i utarbeidelsen av årsregnskapet brukt estimater og forutsetninger som har påvirket den regnskapsmessige verdsettelsen av eiendeler og gjeld, fastsettelsen av inntekter og kostnader samt opplysning om potenselle forpliktelser. Estimatene og de underliggende forutsetningene vurderes løpende basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som vurderes rimelige under nåværende omstendigheter. Estimatene som legges til grunn i regnskapet er basert på ensartede prinsipper.

Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene gjelder fremtidige perioder fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

TILVIRKNINGSKONTRAKTER INNREGNET OVER TID

AF Gruppens virksomhet består i stor grad av utførelse av prosjekter med inntektsføring som innregnes over tid. Inntektsføring over tid baseres på estimater og vurderinger som er foretatt etter ledelsens beste skjønn. For utfyllende opplysninger om inntektsføringsprinsipper, se note 2 Vesentlige regnskapsprinsipper under avsnittet Prinsipper om inntektsføring.

Estimatene med størst påvirkning på inntektsføring knytter seg til vurdering av sluttprognose, fremdrift, variabelt vederlag, eventuelle tvister eller uenigheter med byggherre, m.m. Vurderingenes omfang og kompleksitet medfører at faktisk dekningsbidrag ved prosjektenes avslutning kan avvike fra de vurderinger som er gjort ved årsslutt. Inntekt er innregnet i den grad ledelsen vurderer at det er svært lite sannsynlig at en reversering av akkumulerte inntekter vil finne sted.

Dekningsgrad i prosjektene vurderes ved hver regnskapsperiode etter et beste estimat basert på ledelsens skjønn og erfaring. Konsernets prinsipp er å ta en lavere andel av forventet inntekt i begynnelsen av prosjektet når usikkerheten er størst, og en tilsvarende høyere andel av forventet inntekt mot slutten av prosjektet. Formålet er å unngå reversering av tidligere resultatføringer. Vurderingen av dekningsgraden vil påvirke inntektsføringen i perioden.

Fremdrift vurderes etter input- eller output-metoden, avhengig av kontraktene. Fremdrift er et estimat, og vil påvirke periodisering på prosjekter som inntektsføres over tid.

Variabelt vederlag er et estimat som inngår i forventet transaksjonspris, og er vanlig i tilvirkningskontrakter. AF Gruppens prinsipp er å innregne variabelt vederlag i transaksjonsprisen etter et forsiktig beste estimat når det er rimelig sikkert at det ikke vil reverseres. Vurderingen av variabelt vederlag påvirker fremdriftsvurderingen i de tilfellene man har en output-basert fremdriftsmåling og estimert dekningsgrad i prosjektene.

Tvister og uenigheter med kontraktsmotpart innregnes etter et forsiktig beste estimat i konsernregnskapet

Estimatene og forutsetningene knyttet til inntektsføring vil påvirke identifisert kontraktsfordring i prosjektene, det vil si beløpet som konsernet mener å ha ubetinget rett på som følge av leverte varer og tjenester. Kontraktsfordringen er beregnet som fakturerte kundefordringer fratrukket avsetning til tap og fakturerte inntekter som vurderes å ikke være opptjent enda. Fremdriftsvurdering og vurdering av utfallet av tvister og uenigheter vil ha størst betydning for kontraktsfordringen.

Som en konsekvens av estimater rundt inntektsføring vil prosjektene, i tillegg til en eventuell kontraktsfordring, ha en utestående kontraktseiendel eller -forpliktelse mot en kunde, avhengig av hvorvidt tjenesteleveransen eller betalingen har funnet sted først. Estimatene som vil ha størst konsekvens for størrelsen på kontraktseiendelen eller -forpliktelsen vil være fremdriftsvurderingen og dekningsgraden i prosjektene.

Regnskapslinjer med vesentlige estimat-poster knyttet til prosjekter	Note-henvisning	Innregnet verdi prosjektrelaterte poster (MNOK)	2023	2022
Inntekter fra tilvirkningskontrakter og leveranse av tjenester	6		29 977	30 731
Kortsiktige fordringer og kortsiktig gjeld	10, 17	Kontraktseiendeler:	1 710	2 021
		Kontraksfordringer:	3 227	3 340
		Kontrakts-forpliktelser:	1 389	1 546
Avsetninger	16	Garantiarbeider	592	384
		Øvrige avsetninger	289	210

GOODWILL

Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for mulig verdifall. I nedskrivningstesten blir innregnet verdi av goodwill og netto arbeidskapital i finansiell stilling målt mot gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenerende enheter fastsettes ved beregninger av bruksverdi. Det er knyttet usikkerhet til beregningen av bruksverdi som følge av at ledelsen utøver skjønn i estimeringen av fremtidige kontantstrømmer og ved fastsettelsen av relevant diskonteringsrente. For beskrivelse av utførte tester og nøkkelforutsetninger for disse, herunder også sensitivitetsanalyser, henvises det til note 13 - Immaterielle eiendeler

Regnskapslinjer med vesentlige estimat-poster knyttet til goodwill	Note-henvisning	Innregnet verdi goodwill (MNOK)	2023	2022
Goodwill	5, 13		4 531	4 455

NOTE 4 SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmentene, slik disse presenteres i årsrapporten, samsvarer med operativ struktur og den inndelingen konsernledelsen styrer etter når de vurderer prestasjoner og lønnsomhet på et strategisk nivå. Segment-resultatene konsernledelsen styrer etter er driftsresultat (EBIT) og resultat for skatt (EBT). AF Gruppen er operativt inndelt delvis etter virksomhet og delvis etter geografi. Driftssegmentene benevnes i følgende avsnitt og ellers i årsrapporten som virksomhetsområder.

VIRKSOMHETSOMRÅDER

AF Gruppen er et prosjektbasert entreprenør- og industrikonsern. Konsern-ledelsen styrte i 2023 forretningsvirksomheten ut fra virksomhetsområdene Anlegg, Bygg, Betonmast, Eiendom, Energi og Miljø, Sverige og Offshore. Forretningsenhetene AF Bygg Väst, AF Bygg Öst, AF Öresund, AF Bygg Stockholm og AF Anläggning Väst er overført fra virksomhetsområdet Betonmast til virksomhetsområdet Sverige fra 01.01.22.
Sammenligningstall er omarbeidet

Anlegg utfører store komplekse anleggsprosjekter og nisjeprosjekter innenfor vei og bane, bru, havn, flyplass, tunnel, fundamentering, kraft og energi, rehabilitering og nybygg av betongkonstruksjoner, samt landanlegg for olje og gass. Virksomhetsområdet er totalleverandør av anleggstjenester i Norge og har også et prosjekt i Sverige. Virksomhetsområdet består av forretningsenhetene AF Anlegg, Målselv Maskin & Transport, Eiqon, Consolvo og Stenseth & RS.

Bygg driver tradisjonell byggvirksomhet i det norske markedet med solid lokal forankring. Virksomheten omfatter utvikling, prosjektering og bygging av nærings-, bolig- og offentlige bygg i tillegg til rehabiliteringsarbeid. Bygg har en sterk markedsposisjon i det sentrale østlandsområdet og i Bergens-regionen. Virksomhetsområdet består av forretningsenhetene AF Bygg Oslo, AF Byggfornyelse, AF Bygg Østfold, Strøm Gundersen, Strøm Gundersen Vestfold, Haga & Berg, AF Håndverk, LAB Entreprenør, Åsane Byggmester-forretning, Fundamentering (FAS), og Helgesen Tekniske Bygg (HTB).

Betonmast er en av Norges største byggentreprenører. Prosjektporteføljen omfatter alt fra store boligprosjekter til nærings- og offentlige bygg. Betonmast har spesialkompetanse på prosjektutvikling og samspills-kontrakter. Betonmast har også eiendomsutvikling i Norge.
Virksomhetsområdet består av forretningsenhetene Betonmast Boligbygg, Betonmast Oslo, Betonmast Trøndelag, Betonmast Romerike, Betonmast Rosand, Betonmast Østfold, Betonmast Innlandet, Betonmast Buskerud-Vestfold, Betonmast Asker og Bærum og Betonmast Eiendom

Eiendom utvikler boliger og næringsbygg i Norge. Aktiviteten foregår i geografiske områder der AF har egen produksjonskapasitet. AF samarbeider tett med andre aktører i bransjen og utbyggingsprosjektene er i hovedsak organisert i deleide selskaper som innregnes etter egenkapital-metoden. Resultatet som innregnes i Eiendom tilsvarer resultat etter skatt multiplisert med eierandel. Virksomhetsområdet består av forretnings-enhetene AF Eiendom og LAB Eiendom.

Energi og Miljø tilbyr smarte og energieffektive løsninger for bygg og industri og er en ledende aktør innen miljøsanering, riving og gjenvinning. Forurenset masse sorteres, renses og resirkuleres i AFs miljøparker, og over 80 % av massene kan gjenbrukes. Energitjenester for landbasert virksomhet drives i forretningsenheten AF Energi. Miljøvirksomheten drives i forretningsenheten AF Decom, inkludert miljøparkene Rimol, Jølsen og Nes, og miljørådgivningsselskapet Mepex.

Virksomhetsområdet Sverige omfatter aktiviteter knyttet til bygg, anlegg, eiendom og riving i Sverige. Virksomhetsområdet består av forretningsenhetene Kanonaden Entreprenad, AF Prefab i Malardalen, AF Bygg Syd, AF Projektutveckling, AF Härnösand Byggreturer, HMB, AF Bygg Väst, AF Bygg Öst og AF Anläggning Väst. Det geografiske nedslagsfeltet omfatter Stockholm, Mälardalen, Sør-Sverige og Goteborg.
Offshore omfatter AFs tjenester knyttet til fjerning, nving og gjenvinning av offshoreinstallasjoner. Offshore inkluderer også nybyggs-, modifikasjons- og vedlikeholdsarbeid innen HVAC samt elektrifisering av marine fartøyer. Virksomhetsområdet består av forretningsenhetene Aeron og AF Offshore Decom. Offshore har i tillegg aktivitet i AF Miljøbase Vats.

Det som ikke er allokert til virksomhetsområdene presenteres som Øvrige og omfatter i hovedsak aktiviteter i morselskapet samt stabs- og fellestjenester. AF Gruppens konsernkontosystem er inkludert i Øvrige. Transaksjoner mellom segmenter i konsernet gjennomføres basert på markedsmessige vilkår og i henhold til prinsippet om armlengdes avstand. Transaksjoner og mellomværende, i tillegg til elementer av internfortjeneste, mellom de ulike segmentene er presentert i kolonnen for eliminieringer i segmentnoten.

KONTRAKTSTYPER

AF Gruppens inntekter kommer i hovedsak fra tilvirkningskontrakter med varierende storrelse og varighet. Byggherren, som kan være offentlig eller privat, står for finansieringen. AF Gruppen leverer også en mindre andel timebaserte tjenester, jamfør note 6 – Driftsinntekter og andre inntekter. I tillegg leverer virksomhetsområdet Eiendom egenregiprosjekter knyttet til utvikling og oppføring av boliger og næringseiendom for salg. Egenregiprosjekter er egenfinansierte og organiseres som hovedregel i tilknyttede og felleskontrollerte selskaper.

REGNSKAPSPRINSIPPER

Segmentinformasjonen er presentert i samsvar med konsernets regnskapsprinsipper etter IFRS, med unntak av prinsippene for inntektsføring av salg av boligeiendom. Prinsippavviket gjelder segmentene Bygg, Eiendom og Sverige. Inntekter fra egenregiprosjekter i disse segmentene innregnes som produktet av fullføringsgrad, salgsgrad og forventet dekningsbidrag. Dette innebærer for eksempel at et prosjekt som på rapporteringstidspunktet er 50 % ferdig produsert og 50 % solgt ved inngåelse av salgskontrakt, innregnes med et dekningsbidrag på 25 % av totalt forventet dekningsbidrag. I konsernregnskapet inntektsføres egenregiprosjekter etter prinsippene i IFRS 15 Inntekt fra kontrakter med kunder. Etter IFRS 15 blir hele inntekten med tilhørende kostnad innregnet på ett tidspunkt, normalt ved overlevering. Effekten av avvikende prinsippanvendelse for konsernregnskapet er vist i egen tabell i segmentoppstillingen (GAAP-just.).

VESENTLIGE KUNDER

Det offentlige i Norge, inkludert 100 % offentlig eide aksjeselskaper som for eksempel Nye Veier AS, utgjør 21,4 % (23,2 %) av samlede driftsinntekter i AF Gruppen. I 2023 ble det inntektsført MNOK 6 439 (7 199) knyttet til kontrakter inngått med det offentlige i Norge. Av disse sto Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune for 3,5 % (0,9 %), tilsvarende en inntekt på MNOK 1 056 (283). Det offentlige i Sverige utgjør 8,2 % (6,2 %) av samlede driftsinntekter i AF Gruppen. I 2023 ble det inntektsført MNOK 2 484 (1 922) knyttet til kontrakter inngått med det offentlige i Sverige. Av disse sto Trafikverket i Sverige for 6,0 % (4,5 %), tilsvarende en inntekt på MNOK 1 816 (1 391).

TAP VED VERDIFALL

I 2023 ble det nedskrevet goodwill med MNOK 19 knyttet til virksomhet i Sverige og nedskrevet MNOK 21 i utviklingsporteføljen til Eiendom, primært tilknyttet næring. I 2022 og 2021 er det ikke foretatt nedskrivninger

NOTE 4 SEGMENTINFORMASJON FORTS.

Beløp i MNOK	Anlegg	Bygg	Betonmast	Eiendom	Energi og Miljø	Sverige	Offshore	Øvrige	Elim.	GAAP-just.	Sum
2023											
RESULTATREGNSKAP											
Eksterne inntekter	6 458	10 124	4 551	27	1 341	7 423	1 081	110	-350	-235	30 530
Interne inntekter	318	58	3	-	76	78	1	61	-595	-	-
Sum inntekter	6 776	10 182	4 553	27	1 417	7 501	1 082	171	-945	-235	30 530
Driftsresultat før av- og nedskr. (EBITDA)	754	483	55	-20	156	-60	-95	104	-32	-20	1 325
Driftsresultat (EBIT)	550	396	34	-20	90	-152	-124	27	-32	-20	749
Resultat før skatt (EBT)	572	378	58	-8	96	-160	-139	-45	-32	-20	700
NØKKELTALL OG BALANSE											
EBITDA-margin	11,1 %	4,7 %	1,2 %	-	11,0 %	-0,8%	-8,7%	-	-	-	4,3 %
Driftsmargin	8,1 %	3,9 %	0,7 %	-	6,3 %	-2,0%	-11,5%	-	-	-	2,5 %
Resultatmargin	8,4 %	3,7 %	1,3 %	-	6,8 %	-2,1%	-12,9%	-	-	-	2,3 %
Eiendeler 31. desember	4 007	5 109	3 191	842	923	2 816	1 098	1 995	-5 239	-94	14 647
Investert kapital 31. desember	1 464	1 897	1 424	818	419	1 412	581	1 203	-4 584	-95	4 540
Antall ansatte 31. desember	1 878	1 618	618	21	383	951	247	197	-	-	5 913
IKKE TILFREDSTILTE LEVERANSEFORPLIKTELSER (ORDRERESERVE)											
Ordrereserve 2024	6 969	6 133	3 600	-	1 221	4 217	866	-	-144	610	23 472
Ordrereserve senere år	11 172	3 331	2 602	-	28	911	543	-	-69	-	18 519
Total ordrereserve 31. desember	18 140	9 464	6 203	-	1 249	5 128	1 410	-	-213	610	41 991
FORDELING AV INNTEKTER ETTER TJENESTETYPE											
Inntekter fra anleggsvirksomhet	6 776	506	-	-	-	2 868	-	-	-387	-	9 763
Inntekter fra byggvirksomhet	-	9 668	4 549	-	-	4 509	-	-	-342	-235	18 148
Inntekter fra rivevirksomhet on- og offshore	-	-	-	-	677	119	666	-	-70	-	1 392
Inntekter fra annen virksomhet	-	9	4	27	740	5	416	171	-147	-	1 227
Sum inntekter	6 776	10 182	4 553	27	1 417	7 501	1 082	171	-945	-235	30 530
FORDELING AV INNTEKTER ETTER GEOGRAFI											
Inntekter i Norge	4 899	10 182	4 553	27	1 417	-	1 082	171	-939	-198	21 196
Inntekter i Sverige	1 794	-	-	-	-	7 501	-	-	-7	-38	9 250
Inntekter i andre land	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84
Sum inntekter	6 776	10 182	4 553	27	1 417	7 501	1 082	171	-945	-235	30 530
KONTANTSTRØM											
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	1 275	276	29	-80	179	-106	-138	118	-	-	1 552
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-323	-43	66	-148	-29	-32	4	-109	-	-	-613
Netto kontantstrøm før finansieringsakt.	952	233	95	-228	150	-138	-134	9	-	-	939

20240510017888

NOTE 4 SEGMENTINFORMASJON FORTS.

Beløp i MNOK	Anlegg	Bygg	Betonmast	Eiendom	Energi og miljø	Sverige	Offshore	Øvrige	Elim.	GAAP-just.	Sum
2022											
RESULTATREGNSKAP											
Eksterne inntekter	5 370	10 992	5 142	30	988	7 438	1 236	59	152	-203	31 205
Interne inntekter	549	98	2	-	74	7	1	48	-779	-	-
Sum inntekter	5 919	11 090	5 145	30	1 062	7 445	1 238	107	-627	-203	31 205
Driftsresultat før av- og nedskr. (EBITDA)	636	410	190	75	150	193	194	40	33	15	1 937
Driftsresultat (EBIT)	445	322	166	75	84	130	164	-24	33	15	1 409
Resultat før skatt (EBT)	440	318	174	82	82	127	160	-31	33	15	1 400
NØKKELTALL OG BALANSE											
EBITDA-margin	10,7 %	3,7 %	3,7 %	-	14,2 %	2,6 %	15,7 %	-	-	-	6,2 %
Driftsmargin	7,5 %	2,9 %	3,2 %	-	7,9 %	1,7 %	13,2 %	-	-	-	4,5 %
Resultatmargin	7,4 %	2,9 %	3,4 %	-	7,7 %	1,7 %	12,9 %	-	-	-	4,5 %
Eiendeler 31. desember	3 546	4 887	3 257	660	733	2 712	1 003	2 175	-4 448	-67	14 457
Investert kapital 31. desember	1 228	1 770	1 417	654	358	1 142	460	1 564	-3 619	-73	4 900
Antall ansatte 31. desember	1 812	1 720	635	24	309	1 058	236	181	-	-	5 975
IKKE TILFREDSTILTE LEVERANSEFORPLIKTELSER (ORDRERESERVE)											
Ordrereserve 2023	4 856	6 903	3 261	-	610	5 448	1 053	-	-241	-49	21 840
Ordrereserve senere år	10 512	3 142	1 155	-	30	2 189	641	-	-169	424	17 925
Total ordrereserve 31. desember	15 368	10 045	4 415	-	640	7 638	1 694	-	-410	375	39 765
FORDELING AV INNTEKTER ETTER TJENESTETYPE											
Inntekter fra anleggsvirksomhet	5 919	570	-	-	-	2 861	-	-	-558	-	8 792
Inntekter fra byggvirksomhet	-	10 510	5 137	-	-	4 461	-	-	81	-203	19 985
Inntekter fra rivevirksomhet on- og offshore	-	-	-	-	620	116	869	-	-71	-	1 534
Inntekter fra annen virksomhet	-	9	8	30	442	7	369	107	-78	-	894
Sum inntekter	5 919	11 090	5 145	30	1 062	7 445	1 238	107	-627	-203	31 205
FORDELING AV INNTEKTER ETTER GEOGRAFI											
Inntekter i Norge	4 571	11 090	5 145	30	1 062	-	1 238	107	-627	-251	22 365
Inntekter i Sverige	1 315	-	-	-	-	7 445	-	-	-	48	8 807
Inntekter i andre land	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33
Sum inntekter	5 919	11 090	5 145	30	1 062	7 445	1 238	107	-627	-203	31 205
KONTANTSTRØM											
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	1 040	253	-134	-9	112	67	157	-27	-	-	1 460
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-101	-21	631	184	-16	95	-23	-681	-	-	67
Netto kontantstrøm før finansieringsakt.	939	231	497	175	96	162	134	-708	-	-	1 527

NOTE 4 SEGMENTINFORMASJON FORTS.

Beløp i MNOK	Anlegg	Bygg	Betonmast	Eiendom	Energi og miljø	Sverige	Offshore	Øvrige	Elim.	GAAP-just.	Sum
2021											
RESULTATREGNSKAP											
Eksterne inntekter	5 597	8 740	5 194	35	1 047	6 289	847	94	-50	75	27 868
Interne inntekter	405	125	3	-	104	11	1	57	-706	-	-
Sum inntekter	6 002	8 865	5 196	35	1 152	6 300	848	150	-756	75	27 868
Driftsresultat før av- og nedskr. (EBITDA)	734	532	168	76	170	372	115	32	-16	-7	2 176
Driftsresultat (EBIT)	515	447	132	75	109	302	83	-30	-16	-7	1 609
Resultat før skatt (EBT)	510	450	111	76	107	295	78	-21	-19	-7	1 580
NØKKELTALL OG BALANSE											
EBITDA-margin	12,2 %	6,0 %	3,2 %	-	14,8 %	5,9 %	13,6 %	-	-	-	7,8 %
Driftsmargin	8,6 %	5,0 %	2,5 %	-	9,4 %	4,8 %	9,8 %	-	-	-	5,8 %
Resultatmargin	8,5 %	5,1 %	2,1 %	-	9,3 %	4,7 %	9,2 %	-	-	-	5,7 %
Eiendeler 31. desember	2 229	4 554	2 817	735	706	2 776	988	1 894	-3 505	-85	13 108
Investert kapital 31. desember	727	1 670	1 278	703	308	1 008	512	1 300	-2 846	-88	4 571
Antall ansatte 31. desember	1 406	1 551	772	25	254	1 010	214	181	-	-	5 413
IKKE TILFREDSTILTE LEVERANSEFORPLIKTELSER (ORDRERESERVE)											
Ordrereserve 2022	3 891	8 804	4 372	-	589	5 609	837	-	-235	172	24 040
Ordrereserve senere år	2 988	4 745	2 682	-	125	3 503	677	-	-113	-	14 607
Total ordrereserve 31. desember	6 878	13 549	7 054	-	714	9 112	1 515	-	-348	172	38 646
FORDELING AV INNTEKTER ETTER TJENESTETYPE											
Inntekter fra anleggsvirksomhet	6 002	521	-	-	-	2 572	-	-	-410	-	8 685
Inntekter fra byggvirksomhet	-	8 338	5 188	-	-	3 584	-	-	-189	75	16 996
Inntekter fra rivevirksomhet on- og offshore	-	-	-	-	692	140	581	-	-59	-	1 354
Inntekter fra annen virksomhet	-	6	8	35	459	4	267	150	-98	-	832
Sum inntekter	6 002	8 865	5 196	35	1 152	6 300	848	150	-756	75	27 868
FORDELING AV INNTEKTER ETTER GEOGRAFI											
Inntekter i Norge	4 980	8 865	5 196	35	1 152	-	848	150	-756	119	20 589
Inntekter i Sverige	995	-	-	-	-	6 300	-	-	-	-44	7 251
Inntekter i andre land	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
Sum inntekter	6 002	8 865	5 196	35	1 152	6 300	848	150	-756	75	27 868
KONTANTSTRØM											
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	593	36	276	-38	144	218	175	11	-	-	1 415
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-15	-12	89	212	-25	-37	-6	-31	-	-	175
Netto kontantstrøm før finansieringsakt.	578	24	365	174	119	181	169	-21	-	-	1 589

20240510001789

NOTE 5 KJØP OG SALG AV VIRKSOMHET

KJØP OG SALG AV VIRKSOMHET 2023

AF Gruppen har i 2023 gjennomført noen mindre virksomhetstransaksjoner. I januar 2023 gjennomførte AF Gruppen kjøp av 60 % av aksjene i Mepex Consult AS. Mepex er et konsulentselskap med spisskompetanse innen avfall og gjenvinning. Mepex inngår i virksomhetsområdet Energi og Miljø. I mai 2023 gjennomførte AF Gruppen kjøp av 56 % av aksjene i Betong & Tre AS. Selskapet inngår i virksomhetsområdet Bygg.

I februar 2023 solgte AF 21 % av aksjene i datterselskapet Fishfarming AS. Selskapet er nå et tilknyttet selskap i AF i virksomhetsområdet Betonmast.

KJØP OG SALG AV VIRKSOMHET 2022

Kjøp av Stenseth & RS Holding AS
Den 25. mars 2022 gjennomførte AF Gruppen kjøpet av 80% av aksjene i Stenseth & RS Holding AS. Stenseth & RS er en veldrevet betongentreprenør med god historikk. Selskapet har totalt 300 ansatte og består av driftsselskapene Stenseth & RS Entreprenør AS, Stenseth & RS Anlegg og Stenseth & RS Ressurs. Hovedkontoret ligger på Åros og det sentrale Østlandsområdet er selskapets primære nedslagsfelt. Selskapet tilbyr ulike betongarbeider innen bygg- og anleggssektoren som forskaling, armering og andre typer betongarbeider. I tillegg er selskapet ledende på utstøping og overflatebehandling av gulv. Stenseth & RS har de siste tre årene hatt en gjennomsnittlig omsetning på MNOK 495 og en driftsmargin på 7,2 %. Avtalt entrepriseverdi for 100 % av Stenseth & RS Holding AS var MNOK 220 på gjeldfri basis. Oppgjøret bestod av et aksjevederlag i AF Gruppen ASA tilsvarende MNOK 40, og MNOK 154 i kontanter. Det er i tillegg avtalt et betinget vederlag som er estimert til MNOK 16 som gjøres opp i 2025. Stenseth & RS inngår i virksomhetsområdet Anlegg.

Tall i MNOK	Stenseth & RS
Kontantvederlag	154
Aksjevederlag	40
Nåverdi av forventet betinget vederlag	16
Vederlag for 80 % av aksjene i Stenseth & RS Holding AS	**210**
Ikke-kontrollerende eierinteresser i Stenseth & RS Holding AS (20 % av eiendeler og gjeld)	14
Brutto vederlag Stenseth & RS Holding AS	**224**
Varige driftsmidler og bruksrettigheter	15
Likvide midler	83
Kortsiktige ikke-rentebærende fordringer	136
Utsatt- og betalbar skatt	-18
Langsiktig leasing-gjeld	-4
Kortsiktig ikke-rentebærende gjeld	-143
Sum identifiserte eiendeler og forpliktelser	**70**
Goodwill	**154**
Kontantvederlag for 80 % av aksjene i Stenseth & RS Holding AS	154
- Likvide midler i Stenseth & RS (100 %)	-83
Netto vederlag til kontantstrømoppstilling	**70**

Salg av virksomhet i 2022
I februar 2022 ble salget av Betonmast Telemark AS gjennomført. Salget har ikke påvirket resultatet. Betonmast Telemark hadde en omsetning på MNOK 46 de første to månedene av 2022 da de var inkludert i AF Gruppen. Selskapet var en del av virksomhetsområdet Betonmast.

I september 2022 ble salget av Palmer Gotheim Skiferbrudd AS gjennomført. Salget har ikke påvirket resultatet. Palmer Gotheim Skiferbrudd hadde en omsetning på MNOK 4 de første ni månedene av 2022 da de var inkludert i AF Gruppen. Selskapet var en del av virksomhetsområdet Anlegg.

AVSTEMMING AV TILGANG VED KJØP AV VIRKSOMHET 2022

Tall i MNOK	Note	Stenseth & RS
Ikke-kontrollerende eierinteresser		**14**
Goodwill	13	154
Immaterielle eiendeler	**13**	**154**
Maskiner og driftsløsøre	14	8
Leide maskiner og driftsløsøre	15	6
Varige driftsmidler og bruksrettigheter	15	15
Langsiktig rentebærende gjeld	20	4
Rentebærende gjeld	**20**	**4**

20240510017790

NOTE 6 DRIFTSINNTEKTER OG ANDRE INNTEKTER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
Inntekter fra tilvirkningskontrakter		28 757	29 708	26 767
Inntekter fra egenregiprosjekter		1	8	4
Inntekter fra salg av tjenester		1 220	1 023	752
Inntekter fra salg av varer		177	231	228
Sum driftsinntekter		**30 156**	**30 970**	**27 751**
Leieinntekter		86	68	36
Andre inntekter		288	167	81
Sum andre inntekter		**374**	**235**	**117**
Sum driftsinntekter og andre inntekter	4	**30 530**	**31 205**	**27 868**

Driftsinntekter inkluderer alle inntekter fra kontrakter med kunder som regnskapsføres etter IFRS 15.

Gjenværende omsetning på tapsprosjekter utgjør MNOK 1 152 (1 527). Forventet tap på gjenværende produksjon av tapsprosjekter er resultatført.

FORDELING AV DRIFTSINNTEKTER ETTER INNTEKTSFØRINGSPRINSIPP

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Andel av driftsinntekter som inntektsføres over tid	29 977	30 731	27 519
Andel av driftsinntekter som inntektsføres på et tidspunkt	179	239	232
Sum driftsinntekter	**30 156**	**30 970**	**27 751**

FORDELING AV DRIFTSINNTEKTER ETTER TYPE KUNDER

Andel av driftsinntekter mot offentlige kunder[1)]	8 923	9 121	6 316
Andel av driftsinntekter mot private kunder	21 233	21 849	21 435
Sum driftsinntekter	**30 156**	**30 970**	**27 751**

[1)] Offentlige kunder defineres som stats- og kommuneforvaltningen samt 100 % offentlig eide aksjeselskaper.

Disaggregerte driftsinntekter fordelt på virksomhetsområder (marked) og etter geografi er presentert i note 4 - Segmentinformasjon. Opplysninger om transaksjonspris for helt eller delvis ikke utførte leveranseforpliktelser er inkludert i note 4 - Segmentinformasjon under informasjon om ordrereserve.

Informasjon om kontraktsfordringer og kontraktseiendeler presenteres i note 10 – Kundefordringer og kontraktseiendeler. Informasjon om kontraktsforpliktelser presenteres i note 17 - Leverandørgjeld og annen ikke-rentebærende gjeld.

INNTEKTSFØRT PÅ PROSJEKTER UNDER UTFØRELSE

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Inntektsført beløp i året som var inkludert i kontraktsforpliktelsens åpningssaldo	1 546	959	1 010
Inntektsført beløp i året fra leveranseforpl. som var helt eller delvis tilfredsstilt i tidl. perioder	93	167	77

NOTE 7 LØNNSKOSTNADER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
Lønn		-4 404	-4 224	-3 966
Arbeidsgiveravgift		-837	-727	-711
Pensjonskostnader	18	-227	-225	-212
Aksjeverdibasert avlønning		-55	-62	-69
Andre ytelser		-328	-250	-185
Sum lønnskostnader		**-5 851**	**-5 487**	**-5 142**

AVSTEMMING AV AKSJEVERDIBASERT AVLØNNING

Aksjeverdibasert avlønning - kostnadsført	55	62	69
- herav rabatt aksjeprogram på aksjer fra egen beholdning	-4	-7	-7
Innskutt opsjonspremie for nytt opsjonsprogram	5	-	-
Aksjeverdibasert avlønning i egenkapital	**56**	**55**	**62**

GJENNOMSNITTLIG ANTALL ÅRSVERK

Norge	4 938	4 722	4 404
Sverige	1 107	1 068	1 042
Tyskland	22	15	13
Litauen	22	15	11
Storbritannia	4	1	-
Totalt	6 093	5 821	5 469

AKSJESALG TIL ANSATTE

AF Gruppen har et aksjeprogram der ansatte får anledning til å kjøpe aksjer med 20 % rabatt. Rabatten beregnes i forhold til gjennomsnittlig aksjekurs i tegningsperioden. Bindingstiden for aksjene er ett år.

ANTALL AKSJER/KURS	2023	2022	2021
Antall aksjer solgt fra egen beholdning	170 000	305 626	193 997
Antall aksjer tilført gjennom emisjon	830 000	694 374	806 003
Aksjekurs i tegningsperioden (NOK)	121,72	152,28	183,84
Salgskurs (NOK)	97,40	121,80	147,10
Regnskapsmessig effekt av aksjesalg til ansatte:			
Lønnskostnader (rabatt ved aksjesalg inkl. arbeidsgiveravgift)	-26	-30	-40

OPSJONSPROGRAM 2020-2023

Generalforsamlingen vedtok i mai 2020 et opsjonsprogram for alle ansatte i AF Gruppen. Det maksimale antall opsjoner som kunne tildeles var 4 000 000 over tre år med årlig tildeling i årene 2020–22, med utøvelse i mars 2023. Kjøpskursen for aksjene ble basert på gjennomsnittlig aksjekurs siste uke før de tre respektive tegningsperiodene, dog ikke lavere enn kursen i den første tegningsperioden. Kjøpskursen ble nedjustert med den del av utbetalt utbytte som overstiger 50 % av resultat per aksje foregående år. Opsjonspremien var 1,00 krone per opsjon. Det var en betingelse at man måtte være ansatt i AF Gruppen eller et av datterselskapene 1. mars 2023 for å kunne utøve opsjonene. AF Gruppen utstedte 3 850 000 opsjoner til 1 584 ansatte i 2020, 150 000 opsjoner til 184 ansatte i 2021 og 151 669 opsjoner til 142 ansatte i 2022. Totalt utestående opsjoner per 31. desember 2022 var 3 505 712 justert for ansatte som hadde sluttet. Per 1. mars 2023 var det 3 502 810 utestående opsjoner. Markedskursen for AF-aksjen på innløsningstidspunktet 1. mars 2023 var lavere enn utøvelseskursene. 1 361 opsjoner ble innløst. Resterende opsjoner bortfalt. Utestående opsjoner knyttet til dette programmet etter innløsning var 0. Resultatført opsjonskostnad for 2022 var MNOK 32 (31).

OPSJONSPROGRAM 2023-2026

Generalforsamlingen vedtok i mai 2023 et nytt opsjonsprogram for alle ansatte i AF Gruppen. Det maksimale antall opsjoner som kan tildeles er 5 000 000 over tre år, og ordningen innebærer en årlig tildeling i årene 2023-25, med utøvelse i mars 2026. Kjøpskursen for aksjene baseres på gjennomsnittlig børskurs siste uke før de tre respektive tegningsperiodene. Opsjonspremien er 1,00 krone pr. opsjon. Man må være ansatt i AF Gruppen eller et av datterselskapene 1. mars 2026 for å kunne utøve opsjonene. Aksjer som eventuelt kjøpes ved innløsning av opsjoner vil ha ett års bindingstid. AF Gruppen utstedte 4 850 000 opsjoner til 1 364 ansatte i 2023. I alt 70 553 opsjoner har bortfalt i 2023 som følge av at ansatte har sluttet. Totalt utestående opsjoner per 31. desember 2023 var 4 779 447 justert for ansatte som har sluttet. Resultatført opsjonskostnad for 2023 var MNOK 28 (32).

NOTE 7 LØNNSKOSTNADER FORTS.

UTESTÅENDE OPSJONER	Frist for utøvelse	Utøvelseskurs per 31.12. (NOK per aksje)	Antall opsjoner
Antall utestående opsjoner per 1. januar 2021	1.3.2023		3 806 660
Antall opsjoner tegnet i 2021	1.3.2023	183,80	150 000
Bortfall opsjoner eid av ansatte som sluttet i 2021			-226 041
Antall utestående opsjoner per 31. desember 2021	1.3.2023		*3 730 619*
Antall opsjoner tegnet i 2022	1.3.2023	165,82	151 669
Bortfall opsjoner eid av ansatte som sluttet i 2022	-		-376 576
Antall utestående opsjoner per 31. desember 2022	1.3.2023		3 505 712
Bortfall opsjoner eid av ansatte som sluttet før innløsning			-2 902
Antall utestående opsjoner per 1. mars 2023	1.3.2023		3 502 810
Ikke innløste opsjoner			-3 501 449
Innløste opsjoner			-1 361
Antall opsjoner tegnet i 2023	1.3.2026	139,40	4 850 000
Bortfall opsjoner eid av ansatte som sluttet i 2023			-70 553
Antall utestående opsjoner per 31. desember 2023	1.3.2026		4 779 447

AF Gruppen har benyttet Black-Scholes opsjonsprisingsmodell i verdsettelsen av opsjonene.
I modellen er følgende forutsetninger lagt til grunn:

	2023	2022	2021
Forventet utbytte-yield [1]	2,6 %	2,6 %	2,6 %
Historisk volatilitet	29,0 %	25,2 %	31,3 %
Riskofri rente	3,7 %	2,1 %	0,9 %
Forventet levetid på opsjonen (år)	2,8	0,8	1,8
Innløsningskurs på tildelingstidspunktet (NOK) [1]	139,40	169,82	193,85

[1] Utbytte utover 50 % av foregående års resultat per aksje er ikke inkludert i yield-beregningen. Dette fordi utbytte over dette nivået skal redusere innløsningskurs (strike).

20240510001791

NOTE 8 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
ANDRE DRIFTSKOSTNADER				
Husleie - kortsiktige kontrakter		-94	-79	-52
Andre leiekostnader - kortsiktige kontrakter		-638	-567	-510
Forsikring		-81	-71	-56
Innleie av arbeidskraft		-202	-311	-110
Revisjonshonorar		-17	-14	-15
Øvrige honorar		-203	-155	-137
Tap på fordringer	10	-27	-27	-7
Deponi og fyllplassavgifter		-92	-110	-105
Markedsføring og reklame		-32	-29	-24
IT-kostnader		-173	-170	-169
Vedlikehold av driftsmidler		-90	-21	-10
Øvrige andre driftskostnader		-833	-516	-483
Sum andre driftskostnader		-2 483	-2 072	-1 677

Beløp i TNOK	2023	2022	2021
GODTGJØRELSER TIL KONSERNETS VALGTE REVISOR			
Lovpålagt revisjon	-10 412	-7 741	-8 463
Andre attestasjonstjenester	-200	-202	-268
Skatterådgivning	-	-283	-78
Andre tjenester utenfor revisjon	-18	-29	-684
Sum	-10 630	-8 253	-9 493
GODTGJØRELSER TIL ANDRE REVISORER			
Lovpålagt revisjon	-5 723	-5 297	-4 772
Andre tjenester	-849	-864	-865
Sum	-6 572	-6 161	-5 637
Sum revisjonshonorar	-17 202	-14 415	-15 130

Godtgjørelse til revisor er oppgitt eksklusive merverdiavgift.

NOTE 9 NETTO GEVINSTER (TAP)

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Gevinster (tap) ved salg av aksjer i eiendomsselskap, TS og FKV [1]	20	11	38
Gevinster (tap) finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-1
Endring i virkelig verdi av derivater	1	3	3
Netto gevinster (tap) finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	-	-1	-2
Netto gevinster (tap) ved salg av varige driftsmidler	53	50	71
Netto valutagevinster/(-tap) knyttet til driften	-9	-7	-9
Sum netto gevinster (tap)	65	56	99

[1] Gevinster (tap) ved salg av aksjer i eiendomsselskap inkluderer salg av aksjer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet samt salg av aksjer i datterselskaper som driver eiendomsvirksomhet. For 2021 er det for konsernet en gevinst på MNOK 27 relatert til salg av aksjer i tilknyttet selskap Construction City Eiendom AS, til OBOS Eiendom AS.

2024051001792

NOTE 10 KUNDEFORDRINGER OG KONTRAKTSEIENDELER

KONTRAKTSFORDRINGER OG ANDRE IKKE RENTEBÆRENDE FORDRINGER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Fakturerte kundefordringer		5 085	4 466
Fakturert ikke opptjent på prosjekter under utførelse		-1 834	-1 111
Avsetning for tap		-24	-15
Kontraktsfordringer	6	3 227	3 340
Forskuddsbetalt skatt		24	34
Forskuddsbetalt mva og andre offentlige avgifter		67	39
Forskuddsbetalte kostnader		169	109
Øvrige kortsiktige ikke rentebærende fordringer		33	13
Andre ikke-rentebærende fordringer		291	196
Sum kundefordringer og andre ikke-rentebærende fordringer	24	3 518	3 536

MAKSIMAL EKSPONERING FOR KREDITTRISIKO

Fakturerte kundefordringer	Ikke forf.	1-30	31-60	61-90	91-120	>120	Sum
Aldersfordeling 2023	3 117	792	96	70	324	685	5 085
Aldersfordeling 2022	3 135	640	70	110	57	453	4 466

Tabellen over viser maksimal eksponering for kredittrisiko knyttet til kundefordringer på balansedagen aldersfordelt etter antall dager. En forholdsmessig stor andel av kundefordringene er forfalt med mer enn 120 dager. Dette har sammenheng med kompleksiteten i sluttoppgjøret til prosjektene. Sluttoppgjøret vil normalt omfatte arbeid knyttet til poster som ikke er beskrevet i kontrakten og partene må komme til enighet om pris og mengde på dette arbeidet. Sluttoppgjørsforhandlinger tar vanligvis flere måneder og for komplekse kontrakter kan det ta et år eller mer. Estimatendringer i sluttoppgjøret innregnes som korreksjon av prosjektinntekter.

Avsetning for tap på kundefordringer er relatert til kundenes betalingsevne og regnskapsførers i andre driftskostnader. Annen risiko knyttet til kundefordringene og kontraktseiendelene er hensyntatt ved vurdering av prosjektene. Inntektsføring av både kundefordringer og kontraktseiendeler på prosjektene er kun foretatt i den grad ledelsen har vurdert det som svært sannsynlig at det ikke vil bli foretatt reversering av akkumulerte inntekter. Det har ikke vært vesentlige konstaterte tap på inntektsførte fordringer eller kontraktseiendeler de siste årene, jfr note 8 - Andre driftskostnader.

KONTRAKTSEIENDELER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Opptjent ikke fakturert inntekt på prosjekter under utførelse		780	1 047
Innestående hos byggherrer [1]		929	974
Kontraktseiendeler	6	1 710	2 021

[1] Det tilbakeholdes opp til 10 % av kontraktssummen som sikkerhet for AF Gruppens kontraktsforpliktelser i utførelsestiden for kontrakten, herunder ansvar for forsinket fullføring. Det tilbakeholdte beløpet betegnes som «innestående hos byggherrer» og er regulert i kontraktsstandarder som NS 8405. Når sluttoppgjøret utbetales løses innestående opp.

NOTE 11 BEHOLDNINGER

Beløp i MNOK	2023	2022
Reservedeler og prosjektbeholdninger	319	171
Råmaterialer	63	65
Ferdigvarer	58	66
Sum beholdninger	439	301

Beholdningene består i hovedsak av reservedeler og utstyr til bruk i produksjonen. Beholdningene har ikke vært gjenstand for nedskrivninger i 2023.

Av lagerbeholdningen er MNOK 23 (6) pantsatt som sikkerhet for forpliktelser, jamfor note 35 – Pant og garantier.

NOTE 12 EGENREGIPROSJEKTER

Utbyggingsprosjektene i AF Gruppen organiseres i stor grad ved at det etableres felles utbyggingsselskaper med samarbeidspartnere. De fleste av disse selskapene organiseres som tilknyttede selskaper eller felleskontrollert virksomhet, jamfor note 27 – Tilknyttede selskaper og note 28 – Felleskontrollert virksomhet. Det som fremkommer i balansen som egenregiprosjekter, og som spesifiseres i tabellen under, er kun de prosjektene som utvikles i datterselskaper.

Beløp i MNOK	2023	2022
Boligprosjekter under oppførelse	77	43
Ferdigstilte boligenheter for salg	1	1
Tomter for utbygging	116	115
Sum egenregiprosjekter	194	158

TOMTER FOR UTBYGGING

Tomter for utbygging er tomter og utbyggingsrettigheter som ennå ikke er besluttet utbygget. Sammen med tomter og utbyggingsrettigheter i tilknyttede selskaper kan disse utnyttes til å bygge 3 233 (2 932) boenheter og 88 364 (74 156) m² næringsareal. Av disse er AFs andel 1 532 (1 380) boenheter og 36 478 (36 299) m² næringsareal.

FERDIGSTILTE BOLIGENHETER FOR SALG	2023	2022
Antall ferdigstilte boligenheter for salg i datterselskaper	13	14
AFs andel ferdigstilte boligenheter for salg i tilknyttede og felleskontr. selskaper [1]	132	12

[1] Av ferdigstilte boligenheter for salg er 115 leiligheter bygget for utleie (hyresretter). Disse selges samlet ved overdragelse av aksjer i utviklingsselskapet.

20240510017793

NOTE 13 GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER

Beløp i MNOK	Note	Goodwill	Andre immaterielle eiendeler	Sum
ANSKAFFELSESKOST				
1. januar 2022		4 422	57	4 479
Ordinær tilgang		-	1	1
Tilgang ved kjøp av virksomhet	5	154	-	154
Avgang		-	-3	-3
Omregningsdifferanse		-27	-	-27
31. desember 2022		4 549	56	4 604
Ordinær tilgang		-	3	3
Tilgang ved kjøp av virksomhet	5	33	-	33
Omregningsdifferanse		63	1	63
31. desember 2023		4 645	60	4 704
AV- OG NEDSKRIVNINGER				
1. januar 2022		-93	-51	-144
Avgang		-	3	3
Årets avskrivninger		-	-2	-2
31. desember 2022		-93	-50	-143
Årets avskrivninger		-	-2	-2
Årets nedskrivninger		-20	-	-20
31. desember 2023		-113	-52	-165
BALANSEFØRT VERDI				
Anskaffelseskost		4 549	56	4 604
Av- og nedskrivninger		-93	-50	-143
31. desember 2022		4 455	6	4 461
Anskaffelseskost		4 645	60	4 704
Av- og nedskrivninger		-113	-52	-165
31. desember 2023		4 531	8	4 539

	Andre imm. eiendeler
Økonomisk levetid	2-5 år
Avskrivningsplan	Lineær

NOTE 13 GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER FORTS.

ALLOKERING AV GOODWILL TIL KONTANTGENERERENDE ENHETER

Goodwill allokeres til de av konsernets kontantgenererende enheter som forventes å få synergier av virksomhetssammenslutningen. I hovedsak er goodwill allokert til forretningsenheter. Allokeringen presenteres i oversikten under:

Beløp i MNOK	2023	2022
Consolvo	166	166
Stenseth & RS	154	154
Målselv Maskin & Transport	64	64
AF Anlegg	37	37
Sum Anlegg	420	420
Strøm Gundersen	457	457
LAB Entreprenør	432	432
Haga & Berg	147	147
Åsane Byggmesterforretning	123	123
Helgesen Tekniske Bygg (HTB)	102	102
AF Håndverk	118	96
Fundamentering (FAS)	94	94
AF Bygg Østfold	47	47
Sum Bygg	1 520	1 498
Betonmast Romerike	462	462
Betonmast Oslo	348	348
Betonmast Buskerud-Vestfold	165	165
Betonmast Boligbygg	184	184
Betonmast Østfold	98	98
Betonmast Røsand	94	94
Betonmast Trøndelag	90	90
Sum Betonmast	1 440	1 440
Aeron	127	127
Sum Offshore	127	127
AF Energi	54	54
AF Decom	37	37
Mepex	11	-
Sum Energi og Miljø	103	91
HMB	367	342
AF Bygg Vast	264	247
Kanonaden Entreprenad	140	131
AF Bygg Öst	97	91
AF Bygg Syd [1]	39	35
AF Härnosand Byggreturer	14	13
AF Anläggning Vast	-	18
Sum Sverige	921	878
Balanseført verdi 31. desember	4 531	4 455

[1] *AF Öresund er operativt slått sammen med AF Bygg Syd i 2023. Sammenligningstall er omarbeidet.*

20240510017794

NOTE 13 GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER FORTS.

NEDSKRIVNINGSTESTER FOR GOODWILL

AF Gruppen gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler. I nedskrivningstesten blir innregnet verdi av goodwill varige driftsmidler, bruksretteiendel og netto arbeidskapital, heretter kalt eiendelene, i finansiell stilling målt mot gjenvinnbart beløp fra den kontantgenererende enheten eiendelene er allokert til. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er fastsatt ved beregninger av bruksverdi. Bruksverdien er beregnet basert på en diskontenng av forventede framtidige kontantstrømmer før skatt, diskontert med en relevant diskonteringsrente (WACC) før skatt som hensyntar løpetid og risiko. Det er benyttet ulik diskonteringsrente for norsk og svensk virksomhet som følge av forskjeller i nsikofri rente. Det er også benyttet ulikt avkastningskrav for enheter innen offshore og øvrig entreprenørvirksomhet for å reflektere forskjeller i markedsrisiko. De viktigste forutsetningene som er benyttet ved beregning av gjenvinnbare beløp er presentert i tabell under.

NORGE	2023	2022
Vekstrate [1]	2,0 %	2,0 %
WACC før skatt offshore	10,6 %	10,3 %
WACC før skatt øvrige	8,5 %	8,3 %

SVERIGE	2023	2022
Vekstrate [1]	1,5 %	1,5 %
WACC før skatt	7,1 %	6,5 %

[1] Vekstraten er nominell og forutsatt å være evigvarende.

NEDSKRIVNINGTEST AV GOODWILL I 2023

Forventede kontantstrømmer for 2024 i beregningen av gjenvinnbart beløp er basert på budsjett for 2024 godkjent av ledelsen. Dersom neste års budsjett ikke er representativt og det foreligger ledelsesgodkjente budsjetter for flere år, legges det til grunn budsjetter på inntil tre år. Budsjettene og forretningsplanene bygger på forutsetninger om blant annet etterspørsel, materialkostnader, lønnskostnader og konkurransesituasjonen i markedene AF Gruppen har virksomhet i. Forutsetningene som er gjort bygger på ledelsens erfaring samt eksterne kilder. Det er lagt til grunn en lønnsvekst på 5 % for norske selskaper og 3,5 % for svenske selskaper i 2024. Beregnet verdi av de kontantstrømgenererende enhetene overstiger innregnet verdi av eiendelene i test ved utgangen av 2023 for de fleste enhetene i testen. Det er i 2023 nedskrevet goodwill for AF Anläggning Väst på MNOK 20.

SENSITIVITETSANALYSE FOR NØKKELFORUTSETNINGER

Det er gjennomført sensitivitetsanalyser for alle goodwillposter knyttet til diskonteringsrente (WACC) og kontantstrømmer. Sensitivitetsanalyser for de forretningsenhetene med de høyeste goodwillpostene presenteres i avsnittet under. Basert på nåværende informasjon er ledelsen i AF Gruppen av den oppfatning at rimelige endringer i nøkkelforutsetningene som er lagt til grunn for beregning av gjenvinnbart beløp ikke vil medføre ytterligere behov for nedskrivning i noen enheter. Sum goodwill som ikke er vist i tabellene relatert til sensitivitetsanalyse under er MNOK 2 209 (2 287).

NOTE 13 GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER FORTS.

A) SENSITIVITETSANALYSE FOR DISKONTERINGSRENTE (WACC)

Tabellen under viser forholdet mellom estimert gjenvinnbart beløp og innregnet verdi av eiendelene i nedskrivningstesten for AF Gruppens største goodwillposter. Innregnet verdi av eiendelene i nedskrivningstesten er uttrykt som indeks 100. Indeksert gjenvinnbart beløp (gjenvinnbart beløp/innregnet verdi av eiendelene)*100, representerer hvor mye gjenvinnbart beløp overstiger innregnet verdi. I tillegg vises det hvordan gjenvinnbart beløp endrer seg dersom diskonteringsrenten (WACC) endrer seg med henholdsvis 0,5, 1,0 og 3,0 prosentpoeng. Alle andre forutsetninger er holdt konstant i beregningen. Desto høyere indeksen for gjenvinnbart beløp er, desto mer robust er enheten mot en eventuell nedskrivning.

Betonmast Oslo har for eksempel en beregnet verdi som er 1,71 ganger høyere enn eiendelene som skal forsvares i testen. 1,71 er da beregnet som indeks 171 dividert med indeks 100. Selv med en økning i WACC på 3,0 prosentpoeng vil Betonmast Oslo ha en beregnet verdi som er 1,09 ganger høyere enn det som er nødvendig for å forsvare eiendelene. Dersom indeksen for gjenvinnbart beløp er mindre enn 100, er gjenvinnbart beløp lavere enn innregnet verdi av eiendelene i nedskrivningstesten, slik at nedskrivning av goodwill er nødvendig. Av tabellen fremgår det eksempelvis at ved en økning av WACC med 0,5 prosentpoeng, er det nedskrivningsbehov for goodwill allokert til Betonmast Romerike.

2023	Verdier indeksert mot innregnet verdi av eiendeler i test i finansiell stilling				
FORRETNINGSENHET	Beregnet gjenvinnbart beløp i test	Indeksert verdi av eiendeler i test	Gjenvinnbart beløp om WACC økes med: 0,5 pp.	1,0 pp.	3,0 pp.
Strøm Gundersen	149	100	138	129	102
Betonmast Romerike	107	100	92	85	65
LAB Entreprenør	133	100	123	115	91
HMB	150	100	138	127	98
Betonmast Oslo	171	100	152	141	109
AF Bygg Väst	116	100	106	98	63

2022	Verdier indeksert mot innregnet verdi av eiendeler i test i finansiell stilling				
FORRETNINGSENHET	Beregnet gjenvinnbart beløp i test	Indeksert verdi av eiendeler i test	Gjenvinnbart beløp om WACC økes med: 0,5 pp.	1,0 pp.	3,0 pp.
Strøm Gundersen	148	100	137	127	100
Betonmast Romerike	192	100	170	166	122
LAB Entreprenør	170	100	158	147	115
HMB	375	100	341	313	235
Betonmast Oslo	366	100	327	316	236
Aeron	106	100	100	95	78

NOTE 13 GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER FORTS.

B) SENSITIVITETSANALYSE FOR KONTANTSTRØMMER

På samme måte som i sensitivitetsanalysen under A) viser tabellen under forholdet mellom estimert gjenvinnbart beløp og innregnet verdi av eiendelene i nedskrivningstesten for AF Gruppens største goodwillposter. Innregnet verdi av eiendelene i nedskrivningstesten er uttrykt som indeks 100. Indeksert gjenvinnbart beløp (gjenvinnbart beløp/innregnet verdi av eiendelene)*100 representerer hvor mye gjenvinnbart beløp overstiger innregnet verdi. I tillegg vises det hvordan gjenvinnbart beløp endrer seg ved en reduksjon av kontantstrømmen i test med henholdsvis 10 prosent, 30 prosent og 50 prosent. Jo høyere indeksen for estimert gjenvinnbart beløp er, desto mer robust er enheten mot en eventuell nedskrivning. Betonmast Oslo har for eksempel en beregnet verdi som er 1,71 ganger høyere enn eiendelene som skal forsvares i testen. 1,71 er da beregnet som indeks 171 dividert med indeks 100. Med en reduksjon i kontantstrøm på 30 % vil Betonmast Oslo ha en beregnet kontantstrøm som er 1,20 ganger høyere enn det som er nødvendig for å forsvare eiendelene. Dersom indeksen for gjenvinnbart beløp er mindre enn 100, er gjenvinnbart beløp lavere enn balanseført verdi av eiendelene i nedskrivningstesten, slik at nedskrivning av goodwill er nødvendig. Av tabellen fremgår det eksempelvis at ved en reduksjon av estimert kontantstrøm med 10 prosent er det nedskrivningsbehov for goodwill allokert til Betonmast Romerike.

2023		Verdier indeksert mot innregnet verdi av eiendeler i test i finansiell stilling		
	Beregnet gjenvinnbart beløp i test	Indeksert verdi av eiendeler i test	Gjenvinnbart beløp om kontantstrøm reduseres med:	
FORRETNINGSENHET			10%	30%	50%
Strøm Gundersen	149	100	134	104	74
Betonmast Romerike	107	100	97	75	54
LAB Entreprenør	133	100	119	93	66
HMB	150	100	135	105	75
Betonmast Oslo	171	100	154	120	85
AF Bygg Väst	116	100	104	81	58

2022		Verdier indeksert mot innregnet verdi av eiendeler i test i finansiell stilling		
	Beregnet gjenvinnbart beløp i test	Indeksert verdi av eiendeler i test	Gjenvinnbart beløp om kontantstrøm reduseres med:	
FORRETNINGSENHET			10%	30%	50%
Strøm Gundersen	148	100	133	103	74
Betonmast Romerike	192	100	173	135	96
LAB Entreprenør	170	100	153	119	85
HMB	375	100	338	263	188
Betonmast Oslo	366	100	329	256	183
Aeron	106	100	96	74	53

2024051001795

NOTE 14 VARIGE DRIFTSMIDLER

Beløp i MNOK	Note	Bygninger, prod. anlegg og tomter	Maskiner og driftsløsøre	Sum
ANSKAFFELSESKOST				
1. januar 2022		1 046	1 379	2 424
Ordinær tilgang		12	278	290
Tilgang ved kjøp av virksomhet	5	-	8	8
Avgang		-40	-92	-133
Omregningsdifferanser		-4	-4	-8
31. desember 2022		1 013	1 569	2 582
Ordinær tilgang		76	495	571
Tilgang ved kjøp av virksomhet	5	23	7	30
Avgang		-32	-91	-123
Omregningsdifferanser		9	13	21
31. desember 2023		1 089	1 992	3 080
AV- OG NEDSKRIVNINGER				
1. januar 2022		-112	-875	-987
Årets avskrivning		-22	-183	-205
Årets nedskrivning		-3	-1	-4
Akk. avskrivning årets avgang		14	60	74
Omregningsdifferanser		-	3	3
31. desember 2022		-123	-996	-1 119
Årets avskrivning		-22	-198	-220
Årets nedskrivning		-	-	-
Akk. avskrivning årets avgang		5	59	65
Omregningsdifferanser		-1	-8	-9
31. desember 2023		-141	-1 143	-1 284
BALANSEFØRT VERDI				
Anskaffelseskost		1 013	1 569	2 582
Av- og nedskrivninger		-123	-996	-1 119
31. desember 2022		890	572	1 462
Anskaffelseskost		1 089	1 992	3 080
Av- og nedskrivninger		-141	-1 143	-1 284
31. desember 2023		947	849	1 797

AVSKRIVNINGSSATSER

Hver vesentlig komponent av varige driftsmidler avskrives over estimert utnyttbar levetid og ved bruk av lineær metode, med unntak av tunnelboremaskinen i den felleskontrollerte driftsordningen som avskrives i takt med produksjon. Tomter avskrives ikke.

	År
Maskiner og driftsløsøre	3-10
Bygninger og produksjonsanlegg	20-50

PANT

Opplysninger om pantsatte varige driftsmidler er gitt i note 35 – Pant og garantier.

20240510017796

NOTE 15 LEIEAVTALER

KONSERNET SOM LEIETAKER

AF Gruppen velger å leie enkelte anleggsmidler istedenfor å kjøpe da dette gir fleksibilitet og sikrer at selskapet har en best mulig utnyttelse av anleggsmidler. Enkelte av eiendelene som leies blir fremleid. For konsern som leietaker er beløp presentert brutto før fradrag for leieinntekter.

Leieperioden er den avtalte leieperioden for hver leieavtale. Enkelte avtaler har klausul om oppsigelse mot et gebyr. For leieforholdene er det vurdert med rimelig sikkerhet at leieavtalene ikke blir avsluttet før tiden, men dette vurderes for hver enkelt leiekontrakt. Det er for de fleste leieavtaler ikke noen kjøpsopsjoner, men dette kan være relevant for enkelte avtaler. AF Gruppen vurderer tilbakelevering eller evt. kjøp for hver underliggende eiendel ved slutten av leieperioden dersom aktuelt.

Avtalene løper over ulike tidsperioder, de lengste avtalene er inngått for en tidsperiode på 10-15 år, men de fleste løper over 3-5 år. Unntaksvis er det inngått avtaler som løper uten tidsbegrensing, men med 3 måneders oppsigelsestid.

AF Gruppen har inngått konsernavtaler med flere leasingselskaper, hvor en leier anleggsmaskiner, heiser, stillaser, brakker og biler samt annet utstyr. Leieavtalene inngås i all hovedsak med en leieperiode på 3-5 år. Unntaket er brakker som kan leies for en periode på opptil 8 år. Brakkeleier er ikke inkludert i leieforpliktelsen dersom de er oppsigelige med kort frist.

Opplysninger om regnskapsprinsipper for leieavtaler er gitt i note 2 - Vesentlige regnskapsprinsipper.

BRUKSRETTEIENDELER

Beløp i MNOK	2023	2022
Leide bygninger og prod. anlegg	246	279
Leide maskiner og driftsløsøre	733	581
Sum	979	859

AVSKRIVNINGER OG NEDSKRIVNINGER AV BRUKSRETTEIENDELER

Beløp i MNOK	2023	2022
Avskrivninger av leide bygninger og prod. anlegg	-93	-90
Avskrivninger av leide maskiner og driftsløsøre	-242	-227
Sum	-335	-317

LEIEFORPLIKTELSER

Nedenfor vises udiskonterte leieforpliktelser og forfall på utgående kontantstrømmer. AF Gruppen er ikke bundet av andre påbegynte leieavtaler. Leieavtalene inneholder ikke restriksjoner på konsernets utbyttepolitikk eller finansieringsmuligheter.

		Leide bygninger og prod. anlegg		Leide maskiner og driftsløsøre		Total leieforpliktelse	
Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Gjeld som forfaller til betaling innen 1 år		95	100	282	211	377	311
Gjeld som forfaller til betaling mellom 1 og 5 år		150	180	487	374	638	554
Gjeld som forfaller til betaling etter 5 år		54	57	24	38	78	94
Udiskonterte leieforpliktelser		300	337	793	623	1 093	960
- herav renter		-22	-24	-59	-38	-82	-62
Nåverdi leieforpliktelse	20	277	313	733	585	1 011	898

Bruksrettelendelen på AF sitt hovedkontor Helsfyr Atrium er MNOK 56 og leieforpliktelsen er MNOK 49 per 2023. Det er inngått en ny 10-årlig leiekontrakt for nytt hovedkontor på Construction City, med estimert overtakelse i 2025. Avtalen inkluderer også to opsjoner på forlengelse av leieavtalen med 5 år per opsjon. Leieforpliktelsen for nytt hovedkontor innregnes på iverksettelsestidspunktet, når kontorlokalet er gjort tilgjengelig for leietaker.

NOTE 15 LEIEAVTALER FORTS.

SAMMENDRAG AV ANDRE LEIEINNTEKTER OG LEIEKOSTNADER I RESULTATOPPSTILLINGEN

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Inntekt fra fremleie av bruksretteiendeler		3	3
Driftskostnader knyttet til kortsiktige og variable leiebetalinger	8	-732	-646
Sum		-729	-643

KONSERNET SOM UTLEIER

I konsernet er det i 2023 innregnet en leieinntekt på totalt MNOK 86 (68) i resultatregnskapet. Leieinntektene består hovedsakelig av utleie av kontorer og kortsiktig utleie av driftsmidler, hvor utleie av kontorlokaler hovedsakelig er relatert til fremleie av kontorleie i Helsfyr Atrium. Minimum fremleieinntekter for Helsfyr Atrium er presentert i tabell under.

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Fremleie, forfall innen 1 år	3	5	5
Fremleie, forfall mellom 1 og 5 år	2	5	10
Fremleie, forfall etter 5 år	-	-	-
Sum	5	10	15

PANT

Opplysninger om pantsatte leide driftsmidler er gitt i note 35 - Pant og garantier.

ÅRSREGNSKAP

20240510017 97

NOTE 16 AVSETNING FOR FORPLIKTELSER

Beløp i MNOK	Garanti-arbeider [1]	Betingede vederlag [2]	Ikke-kontr. eierinteressers put-opsjoner [3]	Øvrige avsetninger	Sum avsetninger
1. januar 2022	317	-	219	190	725
Reverserte tidligere avsetninger	-22	-	-17	-31	-70
Avsatt i løpet av året	171	16	8	91	285
Sum innregnet i årets resultat	149	16	-10	59	215
Omregningsdifferanser	-1	-	-6	1	-7
Sum innregnet i andre inntekter og kostnader (OCI)	-1	-	-6	1	-7
Tilgang i løpet av året	-	-	22	-	22
Tilgang ved kjøp av virksomhet	2	-	-		2
Avgang ved salg av virksomhet	-2	-	-	-10	-11
Benyttet i løpet av året	-80	-	-132	-30	-243
Sum andre endringer	-80	-	-111	-40	-231
31. desember 2022	384	16	92	210	702
Reverserte tidligere avsetninger	-19	-	-2	-16	-37
Avsatt i løpet av året	326	-	-	124	450
Sum innregnet i årets resultat	308	-	-2	108	413
Omregningsdifferanser	3	-	5	-4	4
Sum innregnet i andre inntekter og kostnader (OCI)	3	-	5	-4	4
Tilgang i løpet av året	-	-	11	-	11
Tilgang ved kjøp av virksomhet	-	-	-	1	1
Benyttet i løpet av året	-102	-	-73	-27	-201
Sum andre endringer	-102	-	-62	-26	-190
31. desember 2023	592	16	32	289	930

[1] Avsetninger for garantiarbeider representerer ledelsens beste estimat på garantiansvaret knyttet til ordinære bygg- og anleggsprosjekter og garantiansvar etter Bustadoppføringslova. Garantitiden er vanligvis 3–5 år.

[2] Det ble i 2022 avsatt betinget vederlag knyttet til kjøpet av Stenseth & RS på MNOK 16. Det betingede vederlaget skal gjøres opp i 2025.

[3] AF Gruppen har per 31.12.23 MNOK 32 i estimert forpliktelse knyttet til avtaler om ikke-kontrollerende eieres rett til å selge aksjer i datterselskaper til AF på gitte tidspunkter (put-opsjoner). Verdien er ikke forhåndsbestemt, men beregnes på innløsningstidspunktet til selskapsverdi justert for gjeld. Selskapsverdien beregnes som gjennomsnittlig driftsresultat de tre foregående årene multiplisert med en avtalt multippel. Den beregnede egenkapitalverdien er neddiskontert med risikofri rente. Verdsettelsene er basert på ledelsens beste estimater på fremtidige resultater og netto rentebærende gjeld, samt estimert tidspunkt for innløsning. Verdien som beregnes er vurdert å tilsvare virkelig verdi og er på nivå 2 i verdsettelseshierarkiet etter IFRS 13. Motposten til forpliktelsen er majoritetens egenkapital, jf. egenkapitalavstemmingen. I 2023 er MNOK 23 av den estimert forpliktelsen klassifisert som kortsiktige avsetning siden put-opsjonene kan innløses i 2024.

KLASSIFISERING I FINANSIELL STILLING	2023	2022
Langsiktig gjeld	120	117
Kortsiktig gjeld	810	585
Sum avsetninger	930	702

NOTE 17 LEVERANDØRGJELD OG ANNEN IKKE-RENTEBÆRENDE GJELD

Beløp i MNOK	2023	2022
Leverandørgjeld	4 182	4 172
Offentlig gjeld	723	523
Påløpte feriepenger inklusive arbeidsgiveravgift	547	510
Andre påløpte kostnader og annen kortsiktig gjeld	1 615	1 219
Sum leverandørgjeld og annen ikke-rentebærende gjeld	7 067	6 423

Beløp i MNOK	2023	2022
Forskudd fra kunder	1 389	1 546
Sum kontraktsforpliktelse	1 389	1 546

NOTE 18 PENSJONER

De norske selskapene i AF Gruppen er pålagt å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller lovens krav.

Innskuddspensjon Norge
For konsernets ansatte i Norge er det etablert innskuddsbaserte pensjonsordninger for alle ansatte født i 1952 eller senere, eller som ble ansatt i 2003 eller senere. Fra 01.09.2019 var innskuddssatsene 4,75 % av lønn >1G<7,1G og 13,5 % av lønn >7,1G<12G (G er grunnbeløpet i folketrygden). Fra 01.01.2022 har innskuddssatsene vært 5 % av lønn opptil 7,1G og 13,5 % av lønn >7,1G<12G. Den ansatte betaler en egenandel på 2 % av lønnsgrunnlaget, maksimalt halvparten av innskuddet. Innbetalinger til innskuddsbaserte ordninger blir innregnet i resultatet det året innskuddet skjer.

Ytelsespensjon Norge
Konsernet har hatt en kollektiv pensjonsordning for ansatte født i 1951 og tidligere som er definert som ytelsesplan. Ordningen omfattet kun alderspensjon. Planen hadde som siktemål å gi ytelser på 60 % av lønnsnivå innenfor 12G (folketrygdens grunnbeløp) på pensjoneringstidspunktet. Dette betinget 30 års opptjeningstid. Pensjonsalder var 67 år og det var 15 års utbetalingstid. Deler av pensjonsutbetalingene var dekket av den norske Folketrygden og forventet utbetaling fra denne. Resten ble finansiert gjennom fondsopplegg i forsikringsselskap. Ved utgangen av 2020 ble den sikrede ordningen avviklet. I den usikrede ordningen deltar 5 (4) pensjonister.

Pensjonsordninger Sverige
Ansatte i de svenske konsernselskapene har kollektive pensjonsordninger. Premiene betales løpende gjennom året og beregnes som en andel av lønnen til de ansatte. Fagarbeidere har Avtalspension SAF-LO. Funksjonærer er omfattet av Tjänstepensionsavtalet ITP. Ansatte født i 1979 og senere har ITP 1. Dette er en innskuddsordning. Ansatte født i 1978 og tidligere har ITP 2, som er en ytelsesbasert ordning. Ordningene omfatter alderspensjon, sykepensjon, tjenestegruppelivsforsikring og i noen tilfeller familiepensjon. Alle de svenske ordningene innregnes som innskuddsbaserte ordninger, da det ikke foreligger pålitelig måling eller allokering av forpliktelser og midler.

AFP
Konsernet er tilknyttet AFP (Privat avtalefestet pensjon), en tariffbasert pensjonsordning for ansatte i privat sektor i Norge. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling eller allokering av forpliktelser og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen derfor behandlet som innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger innregnes løpende i resultatet og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Premie for AFP faktureres i prosent av den enkelte ansattes lønnsutbetaling mellom 1 og 7,1G. Konsernet betaler premie for arbeidstakere til og med kalenderåret de fyller 61 år. Premiesatsen er p.t. 2,6 %.

PENSJONSKOSTNAD

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Innskuddsbasert pensjon Norge	-102	-119	-115
Tilskudd til pensjonsordninger utland	-77	-61	-67
Andre pensjonskostnader	-48	-45	-30
Årets pensjonskostnad ekskl. arbeidsgiveravgift	-227	-225	-212
Arbeidsgiveravgift	-33	-32	-33
Årets pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	-260	-257	-244

PENSJONSFORPLIKTELSER OG PENSJONSMIDLER
Den fonderte pensjonsordningen ble avviklet i 2020. Konsernet har per 31.12 brutto pensjonsforpliktelser på MNOK 8 (3) hvor alt er ufondert. Balanseførte pensjonsmidler i konsernet utgjør MNOK 5 (0) og knytter seg til innskudd i premiefond. Aktuarielt tap innregnet i pensjonsforpliktelsen er MNOK -1 (2).

20240510017798

NOTE 19 NETTO FINANSPOSTER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022	2021
FINANSINNTEKTER				
Renteinntekter kontanter og kontantekvivalenter	20	18	6	8
Renteinntekter tilknyttede selskaper	20	20	13	15
Andre renteinntekter	20	4	1	-
Andre finansinntekter		-	2	-
Sum finansinntekter		42	23	23
FINANSKOSTNADER				
Rentekostnader lån og trekkfasiliteter	20	-53	-13	-9
Rentekostnader balanseførte leieforpliktelser	20	-36	-22	-20
Andre rentekostnader	20	-10	-8	-8
Andre finanskostnader		-	-3	-
Sum finanskostnader		-100	-46	-38
FINANSIELLE GEVINSTER (TAP) OG VERDIENDRINGER				
Netto valutagevinst (tap) knyttet til finansiering		9	14	-15
Sum finansielle gevinster (tap) og verdiendringer		9	14	-15
Netto finansposter		-49	-10	-29

NOTE 20 NETTO RENTEBÆRENDE FORDRINGER (GJELD)

NETTO RENTEBÆRENDE FORDRING (GJELD)

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Rentebærende fordringer - langsiktige	24	317	268
Rentebærende fordringer - kortsiktige	24	32	44
Kontanter og kontantekvivalenter	24	347	765
- Rentebærende lån og kreditter - langsiktige	24	-93	-75
- Leieforpliktelser - langsiktige	24	-666	-607
- Rentebærende lån og kreditter - kortsiktige	24	-233	-433
- Leieforpliktelser - kortsiktige	24	-345	-290
Netto rentebærende fordringer (gjeld)	22	-641	-329

KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Bankinnskudd		347	765
Kontanter og kontantekvivalenter	24	347	765
Herav bundne midler		19	57

Bundne midler består hovedsakelig av innskudd knyttet til oppgjør av skattetrekksmidler.

TREKKRETTIGHETER

AF Gruppen har en rullerende 1-årig flervaluta konsernkontoordning i DNB med en kredittramme på MNOK 2 000. Ved årsskiftet 2023 hadde AF ubenyttede kassekreditter tilknyttet konsernkontoordninger på MNOK 1 774 (1 843). I tillegg har konsernet en bærekraftslinket revolverende langsiktig kredittfasilitet (3+1+1 års løpetid) i Handelsbanken på MNOK 1 500 gjeldende fra september 2023. Tilgjengelig likviditet per 31. desember 2023, inklusive trekkfasiliteter i Handelsbanken og DNB er MNOK 3 625.

ENDRINGER I FORPLIKTELSER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER 2023

Beløp i MNOK	Note	Rentebærende lån og kreditter	Leieforpliktelser	2023
1. januar 2023		508	898	1 406
Kontantstrømmer				
Kontantstrømmer - innbetaling ved opptak av rentebærende gjeld		1	-	1
Kontantstrømmer - nedbetaling rentebærende gjeld		-201	-315	-516
Kontantstrømmer - betalte renter		-62	-36	-99
Andre endringer				
Tilgang leieforpliktelser		-	448	448
Avgang leieforpliktelser		-	-19	-19
Tilgang fra kjøp av virksomhet	5	19	-	19
Økt forpliktelse som følge av effektiv rente		62	36	99
Andre nettoendringer		-	-1	-1
31. desember 2023		326	1 011	1 337

NOTE 20 NETTO RENTEBÆRENDE FORDRINGER (GJELD) FORTS.

ENDRINGER I FORPLIKTELSER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER 2022

Beløp i MNOK	Note	Rentebærende lån og kreditter	Leieforpliktelser	2022
1. januar 2022		144	855	999
Kontantstrømmer				
Kontantstrømmer - innbetaling ved opptak av rentebærende gjeld		381	-	381
Kontantstrømmer - nedbetaling rentebærende gjeld		-17	-335	-352
Kontantstrømmer - betalte renter		-19	-22	-41
Andre endringer				
Tilgang leieforpliktelser		-	415	415
Avgang leieforpliktelser		-	-36	-36
Tilgang fra kjøp av virksomhet	5	-	4	4
Økt forpliktelse som følge av effektiv rente		19	22	41
Andre nettoendringer		-	-5	-5
31. desember 2022		508	898	1 406

Beløp i MNOK	Note	Effektiv rentesats	2023	2022
RENTEBÆRENDE LÅN OG KREDITTER				
Kassekreditt i konsernkontosystemet		5,3 %	222	421
Pantelån		6,8 %	18	1
Leieforpliktelser	15	3,8 %	1 011	898
Andre lån		6,7 %	86	86
Sum rentebærende lån og kreditter	22		1 337	1 406
KLASSIFISERING I FINANSIELL STILLING				
Langsiktig gjeld			759	683
Kortsiktig gjeld			578	723
Sum rentebærende lån og kreditter	22		1 337	1 406
FORFALLSSTRUKTUR:				
Gjeld som forfaller til betaling innen 1 år			609	746
Gjeld som forfaller til betaling mellom 1 og 5 år			761	638
Gjeld som forfaller til betaling etter 5 år			79	96
Fremtidig betaling			1 449	1 480
- Herav renter			-112	-73
Sum rentebærende lån og kreditter	22		1 337	1 406

Rentebærende lån og kreditter måles løpende til amortisert kost. Virkelig verdi beregnes ved å neddiskontere fremtidige kontantstrømmer og er klassifisert på nivå 2 i virkelig verdi-hierarkiet, jamfør note 24 – Finansielle instrumenter kategoritabell. Virkelig verdi er i det alt vesentlige lik bokført verdi.

20240510017799

NOTE 21 RESULTAT OG UTBYTTE PER AKSJE

KAPITALSTYRING

Formålet for konsernets kapitalstyring er å sikre forutsigbare finansielle rammebetingelser for driften og gi aksjonærene en avkastning som er bedre enn ved investeringer i sammenlignbare selskaper. Referansegruppen består av fire andre børsnoterte entreprenører i Norden: Veidekke, Skanska, NCC og PEAB. Kapitalstrukturen forvaltes løpende basert på nøkkeltall og vurderinger av de økonomiske forholdene virksomheten drives under, samt de utsikter man ser på kort og mellomlang sikt. AF Gruppens mål er å ha en egenkapitalandel på minimum 20 % og en netto rentebærende gjeld, eksklusive effekter av IFRS 16 Leieavtaler, som er lavere enn 2*EBITDA. Det har ikke vært endringer i retningslinjene for konsernets kapitalstyring i 2023. AF Gruppens policy for utbytte er at utbyttet skal utbetales inntil to ganger i året og utgjøre 50 % eller mer av årets resultat tilordnet majoritet. Dersom konsernets finansielle posisjon og kapitalstruktur tilsier det, kan utbyttet økes. Styret vil i sitt forslag til utbytte også ta hensyn til fremtidige finansielle og strategiske disposisjoner.

RESULTAT PER AKSJE

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Årets resultat tilordnet aksjonærene i morselskapet	402	958	1 019
ANTALL AKSJER PER 31. DESEMBER			
Tidsveiet gjennomsnittlig antall eksternt eide aksjer[1)]	107 775 062	106 906 990	106 061 202
Utvanningseffekt av aksjeverdibasert avlønning[2)]	-	-	405 958
Tidsveiet gjennomsnittlig antall eksternt eide aksjer etter utvanning	107 775 062	106 906 990	106 467 160
Resultat per aksje (NOK)	3,73	8,96	9,60
Utvannet resultat per aksje (NOK)	3,73	8,96	9,57

[1)] Tidsveiet gjennomsnitt av antall utstedte aksjer fratrukket egne aksjer.

[2)] AF Gruppens ordning for aksjeverdibasert avlønning (opsjoner), jamfør note 7 – Lønnskostnader, medfører at eksternt eide aksjer kan bli utvannet som følge av innløsning av opsjoner. For å hensynta den fremtidige økningen i eksternt eide aksjer beregnes det, i tillegg til resultat per aksje, utvannet resultat per aksje. Utvanningseffekten beregnes ved å dividere verdien av opsjonene per balansedato fratrukket estimert fremtidig kostnad for opsjonsprogrammet med gjennomsnittlig aksjekurs for AF-aksjen i året. Verdien av opsjonene beregnes ved å multiplisere antall opsjoner med differansen mellom gjennomsnitt av AF-aksjens aksjekurs i året og gjennomsnittlig innløsningskurs.

UTBYTTE PER AKSJE

Den 25. mai 2023 ble utbyttet for regnskapsåret 2022 utbetalt med NOK 6,50 per aksje. Det ble totalt utbetalt MNOK 700 som utbytte til aksjonærene i 2023.

For regnskapsåret 2023 foreslår styret et utbytte på NOK 3,50 per aksje for utbetaling 1. halvår 2024. Utbyttet forventes å bli utbetalt til aksjonærene den 27. mai 2024. Utbyttet må godkjennes av generalforsamlingen og er ikke avsatt som gjeld i balansen. Det vil ikke bli utbetalt utbytte på selskapets egne aksjer.

Totalt estimert utbytte for regnskapsåret 2023 for utbetaling 1. halvår 2024 er MNOK 380. Styret vil be generalforsamlingen om fullmakt til å kunne utbetale utbytte også i november 2024.

Beløp i kroner	Utbytte 1. halvår 2024
Totalt antall aksjer 31. desember 2023	108 532 000
Estimert emisjon i forbindelse med innløsning av opsjoner	-
Estimert antall egne aksjer	-52 200
Estimert antall utbytteberettigede aksjer	108 479 800
Foreslått utbytte per aksje	3,50
Totalt estimert utbytte	379 679 300

20240510018OO

NOTE 22 FINANSIELL RISIKOSTYRING

AF Gruppen blir gjennom virksomheten eksponert for ulike typer finansiell risiko; kredittrisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Det overordnede målet for risikostyringen i konsernet er å minimere den del av risikoen AF Gruppen ikke kan påvirke. Et eksempel på dette er uforutsigbare endringer i kapitalmarkedene.

Styret har et overordnet ansvar for etablering av og tilsyn med konsernets rammeverk for risikostyring. Det er etablert prinsipper for risikostyring for å identifisere og analysere den risikoen konsernet er eksponert for, og det er fastsatt rammer for akseptabelt risikonivå. Tilhørende kontroller er etablert for å sikre at rammene overholdes. Prinsipper og systemer for risikostyring gjennomgås regelmessig for å gjenspeile endring i aktiviteter og markedsbetingelser. Gjennom opplæring, standarder og prosedyrer for styring av risiko, er målet å utvikle et disiplinert og konstruktivt kontrollmiljø hvor alle ansatte har en god rolle- og ansvarsforståelse.

A) KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risiko for finansielle tap om en kunde eller motpart til et finansielt instrument ikke klarer å oppfylle sine kontraktsmessige forpliktelser. Kredittrisiko oppstår vanligvis som følge av konsernets fordringer mot kunder. Det er også kredittrisiko knyttet til kontanter og kontantekvivalenter og derivater. Ledelsen har fastsatt retningslinjer for kredittgiving, og eksponeringen for kredittrisiko følges opp løpende.

Kundefordringer, kontraktseiendeler og andre fordringer

Konsernets eksponering for kredittrisiko knyttet til kundefordringer, kontraktseiendeler og andre kortsiktige fordringer påvirkes hovedsakelig av spesifikke forhold knyttet til hver enkelt kunde. Andre forhold, som kundebasens demografi, geografiske forhold og lignende har liten innvirkning på kredittrisikoen.

Kundefordringer og andre fordringer i balansen er presentert netto etter avsetninger for påregnelige tap. Avsetning for tap gjøres når det forventes at en kredittrisiko resulterer i et tap. Historisk har konsernet hatt lave kredittap, men risikoen for slike tap har økt i takt med inflasjon, økte renter og svak utvikling i boligmarkedet. Verifisering i StartBank, bruk av verktøy for kredittvurdering, morselskaps- og bankgarantier samt bruk av tilpassede betalingsplaner bidrar til å redusere risikoen.

AF Gruppens største enkeltkunder er Trafikverket i Sverige, Vann- og Avløpsetaten i Oslo Kommune og andre representanter for det offentlige som kommuner, kommunale selskap og helseforetak som Helse Sør-Øst RHF. Kredittrisikoen for disse kundene vurderes å være minimal. Kontrakter med norske private kunder følger som oftest standarder der det er krav til sikkerhetsstillelse. Etter Norsk standard for bygge- og anleggskontrakter skal kunden stille sikkerhet for oppfyllelse av sine kontraktsforpliktelser med 10-17,5 % av kontraktssummen. Entreprenøren er ikke pliktig til å starte utførelsen av en kontrakt før sikkerhetsstillelse fra kunden er mottatt. I Sverige er det ikke tilsvarende kontraktsbestemmelser så der er vurderinger av kundens kredittverdighet før kontraktsinngåelse et viktig seleksjonskriterium.

Konsernets øvrige kredittrisiko er spredt på mange kontraktspartnere og boligkjøpere. Boligkjøpere betaler alltid forskudd ved inngåelse av kjøpekontrakt med minimum 10 % av kjøpesummen. Selskapet har salgspant i solgte boligenheter hvor det er inngått salgskontrakter. Kredittrisikoen er spredt på mange boligkjøpere og vurderes som lav.

Se note 10 - Kundefordringer og kontraktseiendeler for maksimal eksponering for kredittrisiko knyttet til kundefordringer på balansedagen fordelt etter alder.

En forholdsmessig stor andel av kundefordringene er forfalt med mer enn 120 dager. Dette henger sammen med kompleksiteten i sluttoppgjøret i prosjektene. Ved sluttoppgjøret avregnes alle utførte mengder i entreprenørkontrakten mot kontraktens priser. I tillegg vil faktisk utført arbeid normalt omfatte poster som ikke er beskrevet i kontrakten og partene må komme til enighet om hvordan disse postene skal prises og hvordan mengdene skal beregnes. Dette arbeidet tar vanligvis flere måneder og for komplekse kontrakter kan dette ta opptil ett år. Verdifall knyttet til manglende betalingsvilje eller betalingsevne forekommer sjelden. Verdiendringer av fordringsmassen er i all hovedsak knyttet til estimatendringer av prosjektinntekter og bokføres som korreksjon av prosjektinntektene.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter omfatter bundne og ikke bundne bankinnskudd. Kredittrisikoen knyttet til bankinnskudd er begrenset da motparten er banker med høy kredittranking som er vurdert og publisert av internasjonale kredittvurderingsinstitutter som Moodys og Standard & Poors. De strenge kravene til kredittverdighet innebærer at det forventes at motpartene vil oppfylle sine forpliktelser. Eventuelle plasseringer i pengemarkedsfond gjøres kun i likvide verdipapirer og bare med motparter som har høy kredittverdighet.

Derivater

Kredittrisikoen knyttet til transaksjoner med derivater vurderes som liten fordi motpartene er banker med høy kredittrating.

Kreditteksponering for finansielle eiendeler

Maksimal kreditteksponering for finansielle eiendeler tilsvarer balanseført verdi.

B) MARKEDSRISIKO

I) Renterisiko

AF Gruppens finansiering er basert på flytende rente og konsernet er derfor utsatt for renterisiko. Konsernet benytter som hovedregel ikke rentebytteavtaler for å sikre den effektive renteeksponeringen. Se note 20 – Netto rentebærende fordringer (gjeld) for detaljer. AF er også eksponert for renterisiko for bygg- og eiendomsvirksomheten, spesielt ved boligbygging i egenregi, der det generelle rentenivået vil ha innvirkning på omsetteligheten av ferdige boliger og dermed konsernets kapitalbinding. Konsernet reduserer denne risikoen gjennom krav om forhåndssalg av boligenheter og forskudd fra boligkjøpere. Se nærmere beskrivelse i note 12 – Egenregiprosjekter.

IBOR-reformen påvirker avtaler som fastsetter rentenivået i henhold til en referanseindeks. NIBOR benyttes som referanse for prisingen i en rekke finansielle kontrakter. AF Gruppen vurderer at effekten av IBOR-reformen ikke vil ha vesentlig effekt på konsernregnskapet, og at risikoen for finansiell eksponering knyttet til IBOR-reformen er lav.

Sensitivitet for renteendringer

Konsernet er utsatt for renterisiko på finansielle eiendeler og forpliktelser med variabel rente. Tabellen viser effekten på resultat etter skatt ved en endring i renten med 100 basispunkter. Analysen forutsetter at øvrige variabler holdes konstante.

NOTE 22 FINANSIELL RISIKOSTYRING FORTS.

Beløp i MNOK	2023	2022
Finansielle eiendeler med variabel rente	695	1 077
Finansielle forpliktelser med variabel rente	-1 337	-1 406
Netto finansielle fordringer (finansiell gjeld)	**-641**	**-329**
EFFEKT PÅ RESULTAT ETTER SKATT		
Effekt på resultat etter skatt og egenkapital ved økning av rentene med 100 basispunkter	-5	-3
Effekt på resultat etter skatt og egenkapital ved reduksjon av rentene med 100 basispunkter	5	3

ii) Valutarisiko

AF Gruppen har virksomhet i flere land og er eksponert for valutarisiko i flere valutaer, spesielt SEK, EUR og USD. 69 % (72 %) av AF Gruppens innregnede inntekter kommer fra virksomhet med funksjonell valuta i NOK, 30 % (28 %) i SEK. Valutarisiko oppstår fra fremtidige handelstransaksjoner, ved omregning til NOK av innregnede eiendeler og forpliktelser og nettoinvesteringer i utenlandsk virksomhet. Netto valutagevinster (-tap) i 2023 var MNOK 0 (7). Totale omregningsdifferanser i 2023 var MNOK 89 (-41). Konsernet har lav valutarisiko knyttet til inntekt fra virksomhetsområdene Anlegg, Bygg, Betonmast, Eiendom, Energi og Miljø og Sverige da inntektene hovedsakelig er i funksjonell valuta. Virksomhetsområdet Offshore har deler av sin omsetning i EUR og USD.

Disse sikres i noen tilfeller naturlig ved at kostnadene er i samme valuta som inntektene eller de sikres ved bruk av terminkontrakter for valuta. Per 31.12.23 innregnes effektene av valutaterminene i to kontrakter med inntekter i EUR, etter reglene for kontantstrømsikring, jamfør note 23 – Derivater og note 24 – Finansielle instrumenter – Kategoritabell. AF Gruppen gjør hovedparten av innkjøpene i sin respektive funksjonelle valuta. Konsernet har risiko knyttet til innkjøp i utenlandsk valuta, enten direkte ved innkjøp fra utenlandske leverandører eller indirekte fra norske leverandører som importerer varer fra utlandet. AF Gruppen sikrer seg ved at alle større innkjøpsavtaler er i NOK. Vesentlige enkeltinnkjøp i utenlandsk valuta som ikke omfattes av innkjøpsavtaler i NOK terminsikres.

Følgende vesentlige valutakurser har blitt benyttet.

	Snittkurs		Sluttkurs 31.12	
NOK	2023	2022	2023	2022
SEK 1	1,00	0,95	1,01	0,95
EUR 1	11,42	10,10	11,24	10,51
USD 1	10,56	9,61	10,17	9,86
GBP 1	13,14	11,85	12,93	11,85

SENSITIVITET VALUTADERIVATER

Beløp i MNOK	2023	2022
EFFEKT PÅ RESULTAT ETTER SKATT		
Effekt på resultat etter skatt ved en styrking av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	-	-5
Effekt på resultat etter skatt ved en svekkelse av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	-	5
EFFEKT PÅ ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER (OCI)		
Effekt på andre inntekter og kostnader (OCI) ved en styrking av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	26	43
Effekt på andre inntekter og kostnader (OCI) ved en svekkelse av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	-26	-43
EFFEKT PÅ EGENKAPITAL		
Effekt på egenkapital ved en styrking av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	26	38
Effekt på egenkapital ved en svekkelse av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	-26	-38

SENSITIVITET VED OMREGNING AV FORDRINGER OG GJELD I UTENLANDSK VALUTA TIL NOK

AF Gruppen har innskudd og forpliktelser i EUR, GBP, USD, DKK og SEK. Netto bankinnskudd og fordringer i utenlandsk valuta som ikke er funksjonell valuta, er utsatt for valutarisiko og resulterer i valutagevinster (-tap) ved valutakursendringer. Tabellen viser effekten på resultat etter skatt ved en endring av samtlige valutakurser med 10 %. Analysen forutsetter at øvrige variabler holdes konstante.

20240510018O1

NOTE 22 FINANSIELL RISIKOSTYRING FORTS.

Beløp i MNOK	2023	2022
EFFEKT PÅ RESULTAT ETTER SKATT OG EGENKAPITAL		
Effekt på resultat etter skatt og egenkapital ved en styrking av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	40	5
Effekt på resultat etter skatt og egenkapital ved en svekkelse av NOK med 10 % mot samtlige valutaer	-40	-5

iii) Annen prisrisiko
Rivevirksomheten i Offshore er utsatt for prisrisiko ved salg av skrapstål som gjenvinnes fra stålkonstruksjoner i Nordsjøen. Løpende vurderes det om stålprisen skal sikres, både med hensyn til eksponering og hvor effektivt markedet for terminkontrakter er. AF har forpliktelser knyttet til råvarederivater for stål per 31.12.23 og per 31.12.22. Se note 23 – Derivater for ytterligere informasjon.

C) LIKVIDITETSRISIKO
Likviditetsrisiko er risikoen for at AF Gruppen ikke vil være i stand til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Konsernets strategi for å håndtere likviditetsrisiko er å ha tilstrekkelig med likvide midler og finansieringsrammer til enhver tid for å kunne innfri finansielle forpliktelser ved forfall, uten å risikere uakseptable tap eller gå på bekostning av konsernets omdømme. De fleste selskapene i AF Gruppen er tilknyttet et konsernkontosystem. Overskuddslikviditet på konsernkontoen, utover den del som utgjør nødvendig arbeidskapital, forvaltes av konsernets finansfunksjon. Ledelsen får daglig oppdatert likviditeten via et likviditets-dashbord, og månedlig har konsernledelsen en gjennomgang av likviditet i prosjektene. Det utarbeides årlige likviditetsbudsjetter som oppdateres ved behov. Se note 20 – Netto rentebærende fordringer (gjeld) for informasjon om likviditet og tilgjengelige trekkrammer.

NOTE 23 DERIVATER

	2023		2022	
Beløp i MNOK	Eiendeler	Forpliktelser	Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminkontrakter - til virkelig verdi over resultatet	-	-	-	-
Valutaterminkontrakter - kontantstrømsikring	-	11	-	2
Sum anleggsmidler / langsiktig gjeld		11	-	2
Råvarederivater - til virkelig verdi over resultatet	-	-	-	-
Råvarederivater - kontantstrømsikring	-	1	-	4
Valutaterminkontrakter - til virkelig verdi over resultatet	2	-	-	-
Valutaterminkontrakter - kontantstrømsikring	-	15	-	17
Sum omløpsmidler / kortsiktig gjeld	2	15	-	20
Sum innregnede verdier i finansiell stilling	2	27	-	22

RÅVAREDERIVATER
For å sikre oss mot uønskede svingninger i prisen på råvarene AF benytter i entreprenørvirksomheten eller kildesorterer for gjenvinning, for eksempel stål, inngås i noen tilfeller råvarederivater. I vurderingen tas det hensyn til eksponering og hvor effektivt markedet for terminkontrakter er. Per 31. desember 2023 har AF Gruppen forpliktelser knyttet til råvarederivater for stål knyttet til rivevirksomheten på miljøbasen i Vats.

VALUTATERMINKONTRAKTER
AF Gruppen innregner verdiendringer av valutaderivater knyttet til store kontrakter i valuta etter reglene for kontantstrømsikring. Per 31.12.23 gjelder dette to kontrakter med inntekter i EUR. Det var ingen ineffektivitet knyttet til AF Gruppens kontantstrømsikringer i 2023. For øvrige valutaterminkontrakter føres verdiendringene løpende over resultatet, jamfør note 9 – Netto gevinster (tap).

TABELLEN UNDER VISER ENDRINGER I KONTANTSTRØMSIKRING:

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Kontantstrømsikring (brutto)	41	44	55
Kontantstrømsikring (skatt)	-9	-10	-12
Reklassifisert fra andre inntekter og kostnader (OCI) til resultatet	32	34	43
Kontantstrømsikring (brutto)	-48	-38	-21
Kontantstrømsikring (skatt)	11	8	5
Årets verdiendring	-37	-30	-16
Kontantstrømsikring (brutto)	-7	5	35
Kontantstrømsikring (skatt)	2	-1	-8
Sum andre inntekter og kostnader (OCI)	-5	4	27

ÅRSREGNSKAP

NOTE 23 DERIVATER FORTS.

FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI ETTER VERDSETTELSESHIERARKIET

AF Gruppen måler alle derivater og finansielle investeringer til virkelig verdi. AF Gruppen har per 31. desember 2023 derivater knyttet til valuta og stål. Valutaderivatene inngås for å ha forutsigbarhet enten for inntekter eller varekostnader i utenlandsk valuta.

Virkelig verdi-hierarki
Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi i henhold til verdsettelseshierarkiet i IFRS 13. De ulike nivåene er definert som følger:
Nivå 1 - Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.
Nivå 2 - Verdsettelse utledet direkte eller indirekte fra notert pris i nivå 1.
Nivå 3 - Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder.

Beløp i MNOK

2023	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler - Derivater	-	2	-	2
Forpliktelser - Derivater	-	-27	-	-27
Sum	-	-25	-	-25

Beløp i MNOK

2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler - Derivater	-	-	-	-
Forpliktelser - Derivater	-	-22	-	-22
Sum	-	-22	-	-22

Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er beregnet som nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkursen for valutaen på balansedagen multiplisert med kontraktens volum i fremmed valuta.

20240510018O2

NOTE 24 FINANSIELLE INSTRUMENTER: KATEGORITABELL

Tabellen nedenfor presenterer AF Gruppens klasser av finansielle instrumenter og tilhørende innregnet verdi etter IFRS 9 – Finansielle instrumenter. Alle de finansielle instrumentene er målt til virkelig verdi, eller tilnærmet lik virkelig verdi, med unntak av langsiktige finansielle forpliktelser. Se note 20 – Netto rentebærende fordringer (gjeld) for informasjon om virkelig verdi på langsiktige finansielle forpliktelser.

FINANSIELLE EIENDELER FORDELT PER KATEGORI

Beløp i MNOK 31.12.23	Note	Finansielle eiendeler til amortisert kost	Fin. eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Fin. eiendeler til virkelig verdi over OCI	Sum	Ikke-finansielle eiendeler	Sum balanseført verdi
Langsiktige rentebærende fordringer	20	317	-	-	317	-	317
Langsiktige pensjonsmidler og andre finansielle eiendeler		3	35	-	38	5	43
Kundefordringer og andre ikke rentebærende fordringer [1]	10	3 259	-	-	3 259	259	3 518
Kontraktseiendeler	10	-	-	-	-	1 710	1 710
Kortsiktige rentebærende fordringer	20	32	-	-	32	-	32
Kortsiktige derivater	23	-	2	-	2	-	2
Kontanter og kontantekvivalenter	20	347	-	-	347	-	347
Sum		3 957	37	-	3 994	1 973	5 967

Beløp i MNOK 31.12.22	Note	Finansielle eiendeler til amortisert kost	Fin. eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Fin. eiendeler til virkelig verdi over OCI	Sum	Ikke-finansielle eiendeler	Sum balanseført verdi
Langsiktige rentebærende fordringer	20	268	-	-	268	-	268
Langsiktige pensjonsmidler og andre finansielle eiendeler		4	9	-	13	-	13
Kundefordringer og andre ikke rentebærende fordringer [1]	10	3 353	-	-	3 353	183	3 536
Kontraktseiendeler	10	-	-	-	-	2 021	2 021
Kortsiktige rentebærende fordringer	20	44	-	-	44	-	44
Kortsiktige derivater	23	-	-	-	-	-	-
Kontanter og kontantekvivalenter	20	765	-	-	765	-	765
Sum		4 434	9	-	4 444	2 204	6 648

[1] Kundefordringer og andre ikke rentebærende fordringer klassifisert som finansielle eiendeler til amortisert kost omfatter ikke forskuddsbetalte kostnader.

NOTE 24 FINANSIELLE INSTRUMENTER: KATEGORITABELL FORTS.

FINANSIELLE FORPLIKTELSER FORDELT PER KATEGORI

31.12.23	Note	Forpliktelser til amortisert kost	Derivater til virkelig verdi over resultatet	Derivater til virkelig verdi over OCI	Sum	Ikke-finansielle forpliktelser	Sum balanseført verdi
Langsiktige rentebærende lån og kreditter	20, 22	93	-	-	93	-	93
Langs. rentebærende lån - leieforpliktelser	20, 22, 15	666	-	-	666	-	666
Kortsiktige rentebærende lån og kreditter	20, 22	233	-	-	233	-	233
Korts. rentebærende lån - leieforpliktelser	20, 22, 15	345	-	-	345	-	345
Leverandørgjeld og annen ikke-rentebærende gjeld [2]	17, 22	5 798	-	-	5 798	1 270	7 067
Kontraktsforpliktelse	17, 22	-	-	-	-	1 389	1 389
Langsiktige derivater	22, 23	-	-	11	11	-	11
Kortsiktige derivater	22, 23	-	-	15	15	-	15
Sum		7 134	-	27	7 161	2 658	9 819

31.12.22	Note	Forpliktelser til amortisert kost	Derivater til virkelig verdi over resultatet	Derivater til virkelig verdi over OCI	Sum	Ikke-finansielle forpliktelser	Sum balanseført verdi
Langsiktige rentebærende lån og kreditter	20, 22	75	-	-	75	-	75
Langs. rentebærende lån - leieforpliktelser	20, 22, 15	607	-	-	607	-	607
Kortsiktige rentebærende lån og kreditter	20, 22	433	-	-	433	-	433
Korts. rentebærende lån - leieforpliktelser	20, 22, 15	290	-	-	290	-	290
Leverandørgjeld og annen ikke-rentebærende gjeld [2]	17, 22	5 391	-	-	5 391	1 032	6 423
Kontraktsforpliktelse	17, 22	-	-	-	-	1 546	1 546
Langsiktige derivater	22, 23	-	-	2	2	-	2
Kortsiktige derivater	22, 23	-	-	20	20	-	20
Sum		6 797	-	22	6 819	2 578	9 397

[2] Leverandørgjeld og ikke-rentebærende gjeld klassifisert som finansiell gjeld til amortisert kost består av ordinær leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld. Som finansiell gjeld regnes ikke lovpålagte forpliktelser som skyldig merverdiavgift, pensjon og andre personalrelaterte kostnader.

20240510018O3

NOTE 25 SKATTEKOSTNAD

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Årets betalbare skatt	-286	-466	-269
Justering for tidligere år	-	-4	-16
Endring utsatt skatt	101	221	-66
Sum skattekostnad	-185	-248	-351
AVSTEMMING AV BETALBAR SKATT I RESULTATET MOT BETALBAR SKATT I BALANSEN			
Årets betalbare skatt	286	466	269
Betalbar skatt knyttet til tidligere år	3	4	28
Forskuddsbetalt skatt	-42	-54	-64
Valutaomregningsdifferanser	-	-	-1
Sum betalbar skatt i balansen	247	416	232
AVSTEMMING AV SKATTEKOSTNAD BEREGNET MED NORSK SKATTESATS OG SKATTEKOSTNADEN SLIK DEN FREMKOMMER I RESULTATET			
Resultat før skatt	700	1 400	1 580
Forventet inntektsskatt etter norsk nominell sats	-154	-308	-348
Skatteeffekter av:			
- Avvikende skattesats	-1	3	4
- Ikke fradragsberettigede kostnader	-26	-28	-43
- Resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	-7	35	31
- Ikke skattepliktige inntekter	3	9	9
- Endring i skattesats	-	-	1
- Ikke innregnet / endret vurdering av utsatt skattefordel	-1	5	-6
- For mye/for lite avsatt tidligere år	-	36	2
Sum skattekostnad i resultatet	-185	-248	-351
Effektiv skattesats	26,5 %	17,7 %	22,2 %

NOTE 26 UTSATT SKATT / UTSATT SKATTEFORDEL

ENDRING I BALANSEFØRT NETTO UTSATT SKATT

Beløp i MNOK	2023	2022
Balanseført verdi 1. januar	369	578
Resultatført i perioden	-101	-221
Ført i utvidet resultat	-2	2
Effekter knyttet til kjøp/salg av virksomhet	9	-3
Effekt knyttet til deltakerlignede selskaper	1	14
Valutaomregningsdifferanse	-3	-
Balanseført verdi 31. desember	273	369

KLASSIFISERING I BALANSEN

Utsatt skattefordel	-167	-76
Utsatt skatt	441	445
Netto utsatt skatt i balansen	273	369

ENDRING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT (FØR NETTOFØRING INNEN SAMME SKATTEREGIME)

2023 UTSATT SKATT	1.1.23	Innregnet i årets resultat	Innregnet i andre innt. og kostn. (OCI)	Kjøp/salg av virksomhet	Valuta-omregning/ annet	31.12.23
Varige driftsmidler	34		-	1	-	36
Prosjekter under utførelse [1]	619	98	-	6	-	724
Andre eiendeler	3		-	-	-	3
Periodiseringsfond	1	-1	-	-	-	1
Sum utsatt skatt	657	98	-	7	-	763

Herav nettoført mot utsatt skattefordel	-322
Balanseført utsatt skatt	441

UTSATT SKATTEFORDEL	1.1.23	Innregnet i årets resultat	Innregnet i andre innt. og kostn. (OCI)	Kjøp/salg av virksomhet	Valuta-omregning/ annet	31.12.23
Varige driftsmidler	-11	-3	-	3	-	-12
Andre eiendeler	-16	2	-2	-	1	-15
Avsetninger	-177	-35	-	-	-	-211
Renter til avskjæring	-	-34	-	-	-	-34
Skatteverdi av fremførbart underskudd [2]	-91	-129	-	-1	-3	-224
Sum utsatt skattefordel	-295	-199	-2	2	-2	-496

Herav nettoført mot utsatt skatt	322
Herav ikke balanseført utsatt skattefordel	6
Balanseført utsatt skattefordel	-167

[1] I Norge har prosjekter under utførelse stor betydning ved beregning av utsatt og betalbar skatt. Prosjekter under utførelse vurderes til direkte tilvirkningskostnad og inntektsføres skattemessig først ved overlevering.
[2] Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd er innregnet i den grad det er sannsynlig at konsernet kan anvende dette mot fremtidig skattepliktig overskudd. Innregnet skattemessig fremførbart underskudd er ikke tidsbegrenset og utgjør MNOK 1 044 (425).

2024051001804

NOTE 26 UTSATT SKATT / UTSATT SKATTEFORDEL FORTS.

2022 UTSATT SKATT	1.1.22	Innregnet i årets resultat	Innregnet i andre innt. og kostn. (OCI)	Kjøp/salg av virksomhet	Valuta-omregning/ annet	31.12.22
Varige driftsmidler	34	2	-	-1	-	34
Prosjekter under utførelse [1]	767	-144	-	-4	-	619
Andre eiendeler	30	-27	-	-	-	3
Periodiseringsfond	11	-10	-	-	-	1
Sum utsatt skatt	841	-179	-	-5	-	657

Herav nettoført mot utsatt skattefordel	-212
Balanseført utsatt skatt	445

UTSATT SKATTEFORDEL	1.1.22	Innregnet i årets resultat	Innregnet i andre innt. og kostn. (OCI)	Kjøp/salg av virksomhet	Valuta-omregning/ annet	31.12.22
Varige driftsmidler	-10	-1	-	-	-	-11
Andre eiendeler	-25	-6	2	-	14	-16
Avsetninger	-184	5	-	2	-	-177
Skatteverdi av fremførbart underskudd [2]	-56	-39	-	-	5	-91
Sum utsatt skattefordel	-274	-42	2	1	18	-295

Herav nettoført mot utsatt skatt	212
Herav ikke balanseført utsatt skattefordel	7
Balanseført utsatt skattefordel	-76

[1] I Norge har prosjekter under utførelse stor betydning ved beregning av utsatt og betalbar skatt. Prosjekter under utførelse vurderes til direkte tilvirkningskostnad og inntektsføres skattemessig først ved overlevering.
[2] Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd er innregnet i den grad det er sannsynlig at konsernet kan anvende dette mot fremtidig skattepliktig overskudd. Innregnet skattemessig fremførbart underskudd er ikke tidsbegrenset og utgjør MNOK 1 044 (425).

2024051001805

NOTE 27 TILKNYTTEDE SELSKAPER

INVESTERINGER I TILKNYTTEDE SELSKAPER

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Balanseført verdi av investering 1. januar	180	274	363
Tilgang	10	-	-
Avgang	-	-2	-24
Andel av årets resultat	-4	136	35
Skatt ved utdeling fra kommandittselskaper og indre selskap	1	-	-
Egenkapitaltransaksjoner inkl. utbytte	-15	-227	-99
Valutaomregningsdifferanser	1	-1	-2
Sum investering i tilknyttede selskaper 31. desember	174	180	274

AF Gruppen gjennomfører bolig- og næringsbyggprosjekter i samarbeid med profesjonelle medinvestorer. Dette gjøres for å tilføre komplementær kompetanse i prosjektene samt for å spre risiko. AF Gruppen eier vanligvis ikke mer enn 50 % i utbyggingselskapene. I tillegg har konsernet et fåtall tilknyttede selskaper med annen aktivitet, men disse er ikke definert som vesentlige for konsernet.

Eierne har i selskapsavtalene blant annet regulert samarbeid, forkjøpsrett, utkjøpsrett samt krav til flertall ved enkelte beslutninger. Det foreligger i alle de vesentlige pågående prosjektene lånefinansiering hvor det i avtaler er inntatt bestemmelser om at utbyggingselskapet ikke kan utbetale utbytte eller tilbakebetale lån fra eierne før eventuelle banklån er innfridd.

Alle de tilknyttede selskapene hvor AF har eierandel er vurdert mht. faktisk kontroll. Det ble konkludert med at AF ikke har kontroll over disse investeringene og selskapene tas inn i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden.

Det foreligger ingen kunngjorte prisnoteringer for noen av de tilknyttede selskapene.

I noten er de tilknyttede selskapene gruppert etter vesentlighet for konsernet. Vurderingen av selskapenes vesentlighet er basert på en helhetsvurdering av aktivitet, økonomisk resultat og balanseført verdi. I 2023 er ingen tilknyttede selskaper vurdert som vesentlige.

I 2023 ble det avviklet ett uvesentlig tilknyttet selskap. Presentert totalresultat ble ikke påvirket av det avviklede selskapet. Presentert totalresultat er fra videreførte virksomheter. Det ble i 2023 mottatt MNOK 16 i utbytte fra de tilknyttede selskapene.

NOTE 27 TILKNYTTEDE SELSKAPER FORTS.

2022

SPESIFIKASJON AV BELØPENE I REGNSKAPET:

Beløp i MNOK	Vesentlige selskaper	Øvrige selskaper	Sum
Balanseførte beløp	33	147	180
Resultatførte beløp	107	29	136

Nedenfor gis et sammendrag av finansiell informasjon for konsernets vesentlige tilknyttede selskaper. Tallene i sammendraget av finansiell informasjon presenteres på 100-prosent basis. For selskap hvor årsregnskapet ikke er vedtatt på tidspunktet for konsernets regnskapsavleggelse er urevidert regnskapsutkast benyttet som grunnlag.

SAMMENDRAG FINANSIELL INFORMASJON – VESENTLIGE TILKNYTTEDE SELSKAPER

Beløp i MNOK	Hasle Linje Næring DA	Bergerveien 24 AS og IS	Sum
Prosjektnavn	Hasle Linje Næring	Bo på Billingstad	
Prosjektsted	Oslo	Asker	
Forretningskontor	Oslo	Oslo	
Eierandel	49,5 %	33,3 %	
Omløpsmidler	6	39	45
Anleggsmidler	486	-	486
Sum elendeler	492	39	531
Kortsiktige forpliktelser	69	32	101
Langsiktige forpliktelser	340	-	340
Sum gjeld	409	32	441
Egenkapital	83	7	90
Sum egenkapital og gjeld	492	39	531
Driftsinntekter	8	481	489
Resultat etter skatt/totalresultat	155	121	276
AVSTEMMING BALANSEFØRT VERDI			
Konsernets andel av egenkapitalen	41	3	44
Andre poster	-10	-1	-11
Balanseført verdi av investeringen	31	2	33
AVSTEMMING ANDEL TOTALTRESULTAT VESENTLIGE SELSKAPER			
Konsernets andel av totalresultat	77	40	117
Andre poster	-10	-	-10
Resultatført andel av totalresultat	66	40	107

TOTALRESULTAT ALLE TILKNYTTEDE SELSKAPER	Vesentlige selskaper	Øvrige selskaper	Sum
Resultat etter skatt/totalresultat	276	82	358
Konsernets resultatførte andel av totalresultat	107	29	136

I 2022 ble det avviklet tre uvesentlige tilknyttede selskaper. Presentert totalresultat inneholder MNOK 0,2 fra de avviklede virksomhetene. Resterende totalresultat var fra videreførte virksomheter. Det ble i 2022 mottatt MNOK 146 i utbytte fra de tilknyttede selskapene.

20240510018O6

NOTE 28 FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

INVESTERINGER I FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
Balanseført verdi av investering 1. januar	310	366	184
Tilgang	2	7	99
Andel av årets resultat	-27	-2	66
Egenkapitaltransaksjoner inkl. utbytte	101	-57	18
Valutaomregningsdifferanser	5	-4	-1
Sum investering i felleskontrollerte virksomheter 31. desember	392	310	366

AF Gruppen gjennomfører bolig- og næringsbyggprosjekter i samarbeid med profesjonelle medinvestorer. Dette gjøres for å tilføre komplementær kompetanse i prosjektene samt for å spre risiko. AF Gruppen eier vanligvis ikke mer enn 50 % i utbyggingselskapene. I tillegg har konsernet andeler i et fåtall felleskontrollerte virksomheter med annen aktivitet, men disse er ikke definert som vesentlige for konsernet.

Eierne har gjennom selskapsavtaler blant annet regulert samarbeid, forkjøpsrett, utkjøpsrett samt krav til flertall ved enkelte beslutninger. Det foreligger i alle de vesentlige pågående prosjektene lånefinansiering, hvor det i avtaler er tatt inn bestemmelser om at utbyggingselskapet ikke kan utbetale utbytte eller tilbakebetale lån fra eierne før eventuelle banklån er innfridd.

Alle de felleskontrollerte virksomhetene hvor AF har eierandel er vurdert mht. faktisk kontroll. Det ble konkludert med at AF ikke har kontroll over disse investeringene og selskapene tas inn i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden.

Det foreligger ingen kunngjorte prisnoteringer for noen av de felleskontrollerte virksomhetene.

I noten er de felleskontrollerte virksomhetene gruppert etter vesentlighet for konsernet. Vurderingen av selskapenes vesentlighet er basert på en helhetsvurdering av aktivitet, økonomisk resultat og balanseført verdi. I 2023 er ingen felleskontrollerte virksomheter vurdert som vesentlige.

Det er ikke avviklet felleskontrollerte virksomheter i 2023. Presentert totalresultat er fra videreførte virksomheter. Det er i 2023 mottatt MNOK 32 i utbytte fra felleskontrollerte virksomheter.

NOTE 28 FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER FORTS.

2022

SPESIFIKASJON AV BELØPENE I REGNSKAPET:

Beløp i MNOK	Vesentlige virksomheter	Øvrige virksomheter	Sum
Balanseførte beløp	32	278	310
Resultatførte beløp	15	-17	-2

Nedenfor gis et sammendrag av finansiell informasjon for konsernets vesentlige felleskontrollerte virksomheter. Tallene i sammendraget av finansiell informasjon presenteres på 100-prosent basis For selskap hvor årsregnskapet ikke er vedtatt på tidspunktet for konsernets regnskapsavleggelse er urevidert regnskapsutkast benyttet som grunnlag.

SAMMENDRAG FINANSIELL INFORMASJON – VESENTLIGE FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Beløp i MNOK	Vangsvegen 33	Sum
Prosjektnavn	2317 Sentrums-kvartalet	
Prosjektsted	Hamar	
Forretningskontor	Oslo	
Eierandel	50%	
Omløpsmidler	234	234
Anleggsmidler	-	-
Sum eiendeler	**234**	**234**
Kortsiktige forpliktelser	115	115
Langsiktige forpliktelser	55	55
Sum gjeld	**170**	**170**
Egenkapital	64	64
Sum egenkapital og gjeld	**234**	**234**
Driftsinntekter	248	248
Resultat etter skatt/totalresultat	31	31

AVSTEMMING BALANSEFØRT VERDI

Konsernets andel av egenkapitalen	32	32
Balanseført verdi av investeringen	32	32

AVSTEMMING ANDEL TOTALTRESULTAT VESENTLIGE FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Konsernets andel av totalresultatet	15	15
Resultatført andel totalresultat	15	15

TOTALRESULTAT ALLE FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER	Vesentlige virksomheter	Øvrige virksomheter	Sum
Resultat etter skatt/totalresultat	31	-34	-4
Konsernets resultatførte andel av totalresultat	15	-17	-2

Det ble ikke avviklet felleskontrollerte virksomheter i 2022. Presentert totalresultat er fra videreførte virksomheter. Det ble i 2022 mottatt MNOK 69 i utbytte fra felleskontrollerte virksomheter.

ÅRSREGNSKAP

20240510018O7

NOTE 29 DATTERSELSKAPER

Oppstillingen nedenfor inkluderer datterselskaper som er direkte og indirekte eid. I kolonnen for eierandel opplyses det om den eierandelen som morselskapet har i det aktuelle datterselskapet. Økonomisk andel tilsvarer den indirekte eierandelen i de tilfeller der det er ikke-kontrollerende eierinteresser i flere ledd. Det er et datterselskaps verdiskaping multiplisert med økonomisk andel som tilfaller AF Gruppens aksjonærer. Rene holdingselskaper og selskaper uten aktivitet er utelatt fra oversikten. Stemmerettighetene i alle datterselskapene følger aksjen.

Selskapets navn	Ansk. dato	Kontoradresse Sted	Land	Økonomisk andel		Eierandel	Virksomhets-område
				31.12.22	31.12.23	31.12.23	
AF Gruppen Norge AS	05.09.85	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	1)
JR Anlegg AS	01.10.10	Jessheim	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Anlegg
Målselv Maskin og Transport AS	04.03.15	Karlstad	Norge	70,00%	70,00%	70,00%	Anlegg
Eiqon AS	01.02.16	Asker	Norge	47,76%	47,76%	100,00%	Anlegg
Consolvo Services AS	22.06.18	Tranby	Norge	92,40%	92,11%	100,00%	Anlegg
Consolvo AS	03.11.11	Tranby	Norge	92,40%	92,11%	100,00%	Anlegg
Corroteam AS	03.11.11	Mjøndalen	Norge	92,40%	92,11%	100,00%	Anlegg
Consolvo Eiendom AS	03.11.11	Tranby	Norge	92,40%	92,11%	100,00%	Anlegg
Vannmeisling AS	06.12.16	Tranby	Norge	72,07%	71,85%	78,00%	Anlegg
Protector AS	03.11.11	Tranby	Norge	92,40%	92,11%	100,00%	Anlegg
Protector CPE AB	03.11.11	Goteborg	Sverige	78,54%	78,29%	85,00%	Anlegg
Protector KKS GmbH	03.11.11	Remseck	Tyskland	77,61%	77,37%	84,00%	Anlegg
Consolvo GmbH	03.11.11	Remseck	Tyskland	77,61%	77,37%	100,00%	Anlegg
Fjerby AS	16.09.14	Fjerdingby	Norge	81,40%	81,15%	100,00%	Anlegg
Rakon AS	26.09.18	Stavanger	Norge	64,68%	67,24%	73,00%	Anlegg
AF Anläggning AB	26.03.20	Stockholm	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Anlegg
Stenseth & RS Entreprenør AS	25.03.22	Åros	Norge	80,50%	80,50%	100,00%	Anlegg
Stenseth & RS Ressurs AS	25.03.22	Åros	Norge	80,50%	80,50%	100,00%	Anlegg
Helgesen Tekniske Bygg AS	30.10.18	Osterøy	Norge	49,24%	49,24%	70,00%	Bygg
LAB Entreprenør AS	11.03.15	Bergen	Norge	70,34%	70,34%	100,00%	Bygg
Fundamentering AS	11.03.15	Tiller	Norge	49,24%	49,24%	70,00%	Bygg
Åsane Byggmesterforretning AS	11.03.15	Bergen	Norge	59,79%	59,79%	85,00%	Bygg
Toppemyr AS	11.03.15	Bergen	Norge	70,34%	70,34%	100,00%	Bygg
Nordstraumen Utbyggingsselskap AS	11.03.15	Bergen	Norge	42,21%	42,21%	60,00%	Bygg
Hardangerfjord Eiendom AS	09.03.17	Bergen	Norge	70,34%	70,34%	100,00%	Bygg
Strøm Gundersen AS	03.11.11	Mjøndalen	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Bygg
Strøm Gundersen Vestfold AS	01.10.16	Mjøndalen	Norge	87,10%	87,10%	87,10%	Bygg
Construction City Bygg AS	01.02.21	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Bygg
Haga & Berg Entreprenør AS	03.11.11	Oslo	Norge	77,80%	80,00%	100,00%	Bygg
Haga & Berg Service AS	19.02.14	Oslo	Norge	61,85%	67,20%	84,00%	Bygg
Oslo Brannsikring AS	27.09.17	Oslo	Norge	59,13%	60,80%	76,00%	Bygg
Oslo Overflateteknikk AS	03.11.21	Oslo	Norge	62,24%	56,00%	70,00%	Bygg
Oslo Stillasutleie AS	03.11.11	Oslo	Norge	60,06%	46,86%	71,00%	Bygg
Oslo Stillas AS	08.12.22	Oslo	Norge	60,06%	60,06%	91,00%	Bygg
Oslo Prosjektbygg AS	01.03.13	Oslo	Norge	61,38%	55,77%	84,50%	Bygg
Oslo Technical Service AS	19.06.18	Oslo	Norge	66,00%	66,00%	100,00%	Bygg
Lasse Holst AS	09.03.16	Gressvik	Norge	40,41%	38,99%	76,53%	Bygg
Betong & Tre AS	20.04.23	Sarpsborg	Norge	-	28,77%	56,47%	Bygg
Keyfree AS	01.03.21	Oslo	Norge	56,79%	56,79%	86,05%	Bygg
Storo Blikkenslagerverksted AS	03.11.11	Oslo	Norge	46,20%	46,20%	100,00%	Bygg
Oslo Papp og Membranservice AS	09.05.12	Oslo	Norge	46,20%	46,20%	100,00%	Bygg
VD Vindu og Dør Montasje AS	06.03.15	Skotterud	Norge	46,20%	46,20%	70,00%	Bygg
Thorendahl AS	03.11.11	Oslo	Norge	53,14%	53,14%	100,00%	Bygg
Fagbetong AS	03.11.11	Oslo	Norge	53,14%	53,14%	100,00%	Bygg
Kirkestuen AS	12.01.16	Oslo	Norge	53,79%	53,79%	100,00%	Bygg
TKD AS	05.01.16	Oslo	Norge	66,00%	66,00%	100,00%	Bygg
TKC Prosjekt AS	25.04.18	Oslo	Norge	63,36%	63,36%	96,00%	Bygg
Mivent AS	03.07.19	Oslo	Norge	66,00%	66,00%	100,00%	Bygg

1) AF Gruppen Norge AS omfatter virksomhetsområdene Anlegg, Bygg og Eiendom

NOTE 29 DATTERSELSKAPER FORTS.

Selskapets navn	Ansk. dato	Kontoradresse Sted	Land	Økonomisk andel		Eierandel	Virksomhets-område
				31.12.22	31.12.23	31.12.23	
Betonmast AS	31.10.19	Oslo	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Boligbygg AS	31.10.19	Oslo	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Østfold AS	31.10.19	Grålum	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Trøndelag	31.10.19	Trondheim	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Buskerud-Vestfold AS	31.10.19	Oslo	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Rosand AS	31.10.19	Averøy	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Innlandet AS	31.10.19	Gjøvik	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Asker og Bærum AS	31.10.19	Honefoss	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Oslo AS	31.10.19	Oslo	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Betonmast Romerike AS	*31.10.19*	*Lillestrøm*	*Norge*	*65,35%*	*67,47%*	*100,00%*	*Betonmast*
Betonmast Eiendom AS	31.10.19	Oslo	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Fjellstrand Omsorgsboliger AS	31.10.19	Oslo	Norge	40,19%	41,49%	61,50%	Betonmast
Rosand Eiendom AS	31.10.19	Averøy	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Kosterbaden Fritid AB	31.10.19	Göteborg	Sverige	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Nye Nittedal Sentrum AS	30.08.22	Oslo	Norge	65,35%	67,47%	100,00%	Betonmast
Hjortevegen AS	15.04.23	Bergen	Norge	-	100,00%	100,00%	Eiendom
Sandbrogaten 11 AS	26.10.22	Bergen	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Eiendom
AF Decom AS	01.01.09	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Energi og Miljø
Jølsen Miljøpark AS	01.11.13	Skedsmokorset	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Energi og Miljø
Jølsen Eiendom 1 AS	07.06.23	Oslo	Norge	-	100,00%	100,00%	Energi og Miljø
Jølsen Eiendom 4 AS	07.06.23	Oslo	Norge	-	100,00%	100,00%	Energi og Miljø
Rimol Miljøpark AS	11.12.14	Tiller	Norge	50,00%	50,00%	50,00%	Energi og Miljø
Nes Miljøpark AS	09.06.17	Nes	Norge	51,00%	51,00%	51,00%	Energi og Miljø
Enaktiva AS	08.01.18	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Energi og Miljø
AF Energi AS	31.05.06	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Energi og Miljø
AF Energija Baltic UAB	04.07.17	Vilnius	Litauen	95,00%	95,00%	95,00%	Energi og Miljø
Mepex Consult AS	18.01.23	Asker	Norge	-	60,00%	60,00%	Energi og Miljø
Betonmast Sverige AB	31.10.19	Göteborg	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Sverige
AF Bygg Göteborg AB	01.07.01	Goteborg	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Sverige
AF Bygg Väst AB	31.10.19	Göteborg	Sverige	84,86%	86,60%	100,00%	Sverige
AF Bygg Öst AB	31.10.19	Södertälje	Sverige	93,30%	91,50%	91,50%	Sverige
AF Bygg Stockholm AB	31.10.19	Stockholm	Sverige	86,00%	91,50%	100,00%	Sverige
AF Öresund AB	31.10.19	Malmö	Sverige	88,93%	70,00%	100,00%	Sverige
AF Anläggning Väst AB	31.10.19	Goteborg	Sverige	84,00%	84,00%	84,00%	Sverige
AF Prefab i Mälardalen AB	14.01.00	Nykvarn	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Sverige
AF Härnösand Byggreturer AB	01.07.13	Stockholm	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Sverige
AF Bygg Syd AB	30.06.07	Halmstad	Sverige	76,77%	70,00%	70,00%	Sverige
AF Projektutveckling AB	19.10.04	Göteborg	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Sverige
Kanonaden Entreprenad AB	09.02.17	Nässjo	Sverige	78,98%	91,15%	91,15%	Sverige
Bergbolaget i Gotaland AB	09.02.17	Nässjo	Sverige	78,98%	91,15%	100,00%	Sverige
Kanonaden Mälardalen AB	30.06.17	Stockholm	Sverige	43,52%	72,97%	80,05%	Sverige
Kanonaden Tåkt och Forvaltning AB	09.02.17	Nässjö	Sverige	78,98%	91,15%	100,00%	Sverige
Skaftviken AB	09.02.17	Nässjö	Sverige	78,98%	91,15%	100,00%	Sverige
HMB Construction AB	02.01.19	Falun	Sverige	68,50%	68,70%	96,68%	Sverige
HMB Construction Örebro AB	12.11.20	Falun	Sverige	34,94%	35,04%	51,00%	Sverige
SWE Maskinrenting AB	02.01.19	Falun	Sverige	68,50%	68,70%	100,00%	Sverige
Nybron Fastigheter AB	17.01.22	Härnösand	Sverige	100,00%	100,00%	100,00%	Sverige
AF Miljøbase Vats AS	09.09.14	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Offshore
AF Offshore Decom AS	01.01.09	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Offshore
AF Offshore Decom UK Ltd.	24.05.10	London	England	100,00%	100,00%	100,00%	Offshore
Aeron AS	01.07.08	Flekkefjord	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Offshore
Aermade AS	29.01.21	Eigersund	Norge	51,00%	51,00%	51,00%	Offshore
Clara AS	02.05.22	Oslo	Norge	100,00%	100,00%	100,00%	Øvrige

20240510018O8

NOTE 30 VESENTLIGE IKKE-KONTROLLERENDE EIERINTERESSER

Tabellen nedenfor viser AF Gruppens totalresultat og egenkapital tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser allokert til underkonsern med vesentlige ikke-kontrollerende eierinteresser.

Beløp i MNOK	Betonmast	AF Håndverk	Øvrige	Sum
Ikke-kontrollerende eierinteresser 1. januar 2021	476	82	343	901
Andel av årets totalresultat	39	15	147	202
Andel av vedtatt og utbetalt utbytte i 2021	-33	-6	-146	-186
Kapitalforhøyelse	-	-	2	2
Aksjeverdibasert avlønning	4	-	3	7
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierint.	-10	-	2	-8
Ikke-kontrollerende eierinteresser 31. desember 2021	476	91	351	918
Andel av årets totalresultat	45	9	133	187
Andel av vedtatt og utbetalt utbytte i 2022	-81	-6	-154	-240
Aksjeverdibasert avlønning	2	-	2	4
Tilgang ikke-kontr. eierinteresser ved kjøp av virksomhet	-	-	14	14
Ikke-kontrollerende eierinteressers put-opsjon	-	-	-5	-5
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierint.	42	-	-3	39
Ikke-kontrollerende eierinteresser 31. desember 2022	485	94	338	918
Andel av årets totalresultat	16	4	100	119
Andel av vedtatt og utbetalt utbytte i 2023	-17	-6	-120	-142
Kapitalforhøyelse	-	-	2	2
Aksjeverdibasert avlønning	2	-	2	4
Tilgang ikke-kontr. eierinteresser ved kjøp av virksomhet	-	7	3	10
Ikke-kontrollerende eierinteressers put-opsjon	-	-	-3	-3
Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierint.	-31	13	-10	-27
Ikke-kontrollerende eierinteresser 31. desember 2023	454	113	314	880

Tabellen nedenfor viser et sammendrag av finansiell informasjon for underkonsern med vesentlige ikke-kontrollerende eierinteresser.

	Betonmast			AF Håndverk		
Beløp i MNOK	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Årets resultat	45	317	111	1	-18	-24
Årets totalresultat	48	309	108	1	-18	-24
Anleggsmidler	1 612	1 631	2 023	612	538	541
Omløpsmidler	2 034	2 307	2 597	366	327	254
Sum eiendeler	3 646	3 939	4 620	979	865	795
Egenkapital tilordnet aksjonær	1 379	1 343	1 274	179	194	183
Ikke-kontrollerende eierinteresser	5	20	30	50	30	29
Langsiktig gjeld	561	627	1 198	304	288	310
Kortsiktig gjeld	1 700	1 949	2 118	445	353	272
Sum egenkapital og gjeld	3 646	3 939	4 620	979	865	795
Ikke-kontrollerende eierinteressers andel i morselskapet	32,5 %	34,7 %	35,1 %	34,0 %	34,0 %	34,0 %

Det foreligger ingen betingede forpliktelser eller avgitte tilsagn om kapitaloverførsler knyttet til noen av datterselskapene

NOTE 31 FELLESKONTROLLERTE DRIFTSORDNINGER

AF Gruppen har i et arbeidsfellesskap med italienske Ghella, inngått kontrakt med Oslo kommune for bygging av rentvannstunneler i Oslo. Arbeidsfellesskapet er organisert gjennom JV AF Ghella ANS, et ansvarlig selskap stiftet i 2022, hvor AF Gruppen eier en andel på 60 %. Deltagerne har ubegrenset ansvar og enstemmighet kreves dersom forslag til beslutninger skal anses vedtatt.

JV AF Ghella ANS er klassifisert som felleskontrollert driftsordning, og AF Gruppen har rettigheter til eiendelene og ansvar for forpliktelsene knyttet til ordningen. Klassifiseringen av investeringen er gjort med bakgrunn i struktur og juridisk form på arbeidsfellesskapet, vilkårene som er avtalt mellom partene, sammensetning av beslutningsmyndighet og andre relevante forhold. AF Gruppen innregner sin andel av eiendeler, gjeld, inntekter og kostnader i konsernregnskapet. Opplysninger om regnskapsprinsipper for felleskontrollerte driftsordninger er gitt i note 2 Vesentlige regnskapsprinsipper.

Nedenfor vises AF Gruppens andel i den felleskontrollerte driftsordningen innregnet i finansiell stilling i konsernregnskapet.

Beløp i MNOK	JV AF GHELLA ANS
Prosjektnavn	E6 Rentvannstunnel i Oslo
Prosjektsted	Oslo
Forretningskontor	Oslo
Virksomhetsområde	Anlegg
Eierandel	60%

ANDEL I FELLESKONTROLLERT DRIFTSORDNING:

Beløp i MNOK	2023	2022
Anleggsmidler	392	40
Omløpsmidler	385	542
Sum eiendeler	777	581
Langsiktig gjeld	85	33
Kortsiktig gjeld	666	543
Sum gjeld	750	576
Egenkapital	27	5
Sum egenkapital og gjeld	777	581

20240510018O9

NOTE 32 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

AKSJEKAPITALEN BESTÅR AV

	Antall	Pålydende	Balanseført
A-aksjer	108 532 000	0,05	5 426 600

AKSJONÆR	Antall aksjer	Andel	Endring 2022-2023
ØMF Holding AS	17 972 233	16,56 %	130 000
OBOS BBL	17 459 483	16,09 %	-
Constructio AS	15 338 012	14,13 %	50 000
Folketrygdfondet	9 070 140	8,36 %	682 383
LJM AS	2 515 217	2,32 %	-
Artel Kapital AS	2 508 267	2,31 %	-
Vito Kongsvinger AS	1 911 676	1,76 %	-
Arne Skogheim AS	1 753 870	1,62 %	-
Janiko AS	1 370 186	1,26 %	20 000
Moger Invest AS	1 242 609	1,14 %	-
Ti største aksjonærer	71 141 693	65,55 %	882 383
Sum øvrige aksjonærer	37 390 307	34,45 %	-52 383
Totalt antall aksjer	108 532 000	100,00 %	830 000

Aksjene har ingen stemmerettsbegrensninger og er fritt omsettelige. Hver aksje har én stemme.

Alle utstedte aksjer er fullt innbetalt per 31. desember 2023.

ÅRETS BEVEGELSE I ANTALL AKSJER

Totalt antall aksjer 1. januar 2023	107 702 000
Emisjon ifm. selskapskjøp	-
Emisjon mot ansatte ifm. aksjekjøpsprogram	830 000
Totalt antall aksjer 31. desember 2023	108 532 000

ANTALL AKSJER OG OPSJONER EIET AV STYRET OG LEDENDE PERSONER PER 31.12.2023

Styret	Rolle	Opsjoner	Egne aksjer	Aksjer eid av nærstående
Morten Grongstad	Aksjonærvalgt, styrets leder	-	25 000	-
Marianne Gjertsen Ebbesen [1]	Aksjonærvalgt	-	-	17 459 483
Kristian Holth [2]	Aksjonærvalgt	-	-	16 359 521
Hege Bømark	Aksjonærvalgt	-	-	-
Saloume Djoudat	Aksjonærvalgt	-	-	-
Hilde Kristin Herud [3]	Aksjonærvalgt	-	-	3 075
Erik Tømmeraas Veiby [4]	Aksjonærvalgt	-	-	2 224 240
Arne Sveen	Ansattvalgt	-	-	-
Hilde Wikesland Flaen	Ansattvalgt	-	29 016	-
Espen Jahr	Ansattvalgt	5 587	6 586	-
Sum		5 587	60 602	36 046 319

[1] Nærstående til OBOS BBL som eier 17 459 483 aksjer.
[2] Nærstående til Constructio AS og Flygind AS som eier henholdsvis 15 338 012 og 1 021 509 aksjer.
[3] Nærstående til Hilma Invest AS som eier 3 075 aksjer.
[4] Nærstående til Vito Kongsvinger AS og KB Gruppen Kongsvinger AS som eier henholdsvis 1 911 676 og 312 564 aksjer.

NOTE 32 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON FORTS.

Konsernledelsen	Tittel	Opsjoner	Aksjer
Amund Tøftum	Konsernsjef	40 477	138 911
Anny Øen	Konserndirektør/Finans	23 708	31 683
Bård Frydenlund	Konserndirektør	24 437	188 090
Eirik Wraal	Konserndirektør	24 327	40 590
Geir Flåta	Konserndirektør	24 327	2 487
Tormod Solberg	Konserndirektør	22 796	58 286
Lars Myhre Hjelmeset	Konserndirektør	23 708	37 511
Sum		183 780	497 558

Styret har fullmakt til å erverve inntil 10 % av aksjekapitalen. Fullmakten er gyldig til ordinær generalforsamling planlagt til 15. mai 2024. Generalforsamlingen vedtok 12. mai 2023 en ny opsjonsordning for alle ansatte i AF Gruppen ASA med datterselskaper med rett til tegning av i alt 5 000 000 opsjoner i årene 2023, 2024 og 2025 og innløsning i 2026. Per 31.12.2023 er det utestående 4 779 447 opsjoner i denne ordningen.

EGNE AKSJER

Egne aksjer er ervervet med tanke på salg til ansatte. Det har ikke blitt ervervet aksjer fra nærstående parter i 2022 eller 2023.

Aksjetransaksjoner	2023	2022
Antall kjøpte aksjer	242 792	355 872
Gjennomsnittlig anskaffelseskost per aksje (NOK)	136,5	184,7
Sum anskaffelseskost (MNOK)	34	66
Antall aksjer solgt til ansatte	242 792	355 872
Gjennomsnittlig salgspris per aksje før rabatt (NOK)	131,2	159,0
Sum salgsvederlag (MNOK)	32	57
Antall egne aksjer per 31. desember	-	-
Pålydende beløp egne aksjer à 0,05 (NOK)	-	-

20240510018l0

NOTE 33 YTELSER TIL LEDENDE ANSATTE OG STYRET

LØNN OG YTELSER TIL LEDENDE ANSATTE

Lønn til ledende ansatte er fordelt på fast lønn og bonus basert på EVA-modellen (Economic Value Added). AF Gruppen benytter EVA som et ledelses- og styringsverktøy. Insentivsystemer basert på EVA-modellen er innført for ledere i store deler av konsernet. EVA er en indikator for verdiskapning, og verktøyet skal sikre at det arbeides for å øke verdiskapningen i alle deler av AF. Ledende ansatte kan investere 25 % av brutto bonus etter skatt i aksjer i AF Gruppen ASA. Aksjene selges med 20 % rabatt fra gjennomsnittlig aksjekurs i en angitt uke etter resultatfremlegging. Bindingstiden for aksjene er ett år.

Lønn til konsernsjefen fastsettes i styremøte hvert år. Styret fastsetter retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte i samarbeid med konsernsjefen. Det foreligger ingen avtaler for konsernets ledelse eller styrets leder om sluttvederlag eller etterlønnsordninger ved opphør eller endring av ansettelsesforhold. Konsernledelsen deltar i den generelle pensjonsordningen for AF Gruppens ansatte som er beskrevet i note 18 – Pensjoner.

Det er ikke ytet lån eller sikkerhetsstillelse til styret eller konsernledelsen.

Lønn og andre godtgjørelser, herunder bonus, opptjent i rapporteringsåret er medtatt i oppstillingene nedenfor. Dette er en endring fra tidligere år, hvor utbetalt godtgjørelse ble presentert. Sammenligningstall er omarbeidet. Kostnadsført bonus inkl. feriepenger for regnskapsåret er presentert i kolonnen for bonus.

2023

Konsernledelsen (TNOK)	Lønn	Bonus	Pensjon	Aksjebasert avlønning	Andre ytelser	Sum
Amund Tøftum, konsernsjef	4 164	2 656	90	105	33	7 049
Anny Øen, konserndirektør/Finans	1 878	1 482	91	70	27	3 548
Bård Frydenlund, konserndirektør	1 985	1 230	92	63	63	3 433
Eirik Wraal, konserndirektør	1 964	1 409	91	26	25	3 516
Geir Flåta, konserndirektør	1 967	1 863	91	3	74	3 998
Tormod Solberg, konserndirektør	1 774	1 596	91	74	31	3 565
Lars Myhre Hjelmeset, konserndirektør	1 878	1 112	91	26	88	3 195
Sum godtgjørelse til konsernledelsen	15 611	11 348	639	366	340	28 304

2022

Konsernledelsen (TNOK)	Lønn	Bonus	Pensjon	Aksjebasert avlønning	Andre ytelser	Sum
Amund Tøftum, konsernsjef	4 060	6 805	84	182	88	11 219
Sverre Hærem, konserndirektør/Finans [1]	1 464	3 798	85	136	42	5 525
Anny Øen, konserndirektør/Finans [2]	545	1 181	30	74	19	1 850
Bård Frydenlund, konserndirektør	1 885	3 335	86	122	58	5 487
Eirik Wraal, konserndirektør	1 877	3 253	85	24	29	5 269
Ida Aall Gram, konserndirektør [3]	1 354	-	54	-	64	1 472
Geir Flåta, konserndirektør	1 877	3 805	87	33	73	5 874
Tormod Solberg, konserndirektør	1 666	3 201	85	108	32	5 093
Lars Myhre Hjelmeset, konserndirektør [4]	607	1 098	30	24	28	1 787
Sum godtgjørelse til konsernledelsen	15 335	26 477	626	705	433	43 576

[1] Sverre Hærem var konserndirektør/Finans frem til 31. august 2022.
[2] Anny Øen har vært konserndirektør/Finans siden 1. september 2022.
[3] Ida Aall Gram var konserndirektør frem til 30. september 2022.
[4] Lars Myhre Hjelmeset har vært konsernditektør siden 1. september 2022.

NOTE 33 YTELSER TIL LEDENDE ANSATTE OG STYRET FORTS.

BONUS TIL KJØP AV AKSJER FOR LEDENDE ANSATTE

Antall aksjer/kurs	2023	2022
Antall bonusaksjer solgt fra egen beholdning	29 745	25 442
Antall bonusaksjer tilført gjennom emisjon	-	-
Markedskurs på avtaletidspunktet (NOK)	153,40	199,84
Salgskurs (NOK)	122,72	159,87
Regnskapsmessig effekt av bonusaksjer (TNOK):		
Kostnadsført rabatt (ekskl. arb.g.avg)	-913	-1 017

Aksjer eid av ledende ansatte og tegnede opsjoner er beskrevet i note 32 - Aksjekapital og aksjonærinformasjon.

HONORAR TIL STYRET

Honorar til styret vedtas og utbetales delvis året etter opptjeningsåret, dvs. styrehonorarene som er vedtatt i 2023 er knyttet til 2022/2023. Nye styremedlemmer har dermed ikke fått styrehonorar i 2023.

Styremedlem, rolle (TNOK)	2023	2022
Morten Grongstad, styrets leder	-	-
Pål Egil Rønn, styrets leder [1]	653	622
Kristian Holth, styremedlem	424	404
Hilde Kristin Herud, styremedlem	408	-
Hege Bomark, styremedlem	408	389
Saloume Djoudat, styremedlem	408	389
Erik Tømmeraas Veiby, styremedlem	408	-
Arne Baumann, styremedlem	408	389
Marianne Gjertsen Ebbesen, styremedlem	-	-
Kjetel Digre, styremedlem	-	389
Kristina Alvendal, styremedlem	-	389
Hilde Wikesland Flaen, ansattevalgt styremedlem	288	275
Arne Sveen, ansattevalgt styremedlem	288	275
Espen Jahr, ansattevalgt styremedlem	288	-
Kenneth Svendsen, ansattevalgt styremedlem	-	275
Sum honorar til styret	3 981	3 792

[1] I tillegg til styrelederhonoraret på TNOK 653 (622) vedtatt i 2023 har AF Gruppen hatt en avtale med NTNU, Institutt for bygg- og miljøteknikk, om at AF Gruppen skulle dekke kostnader knyttet til Pål Egil Rønns ansettelse som professor II ved NTNU. Avtalen utløp 1. august 2023 og gjaldt en 15 % stilling som ble dekket med TNOK 250 per år samt konsulenttimer utover den faste stillingen med inntil TNOK 150 per år. Det påløp TNOK 146 i kostnader knyttet til denne avtalen i 2023 og TNOK 250 i 2022.

RETNINGSLINJER FOR 2023

Styret vil legge frem for generalforsamlingen en redegjørelse iht. allmennaksjelovens § 6-16a. Det er utarbeidet rapport om godtgjørelse til ledende ansatte i iht. allmennaksjelovens § 6-16b. I tråd med regnskapslovens § 7-31b, 10. ledd redegjøres det nedenfor for innholdet i retningslinjene:

Det er etablert retningslinjer for lønn og andre godtgjørelser for ledende ansatte. Styret fastsetter retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte i samarbeid med konsernsjefen. Lønn til konsernsjefen fastsettes av styret. Basislønn (grunnlønn) skal fastsettes i tråd med markedslønn. Basislønn reguleres årlig per 1. juli etter en individuell vurdering. Ledende ansatte får naturalytelser og deltar i konsernets pensjonsordninger på lik linje med øvrige ansatte i henhold til konsernets Personalhåndbok. Det foreligger ingen avtaler for ledende ansatte om sluttvederlag eller etterlønnsordninger ved opphør eller endring av ansettelsesforhold.

Bonus til ledende ansatte gis etter EVA-modellen (Economic Value Added). EVA er en metode for å beregne og analysere verdiskapningen i konsernet og i økonomiske enheter under konsernnivå. Bonus etter EVA-modellen er knyttet til konsernets verdiskaping gjennom regnskapsåret. Krav til resultat må innfris for at bonusutbetaling skal skje. 25 % av brutto opptjent bonus kan brukes til kjøp av aksjer med 20 % rabatt og resterende utbetales. Aksjer kan selges til ledende ansatte, etter styrets godkjenning, med 20 % rabatt ut fra gjeldende aksjekurs. Tilbudet om kjøp av aksjer er lik tilbudet som gis til øvrige ansatte.

Generalforsamlingen vedtok den 12. mai 2023 et opsjonsprogram for alle ansatte i AF Gruppen. Det maksimale antall opsjoner som kan tildeles er 5 000 000, og ordningen innebærer en årlig tildeling i årene 2023-25, med utøvelse i mars 2026. De ansatte betaler en opsjonspremie på NOK 1,00 pr. opsjon. Utøvelseskursen i 2026 for opsjonene tegnet i 2023 vil være NOK 140,40 pr. aksje, justert for utbytter som overstiger 50 prosent av resultat pr aksje i perioden juni 2023 frem til utøvelsen i 2026. I alt 4 850 000 opsjoner ble tegnet i 2023. Totalt utestående opsjoner pr. 31. desember 2023 var 4 779 447, justert for ansatte som har sluttet.

Opsjonsprogrammet er utarbeidet av styret og skal være en incentivordning for alle ansatte i konsernet. Hensikten med programmet er å motivere de ansatte til langsiktig satsing og økt deltakelse i konsernets virksomhet. Konsernets fremtidige målsetninger anses best oppnådd hvor de ansattes interesser og selskapets interesser er sammenfallende. Avlønningen av ledende ansatte i 2023 har vært i overensstemmelse med retningslinjene som ble fremlagt for generalforsamlingen i 2023

20240510018111

NOTE 34 NÆRSTÅENDE PARTER

Konsernets nærstående parter består av AF Gruppen ASAs aksjonærer, medlemmer av styret og konsernledelsen, samt tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet, jamfør note 27 - Tilknyttede selskap og note 28 – Felleskontrollerte virksomheter.

TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Beløp i MNOK	2023	2022	2021
KONTRAKTSSUM			
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	2 976	2 904	1 725
Sum	2 976	2 904	1 725
OMSETNING			
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	872	985	685
Sum	872	985	685
KJØP AV VARER OG TJENESTER			
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	-1	-1	-
Sum	-1	-1	-
IKKE-RENTEBÆRENDE FORDRINGER PER 31.12			
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	218	116	38
Sum	218	116	38
RENTEBÆRENDE FORDRINGER PER 31.12			
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	310	288	340
Sum	310	288	340

Medlemmer av styret og ledelsen i konsernet samt nærstående til disse kontrollerer 34,1 % (31,7 %) av aksjene i AF Gruppen ASA ved utgangen av året. For informasjon om godtgjørelse til styret og ledelsen se note 33 – Ytelser til ledende ansatte og styret. Utover dette er det ingen avtaler eller transaksjoner med styret og ledelsen.

Det er opplyst om garantier utstedt overfor tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter i note 35 – Pantstillelser og garantier.

NOTE 35 PANTSTILLELSER OG GARANTIER

PANTSTILLELSER

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Pantelån	20	18	1
Finansielle leieforpliktelser	15	733	585
Sum balanseført verdi av gjeld som er sikret ved pant o.l.		751	586
BALANSEFØRT VERDI AV PANTSATTE EIENDELER			
Bygninger og produksjonsanlegg		39	19
Maskiner og inventar		75	85
Kunder og ikke rentebærende fordringer		53	186
Andre pantsatte eiendeler		23	6
Leide maskiner og driftslosøre	15	733	581
Sum balanseført verdi av pantsatte eiendeler		923	876

Det er avgitt negativ pantsettelseserklæring vedrørende kundefordringer og beholdninger knyttet til konsernets finansieringsramme.

Gjennom deltakelse i ansvarlige selskap vil konsernet kunne bli stilt til ansvar for andre deltakeres manglende evne til å innfri sine forpliktelser. Solidaransvaret kan imidlertid først gjøres gjeldende når det aktuelle selskapet ikke klarer å innfri sine forpliktelser.

GARANTIER

Beløp i MNOK	2023	2022
Garantier utstedt overfor byggherre [1]	5 902	4 784
Garantier utstedt overfor tilknyttede og felleskontrollerte virksomheter [2]	367	397
Sum	6 269	5 181

[1] *I forbindelse med inngåtte entreprenørkontrakter er datterselskapene i AF Gruppen underlagt sedvanlige entreprenørforpliktelser med tilhørende garantistillelser. AF Gruppen ASA har i denne forbindelse garantert for datterselskaper i form av selvskyldnerkausjoner mot finansinstitusjoner. I tillegg har AF Gruppen ASA og AF Gruppen Norge AS utstedt morselskapsgarantier som i hovedsak også gjelder denne typen garantistillelser. Garantiene er utstedt overfor byggherre og relaterer seg til kontraktsforpliktelser og stilles i hovedsak som anbudsgaranti, leveringsgaranti og betalingsgaranti*

[2] *AF Gruppen har i en del tilfeller gitt garantier som sikkerhet for lån eller annet til fordel for utbyggingsselskaper. Typisk kan dette være i forbindelse med at utbyggingsselskapet har fått finansiering i bank og eierne etter en konkret vurdering har valgt å stille garanti for deler av slik finansiering. Dette dreier seg om partielle garantier, hvor AF Gruppen kun garanterer for en andel av beløpet tilsvarende sin eierandel i det aktuelle prosjektet. Garantistillelsen kan først gjøres gjeldende dersom utbyggingsselskapet ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser.*

I tillegg har AF Gruppen som deleier i kommandittselskaper forpliktet seg til å innbetale selskapskapital. Per 31. desember 2023 utgjorde den kommiterte ikke innbetalte selskapskapitalen MNOK 48 (38).

20240510018I2

NOTE 36 BETINGEDE UTFALL

Utførelse av bygg- og anleggsoppdrag medfører av og til at det oppstår uenighet mellom kontraktsparter relatert til hvordan den underliggende kontrakten skal forstås. AF Gruppen legger vekt på å forsøke å løse slike tvister gjennom forhandlinger utenfor rettsapparatet. En del saker avgjøres til tross for dette gjennom voldgift eller i rettsapparatet. I slike tvister er som oftest utfallet ikke binært da begge parter har krav eller motkrav Det gjøres løpende vurderinger av inntektsføring og avsetninger knyttet til omtvistede krav i alle prosjekter.

Ved utgangen av 2023 var AF Gruppen involvert i følgende rettslige tvister av betydning:

AF Bygg Østfold har stevnet Joh. Johannson Kaffe AS og garantisten NorgesGruppen ASA ved datterselskapet Vestby Næringspark Joh. AS om sluttoppgjøret for kaffeforedlingsanlegget på Vestby. Tingretten avsa dom i saken i 2023, men begge partskonstellasjoner har anket deler av dommen. Lagmannsretten har ikke berammet saken.

AF Bygg Syd har stevnet Unity Malmo AB om sluttoppgjør for prosjektet Kv. Roshult. Saken vil bli behandlet i skiljedomstol (tilsvarende voldgift) og forventes avgjort våren 2025.
Tidligere AF Nybygg har blitt saksøkt av BundeBygg AS om sluttoppgjør for prosjektet Bråtejordet. Saken ble forlikt i mars 2024.

FØLGENDE SAKER OMTALT I 2022 BLE FORLIKT I 2023

Betonmast Oslo hadde stevnet Canica AS ved datterselskapet Kongeveien Eiendom AS knyttet til sluttoppgjøret på prosjektet The Well Resort på Sofiemyr i Nordre Follo.

Myklabergtoppen borettslag hadde tatt ut stevning mot Real Prosjektutvikling AS (byggherre). Tidligere AF Bygg Prosjektpartner var som totalentreprenør inkludert i regressoksmål. Saken gjaldt krav om utbedring, prisavslag og erstatning som følge av påståtte mangler ved et boligbygg som ble overlevert i 2012.

NOTE 37 KLIMARISIKO

Bygg-, anleggs- og eiendomssektorens påvirkning på klima og miljø må sees på både via direkte og indirekte klimagassutslipp og materialbruk. 36 % av de globale klimagassutslippene kan knyttes til disse sektorene. Klimarisiko er relatert til AFs robusthet overfor klimaendringer og strengere rammevilkår knyttet til overgangen til et lavutslippssamfunn. AF Gruppen har i 2023 gjennomført og oppdatert sin klimarisikoanalyse med utgangspunkt I TCFD-rammeverket, og har gjennom dette identifisert klimarelaterte risikoer og muligheter. Se ytterligere informasjon om AFs klimarisikoanalyse på side 44-50 I årsrapporten

Klimarisiko kan deles inn i fysisk risiko og overgangsrisiko. Fysisk risiko kan oppstå som følge av klima- og værrelaterte hendelser, som for eksempel hetebølge, tørke, flom, storm mv. Slike hendelser kan blant annet føre til finansielle tap gjennom forstyrrelser av forsyningskjeder, forsinkelser i drift og økt ulykkesrisiko. AF søker å redusere effekten av denne typen risiko ved i så stor grad som mulig å inngå forutsigbare avtaler med leverandører på pris og leveransetidspunkt, samt implementering av risikoreduserende tiltak ved behov. Flere av AFs prosjekter, eksempelvis innen fundamentering og rassikring, bidrar også til samfunnets klimatilpasning for å håndtere økende grad av ekstremvær. Økende grad av ekstremvær innebærer også økt behov for AFs kompetanse og tjenester knyttet til opprydning og gjenoppbygning.

Overgangsrisikoer kan oppstå som følger av overgangen til et lavkarbonsamfunn. Endringer i politikk og teknologi, økt karbonprising eller krav til redusert energiforbruk kan føre til endringer i verdien av eiendeler, men også skape forretningsmuligheter AF Gruppens evne til å tilpasse seg markedets etterspørsel etter nye tjenester avgjør hvorvidt vi kan utnytte de mulighetene som overgangsrisikoene representerer. Overgangen til et lavutslippssamfunn kan gi markedsmuligheter innenfor for eksempel rehabilitering av eksisterende bygg, energieffektivisering og utvikling av innovative løsninger for å redusere klima- og miljøpåvirkning.

AF Gruppen ønsker å sikre seg mot eller unngå risiko som vi ikke kan påvirke. Konsernet jobber derfor målrettet med å redusere effekten av denne typer risiko gjennom tett dialog med kunde, god kontraktsforståelse og kontinuerlig oppdatering av inngåtte forsikringsavtaler for å dekke tidsaktuelle behov. AFs systematiske tilnærming til risikostyring i prosjektene inkluderer også oppfølging av klimarelatert risiko. Identifiserte risikoer danner grunnlag for å implementere nødvendige risikoreduserende tiltak for konsernet som helhet, og i det enkelte prosjekt etter behov.

I forbindelse med gjennomføring av klimarisikoanalyse i AF er det identifisert potensielle vesentlige finansielle effekter knyttet til klimarelaterte forhold AF har tatt utgangspunkt i de samme terskelverdiene som benyttes for vurdering av finansiell vesentlighet i regnskapet når vi har vurdert klimarelaterte risikoer og muligheter. Vurderingene er imidlertid basert på scenarioer som representerer potensielle ytterpunkter i fremtidig utvikling og som er valgt for å stressteste relevante finansielle effekter. Disse representerer derfor ikke et beste estimat eller forutsetninger som legges til grunn for vurdering av regnskapsmessige effekter, og kvalifiserer ikke for innregning etter IFRS.

AF Gruppens konsernfinansavdeling jobber tett sammen med konsernledelsen og andre ressurser internt som har klima og miljø som sitt ansvarsområde for å kvalitetssikre at relevante faktorer blir hensyntatt i konsernets regnskap. I forbindelse med konsernets finansielle periodeavslutninger vurderes relevante klimarisikoer opp mot mulige regnskapsmessige effekter, og områder hvor klimarisiko er vurdert spesielt relevant er gjengitt her. Langsiktige finansielle effekter av klimarisiko er beheftet med stor usikkerhet, men det er ikke avdekket at klimarisiko har vesentlig effekt på konsernregnskapet for 2023.

Prosjektgjennomganger
Prosjektporteføljene gjennomgås på forretningsenhetsnivå hvert kvartal, med kvantitativ vurdering av utfallsrom i hvert prosjekt knyttet til identifiserte risikoer. Dette inkluderer også identifiserte klimarelaterte risikoer. Det er ikke identifisert prosjekter hvor klimarisiko har hatt vesentlig effekt på konsernregnskapet.

Vurdering av levetid av eide og leasede driftsmidler
Konsernet har både eide og leasede driftsmidler som kontinuerlig tilpasses de gjeldende funksjonskrav og kunders kriterier for blant annet utslipp. Utskiftningstakten av disse vurderes på tidspunkt for inngåelse av kjøps- eller leiekontrakter og endrede behov følges opp løpende. Det er ikke identifisert noen vesentlige effekter knyttet til justering av utnyttbar levetid eller nedskrivning av bokført verdi av denne typen eiendeler som følge av klimarelaterte forhold eller juridiske begrensninger knyttet til bruk av disse eiendelene.

NOTE 37 KLIMARISIKO FORTS.

Nedskrivningstester
Nedskrivningstester av goodwill og immaterielle eiendeler har hensyntatt de potensielle finansielle effektene gjennom ledelsesgodkjente budsjetter som ligger til grunn for testene. Disse er basert på informasjon om kostnadskomponenter, makroforhold og estimater på prisutvikling. Det er fortsatt betydelig usikkerhet om fremtidige finansielle konsekvenser av klimarelaterte risikoer og muligheter, og beste estimat inngår i forutsetningene for endelig budsjett. Klimarisiko er ikke vurdert å ha vesentlig effekt på konsernets immaterielle eiendeler eller goodwill.

Avsetninger
Strategiske målsettinger eller lovgivning knyttet til klima og miljø kan medføre forpliktelser for AF og dette er hensyntatt i forbindelse med vurdering av behov for avsetninger Vår bransje er preget av usikkerhet og risiko knyttet til fremtidig klimarelatert lovgivning og rammebetingelser. AF Gruppen har også fastsatt konkrete strategiske mål for klima og miljø i konsernstrategien fra 2020, men det er ikke identifisert behov for innregning av selvpålagte forpliktelser eller forpliktelser knyttet til eksterne rammebetingelser.

Betingede utfall og krav forbundet med oppfyllelse av klima- og miljøkrav
Krav knyttet til å ivareta klima- og miljøhensyn blir en stadig større del av både private og offentlige anskaffelser. Økte krav, uprøvde løsninger og nye kontraktsformer knyttet til klimarelaterte forhold kan resultere i nye, uklare eller komplekse ansvarsforhold knyttet til våre aktiviteter og tjenester.
Det er ikke identifisert vesentlige krav fra kunder forbundet med manglende oppfyllelse av klima- og miljøkrav, klimarelaterte tvistesaker eller erstatningskrav.

NOTE 38 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Verdensøkonomien har vært gjennom vesentlige endringer de siste årene og usikkerheten i makroforholdene har vært stor. Krig i Europa og geopolitisk uro har ført med seg blant annet høy inflasjon, høye energipriser og leveringsutfordringer. Prisnivået for materialer har stabilisert seg på et høyt nivå i 2023. Langvarige geopolitiske spenninger vil fortsette å være en betydelig usikkerhetsfaktor fremover.

Det har ikke inntruffet hendelser etter årets slutt som ville hatt vesentlig effekt på det avlagte konsernregnskapet.

SELSKAPSREGNSKAP

214	**SELSKAPSREGNSKAP AF GRUPPEN ASA**	
215	Resultatregnskap	
215	Totalresultat	
216	Finansiell stilling	
217	Kontantstrømoppstilling	
218	**NOTER**	
218	**Note 1**	Vesentlige regnskapsprinsipper
218	**Note 2**	Ytelser til konsernsjefen og styret
219	**Note 3**	Andre driftskostnader
219	**Note 4**	Netto finansposter
220	**Note 5**	Skattekostnader og utsatt skatt/ skattefordel
220	**Note 6**	Investering i datterselskaper
221	**Note 7**	Mellomværende med selskap i samme konsern
221	**Note 8**	Aksjekapital og aksjonærinformasjon
223	**Note 9**	Egenkapital
223	**Note 10**	Garantier
224	Erklæring fra styrets medlemmer og konsernsjef	
225	Revisors beretning	

20240510018l3

RESULTATREGNSKAP

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
Mottatt utbytte, konsernbidrag og gevinst på aksjer		612	1 516
Sum driftsinntekter og andre inntekter		**612**	**1 516**
Andre driftskostnader	2, 3	-28	-27
Driftsresultat (EBIT)		**584**	**1 488**
Finansinntekter	4	-	24
Finanskostnader	4	-18	-
Resultat før skatt (EBT)		**566**	**1 512**
Skattekostnad	5	-12	-
Årets resultat		**554**	**1 512**

TOTALRESULTAT

Beløp i MNOK	2023	2022
Årets resultat	554	1 512
Årets utvidede resultat	-	-
Årets totalresultat	**554**	**1 512**

20240510018l4

FINANSIELL STILLING PER 31.12

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Investering i datterselskap	6	3 072	3 052
Sum anleggsmidler		3 072	3 052
OMLØPSMIDLER			
Andre ikke-rentebærende fordringer på konsernselskap	7	784	1 418
Andre ikke-rentebærende fordringer		-	27
Sum omløpsmidler		784	1 445
Sum eiendeler		3 857	4 497
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Aksjekapital	8, 9	5	5
Egne aksjer	9	-	-
Overkurs	9	442	361
Annen innskutt egenkapital	9	58	54
Sum innskutt egenkapital		506	420
Annen egenkapital	9	1 063	900
Sum opptjent egenkapital		1 063	900
Sum egenkapital		1 568	1 320
KORTSIKTIG GJELD			
Rentebærende gjeld til konsernselskaper	7	1 713	2 421
Skyldige offentlige avgifter		170	-
Betalbar skatt	5	12	-
Annen gjeld til konsernselskaper	7	3	52
Avsatt utbytte	9	380	700
Annen kortsiktig gjeld og avsetninger	9	11	3
Sum kortsiktig gjeld		2 288	3 176
Sum egenkapital og gjeld		3 857	4 497

Oslo, 10. april 2024

Morten Grongstad *Styrets leder*	**Hilde Kristin Herud**	**Saloume Djoudat**	**Kristian Holth**	**Hege Bømark**	**Erik Tømmeraas Veiby**
Amund Tøftum *Konsernsjef*	**Marianne Gjertsen Ebbesen**	**Espen Jahr**	**Arne Sveen**	**Hilde Wikesland Flaen**	

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløp i MNOK	Note	2023	2022
KONTANTSTRØM FRA DRIFTSAKTIVITETER			
Resultat før skatt		566	1 512
Periodens betalte skatt	5	-	-6
Inntektsført utbytte og konsernbidrag		-612	-1 516
Endring i mellomværende konsernselskap		-199	4
Endring i tidsavgrensede poster		197	-21
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		-49	-26
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER			
Betaling ved kjøp av datterselskap	6	-21	-
Mottatt utbytte og konsernbidrag		1 394	1 092
Utbetaling ved kapitalforhøyelse i datterselskap		-	-800
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		1 373	292
KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Innbetaling ved kapitalforhøyelse	9	81	125
Innbetaling av opsjonspremie for opsjonsprogram	9	5	
Innbetaling ved salg av egne aksjer	9	32	57
Utbetaling ved kjøp av egne aksjer	9	-34	-66
Endring trekk konsernkonto	7	-708	744
Utbetaling av utbytte	9	-700	-1 125
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-1 324	-266
Netto endring i likvider gjennom året		-	-
Likvide midler per 1. januar		-	-
Likvide midler per 31. desember		-	-

RSREGNSKAP

20240510018I5

NOTE 1 VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER

GENERELT
AF Gruppen ASA er et allmennaksjeselskap registrert i Norge. Selskapets hovedkontor er lokalisert i Innspurten 15, 0603 Oslo, Norge.

AF Gruppen ASA er et holdingselskap uten annen virksomhet enn investering i andre selskaper.

Selskapsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU og etter bestemmelsen om forenklet IFRS i selskapsregnskapet gitt i egen forskrift til norsk regnskapslov § 3-9 5. ledd. (Forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder, fastsatt av Finansdepartementet 7. februar 2022).

Det er utarbeidet konsernregnskap i samsvar med IFRS® Accounting Standards som er godkjent av EU. Konsernregnskapet kan fås utdelt ved forretningskontoret til AF Gruppen ASA, Helsfyr Atrium, Oslo eller på selskapets hjemmeside https://afgruppen.no.

For informasjon vedrørende nærstående parter, salg/kjøp av virksomhetsområder, resultat per aksje og hendelser etter balansedagen henvises det til relevante noter i konsernregnskapet.
Årsregnskapet til AF Gruppen ASA ble godkjent for publisering av styret 10. april 2024.

De regnskapsprinsipper som er beskrevet for konsernet i notene til konsernregnskapet er konsistent benyttet for morselskapets selskapsregnskap. Det vises til note 2 i konsernregnskapet for en utførlig beskrivelse av anvendte regnskapsprinsipper.

Regnskapsprinsipper som kun er aktuelle for morselskapet eller avvikende fra konsernregnskapet er som følger:

AKSJER I DATTERSELSKAP
Datterselskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investenngene er vurdert til anskaffelseskost med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Aksjer i datterselskaper testes for verdifall når det er forhold som indikerer dette. Dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført beløp foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

UTBYTTE OG KONSERNBIDRAG
Regnskapspliktige som utarbeider selskapsregnskap etter forskrift til Regnskapslovens § 3-9 kan velge å regnskapsføre utbytte og konsernbidrag i samsvar med norsk regnskapslovs bestemmelser. AF Gruppen ASA har valgt å benytte seg av dette unntaket. Dette innebærer at utbytte og konsernbidrag mottatt og avgitt av morselskapet regnskapsføres året for de vedtas avgitt eller mottatt. Det samme gjelder eventuell skatteeffekt av slike transaksjoner.

NOTE 2 YTELSER TIL KONSERNSJEFEN OG STYRET

Beløp i TNOK	2023	2022
LØNN OG YTELSER TIL KONSERNSJEF		
Amund Tøftum		
Lønn	4 164	4 060
Bonus	2 656	6 805
Pensjon	90	84
Andre ytelser	139	270
Totalt	7 049	11 219
Honorar til styret:	3 981	3 792

Det er ingen ansatte i AF Gruppen ASA og selskapet er derfor heller ikke forpliktet til å ha pensjonsordning. Konsernsjefen er formelt ansatt i datterselskapet AF Gruppen Norge AS.

Lønn og andre godtgjørelser, herunder bonus, opptjent i rapporteringsåret er medtatt i oppstillingene ovenfor. Dette er en endring fra tidligere år, hvor utbetalt godtgjørelse ble presentert. Sammenligningstall er omarbeidet. Kostnadsført bonus inkl. feriepenger for regnskapsåret er presentert som bonus.

Det er gitt fullstendige opplysninger om lønnsordninger og godtgjørelser for konsernsjef, styret og ledende ansatte i konsernregnskapet.
For nærmere informasjon se note 7 – Lønnskostnader og note 33 – Ytelser til ledende ansatte og styret i konsernregnskapet.

NOTE 3 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Beløp i MNOK	2023	2022
Godtgjørelse til revisor	-1	-1
Eierkostnader	-23	-18
Øvrige driftskostnader	-4	-9
Sum andre driftskostnader	-28	-27

Beløp i TNOK	2023	2022
GODTGJØRELSE TIL REVISOR		
Godtgjørelse for lovpålagt revisjon	-1 146	-856
Andre attestasjonstjenester	-90	-115
Skatterådgivning	-	-
Andre tjenester utenfor revisjon	-	-
Sum godtgjørelse til revisor	-1 236	-971

Godtgjørelse til revisor er presentert eksklusive merverdiavgift.

Honorarer til revisor for emisjon er ført mot overkurs og var totalt TNOK 0 (TNOK 25).

NOTE 4 NETTO FINANSPOSTER

Beløp i MNOK	2023	2022
FINANSINNTEKTER		
Renteinntekter fra selskap i samme konsern	-	24
Andre renteinntekter	-	-
Sum finansinntekter	-	24
FINANSKOSTNADER		
Rentekostnader til selskap i samme konsern	-18	-
Andre rentekostnader	-	-
Sum finanskostnader	-18	-
Netto finansposter	-18	24

NOTE 5 SKATTEKOSTNADER OG UTSATT SKATT/SKATTEFORDEL

Beløp i MNOK	2023	2022
SKATTEKOSTNAD I RESULTATET		
Årets betalbare skatt	-12	-
Sum betalbar skatt	-12	-
Endring i utsatt skatt/skattefordel	-	-
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	-	-
Sum endring utsatt skatt	-	-
Sum skattekostnad	-12	-
AVSTEMMING AV ÅRETS SKATTEKOSTNAD		
Resultat før skatt	566	1 512
Forventet inntektsskatt med nominell skattesats	-125	-333
Skatteeffekter av:		
- Permanente forskjeller		-1
- inntektsført utbytte og konsernbidrag uten skatt	112	333
Sum skattekostnad i resultatet	-12	-
BETALBAR SKATT I BALANSEN FREMKOMMER SOM FØLGER:		
Årets betalbare skatt	12	-
Betalbar skatt i balansen	12	-
MIDLERTIDIGE FORSKJELLER SOM INNGÅR I GRUNNLAGET FOR UTSATT SKATTEFORDEL/UTSATT SKATT		
Underskudd til fremføring	-	-
Grunnlag for utsatt skatt (utsatt skattefordel) i balansen	-	-
Utsatt skatt (utsatt skattefordel) i regnskapet	-	-

NOTE 6 INVESTERING I DATTERSELSKAP

Selskapets navn	Dato anskaffet	Kontoradresse	Eierandel	Stemmeandel
AF Gruppen Norge AS	05.09.85	Oslo	100,0 %	100,0 %
AF Gruppen Holding AS	25.09.17	Oslo	100,0 %	100,0 %
AF Offshore AS	02.04.09	Oslo	100,0 %	100,0 %
AF Energi og Miljø AS	15.01.09	Oslo	100,0 %	100,0 %
Betonmast Holding AS	28.10.19	Oslo	67,5 %	67,5 %

20240510018 16

NOTE 7 MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN

Beløp i MNOK	2023	2022
FORDRINGER KONSERNSELSKAP		
Mottatt konsernbidrag og utbytte	611	1 393
Fellesregistrering mva	173	25
Sum fordringer konsernselskap	784	1 418

Beløp i MNOK	2023	2022
GJELD KONSERNSELSKAP		
Gjeld konsernkontoordning	1 713	2 421
Fellesregistrering mva	3	52
Sum gjeld konsernselskap	1 716	2 473

Selskapet inngår i et konsernkontosystem tilrettelagt av DNB for AF Gruppen ASA og dets datterselskaper, der AF Gruppen Norge AS er toppkontoinnehaver. Deltakende selskap er solidarisk ansvarlig for innvilget kassekreditt. Per 31.12.2023 har selskapet et trekk på TNOK 1 712 921 i konsernkontosystemet. Konsernet hadde netto trekk på konsernkontoordningen ved utgangen av året.

NOTE 8 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

AKSJEKAPITALEN BESTÅR AV

	Antall	Pålydende	Balanseført
A-aksjer	108 532 000	0,05	5 426 600

AKSJONÆR	Antall aksjer	Andel	Endring 2022-2023
ØMF Holding AS	17 972 233	16,56 %	130 000
OBOS BBL	17 459 483	16,09 %	-
Constructio AS	15 338 012	14,13 %	50 000
Folketrygdfondet	9 070 140	8,36 %	682 383
LJM AS	2 515 217	2,32 %	-
Artel Kapital AS	2 508 267	2,31 %	-
Vito Kongsvinger AS	1 911 676	1,76 %	-
Arne Skogheim AS	1 753 870	1,62 %	-
Janiko AS	1 370 186	1,26 %	20 000
Moger Invest AS	1 242 609	1,14 %	-
Ti største aksjonærer	71 141 693	65,55 %	882 383
Sum øvrige aksjonærer	37 390 307	34,45 %	-52 383
Totalt antall aksjer	108 532 000	100,00 %	830 000

Aksjene har ingen stemmerettsbegrensninger og er fritt omsettelige. Hver aksje har én stemme.

Alle utstedte aksjer er fullt innbetalt per 31 desember 2023

NOTE 8 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON FORTS.

ANTALL AKSJER OG OPSJONER EIET AV STYRET OG LEDENDE PERSONER PER 31.12.2023

Styret	Rolle	Opsjoner	Egne aksjer	Aksjer eid av nærstående
Morten Grongstad	Aksjonærvalgt, styrets leder	-	25 000	-
Marianne Gjertsen Ebbesen [1]	Aksjonærvalgt	-	-	17 459 483
Kristian Holth [2]	Aksjonærvalgt	-	-	16 359 521
Hege Bømark	Aksjonærvalgt	-	-	-
Saloume Djoudat	Aksjonærvalgt	-	-	-
Hilde Kristin Herud [3]	Aksjonærvalgt	-	-	3 075
Erik Tømmeraas Veiby [4]	Aksjonærvalgt	-	-	2 224 240
Arne Sveen	Ansattvalgt	-	-	-
Hilde Wikesland Flaen	Ansattvalgt	-	29 016	-
Espen Jahr	Ansattvalgt	5 587	6 586	-
Sum		5 587	60 602	36 046 319

[1] Representerer OBOS BBL som eier 17 459 483 aksjer.
[2] Representerer Constructio AS og Flygind AS som eier henholdsvis 15 338 012 og 1 021 509 aksjer.
[3] Representerer Hilma Invest AS som eier 3 075 aksjer.
[4] Representerer Vito Kongsvinger AS og KB Gruppen Kongsvinger AS som eier henholdsvis 1 911 676 og 312 564 aksjer.

Konsernledelsen	Tittel	Opsjoner	Aksjer
Amund Tøftum	Konsernsjef	40 477	138 911
Anny Øen	Konserndirektør/Finans	23 708	31 683
Bård Frydenlund	Konserndirektør	24 437	188 090
Eirik Wraal	Konserndirektør	24 327	40 590
Geir Flåte	Konserndirektør	24 327	2 487
Tormod Solberg	Konserndirektør	22 796	58 286
Lars Myhre Hjelmeset	Konserndirektør	23 708	37 511
Sum		183 780	497 558

Styret har fullmakt til å erverve inntil 10 % av aksjekapitalen. Fullmakten er gyldig til ordinær generalforsamling planlagt til 15. mai 2024. Generalforsamlingen vedtok 12. mai 2023 en ny opsjonsordning for alle ansatte i AF Gruppen ASA med datterselskaper med rett til tegning av i alt 5 000 000 opsjoner i årene 2023, 2024 og 2025 og innløsning i 2026. Per 31.12.2023 er det utestående 4 779 447 opsjoner.

20240510001817

NOTE 9 EGENKAPITAL

Beløp i MNOK	Aksjekapital	Egne aksjer	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 31. desember 2021	5	-	237	54	529	824
Kapitalforhøyelse	-	-	125	-	-	125
Kjøp av egne aksjer	-	-	-	-	-66	-66
Salg egne aksjer	-	-	-	-	57	57
Årets totalresultat	-	-	-	-	1 512	1 512
Tilleggsutbytte	-	-	-	-	-431	-431
Foreslått utbytte for 2022	-	-	-	-	-700	-700
Egenkapital 31. desember 2022	**5**	**-**	**361**	**54**	**900**	**1 320**
Kapitalforhøyelse	-	-	81	-	-	81
Kjøp av egne aksjer	-	-	-	-	-34	-34
Salg egne aksjer	-	-	-	-	32	32
Ubenyttede opsjoner opsjonsprogram 2020-2023	-	-	-	4	-	4
Innbetalt opsjonspremie på opsjonsprogram 2023-2026	-	-	-	1	-	1
Put-opsjon ført mot egenkapitalen [1]	-	-	-	-	-10	-10
Årets totalresultat	-	-	-	-	554	554
Foreslått utbytte for 2023	-	-	-	-	-380	-380
Egenkapital 31. desember 2023	**5**	**-**	**442**	**58**	**1 063**	**1 568**

Selskapet har per 31. desember 2023 ingen (ingen) egne aksjer á kr 0,05. Egne aksjer erverves med tanke på salg til ansatte og som del av vederlag ved virksomhetsoppkjøp.

[1] AF Gruppen ASA har per 31.12.23 MNOK 8 i estimert forpliktelse knyttet til avtale om ikke-kontrollerende eieres rett til å selge aksjer i datterselskap til AF på et gitt tidspunkt (put-opsjon). Avtalen om put-opsjonen ble inngått i 2023 og innregnet til en verdi på MNOK 10. Verdien er ikke forhåndsbestemt, men beregnes på innløsningstidspunktet til selskapsverdi justert for gjeld. Selskapsverdien beregnes som gjennomsnittlig driftsresultat de tre foregående årene multiplisert med en avtalt multippel. Den beregnede egenkapitalverdien er neddiskontert med risikofri rente. Verdsettelsen er basert på ledelsens beste estimater på fremtidige resultater og netto rentebærende gjeld, samt estimert tidspunkt for innløsning. Verdien som beregnes er vurdert å tilsvare virkelig verdi og er på nivå 2 i verdsettelseshierarkiet etter IFRS 13. Motposten til forpliktelsen er majoritetens egenkapital, jf. egenkapitalavstemmingen. I 2023 er MNOK 8 av den estimert forpliktelsen klassifisert som kortsiktige avsetning siden put-opsjonen kan innløses i 2024.

NOTE 10 GARANTIER

I forbindelse med inngåtte entreprenørkontrakter er datterselskapene underlagt sedvanlige entreprenørforpliktelser med tilhørende garantistillelser. AF Gruppen ASA har i den forbindelse garantert for datterselskaper i form av selvskyldnerkausjoner mot finansinstitusjoner. AF Gruppen ASA har videre garantert for kredittrammer i bank og skattetrekk for datterselskapene i form av selvskyldnerkausjoner. Det har historisk ikke vært tap knyttet til slike garantier i AF Gruppen ASA.

	2023		2022	
Beløp i MNOK	Ramme	Trukket	Ramme	Trukket
Garantier utstedt overfor byggherre	9 337	5 902	8 203	4 784
Garantier for skattetrekk og diverse	313	313	249	249
Leasingrammer	1 622	1 289	1 272	809
Kreditt og lånefasiliteter i bank	3 500	222	3 000	421
Sum	14 772	7 726	12 724	6 263

ERKLÆRING FRA STYRETS MEDLEMMER OG KONSERNSJEF

Om årsregnskapet for 2023 for AF Gruppen ASA bekrefter vi, etter vår beste overbevisning, at:

- Konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU, med krav til tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven.
- Årsregnskapet for morselskapet AF Gruppen ASA er avlagt etter IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU og etter forenklet IFRS i selskapsregnskapet gitt i forskrift til norsk regnskapslov § 3-9 5. ledd.
- Opplysningene i regnskapet gir et rettvisende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.
- Opplysningene i årsberetningen gir en rettvisende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer AF Gruppen står overfor.

Oslo, 10. april 2024

Morten Grongstad *Styrets leder*	**Hilde Kristin Herud**	**Saloume Djoudat**	**Kristian Holth**	**Hege Bømark**	**Erik Tømmeraas Veiby**
Amund Tøftum *Konsernsjef*	**Marianne Gjertsen Ebbesen**		**Espen Jahr**	**Arne Sveen**	**Hilde Wikesland Flaen**

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

20240510018 18

REVISORS BERETNING

pwc

Til generalforsamlingen i AF Gruppen ASA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for AF Gruppen ASA, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av finansiell stilling per 31. desember 2023, resultatregnskap, totalresultat og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av finansiell stilling per 31. desember 2023, resultatregnskap, totalresultat, endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9, og
- gir konsernregnskapet et rettvisende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for AF Gruppen ASA sammenhengende i 7 år fra valget på generalforsamlingen den 12. mai 2017 for regnskapsåret 2017.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Som følge av at konsernets aktivitet og risikoprofil ikke har endret seg vesentlig, har vi kommet til at *Inntektsføring av tilvirkningskontrakter* er et sentralt forhold ved årets revisjon. Dette er tilsvarende som ved revisjonen i fjor.

20240510018l9

Sentrale forhold ved revisjonen	Hvordan vi i vår revisjon handterte sentrale forhold ved revisjonen

Inntektsføring av tilvirkningskontrakter

Inntekter fra tilvirkningskontrakter utgjør MNOK 28 757 i 2023 (note 6). Inntekter fra tilvirkningskontrakter resultatføres løpende basert på kontraktenes fullføringsgrad og estimerte transaksjonspris. Kontraktenes fullføringsgrad estimeres både basert på påløpte kostnader i forhold til estimerte totalkostnader (inputbasert beregning) og basert på utført produksjon i forhold til avtalt produksjon (outputbasert beregning) i leveringsforpliktelsen. Tilvirkningskontraktene kan være langvarige, komplekse og preget av usikkerhet. Estimering av totale inntekter og kostnader krever utøvelse av skjønn, herunder ved vurdering av sluttprognose, fremdrift, kontraktsendringer, variable vederlag og eventuelle virkninger av tvistesaker.

Inntektsføring av tilvirkningskontrakter var et sentralt forhold ved vår revisjon fordi konsernet har et stort omfang av tilvirkningskontrakter, og fordi ledelsens utøvelse av skjønn kan påvirke flere poster i regnskapet i vesentlig grad; herunder inntekter, kostnader, kundefordringer, kontraktseiendeler, avsetninger og utsatt skatt.

Mer informasjon om inntektsføring av tilvirkningskontrakter, beregning av fullføringsgrad beregnes og ledelsens anvendelse av skjønn i denne sammenheng finnes i note 2 og 3.

Vi leste gjennom et utvalg av kontrakter og vurderte regnskapsføringen mot konsernets regnskapsprinsipper. Vi vurderte konsernets prinsipper for inntektsføring mot IFRS 15. Vi fant at regnskapsføringen av kontrakter stemte med betingelsene i kontraktene og at anvendte regnskapsprinsipper var i tråd med krav i IFRS 15 og konsistent anvendt.

Vi opparbeidet en forståelse av og testet implementering av internkontroll som skal sikre en kvalitativ og konsistent behandling av risiko og estimater i prosjektene. Vi fant at ledelsen hadde etablert kontroller for å sikre etterlevelse av rammeverket. Kontrollene retter seg primært mot at det gjøres forsvarlige vurderinger av totale forventede kostnader og fremdrift, og totale forventede inntekter, herunder variable inntekter og inntekter beheftet med usikkerhet fra uenigheter og tvister. Kontrollene var etablert på flere nivåer i organisasjonen, og bestod, blant annet, av periodiske gjennomganger av prosjektporteføljen i møter. Vi gjennomgikk relevant dokumentasjon som underbygget kvalitet i diskusjonene og fant at kontrollene hadde fungert effektivt i perioden.

Videre testet vi kontroller som skal sikre at timer og kostnader henføres til rett prosjekt, og følgelig at grunnlaget for vurdering av fremdrift og margin er riktig. Vi fant at kontrollene hadde fungert effektivt.

Fastsettelse av sluttprognose og fullføringsgrad som ligger til grunn for inntektsføringen innebærer bruk av skjønn. For å utfordre bruken av skjønn i disse estimatene intervjuet og utfordret vi ledelsen og andre relevante personer i de respektive forretningsenhetene om forutsetningene for estimatene. Videre kontrollerte vi om det forelå dokumentasjon som underbygget ledelsens vurderinger av utvalgte forutsetninger som var sentrale for sluttprognosene, herunder betingelser i signerte kundekontrakter, endringsordre og annen relevant dokumentasjon. For prosjekter hvor det var vesentlige tvister, innhentet vi bekreftelser direkte fra konsernets eksterne advokatforbindelser. Vi gjennomførte også analyser rettet mot konsistens i ledelsens utøvelse av skjønn. Vi fant at ledelsens estimater og bruk av skjønn var rimelig og konsistent med underliggende dokumentasjon.

Vi kontrollerte og fant at opplysningene i de sentrale notene stemte med informasjonen om prosjektene, og om opplysningskravene i IFRS var oppfylt.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde, i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9 for selskapsregnskapet, og i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU for konsernregnskapet. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av

pwc

internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om iverksatte tiltak for å eliminere trusler eller iverksatte forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon
Som en del av revisjonen av årsregnskapet for AF Gruppen ASA har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn «AF_Gruppen_ASA-2023-12-31-no.zip» i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-

20240510018 20

pwc

regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar
Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter
For beskrivelse av revisors oppgaver og plikter ved attestasjonen av ESEF-rapporteringen, vises det til: https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger

Oslo, 10. april 2024
PricewaterhouseCoopers AS

Thomas Whyte Gaardsø
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

20240510018121

ALTERNATIVE RESULTATMÅL

AF Gruppen presenterer alternative resultatmål som et supplement til måltall som reguleres av IFRS. De alternative resultatmålene er presentert for å gi en bedre innsikt og forståelse av driften, finansiell stilling og grunnlaget for utviklingen fremover. AF Gruppen bruker alternative resultatmål som er vanlige i bransjen og blant analytikere og investorer.

AVKASTNING PÅ INVESTERT KAPITAL (ROaCE):
Dette måltallet gir nyttig informasjon både til ledelsen og styret i AF Gruppen, og til investorer, om resultatene som er oppnådd i perioden som analyseres. AF Gruppen bruker måltallet til å måle avkastning på investert kapital, uavhengig av om finansieringen er gjennom egenkapital eller gjeld. Bruken av måltallet bør ikke ses på som et alternativ til resultatmål beregnet etter IFRS, men som et supplement.

De alternative resultatmålene defineres som følger.

EBITDA: Resultat før i) skatt, ii) netto finansposter, iii) av- og nedskrivninger.
Driftsresultat (EBIT): Resultat før i) skatt, ii) netto finansposter
EBITDA-margin: EBITDA delt på driftsinntekter og andre inntekter.
Driftsmargin: Driftsresultat (EBIT) delt på driftsinntekter og andre inntekter.
Resultatmargin: Resultat før skatt delt på driftsinntekter og andre inntekter.

Brutto rentebærende gjeld: Summen av langsiktige rentebærende lån og kreditter og kortsiktige rentebærende lån og kreditter.
Netto rentebærende gjeld (fordring): Brutto rentebærende gjeld minus i) langsiktige rentebærende fordringer, ii) kortsiktige rentebærende fordringer og iii) kontanter og kontantekvivalenter.
Investert kapital: Summen av egenkapital og brutto rentebærende gjeld.
Gjennomsnittlig investert kapital: Gjennomsnittlig investert kapital de siste fire kvartalene.
Avkastning på investert kapital (ROaCE): Resultat før skatt og rentekostnader delt på gjennomsnittlig investert kapital.
Economic Value Added (EVA): Avkastning på investert kapital, fratrukket avkastningskrav før skatt, multiplisert med i) en minus effektiv skattesats, ii) gjennomsnittlig investert kapital.
Egenkapitalandel: Egenkapital delt på sum egenkapital og gjeld
Gjennomsnittlig egenkapital: Gjennomsnittlig egenkapital de siste fire kvartalene.
Egenkapitalrentabilitet: Resultat delt på gjennomsnittlig egenkapital.
Ordreinngang: Estimert kontraktsverdi av kontrakter, kontraktsendringer og bestillinger som er avtalt i rapporteringsperioden.
Ordrereserve: Gjenværende estimert kontraktsverdi av kontrakter, kontraktsendringer og bestillinger som er avtalt, men ikke opptjent, på rapporteringsdatoen.

Tabellen under viser avstemming av alternative resultatmål mot linjer i rapporterte finansielle tall i henhold til IFRS.

Beløp i MNOK	31.12.23	31.12.22
BRUTTO RENTEBÆRENDE GJELD/NETTO RENTEBÆRENDE GJELD		
Rentebærende lån og kreditter - langsiktig	93	75
Rentebærende lån leieforpliktelser - langsiktig	666	607
Rentebærende lån og kreditter - kortsiktig	233	433
Rentebærende lån leieforpliktelser - kortsiktig	345	290
Brutto rentebærende gjeld	1 337	1 406
Minus:		
Rentebærende fordringer - langsiktig	-317	-268
Rentebærende fordringer - kortsiktig	-32	-44
Kontanter og kontantekvivalenter	-347	-765
Netto rentebærende gjeld (fordringer)	641	329
INVESTERT KAPITAL		
Egenkapital	3 203	3 494
Brutto rentebærende gjeld	1 337	1 406
Investert kapital	4 540	4 900
GJENNOMSNITTLIG INVESTERT KAPITAL		
Investert kapital per 1. kvartal	5 071	4 593
Investert kapital per 2. kvartal	5 293	4 366
Investert kapital per 3. kvartal	5 224	4 385
Investert kapital per 4. kvartal	4 540	4 900
Gjennomsnittlig investert kapital	5 032	4 561

Beløp i MNOK	31.12.23	31.12.22
AVKASTNING PÅ INVESTERT KAPITAL (ROaCE)		
Resultat før skatt	700	1 400
Rentekostnader	99	43
Resultat før skatt og rentekostnader	799	1 442
Delt på:		
Gjennomsnittlig investert kapital	5 032	4 561
Avkastning på investert kapital (ROaCE)	15,9 %	31,6 %
ECONOMIC VALUE ADDED (EVA)		
Avkastning på investert kapital	15,9 %	31,6 %
Minus:		
Avkastningskrav før skatt	12,0 %	12,0 %
Meravkastning før skatt	3,9 %	19,6 %
Multiplisert med:		
1 minus effektiv skattesats	73,5 %	82,3 %
Meravkastning etter skatt	2,9 %	16,1 %
Multiplisert med:		
Gjennomsnittlig investert kapital	5 032	4 561
Economic Value Added (EVA)	144	736
EGENKAPITALANDEL		
Egenkapital	3 203	3 494
Delt på:		
Sum egenkapital og gjeld	14 647	14 457
Egenkapitalandel	21,9 %	24,2 %
GJENNOMSNITTLIG EGENKAPITAL		
Egenkapital per 1. kvartal	3 458	3 639
Egenkapital per 2. kvartal	2 897	3 126
Egenkapital per 3. kvartal	2 973	3 286
Egenkapital per 4. kvartal	3 203	3 494
Gjennomsnittlig egenkapital	3 133	3 386
EGENKAPITALARENTABILITIET		
Resultat	515	1 151
Delt på:		
Gjennomsnittlig egenkapital	3 133	3 386
Egenkapitalrentabilitet	16,4 %	34,0 %

DEFINISJONER

FINANSIELLE NØKKELTALL

Resultat per aksje
Resultat etter skatt / gjennomsnittlig antall utestående aksjer

Utvannet resultat per aksje
Resultat etter skatt / totalt antall aksjer (inkludert utestående opsjoner)

P/E
Aksjekurs / resultat per aksje

P/B
Aksjekurs / selskapets bokførte verdi per aksje

EV / EBIT
(Markedsverdi minus netto rentebærende fordring) / driftsresultat

ANDRE DEFINISJONER

BTA
Forkortelse for Bruttoareal.

BRA
Forkortelse for Bruksareal. Bruksareal er bruttoarealet minus arealet som opptas av yttervegger. Angis i m² eller kvm.

BREEAM
BRE Environmental Assessment Method. Utviklet i Storbritannia av BRE (Building Research Establishment). Europas ledende miljøklassifiseringsverktøy.

Egenregi
Når AF for egen regning kjøper tomter, utvikler prosjekter og deretter selger objektene.

H1-verdi
Antall fraværsskader og alvorlige personskader per million utførte timeverk. AF Gruppen inkluderer alle underentreprenører i beregningsgrunnlaget for H1-verdien.

H2-verdi
Antall fraværsskader + antall skader med medisinsk behandling + antall skader som har ført til alternativt arbeid per million utførte timeverk. AF Gruppen inkluderer alle underentreprenører i beregningsgrunnlaget for H2-verdien.

HVAC
Varme-, ventilasjons – og luftkondisjoneringsanlegg.

Kildesorteringsgrad
Sorteringsgrad av rivingsavfall som kan gjenvinnes.

Klimaspor
Utslipp av klimagasser i tonn CO_2 -ekvivalenter (CO_2 e) per MNOK i omsetning.

ADRESSER

NORGE
AF Gruppen ASA
AF Gruppen Norge AS
AF Anlegg
AF Byggfornyelse
AF Bygg Oslo
AF Eiendom
AF Decom AS
AF Offshore Decom AS
AF Energi AS
JR Anlegg AS

Besøksadresse
Innspurten 15
0663 Oslo

Postadresse
Postboks 6272 Etterstad
0603 Oslo
Tlf +47 22 89 11 00
www.afgruppen.no

Aeron AS
Nulandsvika 8
4405 Flekkefjord
Tlf +47 38 32 78 00

AF Bygg Østfold
Sarpsborgveien 25
1640 Råde
Tlf +47 22 89 11 00

AF Håndverk AS
Kirkestuen AS
Thorendahl AS
Nils Hansens vei 2c
0666 Oslo
Tlf +47 23 25 34 00

AF Miljøbase Vats AS
Raunesveien 597
5578 Nedre Vats
Tlf +47 22 89 14 40

Betong & Tre AS
Skolemesterløkka 6
1738 Borgenhaugen
Tlf +47 69 12 86 86

Betonmast AS
Betonmast Eiendom AS
Schweigaards gate 34E
0191 Oslo
Tlf +47 22 17 54 80

Consolvo AS
Ringveien 6
3409 Tranby
Tlf +47 32 24 20 60

Eiqon AS
St. Hallvardsvei 3
3414 Lierstranda
Tlf +47 400 00 074

Fjerby AS
Marenlundveien 6
2020 Skedsmokorset
Tlf +47 64 80 26 50

Fundamentering AS
Løvåsmyra 4
7093 Tiller
Tlf +47 73 82 26 30

Haga & Berg Entreprenør AS
Ryensvingen 1
0680 Oslo
Tlf +47 22 71 77 61

Helgesen Tekniske Bygg AS
Reigstadvegen 1
5281 Valestrandsfossen
Tlf +47 56 19 34 00

Jølsen Miljøpark AS
Jølsenveien 26
2000 Lillestrøm
Tlf +47 22 89 11 00

LAB Entreprenør AS
LAB Eiendom AS
Kanalveien 105 B
5068 Bergen
Tlf +47 55 20 62 00

Lasse Holst AS
Gressvikfloa 11,
1621 Gressvik
Tlf +47 911 91 233

Mepex Consult AS
Torveien 5
1383 Asker
Tlf +47 900 83 661

Målselv Maskin & Transport AS
Møllerhaugveien 28
9322 Karlstad
Tlf +47 77 83 28 80

Nes Miljøpark AS
Miljøparkveien 112
2160 Vormsund
Tlf +47 906 25 322

Rimol Miljøpark AS
Tiller-ringen 166
7092 Tiller
Tlf +47 22 89 11 00

Stenseth & RS Entreprenør AS
Smemyrveien 1
3474 Åros
Tlf +47 32 24 37 37

Strøm Gundersen AS
Papyrusveien 33
3050 Mjøndalen
Tlf +47 32 27 43 50

Strøm Gundersen Vestfold AS
Åslyveien 25
3170 Sem
Tlf +47 996 91 846

Åsane
Byggmesterforretning AS
Hesthaugvegen 18
5119 Ulset
Tlf +47 55 39 39 00

SVERIGE
AF Bygg Syd AB
Tullkammarhuset
Strandgatan 3
302 50 Halmstad
Tlf +46 35 710 20 00

AF Bygg Öst AB
Kalstorpsslinga 4
152 42 Södertälje
Tlf +47 22 89 11 00

AF Gruppen Sverige AB
AF Projektutveckling AB
Betonmast Sverige AB
AF Bygg Väst AB
Mölndalsvägen 42
412 63 Göteborg
Tlf +47 22 89 11 00

AF Härnösand Byggreturer AB
Ådalsvägen 4
871 52 Härnösand
Tlf +46 61 155 05 90

AF Prefab i Mälardalen AB
Borrvägen 4
155 93 Nykvarn
Tlf +46 70 390 03 84

HMB Construction AB
Kolonnvägen 7
791 31 Falun
Tlf +46 023-79 20 30

Kanonaden Entreprenad AB
Bockängsgatan 2
571 38 Nässjö
Tlf +46 38 055 52 50

Design: Fete typer/Itera | Hovedfoto: Hans Fredrik Asbjørnsen, andre foto: AF Gruppen | Trykk: RK Grafisk | April 2024

AF GRUPPEN ASA

Innspurten 15
Postboks 6272 Etterstad
0603 Oslo

Telefon 22 89 11 00
www.afgruppen.no